

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

ՔԵՐԱԿԱՆ ՈՒԹԻՒՆ

ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

Գ Ր Ե Ց

Հ. ՂԵԻՈՆԴ Վ. ՅՈՎՆԱՆԵԱՆ

ՄԻԹ. ՈՒԹՏԷՆ

1383

ՀԱՏՈՐ Բ.

Կ Ր Թ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

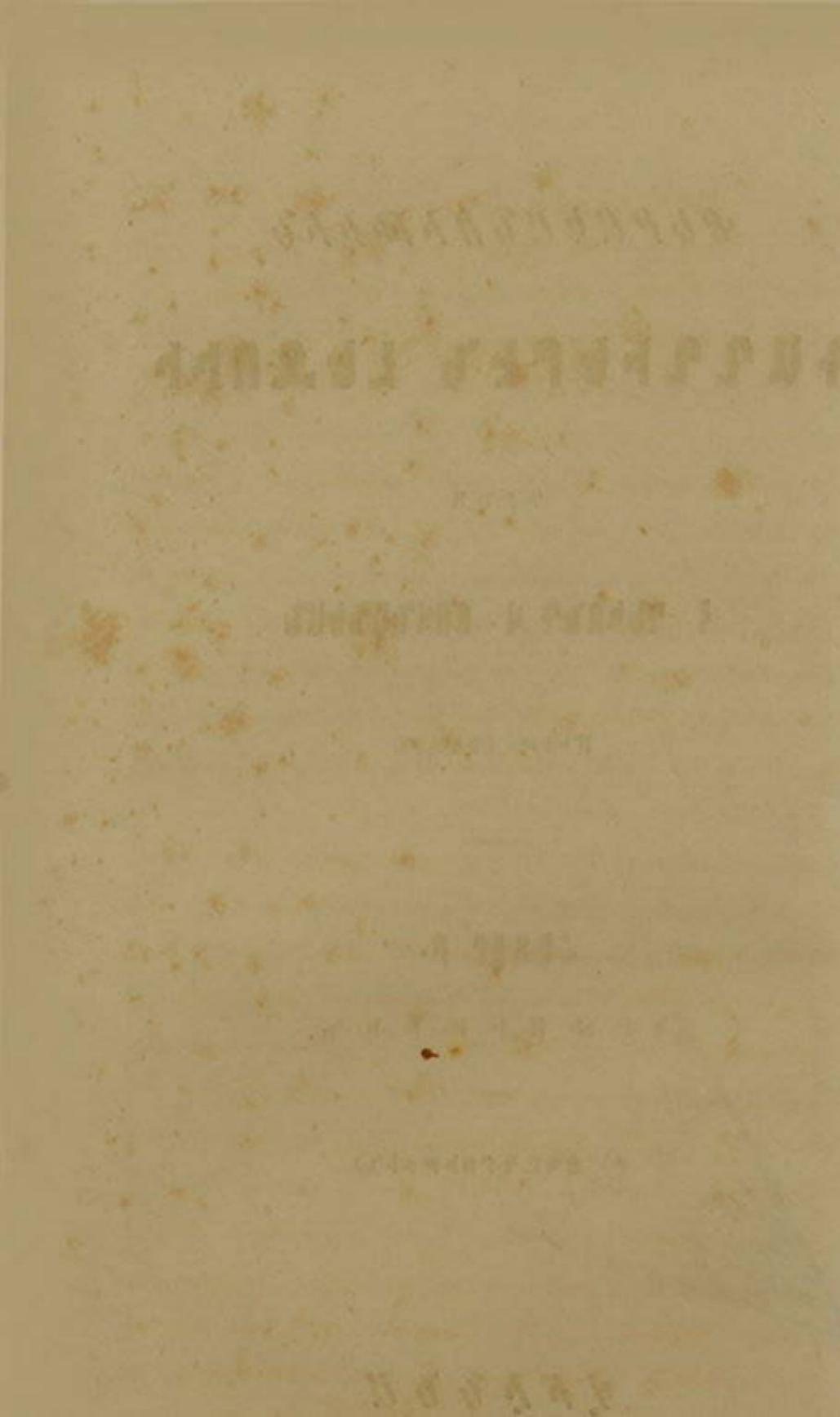
(Բ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ)

Վ Ի Է Ն Ն Ա

ՊԱՅՏՊԱՆ Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ ՎԱՆՔԸ

1855. ՌՅԴ.

ՅԱՌԱՉԱԲԱՆ

Շ ԱՏ իմաստութեամբ ըսաւ Սենեկայ. Վարդապետութեան ճամբան երկայն է, իսկ օրինակի ճամբան՝ կարճ ու զօրաւոր: Հիմակուան քերականութեան հեղինակներն աս խօսքին ստուգութիւնը փորձով ալ իմանալով, քերականութեան կանոնները կարելի եղածին չափ կարճեցընելու, եւ լեզուն աւելի օրինակներով ու զանազան կրթութիւններով աւանդելու կը նային: Մենք ալ ասոնց հետեւելով, գաղղիերէն քերականութեան կանոններուն ետեւէն՝ կրթութիւններն ալ կուտանք, որոնց կատարելութեան մէկ կողմանէ բուն քերականութենէն աւելի աշխատած ըլլալով, կը յուսանք որ առաջին հատորին քիչ ատենուան մէջ գտած աղէկ ընդունելութիւնն աս ալ գտնէ:

Աս կրթութիւններուն վրայ երկայն խօսելն աւելորդ սեպելով, մինակ աս կը զրուցենք, որ քերականական կանոնաց կրթութիւնները մինչեւ հիմայ մեր մէջը բունուած կարգէն քիչ մը տարբեր ըրինք: Մինչեւ հիմայ հասարակօրէն աս տեսակ կրթութեանց միայն հայերէնն ու տաճկերէնը կը դրուէր, որ ուսանողներն իրենցմէ թարգմանեն: Բայց, ինչպէս որ փորձով կը տեսնուէր, ասիկայ սովորողներուն մեծ դժուարութիւն կու տար, ինչու

որ, ամէն մէկ բառին քովն ինչպէս թարգմանուելիքը դրուած ալ ըլլար, միշտ համաձայնութեան ու բառերուն շարքին կողմանէ նոր սովորողին ձեռքը կը կապուէր: Ուստի աս դժուարութիւնը վերցընելու համար, մենք աս կրթութիւնները գաղղիերէն դրինք, եւ կանոնն ինչ բանի վրայ էր նէ՝ անիկայ առանց համաձայնցընելու կամ սխալ կերպով դրուած փակագծի մէջ առինք: Արդ ուսանողը նոյները կանոններուն համաձայն օրինակելով ու փակագծի մէջ առնուածները սրբագրելով, թէ սովորած կանոնները մտքին մէջ կը հաստատուին, թէ ամէն տեսակ համաձայնութիւններուն, կարգին ու մանաւանդ ուղղագրութեան կը վարժի:

Միանգամայն վարպետներուն ու առանց վարպետի սովորողներուն դիւրութեան համար, աս կրթութեանց սրբագրուածներն ալ զատ տպեցինք: Աս սրբագրուած կրթութիւնները կրնայ կանոններուն վրայ գրուած ընթերցուածի տեղ ալ գործածուիլ:

Յ Ե Ն Կ

Ա. ՀԱՐԿԱԿՈՐ ԲԱՌԵՐՈՒ ՔԱՂՈՒԱԾ

Ա. Կրօնքի	1
Բ. Աշխարհքի	3
Գ. Մետաղներու եւ քարերու	4
Դ. Ժամանակի ու եղանակի	4
Ե. Մարդու	6
Զ. Ազգականութեան	8
Է. Ուսման	9
Ը. Տան	11
Թ. Կարասեաց	12
Ճ. Սեղանի ու խոհանոցի	13
ՃԺ. Կերակուրներու եւ խմելիներու	15
ՃԲ. Համեմներու, կանանչեղէններու եւ ընդեղէններու	17
ՃԳ. Պտուղներու	18
ՃԴ. Ծառերու եւ ծաղիկներու	20
ՃԵ. Եկեղեցական ու աշխարհական սրտիւններու	21
ՃԶ. Արուեստներու	22
ՃԷ. Տան պաշտօնեաներու	24
ՃԸ. Պակասութիւններու եւ հիւանդութիւններու	25
ՃԹ. Զգեստներու	26
Ի. Զանազան գործիքներու	28
ԻԱ. Չորրոտանիներու	30
ԻԲ. Հաւերու եւ թռչուններու	31
ԻԳ. Ծոփու կենդանիներու	32
ԻԴ. Միջատներու, ճճիներու, որդերու	33

Բ. ԿԱՐԴԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՀԱՄԱՌՈՏ ԽՕՍՔԵՐ

Ա. Avoir օժանդակին գոյականներու հետ գործածութիւնը	35
Բ. Etre օժանդակին ածականներու հետ գործածութիւնը	41
Գ. Բայերուն գոյականներու հետ գործածութիւնը	47
Դ. Բայերուն դերանուններու հետ գործածութիւնը	58
Ե. Բայերուն մակբայներու հետ գործածութիւնը	63
Զ. Նախադրութիւններու գործածութիւնը	72

Գ. ԸՆՏԱՆԻ ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ա. Աղաչելու, խնդրելու	79
Բ. Շնորհակալ ըլլալու	80
Գ. Բարեւելու, տեսնուելու, քաղաքապարութեան	82
Դ. Հաւանելու, ընդունելու	85
Ե. Հրաժարելու, մերժելու	87
Զ. Հարցընելու	88
Է. Հաստատելու	89
Ը. Չէ ըսելու, տարակուսելու	90
Թ. Չարմանալու, ուրախանալու	92
Ճ. Տրամելու, տրանջելու	93
ՃԱ. Ժամի	94
ՃԲ. Ժամանակի	96
ՃԳ. Օդի, եղանակի	97
ՃԴ. Կարգալու, զրելու	102

ժԵ. Դասատան մէջ	106
ժԶ. Խօսելու	109
ժԷ. Լսելու, հասկընալու, ճանչնալու	111
ժԸ. Զգեստ հագնելու, հանելու	113
ժԹ. Ուտելու, խմելու, քնանալու	115
Ի. Երթալու, գալու, պտրտելու	116
ԻԱ. Խառն	118

Դ. ՔԵՐԸԿԸՆՈՒԹԵԱՆ ԱՄԸՍԻՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐՈՒՆ ԿՐԹՈՒԹԻՒՆԸ

Ա. Գոյականներուն թիւը	130
Բ. Յօդ	133
Գ. Ածականներուն սեռն ու թիւը	136
Դ. Ածականներուն աստիճանը	140
Ե. Թուական, ստացական, ցուցական ածականներ	142
Զ. Բայ	143
Է. Մակրայ	183
Ը. Նախադրութիւն	184

Ե. ՔԵՐԸԿԸՆՈՒԹԵԱՆ ԲՄԸՍԻՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐՈՒՆ ԿՐԹՈՒԹԻՒՆԸ

Ա. Բային անուն բայիին հետ ինչպէս համաձայնիլը	188
Բ. Անուն բայիին ուր դրուիլն ու երբ կրկնուիլը	192
Գ. Խնդիր	195
Դ. Գոյական	198
Ե. Յօդ	200
Զ. Ածականը գոյականի հետ ինչպէս կը համաձայնի	205
Է. Ածականներուն աստիճանը	208
Ը. Թուական ածականներ	209
Թ. Ստացական ածականներ	210
ժ. Անորոշ ածականներ	212
ժԱ. Անձնական դերանուն	214
ժԲ. Ցուցական դերանուն	218
ժԳ. Յարաբերական դերանուն	221
ժԴ. Անորոշ դերանուն	223
ժԵ. Օժանդակներուն զործածութիւնը	224
ժԶ. Բային եղանակներուն ու ժամանակներուն զործածութիւնը	226
ժԷ. Ընդունելութիւն ներկայ	231
ժԸ. Ընդունելութիւն անցեալ	232
ժԹ. Մակրայ	239
Ի. Նախադրութիւն	243
ԻԱ. Շաղկապ	244

Զ. ԶԱՆԱԶԱՆ ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐ

Ա. Զուարճալի կարծ պատմութիւններ	247
Բ. Նամակ	271
Գ. Թատերական խաղ մը. Հասկարաղ աղջիկը	317
Դ. Երկայն պատմութիւն. Զարմանալի ազատութիւն	340

Կ Ր Թ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Գ Ա Ղ Ղ Ի Ե Ր Է Ն

Լ Ե Ջ Ո Ի Ի

Ա .

Հ Ա Ր Կ Ա Ի Ո Ր Բ Ա Թ Ե Ր Ո Ւ Ք Ա Ղ Ո Ւ Ա Ծ

Ա . Կ Ր Օ Ն Ք Ի

Dieu, Տէկօ, Աստուած, Ալլահ.

La Sainte - Trinité, Լ՝ Սէնթ-Թրինիթէ, Ամենասուրբ
Երրորդութիւն, Շէրիֆ Նէ-լիս:

Le Père Eternel, Լ՝ Փէր Էնթերնէլ, Հայր Աստուած,
Փէրէր Ո-լլահ.

Jésus-Christ, Ժէշուս-Գրիշ, Յիսուս Քրիստոս, Իսս.

Le Saint-Esprit, Լ՝ Սէնթ-Էսթրիշ, Հոգին սուրբ, Բոհ
Ո-լլահ.

La sainte Vierge, Լ՝ Սէնթ-Վերժ, Ամենասուրբ Կոյս,
Աշէշ Պէտէր.

Les anges, Լէշ-անժ, Հրեշտակները, Ռէլայն+լէր.

Les saints, Լէ սէն, սուրբերը, Էլլի-լար.

Les martyrs, Լէ մարթիր, մարտիրոսները, շէնթրլէր.

Les prophètes, Լէ քրօֆէթ, մարգարէները, քէյլ-ա-
դէրլէր.

Les apôtres, Լէշ-ափօթրը, առաքեալները, հ-վարէլէր.

Le noël, Լ՝ Նօէլ,

La nativité, Լ՝ Նաթիվիթէ, } Տնունդ, Ռէլար.

L'épiphanie, Բ. Լէփիֆանի, յայտնութիւն, հո-լան.

La chandeleur, Լ՝ Շանդլէօր, տեառնընդառաջ, Էրիշ
Բաթրիշ.

- L'annonciation, *f.* Ընծանիսն, աւետում, իրի
 Բեռնիք.
- Le jour de pâques, Ը ժուր որ ի քի, զատիկ, քիս-
 քիս.
- L'ascension, *f.* Ըսանիսն, համբարձում, հարկեմի
 Իսանըն իեյե ըքսում, իրած.
- La pentecôte, Ը քիսնիքոն, հոգեգալուստ, քիսնիքոն.
- L'assomption, *f.* Ըսունիսն, վերափոխում, Մերեթե
 աննին իեյե ըքսում իե-ն, իրի իրնիսն.
- Le paradis, Ը քիսում, արքայութիւն, ճնննիք.
- Le purgatoire, Ը քիսնիսն, քաւարան, արած.
- L'enfer, *m.* Ընիք, դժոխք, ճնննիք.
- Le diable, Ը քիսում, սատանայ, ընիսն.
- L'église, *f.* Ընիք, եկեղեցի, քիսնիք.
- La religion, Ը բնիք, կրօն, իեյեյե.
- La foi, Ը քիսում, հաւատք, քիսն.
- Le christianisme, Ը քիսնիսն, քրիստոնէութիւն,
 քիսում.
- Les chrétiens, Ը քիսնիք, քրիստոնէայք, քիսում.
- Les catholiques, Ը քիսնիք, ուղղափառք, քիսնիք.
- Les schismatiques, Ը ընիք, հերձուածողք, բ-
 ճնն.
- Les hérétiques, Ը ընիք, հերեթիկոյք, անիք.
- Un païen, Են քիսնիք, } կոսպաշտ, քիսնիք.
- Un idolâtre, Են քիսնիք, } կոսպաշտ, քիսնիք.
- Une idole, Են քիսնիք, կոսպ, քիսնիք.
- La Bible, Ը քիսում, աստուածաշունչ, իեյեյե.
- L'Évangile, *m.* Ընիք, աւետարան, ինճնիք ընիք.
- La prière, Ը քիսնիք, աղօթք, քիսում.
- Le sermon, Ը քիսնիք, քարոզ, ընիք.
- La chaire, Ը ընիք, ամպիոն, իեյեյե.
- L'autel, *m.* Ընիք, խորան, իեյեյե.
- Une chapelle, Են ընիք, մատուռ, քիսնիք.

Բ. ԱՇԽԱՐՀՔԻ

- L'univers, *m.* լի-նիվեր, օրեղերք, +ե-յն-մի.
 Le monde, լը օմո, աշխարհք, րի-նե-.
 Le ciel, լը սիել, երկինք, կեօյ.
 Les astres, *m.* վեշ-մ-երք, }
 Les étoiles, *f.* վեշ-եթ-ն-ալ, } աստղերք, ելարալար.
 Les planètes, *f.* վե փլանեթ, մուրակներք, -եյե-բեվեր.
 Le soleil, լը սուլյալ, արեգակ, կե-նեշ.
 La lune, լը լի-ն, լուսին, -յ.
 La comète, լը փօթեթ, գիսաւոր, փոյր-փլ-ելարալ.
 La mer, լը մեր, ծով, րեշիշ.
 La terre, լը թեր, հող, երկիր, թօթր-փ, եեր.
 Le golfe, լը կօլֆ, ծովու խորշ, +եօրֆեշ.
 Le détroit, լը րեթրո-ն, նեղուց, րօշաշ.
 Une île, է-ն էլ, կղզի, -րո-.
 Un lac, էօն լափ, լիճ, կեօլ.
 Une fleuve, է-ն ֆլեւ, }
 Une rivière, է-ն թիվեր, } գետ, լայ.
 L'eau, *f.* լօ, ջուր, -ո-.
 Le feu, լը ֆեօ, հուր, -թեշ.
 L'air, *m.* լիեր, օդ, հալ-.
 Les nuages, *m.* վե նի-ափ, }
 Les nues, *f.* վե նի-, } ամպերք, րո-լ-թլար.
 Le vent, լը վան, հով, թե-շիե-ր.
 La pluie, լը փլի-ի, անձրեւ, ե-ղճ-ր.
 La grêle, լը կրել, կարկուտ, րօլ-.
 La glace, լը կլա, սառն, րո-շ.
 La neige, լը նեփ, ձիւն, փ-ր.
 Le brouillard, լը րո-յի-ր, մեղ, փո-ն-.
 La rosée, լը րօշե, րօղ, շիյ.
 Le froid, լը ֆրո-ն, ցուրտ, սօն-փ.
 Le chaud, լը շօ, տաք, սըճ-փ.
 Le tonnerre, լը թօներ, րոտում, կեօյ կի-րեթե-ի.
 La foudre, լը ֆո-րք, կայծակ, ելարալ.
 L'éclair, *m.* վե փլեր, փայլակ, շիփե-.

Գ. ՄԵՏԱՂՆԵՐՈՒ ԵՒ ՔԱՐԵՐՈՒ

- L'or, *m.* լ'օր, ոսկի, լուրն.
- La platine, լա փլաթին, սպիտակ ոսկի, փլաթին.
- L'argent, *m.* լ'արժան, արծաթ, կեփու.
- Le bronze, լե արժն, անագապղինձ, ընճ.
- Le cuivre, լե փեփուր, պղինձ, պոփուր.
- Le laiton, լե լեթոն, արոյր, փեթին.
- Le tombac, լե ընդագ, պղինձ ծխեալ, ընդագ.
- L'étain, *m.* լ'էթին, անագ, փուլ.
- Le vis-argent, լե վիֆ-արժան, անդիկ, ժեփու.
- Du fer-blanc, արփեֆեր-պլան, թիթեղ, ընկեփե.
- De la tôle, ար լա ըօլ, երկաթէ թիթեղ, փեփուր ընկեփե.
- Le plomb, լե փլոն, կապար, փուրն.
- L'acier, *m.* լ'ափե, պողպատ, Վեփե.
- Le fer, լե ֆեր, երկաթ, արփուր.
- La rouille, լա րույլ, ժանդ, փու.
- Du fil d'archal, արփեֆիլ արարչալ, երկաթէ թեղ, արփուր ընկ.
- Le soufre, լե սոֆուր, ծծումբ, փեփուր.
- La craie, լա քրե, կաւիճ, ընդեփե.
- La céruse, լա սերփու, սպիտակադեղ, փուրն-պէն.
- Une pierre, փն փեփուր, քար, ըն.
- Un caillou, փն փոյլն, գայլախաղ, լափագ ըն.
- Le marbre, լե մարմար, մարմար, փեփուր.
- Une pierre de touche, փն փեփուր ար ըն, փորձաքար, փեփեփե ըն.

Դ. ԺԱՄԱՆԱԿԻ ՈՒ ԵՂԱՆԱԿԻ

- Le temps, լե ըն, ատեն, շէմն.
- Un siècle, փն սեկուլ, դար, սուր, փուր ելլ.
- Un an, փն ալ,
- Une année, փն ալ, } տարի, սեփե, ելլ.
- La saison, լա սեզոն, եղանակ, եյեմ.
- Le printemps, լե փրիլն, գարուն, փլ պոսար.
- L'été, *m.* լ'էթե, ամառ, փու.

- L'automne, *m.* Լ'օթնօնը, աշուն, կէ-ղ .
 L'hiver, *m.* Լ'իմեր, ձմեռ, գըշ .
 Un mois, էօն մոս, ամիս, այ .
 Janvier, Ժանվիէ, Յունուար, Քեանոննէ սաննէ .
 Février, Ֆեւրիէ, Փետրուար, Շոպտի .
 Mars, Մարս, Մարտ, Մարտ .
 Avril, Ապրիլ, Ապրիլ, Նիսան .
 Mai, Մէ, Մայիս, Մայիս .
 Juin, Ժիւն, Յունիս, Հաշիբան .
 Juillet, Ժիւլիէ, Յուլիս, Թէմոն-ղ .
 Août, Ու, Օգոստոս, Ագոստոս .
 Septembre, Սեպտեմբեր, Սեպտեմբեր, Իլուլ .
 Octobre, Օկտոբր, Հոկտեմբեր, Թըշիբնէ էփիլ .
 Novembre, Նօվեմբր, Նոյեմբեր, Թըշիբնէ սաննէ .
 Décembre, Տեմբեր, Դեկտեմբեր, Քեանոննէ էփիլ .
 Une semaine, էն սըվէնը, շաբաթ, հաֆտա .
 Un jour, էօն ժոր, օր մը, պիւր կէն .
 Dimanche, պիմանը, կիրակի, փաշար .
 Lundi, էօնորի, երկուշաբթի, փաշար երթիկ .
 Mardi, մարտի, երեքշաբթի, սալը .
 Mercredi, մերքրորի, չորեքշաբթի, լարշաբա .
 Jeudi, ժէորի, հինգշաբթի, փերշէմպի .
 Vendredi, վանորորի, ուրբաթ, ճոմաս .
 Samedi, սամորի, շաբաթ, ճոմաս երթիկ .
 Une heure, էն էօր, ժամ մը, պիւր սալի .
 Une minute, էն մինիւթ, վայրկեան մը, պիւր րոպէի .
 L'aurore, *f.* Լ'օրօր }
 L'aube, *f.* Լ'օղ, } արշալոյս, շին սապան .
 Le lever du soleil, լը լըվէ պիւսօլէյլ, արեւուն ելլելը, կէն րօզն-ըն .
 Le matin, լը մալիկն, առտու, սապան .
 Le midi, լը միորի, կէսօր, էօյլ .
 Le soir, լը սոմար, իրիկուն, սփշամ .
 Le coucher du soleil, լը փոշի րոսօլէյլ, արեւուն ճանելը, կէն պալիլը .

Le minuit, ւը փնի-ի, կէս գիշեր, ետը կէճե .

Le jour de l'an, ւը ժո-ր րը լ'ան, կաղանդ, ելլա պաշտ .

Le carnaval, ւը քարն-վալ, բարեկենդան, ելի փնի-փ .

Le carême, ւը քարեմ, մեծ պահք, պեօյի-տ օրո-ճ .

Ե . Մ Ա Ր Դ Ո Ւ

L'homme, m. լ'օմ, մարդ, սարմ .

La femme, ւը ֆեմ, կին, քարը .

L'enfant, լ'անֆան, աղայ, լճո-ք .

Le garçon, ւը Է-ր-ճոն, մանչ, օղլան .

La fille, ւը ֆիլլ, աղջիկ, քար .

Le jeune homme, ւը ժեօն օմ, երիտասարդ, րեկե
քանլը .

Le vieillard, ւը վիեյլե-ր, ծեր, էիիեյար .

La vieille, ւը վիեյլ, պառաւ, քօճա քարը .

L'âge, m. լ'աժ, տարիք, լալ .

L'enfance, f. լ'անֆանս, աղայութիւն, լճո-ք լա-ք .

La jeunesse, ւը ժեօնես, երիտասարդութիւն, րեկե
քանլըլըք .

La vieillesse, ւը վիեյլե-ս, ծերութիւն, էիիեյարլըք .

La vie, ւը վի, կեանք, էօմ .

La santé, ւը սանթե, առողջութիւն, սաղլըք .

Le corps, ւը քօր, մարմին, էիե .

La peau, ւը քօ, մորթ, րեքի .

L'os, m. լ'օ, (լ'օս) սկր, փնի-ք .

La moelle, ւը մօել, ծուծ, էլի-ք .

Le membre, ւը մանդըրը, անդամ, սալ .

Le sang, ւը սան, արիւն, քան .

La veine, ւը վեյնը, երակ, րամար .

La tête, ւը էիե, գլուխ, պալ .

Les cheveux, m. լի շըլիօ, մազ, սալ .

Le cerveau, ւը երեօ,

La cervelle, ւը երեյլ, } սղեղ, պեյն .

Le crâne, ւը քրանը, գանդ, պալ շանալը .

Le visage, ւը վիշաժ, երես, էի-ալ .

- La face, Լ ֆա, դեմք, սե-րեմ.
 Le front, Լ ֆրոն, ճակատ, առն.
 L'oeil, m. Լ օյլ, աչք, կեօլ.
 Les sourcils, m. Լ սուրսի, ընթացի, ֆալ.
 Les paupières, f. Լ փոփեթ, արտեւանուցք, փփթի.
 La prunelle, Լ փրեմեկ, բիբ, պեպե.
 Le nez, Լ նե, քիթ, պո-րոն.
 Les narines, f. Լ նարն, քիթի ծակ, պո-րոն
 րեկնի.
 La joue, Լ յու, այտ, Եանագ.
 La tempe, Լ Եմե, քունք, ֆո-լաֆ Եօլո.
 Les oreilles, f. Լ օրեյլ, ականջ, ֆո-լաֆ.
 La bouche, Լ պո-լ, բերան, ալլա.
 Les lèvres, f. Լ Լեթր, պրկուցք, պո-րագ.
 La dent, Լ դոն, աղբայ, րիչ.
 La gencive, Լ յանսիլ, լինար, րիչ Եմե.
 La langue, Լ Լանկ, լեզու, րիչ.
 Le menton, Լ մանթոն, կզակ, Լնե.
 La barbe, Լ բարբ, մորուք, սագալ.
 Les moustaches, f. Լ մուսթաչ, ընչացք, պլալ.
 Le cou, Լ ֆո, վիզ, պոյոն.
 La gorge, Լ ֆորժ, փող կամ լանջք, պոլալ Եախո
 կեօ.
 Le gosier, Լ ֆոլե, կոկորդ, Ելրմալ, պոլալ.
 L'épaule, f. Լ փօլ, սու, օճալ.
 Les bras, m. Լ պրա, բազուկ, թեւ, ֆօլ.
 Le coude, Լ ֆո-ր, արմուկ, րիբե.
 La main, Լ ման, ձեռք, Ել.
 Le poing, Լ ֆո-նե, բուռ, Եո-րոն.
 Le doigt, Լ դոն, մատ, փո-րագ.
 Le pouce, Լ ֆո-ս, բղթ, պալ փո-րագ.
 L'ongle, m. Լ օնկլ, բղունդ, Ելրմագ.
 Le poul, Լ ֆո, երակի զարկ, նալլ.
 La poitrine, Լ ֆո-րեմ, կուրծք, կեօ.
 Le sein, Լ սեմ, ծոց, դիրկ, ֆո-ճագ.

- Le coeur, ւը փեօր, սիրտ, եի-րեւ .
 Le poumon, ւը փո-սն, [թոք, -փ ծկեր .
 L'haleine, f. լւ-լեւը, շնչատու[թիւն, -օլւ-փ .
 Le foie, ւը ֆո-ս, լեարդ, փո-ս ծկեր .
 L'estomac, m. լե-սո-ս, ստամոքս, փո-տ .
 Le dos, ւը ոս, կոնակ, -րփ .
 La cuisse, ւը փո-տ, ազդր, փո-լւ .
 Les genoux, m. լե քնո, ծունկ, րեղ .
 La jambe, ւը քանո, սրունք, ո-ս-փ .
 Les pieds, m. լե փե, սոք, -յ-փ .
 La plante, ւը փլւն, ներքան, լւ-ո-ւն .
 Le talon, ւը լւ-լն, կոճ, լւ-փ-փ .

Ձ. ԱՁԳԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

- La famille, ւը ֆո-տը, ընտանիք, զերդաստան, ֆո-
 փե .
 Le père, ւը փեր, հայր, փերեր .
 La mère, ւը տեր, մայր, փու-րե .
 L'époux, m. լե-փո, փեսայ, կե-վեյե .
 L'épouse, f. լե-փո-ւ, հարս, կե-լե .
 Le mari, ւը փո-րե, երեկ, այր, եր, փո-ս .
 La femme, ւը ֆո-ս, կնիկ, կին, փո-րը, շե-վե .
 Les parents, լե փո-րան, ծնողք, ան ուսու, -լւ-լւ .
 Le fils, ւը ֆե (ֆե), որդի, օղւ-լ .
 La fille, ւը ֆեյը, աղջիկ, փու-լ .
 Le frère, ւը ֆրեր, եղբայր, փո-րու-լ .
 La soeur, ւը տեր, քոյր, փու-լ փո-րու-լ .
 L'ainé, լե-լե, առջինեկ, էլ+ (ե-վւ-ր) .
 Le cadet, ւը փո-րե, կրտսեր, փ-լե-ւ+ (ե-վւ-ր) .
 Le beau-père, ւը ոս-փեր, աներ, փո-յն-լւ . [սոր[թ
 հայր, եօյե ուսու .
 La belle-mère, ւը ուե-լ-տեր, զոքանչ, փո-յն ան . [սոր[թ
 մայր, եօյե ան .
 Le beau-fils, ւը ոս-ֆե, փեսայ, կե-վեյե, ո-ս-ր .
 La belle-fille, ւը ուե-լ-ֆեյը, հարս, կե-լե .

- Le beau-frère, ւ արօ-Տրեր, քեռայր, ենչուրէ. աներ-
ձաղ, քայն .
- La belle-soeur, ւ արեւ-տեր, տաւ, կեօրեմ-Տէ. քենի,
արարու .
- Le gendre, ւ խանարը, փեայ, կեմ-Տէ, արար .
- Le grand-père, l'aïeul, m. ւ արան-Տեր, լայնեօլ, պապ,
արար .
- La grand' mère, l'aïeule, f. ւ արան-Տեր, լայնեօլ,
հանի, մամ, արեյն-տան .
- Le petit-fils, ւ քրեմ-Տէ, [Թոռն, լարան .
- La petite-fille, ւ քրեմ-Տէլ, աղջիկ [Թոռ, քու
լարան .
- L'oncle, m. լօնքը, հօրեղբայր, մօրեղբայր, մանճա,
արար .
- La tante, ւ լանլ, հօրքայր, մօրքայր, հաւ, լեյնլ .
- Le neveu, ւ նեմեօ, եղբոր կամ քեռ որդի, եյնն .
- La nièce, ւ նեմ, եղբոր կամ քեռ աղջիկ, քու
եյնն .
- Le cousin, ւ քրեմ-Տէ, հօրեղբոր կամ մօրեղբոր, հօրա-
քեռ կամ մօրաքեռ որդի, մանճա, արար, հաւ,
լեյնլ օղան .
- La cousine, ւ քրեմ-Տէ, հօրեղբոր . . . աղջիկ, մ-
մանճա . . . քու .
- Le fiancé, ւ քրեմ-Տէ, նշանած, նեմնլ .
- La fiancée, ւ քրեմ-Տէ, նշանած, նեմնլ .
- Le parrain, ւ քրեմ-Տէ, կնքահայր, լեքրեմ-Տէ արար .
- La marraine, ւ քրեմ-Տէ, կնքամայր, լեքրեմ-Տէ անար .
- Le filleul, ւ քրեմ-Տէ, տան, լեքրեմ-Տէ օղան .
- La filleule, ւ քրեմ-Տէ, տան, լեքրեմ-Տէ քու .
- La veuve, ւ վեօլ, որբեւարի, արար .
- L'orphelin, m. լօրքրեմ, որբ, եօտեմ-լ .

Է. ՈՒՍՄԱՆ

- Le livre, ւ լեմլ, գիրք, քրեմ-լ .
- Le papier, ւ քրեմ-Տէ, [Թուղթ քեմար .

- Le parchemin, ւը քարշիւն, մազաղաթ, ինքնի.
- Les plumes, *f.* ւն քիւն, գրիչ, քալէ՛.
- Le canif, ւը քանի՛ֆ, զմեղին, քալէ՛ քարշ.
- Le crayon, ւը քրեյօն, մատիտ, քարշնն քալէ՛.
- Une règle, ինն բեկւը, կանոն, ճեղքիք.
- Le compas, ւը քօնք, կարկին, քերիւք.
- L'enerier, *m.* ւննքրիւք, } կաղամար, օքք.
- L'écritoire, *f.* ւնքրիւքնար, } }
- L'encre, *f.* ւննքրը, թանաք, քրեքքք.
- Le poudrier, ւը քարքիւք, աւազնոց, բեղքան.
- La poudre, ւն քարք, աւազ, ինչ.
- Un plioir, ինն քիւննար, թուղթ ծալելու սակր, քեքք.
- Un transparent, ինն քրաննքարան, տողաշար, մատնար.
- Une feuille de papier, ինն ֆեյլ արը քալէ՛, թերթ
մը թուղթ, ունք ինչուքն քեքք.
- Un cahier, ինն քիւք, տեարակ, ինքնիք.
- Une main de papier, ինն մեք արը քալէ՛, պուրակ մը
թուղթ, ունք ինքնիւք քեքք.
- Les ciseaux, *m.* ւն սիւք, մկրատ, մքքք.
- Un crayon d'ardoise, ինն քրեյօն քարքննար, թուա-
բանութեան գրիչ, քարն ինչ քալէ՛.
- Une ardoise, ինն քրքննար, թուաբանութեան տակ-
տակ, քքք ինչը, քարն ինչ.
- Une éponge, ինն քօնք, սպունգ, սինիք.
- De la cire d'Espagne, արը ւն սիք քիւննիւք, կնքա-
մոմ, լեօք, քեքք.
- Le pain à cacheter, ւը քիւնն քալէ՛, կնքելու
նշխարք, քք.
- Le cachet, ւը քալէ, կնք, քեքք.
- La signature, ւն սինեմիւքնար, ստորագրութիւն, ինչ.
- L'adresse d'une lettre, *f.* ւնարեքն քիւնն լեքրը, երե-
սագիր, քքքննն ինքն.
- L'écriture, *f.* ւնքրիւքնար, գիր, քեքք.
- La lecture, ւն լեքրիւքնար, գրալարթութիւն, օքքնն.
- La leçon, ւն ւնն, դաս, քքք.

Les vers, *m.* լէ վեր, սասնաւոր, շէր.

La prose, լա գրօղ, արձակ, ներ.

La traduction, լա իրարի-դիմն, [Թարգմանութիւն, իրարի-դիմն.

Ը. Տ Ա Ն

La porte, լա գորն, դուռ, գորն.

La serrure, լա սերն-ը, կղպակ, փնիք.

Le loquet, լա լոկէ, դանափակ, շարնլաք.

La clef, լա փնէ, բալլի, անիմար.

Le marteau, լա մարտի, դանաճար, լաքլաք.

Le verrou, լա վերո, նիդ, սերնիք.

L'escalier, *m.* լէ-գը-լիէ, սանդուղք, վերորի վն.

Le degré, լա դըրի, սոք, աստիճան, սոք.

L'étage, *m.* լէ-նի, դասիկոն, գորն.

La salle, լա սալ, սրահ, սալ.

La salle à manger, լա սալ - մանձի, սեղանատուն, եկիւր օրսալ.

La chambre, լա շանդը, խոց, օրս.

L'antichambre, *f.* լանիշանդը, նախասենեակ, սեղանի.

La chambre à coucher, լա շանդը - գորն, պառկել-լա խոց, երկուք օրսալ.

La fenêtre, լա ֆնիւրը, պատուհան, փնիք.

La grille, լա կրիլը, պատուհանի վանդակ, փնի-ճիւրի գորն.

La jalousie, լա յալուզի, վանդակ, գորն.

La vitre, le carreau, լա վիւրը, լա գորն, ապակի, մար.

Le volet, լա վոլէ, փեղկ, գորն.

La muraille, լա մարալ, պատ, փնիք.

Le plancher, լա փնիք, գետին, յատակ, եկր.

Le plafond, լա փնիք, առաստաղ, ինքն.

Le poêle, լա փոլ, գոց կրակարան, սոք.

La cheminée, լա շանի, բաց կրակարան, ծխան, լաքլաք սոք, օճիք.

- La cuisine, Լա Կիւիւն, խոհանոց, աշխատանք .
 Le garde-manger, Լա Կարդ-Մանժէ, } մատան, Կիւիւն .
 La dépense, Լա Կէփան, }
 Le grenier, Լա Կրէնիէ, վերնայարկ, Բաժան Էնի .
 Le toit, Լա Բոտ, տանիք, Կոճ .
 L'écurie, Բ. Էկրիէ, (ձիու) ախոռ, ախոռ .
 L'étable, Բ. Էթլէ, (կովի . . .) ախոռ, ախոռ .
 Le puits, Լա Գիէ, Տոր, Գոյն .
 La citerne, Լա Կիտէրն, սանիճ, սարնճ .
 La pompe, Լա Գոմփ, ջրհան, Բոտ-Լոմ .
 La cave, Լա Կավ, զինուոյ ներքնատուն, շարապ մա-
 ղաղաղ .
 Les privés, Լա Գրիւիէ, }
 La garde-robe, Լա Կարդ-Րոպ, } արտաքնոց, Կոճ .

Թ. Կ Ա Ր Ա Ս Ե Ա Յ

- Les meubles, Լա Կեպլէ, կարասիք, Էնի .
 La tapisserie, Լա Կապիսիէ, օթոց, Էնի .
 La table, Լա Կապլէ, սեղան, սոփրա .
 Le bureau, Լա Կեպլէ, գրասեղան, Էնի .
 Le tiroir, Լա Կիտրուար, գրոց, Էնի .
 La chaise, Լա Կիշ, աթոռ, Էնի .
 Le fauteuil, Լա Գոֆէ, թոն, թոն, Էնի .
 La commode, Լա Կոմոդ, զգեստեղինաց դարան, Էնի .
 L'armoire, Բ. Էրմուար, պահարան, Կոմոդ .
 Le miroir, Լա Կիրուար, հայլի, Կոմո .
 Le pupitre, Լա Կիպիտրի, գրակալ, Էնի .
 Le lit, Լա Լի, անկողին, անկողին կազմած, Կոմո, Էնի .
 Le rideau, Լա Լիդ, վարագոյր, Կեպլէ .
 La couverture, Լա Կոուրտուր, վերմակ, Էնի .
 Le matelas, Լա Կոմաթլէ, անկողին, Էնի .
 Le coussin, Լա Կուսին, բարձ, Էնի .

- L'oreiller, *m.* ըօրէյլէէ, երեօի բարձ, էէ-չ է-սլէռլլ.
- La taie, *լ* լէ, բարձի երես, է-սլէռլ էէ-չէ-.
- Le linceul, *լ* լէնսէլ, պատանք, +էֆէն.
- Le drap, *լ* լէ դր, սաւան, շարշաֆ.
- La pailleasse, *լ* լէ քայլէս, յարդով անկողին, ս-ման քէօչէ+.
- Le sofa, *լ* լէ սօֆ, բազմոյց, սէրէր.
- Le canapé, *լ* լէ քանափէ, տեսակ մը բազմոյց, սէր նէվ սէրէր, քանափէ.
- La chandelle, *լ* լէ շանթէլ, ծրագ, մօմ.
- La veilleuse, *լ* լէ վէյլէօչ, գիշերուան կանթեղ ու մասնաւոր շինուած պատրոյցը, կէճէ քանթէլէ, էր-րէ ֆէլէլէլէ.
- La bougie, *լ* լէ պո-ժէ, մամլղէն, շէմէ.
- La lampe, *լ* լէ լամփ, կանթեղ, քանթէլ.
- La mèche, *լ* լէ մէշ, պատրոյց, ֆէլէլէլէ.
- Le chandelier, *լ* լէ շանթլէլէ, աշտանակ, շ-մամն.
- Les mouchettes, *f.* լէ մո-շէլ, մամի մկրատ, մօմ մաքսուլ.
- Le porte-mouchettes, *լ* լէ քօրթէ-մո-շէլ, մամի մկրատի աման, մօմ մաքսուլ քայլլ.
- Le crachoir, *լ* լէ քրաչուր, թքաման, լի-տէ-րամն.
- Le pot de chambre, *լ* լէ քօ քլ շանթլլ, գիշերուան աման, քարո-րէ, սպրամն.
- La chaise percée, *լ* լէ շէշ քէր-է, հարկաւորութեան աման, հոճէլի սանթալլէ-սի, լի-շինէ-մանէ.
- La cruche, *լ* լէ քրի-շ, կուժ, քանթլ.
- L'horloge, *f.* ըօրլլժ, (մեծ) ժամացոյց, ս-սլէ.
- Le coffre, *լ* լէ քօֆրլ, սնտուկ, սանթլ.

Ճ. ՍԵՂԱՆԻ ՈՒ ԽՈՀԱՆՈՑԻ

- La vaisselle, *լ* լէ վէսէլ, սեղանի ամաններ, ս-ֆր- քայլլլլ.
- Le vase, *լ* լէ վաշ, աման, քայլ.
- Le service, *լ* լէ սէրվէս, սեղանի ամաններն ու լա- թերը, ս-ֆր- քայլլլլլ, ու-չլլլլ.

La nappe, Լա նափ, ծածկոց, փռոց, եօրհիւն.

L'essuie-mains, m. Էսսիւ-մէ-մէն, ձեռքի սրբիչ, եւ
 փեշիփեշ.

La serviette, Լա սերփիէիւն, անձեռոց, փեշիփեշ.

Le couvert, Լե քոփեր, սեղանի սպաս, սոփրա ին-
 քուր, Լափ-Լ փոփ.

Le couteau, Լե քոփո, դանակ, փոփ.

La fourchette, Լա ֆորշիէիւն, պատասարաղ, Լափ-Լ.

La cuillère, Լա քիւլլիէիւն, դգալ, քոփ.

Le plat, Լե փլատ, (մեծ) սկաւառակ, (դեպիտ) ինքոփ.

L'assiette, f. Էսսիէիւն, սկաւառակ, ինքոփ.

La bouteille, Լա Բուիլլիէյլ, շիշ, շիշի.

La salière, Լա սալիէիւն, աղի աման, ինք քոփ.

Le vinaigrier, Լե վինիէիւն, քաջախի աման, սիքտ
 քոփ.

Le poivrier, Լե փոփիւն, պղպեղի աման, քիւլիէ քոփ.

Le verre, Լե վեր, դաւաթ, քոփ.

Le chaudron, Լե շոփրոն, կաթսայ, սան, քոփ-
 ինքիէիւն.

Le pot, Լե փո, խեցեղէն աման, քոփիւն.

La cuiller à pot, Լա քիւլլիէիւն փո, մեծ դգալ, դեպիտ
 քոփ, փեշի.

La pelle, Լա փելլ, բահ, փիքի.

Les pincettes, f. Էսսիէիւն, ունեղիք, մաշա.

Le balai, Լե Բալի, աւել, սիփիքի.

Le seau, Լե սո, դոյլ, քոփ.

Le panier, Լե փանիէիւն, սակառ, սելի.

La corbeille, Լա քորիլլիէյլ, կողով, սիփի.

La passoire, Լա փասսուր, պարզուտ, փեշիէիւն.

Le crible, Լե քրիբլիէ, } մաղ, ելի.

Le tamis, Լե փամի, }

Le moulin à café, Լե մուլին փոփի, խահուէի աղացք,
 քոփի քիլիքի.

La cafetière, Լա փոփիէիւն, խահուէ եփելու աման,
 քոփի շիշի.

- Le sucrier, ւը սի-քրիէ, շարարի աման, շէ-էրդան.
 La tasse, ւը քաս, բաժակ, ֆինճան.
 Le bois, ւը պոս, փայտ, օրոսն.
 Le charbon, ւը շարդան, ածուխ, քի-օր-ր.
 La cendre, ւը սանդղը, մոխիր, քի-ւ.
 Le briquet, ւը պրի-է, հրահանք, շար-օր-ր.
 La pierre à feu, ւը քի-էր - ֆի-օ, կայծքար, շար-օր-ր
 քի-ւը.
 L'amadou, m. ւը սարոս, ւը ցլի, քի-ւ.
 L'allumette, f. ւը քի-օր-ր, ւը ցափայտ, շար-օր-ր քի-պրի-է.

ՃԱՆԱԿՆԵՐԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԽՄԵԼԻՆԵՐՈՒ

- Le déjeuner, ւը քի-օր-ր, նախաճաշիկ, քի-օր-ր.
 Le dîner, ւը քի-օր-ր, ճաշ, քի-օր-ր.
 Le goûter, ւը քի-օր-ր, իրիկուան դէմ նախաճաշիկ,
 քի-օր-ր քի-օր-ր.
 La collation, ւը քի-օր-ր, թեթեւ ընթրիք, քի-օր-ր
 քի-օր-ր.
 Le souper, ւը սոս-քի, ընթրիք, քի-օր-ր քի-օր-ր.
 Un repas, քի-օր-ր, կերակուր, քի-օր-ր.
 Les mets, m. քի-օր-ր, կերակուրներ, քի-օր-ր.
 Un festin, քի-օր-ր ֆի-օր-ր, կոչուհք, քի-օր-ր.
 Du pain, քի-օր-ր, հաց, քի-օր-ր.
 Un bouillon, քի-օր-ր պոս-քի, մի ջուր, քի-օր-ր.
 La soupe, ւը սոս-քի, ապուր, շար-օր-ր.
 De la viande, քի-օր-ր քի-օր-ր, միս, քի-օր-ր.
 Le bouilli, ւը պոս-քի, խաշու, պախ միս, քի-օր-ր.
 Un ragoût, քի-օր-ր քի-օր-ր, համեմ, քի-օր-ր, քի-օր-ր.
 Une omelette, քի-օր-ր քի-օր-ր, ձուազեղ, քի-օր-ր.
 Du saucisson, քի-օր-ր սոս-քի, երշիկ, քի-օր-ր,
 Des saucisses, f. քի-օր-ր սոս-քի, խոզի երշիկ, քի-օր-ր
 քի-օր-ր.
 Du jambon, քի-օր-ր քի-օր-ր, խոզի ապուխտ, քի-օր-ր
 քի-օր-ր.
 Du caviar, քի-օր-ր քի-օր-ր, ազնիւ ձկնկիթ, քի-օր-ր.

- De la boutargue, ԴԸ Լ ԴՆ-Բ-ԵԼ, աղած ձկնկիթ,
Կալըք Ե-Ն-Վ-Բ-Ե-Լ.
- Un pâté, ԷՈՆ Գ-Բ-Է, կարկանդակ, ԿԵՕՐԷ+.
- Des gimblettes, Բ. ԴԵ ԺԵՆՆԵԼԵ, բոկեղ, ԿԵՎԵԼ.
- De la volaille, ԴԸ Լ ԳՈԼՈՅԼ, հաւ, Բ-Ն-Ն-Գ.
- Du gibier, ԴԵ ԺԵՆՆԵԼ, արտի միս, ԻԳ ԷԼԵԼ.
- Le rôti, ԼԸ ԲՅԵԼԷ, խորված, ԿԵՎՈՒՄ.
- De la sauce, ԴԸ Լ ԿՍ, ջրի համեմանք, ԿՍ.
- Du lait, ԴԵ-Ն ԼԵ, կաթ, ԿԵ-Դ.
- Du lait caillé, ԴԵ-Ն ԼԵ ԳՈՅԼԵԼ, մածուց, ԵՕՂՆ-ԲԵ.
- La salade, Լ ԿԱՍԿՄ, աղցան, ԿԱՍԿԼԵՆ.
- Des andouillettes, Բ. ԴԵ Դ-ՆՆՊՈՅԼԵԼԵ, փաղկիթ, ԿԵՕՖԼԵ.
- Les entremets, Դ. ԼԵՆ-ՆՆԲԵԼԵ, չոր կերակրեղէններ,
ԼԵՐԵՆԵՐ.
- Le dessert, ԼԸ ԴԵՆԵՐ, անուշեղէններ եւ պտղեղէններ,
ԻՆՏԵ ՄԱՆՏՄ.
- De la confiture, ԴԸ Լ ԳՅՏԼԵԼԵԼԵ-Ր, շաքարեղէն, ՆԿԵՐԼԵԼԵ.
- Des compotes, Բ. ԴԵ ԳՅՏԼԵԼԵ, անուշ, ԲԵԼԵԼ.
- Du fromage, ԴԵ-Ն ԳՐՕՄՁ, պանիր, ԳԵՅՆԵՐ.
- Un oeuf, ԷՈՆ ԷՕՖ, հաւկիթ, Ե-Ն-Վ-Բ-Ե-Լ.
- De la crème, ԴԸ Լ ԳՐԵՄ, սեր, ԳՈՅՄՁ.
- Du beurre, ԴԵ-Ն ԿԵՕՐ, կարագ, ԲԵՐԵ Ե-ՂԸ.
- Les boissons, Բ. ԼԵ ԿՈՍՍՏՏՆ, բուսակ, ԵԼԵԼԵՐ.
- Les liqueurs, Բ. ԼԵ ԼԵԳԵՐ, աղնիւ բուսակ, ԵԼԵԼԵ,
ԿԵՎԵԼԵԼԵ, Բ-ԳԸ...
- De l'eau, Բ. ԴԸ ԼՕ, ջուր, ԿՍ.
- Du vin, ԴԵ-Ն ՎԵՆ, գինի, շարագ.
- De la bière, ԴԸ Լ ԿԵՐԵ, գարեջուր, ԿԵԳ-Ն-ՅՈՅՈՅՈՅՈՅ.
- Le moût, ԼԸ ՄՈՒ, քաղցու, ՆԵՐՄ.
- De l'eau-de-vie, ԴԸ ԼՕ-ԿԵՎԵՆ, օղի, Բ-ԳԸ.
- Du rossolis, ԴԵ-Ն ԲՕՕԵԼԵ, օղիչի, ԿԵՎԵԼԵԼԵ.
- Une tasse de café, ԵՆՆ ԲՏՄ ԴԸ ԳՍՖԷ, բաժակ մը
խահուէ, ԿԵՐ ԳԼՆՏՄՆ ԳԵԿԵԼԵ.
- Du thé, ԴԵ-Ն ԲԷ, թէյ, ԼՈՅ.
- Le chocolat, ԼԸ ՆՕՕԼՈՒ, չորոլաթ, ԿԵԳՈՒԼԵ.

- Une limonade, էն լիմոնադ, լիմոնի օշարակ, լիմոնադա .
 Des glaces, *f.* տէ կլաս, պաղպաղակ, արմարհմա .
 Des biscuits, *m.* տէ ակուքիտէ, շաքարախառն պաքսի-
 մա, շէտէրէ կէշէրէ .

ԺԲ. ՀԱՄԲԻՄՆԵՐՈՒ, ԿԱՆԱՆՁԵՂԷՆՆԵՐՈՒ
 ԵՒ ԸՆԴԵՂԷՆՆԵՐՈՒ

- Du poivre, տէ քիւրքի, պղպեղ, ակուքի .
 Du sel, տէ սէլ, աղ, իւրա .
 Du sucre, տէ սիւքր, շաքար, շէտէր .
 De l'huile, *f.* տէ լիւիլ, ձէթ, եղ, եւա .
 Du vinaigre, տէ վինեկր, քացախ, սիւրտէ .
 Un citron, էն սիտրոն, կիտրոն, լիմոն, աղալ քիւրքի-
 նա, լիմոն .
 Du verjus, տէ վերձի, աղախ, աղախի ջուր, քիւրքի,
 քիւրքի սոյս .
 De la cannelle, տէ լա կանել, կիւնամոն, իւրալի .
 Des noix muscades, *f.* տէ նոս սիւսքադ, Հնդկի ըն-
 կոյղ, Հնդկադա ճէկի .
 Des clous de girofle, *m.* տէ գլուր տէ ձիւրօճիլ, մեխակ,
 քիւրքի ճիւլ .
 Des câpres, *f.* տէ կիւրքի, կապպար, տէպի .
 De l'ail, *m.* տէ լիւլ, սխտոր, սարմաւաք .
 Des oignons, *m.* տէ ուօնօն, սոխ, սոլա .
 Du basilic, տէ ակուքի, աւհան, Ֆելի .
 Du romarin, էն րօմարէն, ինկուրի, ակուքի .
 Du safran, տէ սաֆրան, քրքում, զաֆրան .
 Du laurier, տէ լուրի, դափնի, ինֆան .
 Du persil, տէ քիւրքի, աղապղեղ, կարսոն, մաղախ .
 De la menthe, տէ լա մանթի, անանուխ, նան .
 Du céleri, տէ սէլի, լախուր, տէրէ .
 Des asperges, *f.* տէ լա սպիքի, ծնեքեկ, գոլ քիւրքի .
 Du pourpier, տէ քիւրքի, փրփրեմ, սիւրքի օրնա .
 De l'oseille, *f.* տէ լիւլ, թրթիւնիկ, գոլա-
 կալ .

1383

De la chicorée, ԲԸԼ ԶԻՔՕՐԷ, ԵՂԵՐԳ, ԱԻՆՊԵՊԱ, ԲԱՊԻԿԵՍ .

Des porreaux, ԹԷ ԳՕՐՕ, ԿՐԱՍԱ, ԳՐԱՍԱՍ .

Des pommes de terre, ԲԷ ԳՕՏ ԲԸ ԲԷԷՐ, ԳԵԱՆՆԱԽԱՆՃՈՐ, ԵԷՐ ԵԸՄԱԸ .

Des olives, ԲԷՂ - ՕԼԻՎ, ՃԻԹԱԿԱՍՈՂ, ՂԵՅԲԷՆ .

Des melongènes, ԲԷ ՎԵԸՃԵՆԸ, ԱՄԲՈՒԿ, ԳԱԲԷԼԻՃՄԱՆ .

Des carottes, ԲԷ ԳԱՐՕԲԷ, ՍՈՆԵԿՂԻՆ, ԱՄՈՒՄՏ .

Des navets, ԹԷ ՆԱՎԵ, ՇՈՂԳԱՄ, ՇԱԼԻՄՏ .

Des betteraves, ԲԷ ՊԷԲԵՐԱՎ, ՃԱԿԻՆԿԵՂ, ԳՄԱՆՃԱՐ .

Des raves, ԲԷ ԲԱՎ, ԲՈՂԿ, ԲՆԱՐԳ .

Des choux, ԹԷ ՇՈՒ, ԿԱՂԱՄԲԷ, ԼԱՆԱՆԱ .

Un chou-fleur, ԷՕՆ ՇՈՒ - ՖԷՐ, ԸՆԳԱՒՈՐ ԿԱՂԱՄԲԷ, ԳՄԱՆԱՊԷՊ .

Des artichauts, ԹԷՂ - ԱՐԲԷՇՕ, ԿԱՆԿԱՆ, ԱՐԱԽԻՃՈՒԿ, ԷՆԿԷՆԱՐ .

Des champignons, ԹԷ ՇԱՆՔԻՆԵՕՆ, ՍՈՒՆԿ, ՏԱՆԲԱՐ .

Du riz, ԲԷՐ ԲԷ, ԲՐԻՆՃ, ԳԷԲԷՆՏ .

Des épinards, ԹԷՂ - ԵՔԷՆԱՐ, ՇԱՄԻՆ, ԸՍԱՊԱՆԱՊ .

Des citrouilles, ԲԷ ՍԷԲԵՐՈՅԼ, { ԳԳՈՒՄ, ԳՍԱՊԱՊ

Des courges, ԲԷ ԳՈՐԺ,

Des laitues, ԲԷ ԼԷԲԷՆ, ՏԱՂԱՐ, ՏԱՐՈՒԼ .

Un concombre, ԷՕՆ ԳՕՆԳՕՆԱՂԸ, ՎԱՐՈՆԿ, ԷՇՅԱՐ .

Des pois verts, ԹԷ ԳՈՍԱ ՎԷՐ, ԹԱՐԱՄ ՈՂՈՆ, ԲԱՂԷ ՊԷՂԷԼԵՍ .

Des pois chiches, ԹԷ ԳՈՍԱ ՇԷՇ, ՍԻՍԵԱ, ՆՕՆԱՊ .

Des haricots verts, ԹԷ ԱՐԷԻՔՕ ՎԷՐ, ԹԱՐԱՄ ԼՈՒԲԻՊ, ԲԱՂԷ ՖԱՍՈՒԼԵՍ .

Des lentilles, ԲԷ ԼԱՆԲԷՅԼ, ՍՍԱԿ, ՎԵՐՃԷՎԷԿ .

Des fèves, ԲԷ ՖԷՎ, ԲԱԿԼԱՊ, ՊԱՊԷԼ .

ԺԳ. ՊՏՈՒՂՆԵՐՈՒ

Des poires, ԲԷ ԳՈՍԱՐ, ՍԱՆՃ, ԱՐՏԱՊ .

Une pommo, ԷՆՆ ԳՕՏ, ԽԱՃՈՐ, ԵԸՄԱ .

Un abricot, ԷՕՆ ԱՊԷԻՔՕ, ՃԻՐԱՆ, ԳՅՅԱԸ .

Une pêche, ԷՆՆ ԳԷՇ, ԳԵՂՃ, ՇԷՖԷՍԷԼ .

- Des prunes, *f.* ጥቲ ተገቲ-ኒ, ሰላገቦ፣ ኩገቲ።
- Des cerises, *f.* ጥቲ ጥቲ-ጊ, ካኩሰሰ, ተገቲ-ጊ።
- Des bigarreaux, *m.* ጥቲ ጥቲ-ገቶ, ሰሰላላሰ, ካሞፊ፣ ካኩሰሰ, ጥጥራሰገቲ ተገቲ-ጊ።
- Des cerises griottes, *f.* ጥቲ ጥቲ-ጊ ካገቲፊ, ጥላ፣ ቆገቲ።
- Du raisin, ጥቲ-ገቲ-ጊ, ለሠገባ፣ ተ-ገቲ-ፊ።
- Des raisins secs, *m.* ጥቲ ገቲ-ጊ ሰቲ፣ ረሰሰገቲ, ጥጥራ-ገቲ-ፊ, ጥጥራ-ገቲ-ፊ።
- Un coing, ቲፊ ጥጥራ-ገቲ, ሰገቲገቲገቲ, ጥጥራ።
- Une orange, ቲ-ኒ ጥጥራ-ገቲ, ሰሰሰገቲ, ለፊገቲገቲ, ጥጥራ-ገቲ-ፊ, ጥጥራ-ገቲ-ፊ።
- Une grenade, ቲ-ኒ ካገቲ-ገቲ, ሰሰሰ, ሰሰ።
- Des amandes, *f.* ጥቲ-ጊ ሰሰሰገቲ, ሰሰጊ, ጥጥራ-ፊ።
- Des figues, *f.* ጥቲ ቆገቲ, ለፊገቲ, ቲፊገቲ።
- Des châtaignes, *f.* ጥቲ ገቲ-ገቲ-ገቲ, ሰሰሰሰሰሰ, ተገቲ-ገቲ-ገቲ።
- Des noix, *f.* ጥቲ ሰሰሰ, ገቲገቲገቲ, ገቲገቲገቲ።
- Des noisettes, *f.* ጥቲ ሰሰሰ-ገቲገቲ, ካሰሰሰ, ቆገቲገቲገቲ።
- Une datte, ቲ-ኒ ጥጥራ, ሰሰሰሰ, ጥጥራ-ፊ።
- Une pistache, ቲ-ኒ ጥጥራ-ገቲ, ሰሰሰሰሰ, ቆገቲገቲገቲ።
- Des mûres, *f.* ጥቲ ጥጥራ, ለፊገቲ, ጥጥራ-ገቲ,
- Des groseilles, *f.* ጥቲ ካገቲገቲገቲ, ሰሰሰሰሰ, ቆገቲገቲገቲ ተ-ገቲ-ገቲ-ገቲ።
- Des framboises, *f.* ጥቲ ጥጥራ-ገቲ-ገቲ-ገቲ, ሰሰሰሰሰ ሰሰሰሰሰሰ, ሰሰሰሰሰ ጥጥራ-ገቲ-ገቲ-ገቲ-ገቲ።
- Des fraises, *f.* ጥቲ ቆገቲገቲ, ጥጥሰ, ገቲገቲ።
- Des nèfles, *f.* ጥቲ ሰሰሰገቲ, ገቲገቲገቲ, ጥጥራ-ገቲ-ገቲ።
- Des cormes, *m.* ጥቲ ጥጥራ, ሰሰሰ, ተ-ገቲገቲ።
- Des jujubes, *f.* ጥቲ ጥጥራ-ገቲ-ገቲ, ጥጥሰሰሰ, ጥጥራ-ገቲ-ገቲ።
- Des arbouses, *f.* ጥቲ-ገቲ-ገቲ-ገቲ-ገቲ, ሰሰሰሰሰ, ጥጥራ-ገቲ-ገቲ-ገቲ።
- Des azeroles, *f.* ጥቲ-ገቲ-ገቲ-ገቲ, ሰሰሰ, ሰሰሰሰሰሰ, ጥጥራ።
- Des caroubes, *m.* ጥቲ ጥጥራ-ገቲ, ጥጥሰሰ, ተገቲ ጥጥራ-ገቲ-ገቲ-ገቲ።
- Un melon, ቲፊ ጥጥራ, ሰሰሰ, ጥጥራ-ገቲ።
- Une pastèque, ቲ-ኒ ጥጥራ-ገቲገቲ, }
 Un melon d'eau, ቲፊ ጥጥራ ጥጥራ, } ሰሰሰሰሰ, ጥጥራ-ገቲ-ገቲ።
- Un ananas, ቲፊ ሰሰሰ, ሰሰሰሰሰ, ሰሰሰሰሰ።

- L'arbre, *m.* լ՝արդրը, ճառ, աղաչ.
- L'arbrisseau, *m.* լ՝արդրիւս, } [Թուփ, լուլ.
- L'arbuste, *m.* լ՝արդրիւսի, } [Թուփ, լուլ.
- La branche, լու պրանչ, } սաս, ճիւղ, արւ.
- Le rameau, լու բանօ, } [Թուփ, լուլ.
- La racine, լու բանին, արմատ, +եօ+.
- Le tronc, լու իրօն, բուն, +ե-ի-է-+.
- La feuille, լու ֆեօյլ, տերեւ, ե-ի-բ-ի-բ.
- L'écorce, *f.* լ՛էօրս, կեղեւ, գարս-գ.
- Le pommier, լու փօփի, [սնծորենի, ել՛մ աղածը.
- Le poirier, լու փո-արի, սանձենի, արճո-ար աղածը.
- Le prunier, լու փրի-նի, սալորենի, երիկ աղածը.
- Le pêcher, լու փեչի, դեղձի, շի-ֆի-ս-լի աղածը.
- Le noyer, լու նո-այի, ընկուղի, ճե-վի-ղ աղածը.
- Le noisetier, լու նո-այի-ի, (ընտանի) կաղնի, ֆըն-ար-գ աղածը.
- Le chêne, լու շեն, (վայրենի) կաղնի, ճեչի.
- Le gland, լու ցան, խոզկաղնի, փուլան-ար.
- Le pin, լու փեն, մայր, լու՛ աղածը.
- Le sapin, լու սփեն, եղևիս, +եօ+ար աղածը.
- Le tilleul, լու ինիլե-եօլ, կակղի, փուլան-ար.
- Le hêtre, լու հե-ի-բը, փեկոն, գայըն, կի-բի-ն աղածը.
- Le saule, լու սօլ, մ.ս.ի, սեօյ-ար.
- L'orme, *m.* լ՛օրս, կնձնի, գարս աղած.
- Le sureau, լու սի-բօ, [Թանթրուենի, փե-բի-բը աղածը.
- Le peuplier, լու փեօփի-ի, կաղամախի, գե-վ-գ.
- La fleur, լու ֆլեօր, ճաղիկ, շիչի+.
- La rose, լու բօշ, վարդ, կի-լ.
- L'oeillet, *m.* լ՛եօյլեի, շահարամ, գարսփիլ.
- La tulipe, լու ինի-ի-ի, կակաչ, լուլ.
- Le lis, լու լիս, շուշան, ղամպ-գ.
- La jacinthe, լու յա-սի-նի, յակիսի, սի-մոլի-լ.
- La giroflée, լու յի-բօֆիլե, շահարակ, շի-նոյ.

La violette, *լւ շիօլիլի, ճանուշակ, հենեւելի.*

Le tournesol, *լւ Լոն-րն-օլ, արեւածաղիկ, այ չիչիչի.*

ԺԵ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՈՒ ԱՇԽԱՐՀԱԿԱՆ ՊԱՏԻՒՆԵՐՈՒ

Le pape, le souverain pontife, *լւ ք-ք, լւ --քէն
քօնիկ, սրբազան պապ, Բե՛ ք-ք-սը.*

Le cardinal, *լւ ք-րարնալ, կարգինալ, քերթիյս.*

Le patriarche, *լւ ք-մերէ-րչ, պատրիարք, ք-մերէ+.*

Un archevêque, *եօն արչիքի, արքեպիսկոպոս, ք-ք
քի-ք-ս.*

Un évêque, *եօն ելիքի, եպիսկոպոս, քի-ք-ս.*

Un abbé, *եօն արքե, արքայ, բն-նդան պաշտ.*

Un prêtre, *եօն քիքիլիլ, քահանայ, քիչիչ.*

Un chanoine, *եօն շանսանը, կանոնիկոս, քանօնիք.*

Un curé, *եօն քի-րէ, ժողովրդապետ, ճի-ի-մի ք-ք-սը.*

Un empereur, *եօն անքիքի, կայսր, ի-քի-ր-մի-քի.*

Un roi, *եօն բոս, թագաւոր, ք-քիչան.*

Un archiduc, *եօն արչիքի-ք, արքիդուքս, արչիքո-ք.*

Un prince, *եօն քիքն, իշխան, արչ.*

Un duc, *եօն քո-ք, դուքս, քո-ք.*

Un comte, *եօն քօնի, կոմս, շրօք.*

Un baron, *եօն արօն, սեպուհ, արչարքի.*

Un chevalier, *եօն շըլ-լիլ, ասպետ, քի-ի-ի.*

Un ambassadeur, *եօն անպատարիքի, դեսպան, ելի.*

Le premier ministre, *լւ քիլիլի ի-ի-միլիլ, եպարքոս,
իչիչի.*

Un conseiller d'état, *եօն քօն-եյլիլ արիւն, աերու թեան
խորհրդական, քի-ի-լիլ ի-լ-լիլիլ.*

Le grand chambellan, *լւ իրան շանդիլան, արքունի
մեծ սենեկապետ, ի-ս-ս-իլիլ պաշտ.*

Un courtisan, *եօն քո-րիլիլան, պալատական, քերայը.*

Le chancelier, *լւ շանսըլիլ, ասենաղպիր, քի-լան
քի-լիլիլ.*

Un président, *եօն քիքիլիլան, նախագահ, պաշտ.*

Un conseiller, *եօն քօն-եյլիլ, խորհրդական, ի-լ-լիլիլ.*

Un juge, էօն յիւժ, դատաւոր, հաճի՛մ.

Un avocat, էօն մօգոս, փաստաբան, որմա վե՛տիլի.

Un consul, էօն փօնախալ, բղեղիս, փօնօլոզ.

Le généralissime, լը յիւներալիսիմ, վերին հրամանաւոր, սերստեր.

Un maréchal, էօն մարեշալ, սպարապետ, մարշալ.

Un général, էօն յիւներալ, զօրադրուխ, սերտար.

Un amiral, էօն ափրալ, ծովապետ, փօնփոսառն.

Un contre-amiral, էօն փօնփրափօնալ, երրորդ ծովապետ, էլիսնճիս փօնփոսառն.

Un lieutenant général, էօն լիեյտենան յիւներալ, զօրագլխի տեղակալ, վե՛տիլի սերտար.

Un colonel, էօն փօլօնէլ, } հաղարապետ, պէն որալ.

Un major, էօն մաճօր, }

Un capitaine, էօն փօնփիլիսիլ, հարխրապետ, էլիսն որալ.

Un officier, էօն օֆիսիլ, պաշտօնակալ, օֆիլիլ.

ԺԶ. ԱՐՈՒԵՍՏՆԵՐՈՒ

Un apothicaire, էօն ափօլիկիլ, դեղագործ, էլիսն.

Un barbier, էօն պարպիլ, սափրիչ, պերպեր.

Un boucher, էօն պոսչիլ, մսավաճառ, փոսապ.

Un boulanger, էօն պոսչիլ, հացագործ, էլիսն.

Un cabaretier, էօն փօնպարիլիլ, պանդոկապետ, Վեյսանիլիլ.

Un chapelier, էօն շափիլիլ, խոյրագործ, շափիլիլ.

Un charpentier, էօն շարփիլիլ, աստղձագործ, որալիլիլ.

Un chirurgien, էօն շիրիլիլ, վիրաբոյժ, ճերբան.

Un cirier, էօն սիրիլիլ, մսնագործ, մօմսառ.

Un compositeur, էօն փօնփօլիլիլ, զրաշար, էլիսն, փիլիսոպ պիլիլիլ.

Un confiturier, էօն փօնփիլիլիլիլ, անուշաբար, լիլիլիլիլ.

Un cordonnier, էօն փօրորիլիլ, կօշկակար, փօպոսմսառ.

- Un couvreur, եօն քո՛ւճրեօր, յարկիչ, շա՛րք եւո՛վան,
- Un crocheteur, եօն քրօչընեօր, բեռնակիր, հասմալ.
- Un dendiste, եօն քաննիւնի, աղբայ հանող, րիչ չե՛րէ՛ն.
- Un douanier, եօն քո՛ւանի, մարտաօր, կեօ՛րէ՛ւս՛ն.
- Un droguiste, եօն քրօչիւնի, դեղաւաճառ, սօրեր.
- Un ferblantier, եօն քերպլանի, կոիչ, թի՛թեղնաւ
դործ, ընէ՛նէ՛ն.
- Un forgeron, եօն քորճրօն, երկաթագործ, չե՛րէ՛նիչ.
- Un horloger, եօն օրըճի, ժամագործ, սա՛նն.
- Un imprimeur, եօն երկրիօր, տպող, քի՛նսպ պասան.
- Un jardinier, եօն ժարպի՛նի, պարտիզպան, պոռչեղան.
- Un joaillier, եօն ժօյլի, ակնաւաճառ, ակնագործ,
ճե՛ղանի.
- Un libraire, եօն լիպրեր, դրքածախ, քի՛նսպ.
- Un maçon, եօն մասօն, օրմնակիր, քո՛ւար.
- Un maréchal ferrant, եօն մարեշալ քերան, պայտառ,
նալպան.
- Un matelot, եօն մալլօ, նաւավար, կե՛րէ՛ն.
- Un médecin, եօն մեդիկ, բժիշկ, նե՛ր.
- Un menuisier, եօն մենիշի, հիւս, քի՛նսպ.
- Un mercier, եօն մերսի, խանութպան, քի՛նսպ.
- Un meunier, եօն մեուի, ջաղացպան, քի՛նսպ.
- Un miroitier, եօն միրուի, հայելի շինող, քի՛նսպ.
- Un musicien, եօն մուշիկ, երաժիշտ, շա՛րք.
- Un oculiste, եօն օքլիստ, ակնաբոյժ, քի՛նսպ.
- Un orfèvre, եօն օրֆե՛ր, սկերիչ, քո՛ւար.
- Un papetier, եօն քափի, թղթագործ, քի՛նսպ.
- Un patissier, եօն քափի, ծաղարար, քի՛նսպ.
- Un pêcheur, եօն քիչի, ձկնորս, քի՛նսպ.
- Un peintre, եօն քեյնտր, պատկերհան, ընէ՛նիչ.
- Un pelletier, եօն քելի, մաշտակագործ, քի՛նսպ.
- Un potier, եօն քօփի, բրուտ, չե՛րէ՛ն.
- Un ramoneur, եօն բամօնօր, ծխնեղջյղ մարրող, օճափ
քի՛նսպ.
- Un relieur, եօն բըլիօր, կաղմարար, քի՛նսպ պայտ.

- Un savetier, Էօն սփիկե, հնակարկատ, Էսփիկե.
 Un sculpteur, Էօն սփիկե-լիկեօր, քանդակագործ, օյմօն.
 Un sellier, Էօն սելիկե, թամբագործ, սերբօն, էյերօն.
 Un serrurier, Էօն սերի-րիկե, դարբին, շիկիկի.
 Un tailleur, Էօն Լայլեօր, դերձակ, Լիկի.
 Un tailleur de pierre, Էօն Լայլեօր Դը փիկե, քարահատ, Լայլե.
 Un tanneur, Էօն Լանօր, խաղախորդ, Դեդդու.
 Un tapissier, Էօն Լափի-սիկե, գորդ շինող, դնող, Լալեօն.
 Un teinturier, Էօն Լիկի-րիկե-րիկե, ներկարար, Կօյմօն.
 Un tisserand, Էօն Լիկի-ան, ստայնանկ, Ղուլու.
 Un tonnelier, Էօն Լօնլիկե, տակառագործ, Ֆլլեօն.
 Un tourneur, Էօն Լու-րնօր, ճախարակագործ, Ղափրլիօն.
 Un vigneron, Էօն Վիկե-լլօն, այգեգործ, Կաղդան.
 Un vitrier, Էօն Վիկի-րիկե, ապակեգործ, Ճամօն.

ՁԻՆ ՏԱՆ ՊԱՇՏՈՆԵԱՆԵՐՈՒ

- Un secrétaire, Էօն սեքրեթիկե, դպիր, սըր Էլեփիկե.
 Un maître d'hôtel, Էօն Վեփրը Դ'օփիկե, տան հաղարար-պետ, Էլեմե.
 Un cuisinier, Էօն Կի-կիկիկե, խոհարար, Կշե.
 Un marmiton, Էօն մարմիօն, խոհեակ, խոհանոցի սպասաւոր, Էմօն,
 Un écuyer, Էօն Էփի-իկե, զինակիր, սիկի-Դուր.
 Un palefrenier, Էօն փիփրլիկե, ձիադարման, սեյն.
 Un cocher, Էօն Կօշի, կառապան, Կրապօն.
 Un laquais, Էօն Լափի, սուրհանդակ, Լափի.
 Un valet de pied, Էօն Վալե Դը փիկե, սպասաւոր, Ղու-հուր.
 Un sommelier, Էօն սօմիկե, շտեմարանապետ, Էլիկի-Տի.
 Les domestiques, մ. լի Դօմեփիկե, ծառաները, Էլլի-Վիկե-րիկե.
 Les servantes, ֆ. լի սերվանթ, աղախինները, Էլլայլի-Դուր.
 Un valet de chambre, Էօն Վալե Դը շանդրը, սենեկապան, փփի-մօն.

ձԸ. ՊԸԿՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ

- Un géant, էօն յեմն, հակայ, էֆրէֆե .
 Un nain, էօն նեմն, դաճաճ, ճեմն .
 Un estropié, էօն էմբօրօթիէ, խեղ, սոգոր .
 Un bossu, էօն ուսեմ, կուղ, սասպատող, փոփոխ .
 Un borgne, էօն ուօրնեղ, միաչէն, միականի, ինչ քեօղ .
 Un louche, էօն լուղ, շիղ, շուղ .
 Un aveugle, էօն մէօղլը, կշր, քեօր .
 Un boiteux, էօն ուսմեօ, կաղ, իօթու .
 Un sourd, էօն սոր, խուղ, սողը .
 Un muet, էօն մեմ, մունջ, քիւղ .
 Un bègue, էօն ուեղ, թոթուղ, քեօթի .
 Un somnambule, էօն սօմնանդեմ, քնաշրջիկ, սոննանդեմ, խողրեմն .
 La colique, լա քօլիք, խիթ, փորի ցաւ, սանճը .
 Le rhume, լը ըմօ, հարբուղիս, շեմօ, նեմնը .
 La toux, լա իս, հաղ, էօտեմքեմ .
 L'asthme, m. լասթմ, շնշարդեղութիւն, շնշարդեղութիւն .
 La petite vérole, լա քօլիքի վեօր, ծաղիկ, սասպատ, լեմն .
 La vaccine, լա վակցին, պատուատ, սղ .
 La rougeole, լա ըմօ, վարդաճոց, քեղման .
 Les écouelles, լէ լեքեմեմ, } f. խոլ, սոմն .
 Les scrofules, լէ սքոֆուլ, }
 Une pustule, էն քօթեմեմ, խողաւարտ, լեմն .
 Le cancer, լը քանեմ, քաղցկեղ, շեմն .
 La fièvre, լա ֆեմեմ, տեմ, ջեմ, սոմ .
 L'érysipèle, m. լէրեքեմեմ, օճիկ, էլեմն .
 La jaunisse, լա յօնեմ, դալուկ, սոմն .
 La phthisie, լա ֆիթիզի, բարակցաւ, հակեմա, վեմն .
 La pleurésie, լա վեքեմեմ, կողախիթ, կշտացաւ, էն սողը, շեմն (սոմնեմն) .
 L'hydropisie, f. լիթրօթիզի, ջրօղակութիւն, էմօթիզի, սոմն .
 Քեմ. ԳԸԿ. Բ .

- L'épilepsie, *f.* լեգիլեգիլե, լուսնոտութիւն, սարս.
- L'apoplexie, *f.* լափթուած, գաթուած, գաթու.
- La paralysie, լա փարալիչի, անդամալուծութիւն, փօրթիւն-փօրթիւն.
- La lèpre, լա լեգրը, բորոտութիւն, ոչոչ իւլիլի.
- La dartre, լա գարթը, որքիւն, իւրթիլի.
- La teigne, լա ինիւն, գոնջութիւն, փէլ, փէլի.
- La goutte, լա գոտթ, յոդացաւութիւն, նիլիլի.
- La peste, լա փէսթ, ժանտախա, երսնաբժշկ.
- La maladie, լա մալադի, հիւանդութիւն, իւրթիլի.
- La guérison, լա գիւրիչի, ապաքինութիւն, առողջանալը, փօրթիլի.
- La mort, լա մորթ, մահ, եօլիլի.

ԹԹ. ՁԳԵՍՏՆԵՐՈՒ

- Un manteau, եօն մանթո, վերարկու, փօրթիլի.
- Un habit, եօն ապի, զգեստ, կարծ թիկնոց, եսլապ, փօրթիլի.
- Un surtout, եօն սիւրթու, թիկնոց, սիւրթու.
- Une pelisse, եօն փիլի, մուշտակ, փօրթիլի.
- La manche, լա մանչ, թեղանիք, թեւ, փօլ, ելիլի.
- Le collet, լա փօլ, օձիք, եսլա.
- La doublure, լա գոտթիլի, աստառ, սիւրթու.
- La poche, լա փօլ, գրպան, ճեպ.
- Le gousset, լա գոտթիլի, ժամացուցի գրպան, սիւրթու ճեպի, փօրթիլի ճեպի.
- Les boutons, *m.* լե պոնթիլի, կոճակ, փօրթիլի.
- Les boutonnières, *f.* լե պոնթիլիլի, օղակ, իլիլի.
- Le gilet, լա փիլի, բաճկոն, փիլի, ելիլի.
- Le caleçon, լա փալոն, վարտիք, փիլիլի.
- Un pantalon, եօն փանթալոն, անդրալարտիք, փանթալոն.
- Les bretelles, *f.* լե պրեթիլի, ձգափակ, իլիլի.
- La robe de chambre, լա բօմբո լա ճեպ, գիշերուան զգեստ, իլիլի.
- La perruque, լա փիլիլի, կեղծամ, փիլիլի.

- Le chapeau, ւը շափո, փեղցոր, շափո.
- Le bonnet, ւը պոնե, գլխարկ, երգոշ, քափե.
- La calotte, ւը գալթե, գդակ, քափե.
- La cravate, ւը գրաձաթ, փողպատ, պոլալ պալ.
- Le peigne, ւը գեղեղ, սանար, քափե.
- Le cure-dent, ւը գեղ - քան, ատամնաքոր, քեղ քեղալ.
- Le dentifrice, ւը քանքեղեղ, աղբայի փոշի, քեղ քեղալ.
- La brosse à dents, ւը պոս - քան աղբայի մաքրիչ, քեղ քեղալ.
- Des gants, m. քեղ քեղ, ձեռնոց, թաթպան, քեղ քեղ.
- Une montre, քեղ քեղալ, ժամացոյց, քափե.
- Des pendants d'oreilles, m. քեղ քեղալ քեղ քեղալ գեղ, քեղ քեղ.
- Un collier, քեղ քեղեղ, մանեակ, քեղ քեղալ.
- Des bracelets, m. քեղ քեղալ, ապարանջան, քեղ քեղալ.
- Une bague, քեղ քեղ, } մասնի, քեղ քեղալ.
- Un anneau, քեղ քեղ, }
- Le bas, ւը քեղ, զանկապան, գուրպայ, զքալ.
- Les jarretières, f. քեղ քեղալ, ծնկի կապ, զանկապանի կապ, քեղ քեղալ.
- Les bottes, f. քեղ քեղ, կոշիկ, քեղ քեղ.
- Un tirant, քեղ քեղալ, կոշկանդեղ, քեղ քեղ քեղալ.
- Un tire-botte, քեղ քեղալ, կոշիկ հագնելու քեղ հանելու գործիք, քեղ քեղ քեղալ քեղ քեղալ քեղ քեղալ.
- Les pantouffles, f. քեղ քեղալ, հողաթափ, քեղ քեղալ.
- Les babouches, f. քեղ քեղալ, շղուական, քեղ քեղալ.
- Les souliers, m. քեղ քեղալ, մուճակ, քեղ քեղալ.
- Le linge, ւը քեղ, ձեռակեղեղ, քեղ քեղալ.
- La chemise, ւը քեղալ, շապիկ, քեղ քեղալ.
- Le mouchoir, ւը քեղալ, թաշկինակ, քեղ քեղալ.
- Une canne, քեղ քեղ, գաւազան, քեղ քեղալ.
- Les lunettes, f. քեղ քեղալ, աչքնոց, քեղ քեղալ.
- La bourse, ւը քեղալ, քապ, քեղ քեղ.

Le parapluie, ւը քարաքլեկ, անձրեւի հովանոցակ,
 Էսպանոս շէմիյեկ.

Le parasol, ւը քարասու, հովանոցակ, շէմիյեկ.

La tabatière, ւը Բասկիէր, թախտաթի առփ, Էնֆիէ
 քոնիւնսն.

La pipe, ւը քիք, ծխածիղ, Բի-Բի-ն ւն-պո-ըն.

Les vergettes *f.* ւէ վերժեկ, } խողանակ, Էնֆիէ.

La brosse, ւը պրօս,

Les décrotoires, *f.* ւէ արքրօնսն, կօշիկ խողանակ,
 ճիշէ ֆլրւսն.

Le cirage, ւը քիւրժ, թոյր, կօշիկ ներկ, քոնիւնսն
 պոյսն.

Ի. ՋԱՆԱՋԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ

Une épée, Էն Էքէ, թուր, քըւլժ.

Un poignard, Էօն քոննեար, դաշոյն, Էսնիւր.

Le fourreau, ւը ֆորօ, պատեան, քըն.

Une pique, Էն քիք, աէղ, քըւրք.

Une flèche, Էն ֆլէշ, նեա, օք.

Un arc, Էօն արք, աղեղ, Էոյ.

Un carquois, Էօն քարքոս, կապարձ, Բիքեշ.

Une cuirasse, Էն քիւրաս, զրահ, շըրի.

Un bouclier, Էօն պոքիւկ, վահան, քարքան.

Un casque, Էօն քասք, սաղաւարտ, արեթր Էնլահ.

La poudre, ւը քոպրը, վառօղ, պարոն.

Des balles, *f.* արէ պալ, հրացանի գնդակ, սալմ.

Un fusil, Էօն ֆիւշի, հրացան, Բի-ֆի.

Un pistolet, Էօն քիւրօլէ, սարձանակ, քիւրօլ, քոն
 պոնմ.

Un boulet, Էօն պոնլէ, գունդ, կիւլլէ.

Un canon, Էօն քանօն, թնդանօթ, Բօք.

L'affût, *m.* Էնֆիւ, թնդանօթի սայլակ, Բօք արս
 պոնմ.

Un mortier, Էօն քօրիկէ, արմիկէն, հալան Բօքոն.

Une bombe, Էն քօմպ, քոնսն, քոնսն.

- Une grenade, էնն կրննար, ոմբակ, ել գոմարասը.
 Une carabine, էնն գարապին, ցրկիճ, գարապինն.
 Une fusée, էնն Ֆիշէ, հրացայտ, Ֆիշէ.
 Une girande, էնն ժիւնար, հրացայտներու խորճ,
 շնար աշնը.
 Une bêche, էնն պէշ, բահ, պէշ.
 Une pioche, էնն գիշ, թի, գիշ.
 Une houe, էնն հոն, ճանկիւ, քերոց, շոփ.
 Un hoyau, էնն հոն-եօ, ակիր, (էնն իւր-Ֆիշ) գարն.
 Un louchet, էնն լոշէ, բրիշ, (պիշ իւր-Ֆիշ) գարն.
 Une herse, էնն հիւր, (հողի կոշտերը կտարելու,
 սերմերը ծածկելու) տափան, ցարան, իւր-գի.
 Un râteau, էնն բոն, (խոտ ժողկելու, դեմիւր մա-
 քրելու) տրմուխ, իւր-գի.
 Un rouleau, էնն բոն, լողքար, եոն-գի.
 Une fourche, էնն ֆորշ, երկժանի, շոն-լ, եպար.
 Un pressoir, էնն գրեոնար, հնճան, մամուլ, ճէնպիշէ,
 ճէնպիշէ, լոշ.
 Une faux, էնն ֆո, մանդաղ, իւր-գի.
 Une serpe, էնն սերփ, յատոց, պշիշ.
 Un arrosoir, էնն արօշոնար, ցնցուղ, պարիշ գոնար.
 Une brouette, էնն պրոն-ի, սայլակ, իոն-գի, ել
 արար.
 Un entonnoir, էնն անթոնոնար, ձաղար, իոն-ի.
 Un marteau, էնն մարթո, մորճ, շէփ.
 Une hache, էնն հաշ, {
 Un cognée, էնն գոնէ, { կացին, տապար, պարն.
 Un hachereau, էնն հաշո, ուրագ, գիշ.
 Une scie, էնն սի, սղոց, րե-իշէ.
 Une lime, էնն լիմ, խարտոց, էշ.
 Une tarière, էնն իւրիշ, { գշիւր, գայլիւրն, պար-
 Un vilebrequin, էնն վիլերիշ, { շոն.
 Un rabot, էնն բոպո, (տախտակի) քերիշ, բէնպի.
 Une varlope, էնն վարլոփ, մեծ գերիշ, գիշ.
 Une râpe, էնն բոփ, (պանի) քերիշ, (իւր-գի) բէնպի-

- Un ciselet, էօն սիւղէ, } գլոց, երկաթի գրիչ, որտէր
 Un burin, էօն պիւրէն, } գլոց, գոյն-ճոյն գլոցի.
 Des tenailles, *f.* որի լինայլ, պրցան, +ելուկիին.
 De petites pinces, որի գլիկի գլինս, պրցանիկ, +էսի.
 Des pincettes, *f.* որի գլին-էլի, ունեկեակ, գլոյս.
 Une pincette, էն գլին-էլի, ճաղիկի, ճըսոյլ.
 Un rasoir, էօն բաղաւոր, ածելի, սալիւր.
 Une pierre à aiguiser, էն գլիկի - էլի-էլի, յեան,
 պիւրիկ լուր.
 Un fusil, էօն ֆիւլի, սրոց, ճոյս.

ԻԱ. ՉՈՐՔՈՏԱՆՆԵՆ ԵՐՈՒ

- Le quadrupède, լը գոյն-որի-գլի, չորքոտանի, որտոր
 ոյ-գլի.
 L'agneau, *m.* լանեօ, դառնակ, գոյն-լու.
 L'âne, *m.* լան, էչ, էչի.
 La belette, լը պիւրի, սքիս, կիկիճի.
 Le bélier, լը պիւրի, խոյ, գոյ.
 Le boeuf, լը պիւրի, էղ, էօգի-լու.
 Le bouc, լը պիւրի, նոխաղ, էրէճ.
 La brebis, լը պիւրի, ճալի, սլխաղ, գոյն-ն, ճալի.
 Le buffle, լը պիւրի-ֆիլ, գոլէչ, ճանոյս.
 Le castor, կուղի, գոյն-որ-լու.
 Le cerf, լը պիւրի, էղջերու, կիկի.
 Le chameau, լը շոյ, ուղի, որիլի.
 Le chat, լը շոյ, կապու, +էրի.
 La chèvre, լը շիւրի, պոյ, +էրի.
 Le cheval, լը շիւրի, ճի, սի.
 Le chien, լը շիւրի, շուն, +էօգի.
 Le cochon, լը գոյն, խոյ, սոյն-լու.
 Le daim, լը որի, պոյէակ, ճիւրի.
 L'éléphant, *m.* լիկի-ֆան, փիղ, ֆիլ.
 L'écureuil, *m.* լիկի-բեյլ, սիլու, շիւն-լու.
 Le faon, լը ֆան, էղիւրի, կիկի + էլի-լու.
 La fouine, լը ֆոյն, կուղի, սոյն-լու.

- La gazelle, Լա Գազել, վիթ, զաշել.
 Le hérisson, Լե Հերիսոն, ողնի, փիփի.
 L'hermine, *f.* Վերմին, սպիտակ աքիս, փոփոս.
 L'hyène, *f.* Վիեն, բորեան, շերմա.
 La jument, Լա Ժեման, զամբիկ, փերա.
 Le lapin, Լե Լափն, ճագար, արա ինձան.
 Le léopard, Լե Լեօփար, ընձառիւծ, փարս.
 Le lièvre, Լե Լիեփրե, նապաստակ, ինձան.
 Le lion, Լե Լիօն, առիւծ, արա.
 Le loup, Լե Լու, զայլ, փոր.
 Le mouton, Լե Մոն, մալեալ խոյ, փերա.
 Le mulet, Լե Միլե, ջորի, փերա.
 L'ours, *m.* Մորս, արջ, այլ.
 Le rat, Լե Բա, մեծ մուկ, ճարմալ սըան.
 Le renard, Լե Բենար, աղուէս, իփի.
 Le sanglier, Լե Սանկիլի, վարալ, ետան փոսա.
 Le singe, Լե Սինգ, կապիկ, մաման.
 La souris, Լա Սորի, պղտիկ մուկ, փիլիս սըան.
 La taupe, Լա Թափ, խլուրդ, փոսա.
 Le taureau, Լե Թորո, ցուլ, պոս.
 Le tigre, Լե Թիգրե, վարդ, փիլի.
 La vache, Լա Վաշ, կով, ինե.

ԻՒ. ՀԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ԹՈՒՉՈՒՆՆԵՐՈՒ

- L'oiseau, *m.* Մորոզ, թռչուն, փոշ.
 La plume, Լա Փլեմ, փետուր, ինյ.
 L'aile, *f.* Վիլ, թիւ, փանա.
 Le bec, Լե Բեք, կույ, փոշ պոսա, փի.
 L'aigle, *m.* Վիգլե, արծիւ, փերա.
 L'alouette, *f.* Վալուեթ, արտուտ, այլ փոշ.
 L'autruche, *f.* Վոթրիշ, ջայլամ, փիլ փոշ.
 La caille, Լա Կալլ, լորամարդի, պոսա.
 Le canard, Լե Կանար, բաղ, եփա.
 Le chardonneret, Լե Շարժոնրե, կարմիրկատար, փոշ.

- La colombe, Լ քօլօմպ, աղաւնի, կէ-վերճին.
 Le coq, Լ քօք, աքաղաղ, էօրօղ.
 Le corbeau, Լ քօրպօ, ազուա, գարշա.
 Le cygne, Լ քինեբ, կարապ, գուղա.
 Le dindon, Լ քինդօն, } Տողկահաւ, անդր Լա-
 Le coq d'Inde, Լ քօ քինդ, } ուղա.
 L'épervier, m. Լ էքերվէ, բազէ, անհամ.
 La fauvette, Լ ֆօվէթ, [Թուխկատար, պաշտան գարա.
 Le geai, Լ Ժէ, կաղնոյ ազուա, Լ քարշա.
 Le hibou, Լ անդու, բու, պոյգուղ.
 L'hirondelle, f. Լ էրօնդէ, ծիծառ, գլուխնդ.
 La linotte, Լ Լինօթ, կտաւաքաղ, էքէն գուղա.
 Le milan, Լ փլան, ուրուր, ցին, Լ քլաք.
 Le moineau, Լ օնանօ, ճնճղակ, էքրէ.
 L'oie, f. Լ օ, սաղ, գաղ.
 Le paon, Լ քօն, սիրամարգ, Լ քուղ գուղա.
 La perdrix, Լ քէրքրէ, կաքաւ, էքէքէ.
 Le perroquet, Լ քէրօքէ, [Թութակ, էքէքան.
 La pie, Լ քէ, կաղաղակ, քգուղան.
 Le pigeon, Լ քէքօն, աղաւնի, կէ-վերճին.
 Le pinson, Լ քէնօն, սարեկիկ, էքէնօ.
 Le plongeon, Լ քլօնքօն, Տողանաղ, գարա պլաք.
 La poule, Լ քու, հաւ, Լ քուք.
 Le poulet, Լ քուլէ, հաւձաղ, վառեկ, էքէլէ.
 Le roitelet, Լ քուլէ, ցախսարեկ, Լ քուղա.
 Le rossignol, Լ քօննօլ, սոխակ, պլաղէ.
 Le serin de Canarie կամ le canari, Լ քէն քր-
 քանքէ, գեղձանիկ, գանքա.
 Le tarin, Լ Լարէն, տարին, էքէլէ.
 La tourterelle, Լ Լուրէրէ, տաքաղ, գուղա.

ԻՊ. ԾՈՒՂՈՒ ԿԵՆԴԱՆԻՆԵՐՈՒ

- Le poisson, Լ քուսօն, ձուկ, պլաք.
 Les écailles, f. Լ էլէքէ, [Թեփ, էքու.
 L'arête, f. Լ քրէթ, (ձկն) վաղ, քէլէն, գլաք.

L'anguille, *f.* լանկիլ, օձաձուկ, ելլանդդ.

La baleine, լա պալեն, կէտ, պալենա.

Le dauphin, լա քօֆեն, դիփին, եօնաղ.

Des anchois, *m.* արդ - անչուս, անձրուկ, եմսի
պալլա.

L'esturgeon, *m.* լէսթըրժեն, թառապի, ճըրնին.

Le maquereau, լա մաքրօ, թիւնիկ, եմսի-ճըրն.

Des harengs, *m.* արէ հարան, փայլուն ձուկ, բինկ-
պալլա.

Des sardines, *f.* արէ սարդին, չրձուկ, աղկեր, բինհօղ,
սինէլ պալլա, սարդէլ.

Le turbot, լա լիբ-բոյօ, փահանաձուկ, փալթան պալլա.

L'espadon, *m.* լէսփօսօն, թրաձուկ, փլլաճ պալլա.

Le thon, լա լիօն, թիւնս, փալթանա պալլա.

Le calmar, լա փալմար, լըք, փրեթեթ պալլա.

La truite, լա լիբի-լի, կարմրախայտ, սալա պալլա.

La morue, լա մօրէ, փրիլուկ, ճըրնի պալլա.

L'écrevisse, *f.* լէքրէլին, խեցգետին, լալթօղ.

Des langoustes, *f.* արէ լանկոսթի, ծովու մարախ,
լիէլ.

La tortue, լա լիթրիլի, կրայ, լիսպալլա.

Des huîtres, *f.* արդ-ի-լիլլա, սարէ, լապրիլլա.

Des moules, *f.* արէ մուլ, ձկան աղանջ, փրէա.

ԻՒՒ ՄԻՋԱՍՏԵՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԵՐԵՎԱՆԻ ԸՃՆԵՐՈՒՆ

La cigale, լա սիլլա, ճեպիս, աղալիս պէճիլլա.

Le crapaud, լա փրփօ, զեանազորա, փրփ-
պալլա.

La grenouille, լա ցրենալ, զորա, փրփալլա.

Le serpent, լա սերփան, օձ, ելլան.

Le lézard, լա լիլլա, մողղ, փրիլիլլա.

Le scorpion, լա սփօրթիլլա, կարիճ, սփրիլլա.

La scolopendre, լա սփօլլալլա, օձասանդր, փրփ
պալլա.

La mouche, լա մուլ, ճանճ, սիլլա.

- Le cousin, ւը քոռ-դէն, մծղուկ, սէճրէ սէնէ+ .
 Le taon, ւը Բժն, ձիաստաց, սի սէնէյէ .
 L'abeille, *f.* ւը-դէյլ, մեղու, -րը .
 La fourmi, ւը ֆոռ-րո՛, միջկեն, քոռընճ .
 L'araignée, *f.* ւը-րէնէէ, սարդ, մամուկ, էօրէ-ճէէ+ .
 La toile d'araignée, ւը Բոռ-ու քոռ-րէնէէ, սարդի
 ստայն, էօրէ-ճէէ+ .
 Le papillon, ւը քոռ-դէյլն, թիթեռ, էէէնէէ+ .
 Le ver à soie, ւը ժըր - սոռ, շերաս, էէէ+ պէօճէյէ .
 Le ver luisant, ւը ժըր ւէ-դնն, կրակիկ, սիէն պէօճէյէ .
 Le cloporte, ւը քոռ-քոռի, նեպուկ, Բէ-դէն պէօճէյէ .
 La sauterelle, ւը սօրրէլ, մարախ, շէէրիէ .
 L'escargot, *m.* ւէ-քոռիօ, կողկնջ, սոյւնիէօլ .
 Le limaçon, ւը ւէ-ճոռն, շողրա, սէ-րէ-էլն պէօճէէ+ .
 La teigne, ւը Բէնէլ, ցեղ, Էն-ժէ .
 La sangsue, ւը սոնսէն, սղրուկ, սէ-ւէ-+ .
 Le pou, ւը քոռ, ղիկ, դէլ .
 La lente, ւը ւնիլ, սնիծ, սէրէ .
 La puce, ւը քէն, ւը, քէրէ .
 La punaise, ւը քէննէլ, մուկ, փաստջիկ, Բէ-իլն-
 դէլի .

Բ.

Հ Ա Մ Ա Ռ Օ Տ Խ Օ Ս Ք Ե Ր

Ա. AVOIR ՕՃԱՆԴԱԿԻՆ ԳՈՅԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՀԵՑ
ԳՈՐԾԱԾՈՒԹՅՈՒՆԸ

J'ai du papier.	Թուղթ ունիմ.
Ժ'է որէ- լ'է- լ'է.	Բեռը լաւ է.
Il a de l'encre.	Թանաք ունի.
Իւ - որը լ'է- լ'է.	Մեքէքէքէք է.
Nous avons des plumes.	Գրիչ ունիք.
Նորը - մըն որ լ'է- լ'է.	Գլխիկն լաւ է.
Vous avez un canif.	Զմեւիկն լաւ է.
Վորը - մէնը - էնն գործիք.	Պէր գլխիկն լաւ է.
Ils ont des oranges.	Նարինջ ունին.
Իւր - ոն որը - օրմն.	Փօրիկն լաւ է.
J'avais des poires.	Տանձ ունեի.
Ժ'մէ որ լ'է- լ'է.	Արմա- լաւ է.
Il avait des pommes.	Խնձոր ունեի.
Իւ - մէ որ լ'է- լ'է.	Իւր - լաւ է.
Nous avions des cerises.	Կեռաս ունեիք.
Նորը - մըն որ լ'է- լ'է.	Քիւր- լաւ է.
Vous aviez des prunes.	Սալոր ունեիք.
Վորը - մէն որ լ'է- լ'է.	Իրիկն լաւ է.
Ils avaient des citrons.	Լեմոն ունին.
Իւր - մէ որ լ'է- լ'է.	Լիճիկն լաւ է.
J'eus de la joie.	Ուրախութիւն ունեցայ.
Ժ'է- որը լա լ'է- լ'է.	Շաղկաւ է լաւ է.
Il eut du chagrin.	Ցաւ ունեցաւ.
Իւ լ'է- որը լա լ'է- լ'է.	Տէրոր լաւ է.
Nous eûmes de la petite monnaie.	Մանր ստակ ունեցանք.
Նորը - լ'է- որը լա լ'է- լ'է.	Ո- թիւ լաւ է.
Սննդ.	

Vous eûtes de l'or.

Վառչ-է-ն-ն ար լ'օր .

Ils eurent de l'argent.

Իլլ-է-ր ար լ'արժան .

J'aurai des amandes.

Ժ'օրէ արչ-աման .

Il aura des groseilles.

Իլ օրս արէ հրօղյլ .

Vous aurez des fraises.

Վառչ-օրէ արէ Ֆրէշ .

Ils auront des raisins.

Իլլ-օրօն արէ րէշն .

J'aurais des amis.

Ժ'օրէ արչ-ամի .

Il aurait des ennemis.

Իլ օրէ արչ-էնօ .

Nous aurions des supérieurs.

Նառչ-օրէօն արէ ար-դէ-Պէ-յի-է-րէ-նօղ զլ-ար-ար-րէ-րէ-օր .

Vous auriez des inférieurs. Ստորակարգեալներ կ'ունենայիք . . .

Վառչ-օրէն արչ-էնֆրէրէ-օր . Թարախէրէրէնղ զլ-ար-ար-ր .

Ils auraient des égaux. Հաւասարներ կ'ունենային . . .

Իլլ-օրէ արչ-էնօ .

Ար-անլար զլ-ար-ար-ր .

A-t-il une épée?

Սուր ունի .

Ա-ն-էլ էն էֆէ .

Գլլնն լ'ար օր .

Avons-nous congé?

Հանդիս ունի՞ք .

Ալճն-ն-գօնճէ .

Թարախէրէնղ լ'ար օր .

Avez-vous une épingle?

Գնդասեղ մը ունի՞ք .

Ալէ-լ-ն-էն էֆէնկլլ .

Պէր թօլլ-ն-ն-ղ լ'ար օր .

- Ont-ils des abricots? *Ծիրան ունի՞ն.*
- Օ՞նք-էլ որեւէ-ապրիկոս. *Գայլաբլուրը զ՞որ յը.*
- Avait-il des figues? *Թուզ ունե՞ր.*
- Ա՞յնք-էլ որե ճի՛նի. *Ինճիբէ զ՞որ յը, յը.*
- Avions-nous des châ- *Շաղանակ ունե՞ի՞նք.*
taignes?
- Ա՞յնձն-նոս- որե շա՞նտնեւը. *Քե-ն-նեւեղ զ՞որ յը, յը.*
- Aviez-vous des noix? *Ընկոյզ ունե՞ի՞ք.*
- Ա՞յնէ-զոս- որե նոս-նոս. *Ճե-լէ-լէնեղ զ՞որ յը, յը.*
- Avaient-ils des noisettes? *Կաղին ունե՞ի՞ն.*
- Ա՞յնք-էլ որե նոս-աղե՞ն. *Ֆընտըքաբլուրը զ՞որ յը, յը.*
- Eut-il de la sincérité? *Անկեղծութիւն ունեցա՞ւ.*
- Ի-նք-էլ որը լոս-տեմեղեղե՞ն. *Սոտըքաբլուրը զ՞որ յը.*
- Eûmes-nous du dégoût? *Տ՛հաճութիւն ունեցա՞նք.*
- Ի-՛՛ն-նոս- որե- որեի-նոս. *Ճանճեղ յը, յը.*
- Eûtes-vous de la politesse? *Քաղաքավարութիւն ու-
նեցա՞ք.*
- Ի-նք- զոս- որը լոս-տեմեղեղե՞ն. *Թեքաղեղեղ զ՞որ յը.*
- Eurent-ils de la modestie? *Համեստութիւն ունեցա՞ն.*
- Ի-նք-էլ որը լոս-տեմեղեղե՞ն. *Ի-նք-նոս երեմեղաբլուրը զ՞որ յը.*
- Aura-t-il des avelines? *Կաղին պիտ'որ ունենայ՞.*
- Օր-նք-էլ որեւէ-ապրիկոս. *Ֆընտըքաբլուրը զ՞որ յը.*
- Aurons-nous des con- *Վարունգ պիտ'որ ունե-
combres?* *նա՞նք.*
- Օրձն-նոս- որե ճի՛նի-ապրիկոս. *Խը, յը, յը զ՞որ յը.*
- Aurez-vous des tulipes? *Կակաշ պիտ'որ ունենա՞ք.*
- Օրե՛- զոս- որե ինճի-լէնի. *Լ-լէնեղ զ՞որ յը.*
- Auront-ils des fleurs? *Ծաղիկ պիտ'որ ունենա՞ն.*
- Օրձնք-էլ որե ճի՛նի-օր. *Չի-լէ-լէնեղ զ՞որ յը.*
- Aurait-il du profit? *Շահ կ'ունենա՞ր.*
- Օրե՞նք-էլ որե ճի՛նի-օր. *Քե-բլուրը զ՞որ յը, յը.*
- Aurions-nous des roses? *Վարդ կ'ունենայ՞ի՞նք.*
- Օրե՞նք-նոս- որե բօշ. *Կի-լէ-լէնեղ զ՞որ յը, յը.*

Auriez-vous des marchandises? *Վաճառք կ'ունենայիք.*

Ortêk - ին - րէ մարչանդէզ . *Մուլընը զլնոր մոյնարս .*
 Auraient-ils de l'appétit? *Ախորժակ կ'ունենայի՞ն . . .*

Ortêk - էլ արլ' - րէն . *Իչորհարը զլնոր մոյնարս .*

Je n'ai pas de mouchoir. *Թաշկինակ չունիմ .*

Ժըն'է գո ար մոչոն . *Եղլըղը՛ եօգ որս .*

Il n'a pas de jarretières. *Ջանկապանի կապ չունի .*

Իլ ն' - րէ ար իարիկեր . *Փալա պալը եօգ .*

Nous n'avons point de souliers. *Մուճակ չունինք .*

Նոն' - րէն գոն ար սոնիկ . *Գոնարսարսըն եօգ .*

Vous n'avez pas de boucles. *Կոճակ չունիք .*

Վոն' - րէն գո ար պոգլը . *Գօգճանըն եօգ .*

Ils n'ont point de chapeaux. *Փեղղը չունին .*

Իլն' զն գոն ար շոգ . *Շոգճարըն եօգ .*

Je n'avais pas de gants. *Թաթպան չունեի .*

Ժըն' - րէն գո ար ին . *Իլրիկնի՛ն եօղ ոսարս .*

Il n'avait pas de peigne. *Սանար չուներ .*

Իլ ն' - րէն գո ար գնեղ . *Թարաղըն եօղ ոսարս .*

Nous n'avions pas de bottes. *Կօշիկ չունեինք .*

Նոն' - րէն գո ար պօն . *Ճիղճիկն եօղ ոսարս .*

Vous n'aviez point de montre. *Ժամացոյց չունեիք .*

Վոն' - րէն գոն ար զնիկը . *Սոնընըն եօղ ոսարս .*

Ils n'avaient pas de tabatière. *Բթախախի աման չունեին .*

Իլ ն' - րէն գո ար ինպոնիկեր . *Ինճիկն գոնիարըն եօղ ոսարս .*

Je n'eus pas de plaisir. *Հաճութիւն չունեցայ .*

Ժըն' - րէն գո ար իլիկեր . *Սէֆո՛ զլնարս .*

- Il n'eut pas d'amitié. Բարեկամութիւն չունեցաւ.
 Իլ ն'ի- գ- ր- մ- յի- լի- է- ՚. Տօն- լ- ո- ղ- ո- ւ- օ- լ- մ- ար- ը- .
 Nous n'eûmes pas de ser- Անձեռոց չունեցանք.
 viettes.
 Ն- ո- ն'ի- մ- օ- ր- ար- ը- ք- յի- լի- է- ՚. Փեղ- լ- մ- ար- ը- օ- լ- մ- ար- ը- .
 Vous n'eûtes pas de mai- Տէր չունեցաք.
 tre.
 Վ- ո- ն'ի- լի- օ- ր- ար- ը- յի- լի- ը- . Աղ- ն- ը- օ- լ- մ- ար- ը- .
 Ils n'eurent pas de recon- Երախտագիտութիւն չու-
 naissance. նեցան .
 Իլ ն'ի- ր- օ- ր- ար- ը- ք- յի- լի- է- ՚. Ի- յի- լի- ք- ար- յի- լի- ք- յի- լի- ը- .
 Je n'aurai pas d'habit. Զգեաւ պիտի չունենամ .
 Ժ- ը- ն'օր- է- օ- ր- ար- ը- յի- լի- է- ՚. Ի- ղ- մ- ար- ը- օ- լ- մ- յ- մ- ճ- մ- օ- .
 Il n'aura pas de bijoux. Գ- ո- չ- ար- պիտի չունենայ .
 Իլ ն'օր- օ- ր- ար- ը- ար- ը- ար- ը- յի- լի- է- ՚. Ճի- ղ- ն- ի- լի- օ- լ- մ- յ- մ- ճ- մ- օ- .
 Nous n'aurons pas de car- Խաղի թուղթ պիտի չու-
 tes. նենանք .
 Ն- ո- ն'օր- օ- ր- ար- ը- օ- ր- ար- ը- յի- լի- է- ՚. Օ- յ- ո- ն- ք- ք- ք- ք- ք- ք- օ- լ- մ- յ- մ- ճ- մ- օ- .
 Vous n'aurez pas de ri- Նախանձորդ պիտի չունե-
 vaux. նաք .
 Վ- ո- ն'օր- է- օ- ր- ար- ը- ի- ղ- օ- . Հ- ո- ն- ք- ք- յի- լի- լի- լի- լի- ը- օ- լ- մ- յ- մ- ճ- մ- օ- .
 Ils n'auront pas de fruits. Պտուղ պիտի չունենան .
 Իլ ն'օր- օ- ր- ար- ը- ֆ- ի- ղ- է- ՚. Մե- յի- լի- լի- լի- օ- լ- մ- յ- մ- ճ- մ- օ- .
 Je n'aurais pas de do- Ծառայ չէի ունենար . . .
 mestiques.
 Ժ- ը- ն'օր- է- օ- ր- ար- ը- ք- ք- ք- ք- ք- ք- յի- լի- է- ՚. Խ- ը- յի- լի- լի- լի- լի- օ- լ- մ- ը- ը- ք- ը- .
 Il n'aurait pas de riches- Հարստութիւն չէր ունե-
 ses. նար . . .
 Իլ ն'օր- է- օ- ր- ար- ը- ի- ղ- լի- է- ՚. Վ- ր- ի- լի- լի- օ- լ- մ- ը- ը- ք- ը- .
 Nous n'aurions pas de thé. Թեյ չէինք ունենար . . .
 Ն- ո- ն'օր- օ- ր- ար- ը- ֆ- օ- ր- ը- լի- է- ՚. Զ- յ- ը- օ- լ- մ- ը- ը- ք- ը- .
 Vous n'auriez pas de café. Խաչուէ չէիք ունենար . . .
 Վ- ո- ն'օր- է- օ- ր- ար- ը- ֆ- օ- ր- օ- լի- է- ՚. Գ- ո- ն- լի- լի- լի- օ- լ- մ- ը- ը- ք- ը- .
 Ils n'auraient pas de sucre. Շաքար չէին ունենար . . .
 Իլ ն'օր- է- օ- ր- ար- ը- ք- յի- լի- ը- ը- ը- . Շի- լի- լի- լի- լի- օ- լ- մ- ը- ը- ք- ը- .

- N'a-t-il pas de velours? Թաւիշ չունի՞ .
- Ն' - Բ - էլ ի՞նչ ար զլո՞ւր . Գարիճէտի եօ՞գ ճառ .
- N'avons-nous pas de cou- Գանակ չունի՞նք .
teaux ?
- Ն' - Ժ - նո՞ւ ի՞նչ ար ի՞նչ . Փռւղըճըճը եօ՞գ ճառ .
- N'avez-vous pas de cuil- Գղալ չունի՞ք .
lers ?
- Ն' - Ժ - զն - ի՞նչ ար ի՞նչ . Գուրըճըճը եօ՞գ ճառ .
- N'ont-ils pas de poudre? Աւաղ, վառօղ չունի՞ն .
- Ն' - Ժ - էլ ի՞նչ ար ի՞նչ . Թօղ, պարո-նլարը եօ՞գ ճառ .
- N'avait-il pas de ciseaux? Մկրատ չունի՞ք .
- Ն' - Ժ - էլ ի՞նչ ար ի՞նչ . Մագաղ եօ՞գ ճառ .
- N'avions-nous pas de mi- Հայլի չունի՞նք .
roir ?
- Ն' - Ժ - նո՞ւ ի՞նչ ար ի՞նչ . Այնճըճը եօ՞գ ճառ .
- N'aviez-vous pas de ru- Ժապաւէն չունի՞ք .
bans ?
- Ն' - Ժ - զն - ի՞նչ ար ի՞նչ . Շերիտի եօ՞գ ճառ .
- N'avaient-ils pas de chai- Աթոռ չունի՞ն .
ses ?
- Ն' - Ժ - էլ ի՞նչ ար ի՞նչ . Իստիլիլիլի եօ՞գ ճառ .
- N'eut-il pas de récom- Վարձք չունեցա՞ւ .
pense ?
- Ն' - Ժ - էլ ի՞նչ ար ի՞նչ . Մագաղիլիլիլի ալճարը ճառ .
- N'eûmes-nous pas de car- Կառք չունեցա՞նք .
rosses ?
- Ն' - Ժ - նո՞ւ ի՞նչ ար ի՞նչ . Արարճըճը եօ՞գ ճառ .
- N'eûtes-vous pas de place? Տեղ, պաշտօն չունեցա՞ք .
- Ն' - Ժ - զն - ի՞նչ ար ի՞նչ . Երիկիլիլիլի եօ՞գ
ճառ .
- N'aura-t-il pas de coffres? Սնտուկ պիտի չունենայ .
- Ն' - Ժ - Բ - էլ ի՞նչ ար ի՞նչ . Սնարըճը ճառ .
- N'aurons-nous pas de ri- Վարազդը պիտի չունե-
deaux? նա՞նք .
- Ն' - Ժ - նո՞ւ ի՞նչ ար ի՞նչ . Փերիլիլիլի ճառ .

N'aurez-vous pas de bougies ?
Մո՞՞՞՞ չունենա՞ք պիտի .

Ն'օրէ՛ - զո՛ - ի՛ - րը ոչ ոն՛ - չի՛ . Պա՛ւ յօ՞՞՞՞ն՛ն - շո՛ւ օ՛ւ՛ն յա՛ճա՞ք յը .
N'auront-ils pas de chan- Աշտանակ պիտի չունենա՞ն .
deliers ?

Ն'օրձե՛ն - է՛լ ի՛ - րը շո՛ւ րը չի՛ . Շա՛՞՞՞րմը լարը օ՛ւ՛ն յա՛ճա՞ք յը .
N'aurait-il pas de pâté ? Կարկանդակ չէ՞ր ունենար . . .

Ն'օրէ՛ն - է՛լ ի՛ - րը ի՛ - րն է՛ . Պե՛օրէ՛ն յը օ՛ւ՛ն յը յարը .
N'aurions-nous pas de Պարտէզ չէ՞ի՞նք ունե՛ -
jardins ? նար . . .

Ն'օրձե՛ն - նո՛ - ի՛ - րը ի՛ - րար է՛ն . Պա՛ղ չէ՛՞՞՞ն յը օ՛ւ՛ն յը յարը .
N'auriez-vous pas de Տուն չէ՞իք ունենար . . .
maisons ?

Ն'օրէ՛ - զո՛ - ի՛ - րը յը յը . Ի՛՞՞՞ն յը օ՛ւ՛ն յը յարը .

Բ. ÊTRE ՕԺԱՆԴԱԿԻՆ ԱԾԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՀԵՏ
ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԻՒՆԸ

Je suis bien aise.	Շատ ուրախ եմ .
Ժը սի՛ - ի՛ - րն է՛ն է՛ .	Զօ՞ք շա՛ղ ըմ .
Il est sincère.	Անկեղծ է .
Ի՛լ է սե՛ն - եր .	Սփոքիւր - ն ար - ր .
Nous sommes occupés.	Զբաղած ենք .
Նո՛ - սօ՛ւ - օքի՛ - ղի՛ .	Ի՛նչի՛ն զո՛ - ր .
Vous êtes agréables.	Հաճելի էք .
Վո՛ - ր - է՛ն - յը - սի՛րէ՛ - րը .	Խօշ սո՛ւն - յը .
Ils sont timides.	Վախկոտ են .
Ի՛լ սօ՛ն ի՛նչի՛ - ր .	Գօրգո՛ - ք արը լար .
J'étais surpris.	Զարմացած էի .
Ժ՛է՛նէ՛ սի՛ - րի՛րէ՛ .	Թե՛ - մօ՞՞ն - ք էրէր էրէմ .
Il était aimable.	Սիրուն էր .
Ի՛լ է՛նէ՛ն - է՛ն - յը .	Սե՛ղի՛ն - լի - , խօշ սո՛ - ր .
Nous étions tranquilles.	Հանդարտ էիք .
Նո՛ - ր - է՛նէ՛ն ի՛ - րմն ղի՛լ .	Բա՛ն - ի՛ ըր ըք .
Vous étiez consciencieux.	Խղճմտանքաւոր էիք .
Վո՛ - ր - է՛նէ՛ն փօ՛ն - ի՛ - մն է՛ն .	Ին՛ - քի՛ ըր ըն ըլ .

Ils étaient constants.
 Իլլ - էլիէ գօն-լեան.
 Je fus curieux.
 Ժը ֆիւ - Ժ-րիէօ.
 Nous fûmes diligents.
 Ն- ֆիւ-՛ Դիւլի՛սան.
 Vous fûtes paresseux.
 Վ- ֆիւ-լի Ժ-արիւսէօ.
 Ils furent dangereux.
 Իլ ֆիւ-ր Դանժրիէօ.
 Je serai discret.
 Ժը սրէ Դի-Դրի.
 Il sera savant.
 Իլ սր- սան-ան.
 Vous serez envieux.
 Վ- սրէլ - անլիէօ.
 Ils seront experts.
 Իլ սրօնլի - էգ-սիէր.
 Je serais malade.
 Ժը սրէ յալար.
 Il serait suspect.
 Իլ սրէ սի-սիէգիլի.
 Nous serions trompés.
 Ն- սրի՛ն լիւսի՛ն.
 Ils seraient admirables.
 Իլ սրիլի - սրիլի-սրլիլի.

Հաստատուն էին.
 Գ-սի է Դիլիլի.
 Հետաքրքիր եղայ.
 Մի-սի-սի սլար-ս.
 Փութաջան եղանք.
 Ղարբիլիլի սլար-ս.
 Ծոյլ եղաք.
 Թիւսիլի սլար-ան-ս.
 Վտանգաւոր եղան.
 Թիւլիլի Ժ-լի սլար-լար.
 Խոհիս Կիս'որ ըլլամ.
 Ին-սիլի սլար-ս.
 Գիտուն Կիս'որ ըլլայ.
 Իլի-սար սլար-ս.
 Նախանձատ Կիս'որ ըլլաք.
 Հ-սի սլար-ս սլար.
 Հմուտ Կիս'որ ըլլան.
 Փիլիլի սլար-սլար.
 Հիւանդ կ'ըլլայի...
 Խ-սիլի սլար-ս.
 Կասկածելի կ'ըլլար...
 Շի-սիլի սլար-ս.
 Խաբուած կ'ըլլայինք...
 Ալար-սլար սլար-ս.
 Չարմանալի կ'ըլլային.
 Հի-սիլիլի սլար-սլար.

Est-il facile?

Էլի - էլ ֆիւսիլ.

Sommes-nous fantasques?

Ս-ս-ն-ս- ֆանթասգ.

Êtes-vous zélés?

Էլի - իլ - ղիլի.

Գիւրի՛ն է.

Գ-սլար ղիլ Դըր.

Գ-էգ ենք.

Թիլիլիլի սի էլի.

Նախանձատ Էք.

Ղարբիլիլի սի սիլիլի.

Sont-ils favorables?	Նպաստաւոր են .
Սօնի - էլ թերուղլ .	Մի-է-թերէ՞ք ՚ը որբւոր .
Etait-il ferme?	Ամուր էր .
Էի-էի - էլ թեր .	Գ-է՞ք ՚իյրի .
Etions-nous fiers?	Վե՞հ էինք .
Էի-ի-օն - նո - թեր .	Աղ-տե-ի-է՞ք ՚ի իրի .
Etiez-vous flatteurs?	Շողբորթ էիք .
Էի-ի-է - լո - թեր-ի-օր .	Մի-տե-ն-ն-է-ի-է՞ք ՚ի իրի-ն-ի-ն .
Etaient-ils faibles?	Տկար էին .
Էի-ի-էի - էլ թերուղլ .	Գ-ո-է-ի-է-ի-ն-ի-ն ՚ի իրի-է-ր .
Fut-il frugal?	Չափաւոր եղաւ .
Ֆի-ի - էլ թեր-ի-լ .	Փեր-ն-ի-ղ-է-ար օլոր-ն - մո .
Fûmes-nous généreux?	Վեհանձն եղանք .
Ֆի-օ - նո - թեր-ի-ր-է-օ .	Մի-տերբէ՞ք օլոր-ն-ի-ք մո .
Fûtes-vous tristes?	Տրտու՞մ եղանք .
Ֆի-ի - լո - ի-ր-ի-ի .	Մանդ-ն օլոր-ն-ն-ի-ն մո .
Furent-ils graves?	Ծանրաբարոյ եղան .
Ֆի-ր-ի - էլ ի-ր-ի-լ .	Քե-տ-ի-լ օլոր-ն-ի-ք ՚ը .
Sera-t-il habile?	Յաջողակ պիտ'որ ըլլայ .
Մր - ի - էլ - ու-ի-լ .	Ո-յ-ը-ն օլոր-ն-ի-ք ՚ը .
Serons-nous illustres?	Երեւելի պիտ'որ ըլլանք .
Մրօն - նո-ը - ի-լ-ի-ն-ի-ր-ը .	Ն-տար օլոր-ն-ի-ք ՚ը-յ-ը-ը .
Seront-ils imparfaits?	Անկատար պիտ'որ ըլլան .
Մրօնի - ի-լ-ը - է-ն-ի-ք-ի-է .	Քե-տ-ի-ն-ի-ն-ի-ն-ի-ն օլոր-ն-ի-ք ՚ը .
Serait-il mélancolique?	Սեւամաղձ կ'ըլլար . . .
Մրի-ի - էլ ՚ի-լ-ն-ի-ք-ի-է-ի-ք .	Սե-վոր-ը օլոր-ն-ի-ք մո-յ-որ-ն .
Serions-nous justes?	Արդար կ'ըլլայի՞նք .
Մրի-օն - նո - թի-ն-ի-ք .	Ս-լ-ի-ն օլոր-ն-ի-ք մո-յ-որ-ն-ի-ք .
Seriez-vous judicieux?	Խելացի կ'ըլլայի՞ք .
Մրի-է - լո - թի-ն-ի-ք-ի-է-օ :	Ա-ի-ը-ը օլոր-ն-ի-ք մո-յ-որ-ն-ն-ը .
Seraient-ils laborieux?	Աշխատասէր կ'ըլլայի՞ն . . .
Մրի-ի - էլ լա-յ-օր-ի-է-օ .	Չ-ա-լ-ը-ը օլոր-ն-ի-ք մո-յ-որ-ն-ը .

- Je ne suis pas inconstant. *Փոփոխական չեմ.*
 Ժը նը սե-ի գաղ-եմքօնսնան. *Տեօնե՛ր արեյիլ էմ.*
 Il n'est pas imprudent. *Անխոհեմ չէ.*
 Իլ ն'է գաղ-եմքօրե-րան. *Թե-րողերսեղ արեյիլ արե՛ր.*
 Nous ne sommes pas im- *Անամօթ չենք.*
 pudents.
 Կո- նը սօ՛ճ գաղ-եմքօրե-րան. *Ի-րե-րսեղ արեյիլ էղ.*
 Vous n'êtes pas incurables. *Անբժշկելի չէք.*
 Վո- ն'էի գաղ-եմք-րա-րաղլը. *Տե-ղելեղ արեյիլ սե՛նեղ.*
 Ils ne sont pas incorri- *Անուղղելի չեն.*
 gibles.
 Իլ նը սօ՛ն գաղ-եմքօրե-րաղլը. *Եօլս կելեղ արեյիլ արելե՛ր.*
 Je n'étais pas indigent. *Չքաւոր չէի.*
 Ժը ն'էի գաղ-եմքօրե-րան. *Մե-հնամ արեյիլ էրե՛մ.*
 Il n'était pas inexorable. *Անողորմելի չէր.*
 Իլ ն'էի գաղ-եմք-իջօրա-րաղլը. *Եե-րեյի գե՛ր արեյիլ էրե՛.*
 Nous n'étions pas inhu- *Անողորմ չէինք.*
 mains.
 Կո- ն'էիքօն գաղ-եմք-օն. *Մերհանելսեղ արեյիլ էրե՛ր.*
 Vous n'étiez pas inquiets. *Անհանդարտ չէիք.*
 Վո- ն'էիքի գաղ-եմք. *Բանալի րո-րմաղ արեյիլ էրե՛նեղ.*
 Ils n'étaient pas invinci- *Անյաղթ չէին.*
 bles.
 Իլ ն'էի գաղ-եմք-նախլը. *Եե՛նելեղ արեյիլ էրելե՛ր.*
 Je ne fus pas inutile. *Անօգուտ չեղայ.*
 Ժը նը թե՛- գաղ-եմք-իլ. *Իչէ եարմաղ օլմարե՛մ.*
 Il ne fut pas joyeux. *Ուրախ չեղաւ.*
 Իլ նը թե՛- գա յո-րայեօ. *Շաղ օլմարե՛.*
 Nous ne fûmes pas labo- *Աշխատասէր չեղանք.*
 rieux.
 Կո- նը թե՛-՛ գա լա-ղօրեօ. *Չալըղան օլմարե՛ք.*
 Vous ne fûtes pas lents. *Դանդաղ չեղաք.*
 Վո- նը թե՛-ի գա լան. *Աղբ րո-ճրանմարե՛նը.*
 Ils ne furent pas équitables. *Արդար չեղան.*
 Իլ նը թե՛-ր գաղ-եմք-րաղլը. *Տե-րե-սն օլմարե՛լար.*

Je ne serai pas jeune. Երիտասարդ պիտի չըլլամ.
 Ժը նը սրէ գո յիտն. Կէնճ օլմայ-ճաղըմ.
 Il ne sera pas laid. Տղեղ պիտի չըլլայ.
 Իլ նը սրո գո լէ. Չիբի՛ն օլմայ-ճաղ.
 Nous ne serons pas riches. Հարուստ պիտի չըլլանք.
 Կո- նը սրօն գո բիլ. Զէնի՛ն օլմայ-ճաղըղ.
 Vous ne serez pas savants. Գիտուն պիտի չըլլաք.
 Վո- նը սրէ գո սալան. Ալի՛մ օլմայ-ճաղ-ընըղ.
 Ils ne seront pas malicieux. Կենդաւոր պիտի չըլլան.
 Իլ նը սրօն գո մալիսիտ. Հիլլեպող օլմայ-ճաղ-ըր.
 Je ne serais pas litigieux. Կառատէր չէի բլլար...
 Ժը նը սրէ գո լիլիսիտ. Կիղ-ճը օլմաղ ըրըմ.
 Il ne serait pas obstiné. Յամառ չէր բլլար...
 Իլ նը սրէ գող- օպսիլիտ. Ինարճը օլմաղ ըրը.
 Nous ne serions pas im- Անմիտ չէիք բլլար...
 bécales.

Կո- նը սրիտն գող- էնպիտիլ. Ահմո՛մ օլմաղ ըրըմ.
 Vous ne seriez pas excu- Ջատագոպիլի չէիք բլլար...
 sables.
 Վո- նը սրիտ գող- էգոսիտ- Իօղրի-նի-ղ օլմաղ ըրը.
 ըպը.
 Ils ne seraient pas ingé- Հանճարեղ չէին բլլար...
 nieux.
 Իլ նը սրէ գող- էնիլիտ. Ֆիբոնիլի օլմաղ ըրըր.

Ne suis-je pas modeste? Պարկեշտ չեմ.
 Կը սի-ի- յ գո մօրիտի. Իրիպիլի րեյիլ օի էմ.
 N'est-il pas joli? Աղուօր չէ.
 Կ'էի-իլ գո յօլի. Կի-ղիլ րեյիլ օի.
 Ne sommes-nous pas Թահանագու չէիք.
 mortels?

Կը մօմ-նո- գո մօրիլիլ. Իօլի-իլ- րեյիլ օի էլ.
 N'êtes-vous pas insou- Անհօղ չէք.
 cians?

Կ'էի- յո- գող- էնսո-սիտն. Հոճալիլ րեյիլ օի սիլիլ.

- Ne sont-ils pas maladifs ? *Հիւանդոս չե՞ն .*
- Նը *սօնի - էլ ի՞նչ - անլարի՞ք .* Խոսքի մեղման տեղի վրա որ երևի .
- N'étais-je pas pâle ? *Գոյնս նեասած չէ՞ր .*
- Ն'էի՞նք - չ ի՞նչ - ի՞նչ . Խորհրդով տեղի վրա որ երևի .
- N'était-il pas morne ? *Տխուր չէ՞ր .*
- Ն'էի՞նք - էլ ի՞նչ - օրնը . Խոսքի մեղման տեղի վրա որ երևի .
- N'étions-nous pas opulents ? *Ունեւոր չէի՞նք .*
- Ն'էի՞նք - նո՞ր - ի՞նչ - օրնը . Ընդհանրապես տեղի վրա որ երևի .
- N'étiez-vous pas absolus ? *Բացարձակ չէի՞ք .*
- Ն'էի՞նք - ի՞նչ - ի՞նչ - արտօն . Բեռնորդ պաշտօնը տեղի վրա որ երևի .
- N'étaient-ils pas orgueilleux ? *Հպարտ չէի՞նք .*
- Ն'էի՞նք - էլ ի՞նչ - օրնը . Խորհրդով տեղի վրա որ երևի .
- Ne fûmes-nous pas polis ? *Մաղաքավար չեղա՞նք .*
- Նը *ֆի - ան - ի՞նչ - օրնը .* Թերեւե՛տ ի՞նչ օրնը .
- Ne furent-ils pas quinteux ? *Կռուտեր չեղա՞նք .*
- Նը *ֆի - րի - էլ ի՞նչ - օրնը .* Թերեւե՛տ ի՞նչ օրնը .
- Ne serai-je pas utile ? *Օգտակար պիտ'որ չըլլա՞մ .*
- Նը *արե - չ ի՞նչ - էի՞նք .* Փայտեղի օրնը .
- Ne sera-t-il pas régulier ? *Կարգավորեալ պիտ'որ չըլլա՞յ .*
- Նը *ար - րի - էլ ի՞նչ - օրնը .* Ընդհանրապես ի՞նչ օրնը .
- Ne serons-nous pas sages ? *Իմաստուն պիտ'որ չըլլա՞նք .*
- Նը *արն - նո՞ր - ար .* Ազնու օրնը .
- Ne serez-vous pas que- *Կռուտ պիտ'որ չըլլա՞նք .*
- relleur ?
- Նը *արե - ի՞նչ - օրնը .* Ինքնուրույն օրնը .
- Ne seront-ils pas témé- *Յանդուգն պիտ'որ չըլլա՞նք .*
- raires ?
- Նը *արն - էլ ի՞նչ - օրնը .* Բեռնորդ օրնը .
- Ne serait-il pas vigou- *Զորավոր չէ՞ր ըլլար . . .*
- reux ?
- Նը *արե - էլ ի՞նչ - օրնը .* Գոն - ի՞նչ - օրնը .

Ne serions-nous pas vail- ቆዳጊ ነቲኻ ነጥ ይሆን...
lants ?

'ህይ -ጥቶሱ -ከሙ ቶሙ ተጋይጥዎት. ኮነት ማኅረ ሳይገደጥደቶ.
Ne seriez - vous pas sau- ቢሳገጥጥኑክ ነቲክዶ ይሆን...
vages ?

'ህይ ጥቶት - ተሙ ቶሙ -ሳይጥሙ. ኮት ማኅረ ሳይገደጥደቶ.
Ne seraient-ils pas sol- ቢገደጥጥሁ ካሳጥረ ነቲኻ ህ ይሆን...
vables ?

'ህይ ጥቶት - ተህ ቶሙ -ሳይጥሙ. ኮት ጥቶት ሳይገደጥደቶ ሳይ-
ማኅረ ሳይገደጥደቶ.

ገ ጥ . የሀይቤቦቦቱ ጥበይህህህህህህህህ ረኔ
ጥበቦህህህህህህህህህህህ

Vous n'avez pas chanté ኮጥቶ ሳይ ነቲጥቶ ጥራት.
une chanson.

ቢህ - ከ - ተህ ቶሙ ከህህህህ ሳይገደጥደቶ ሳይገደጥደቶ.
ከህህህህ.

Il n'a pas cherché son livre. ጥቶጥጥ ነቲክህህህህህ.

ኮህ ከ - ቶሙ ከጥጥህህ - ሳይገደጥደቶ ሳይገደጥደቶ.

Ils n'ont pas coupé la ሆሆሆ ነቲክህህህህህ.
viande.

ኮህ ከ - ሳይጥሙ ሳይጥሙ ሳይጥሙ. ኮህ ከ - ሳይጥሙ ሳይጥሙ.

Vous n'avez pas donné le ረሳገደ ከህህህህ.
pain.

ቢህ - ከ - ተህ ጥራት ሳይገደጥደቶ. ኮህ ከ - ሳይጥሙ ሳይጥሙ.

Avez-vous fermé? ጥህህህ ነቲክህህህህህ.

ህህህ - ተህ - ሳይጥሙ ሳይጥሙ. ጥህህህ - ሳይጥሙ ሳይጥሙ.

Il n'a pas fini son ouvrage. ጥህህህ ሳይጥሙ ሳይጥሙ.

ኮህ ከ - ቶሙ ሳይጥሙ ሳይጥሙ. ኮህ ከ - ሳይጥሙ ሳይጥሙ.

J'ai jeté les pelures. ካህ ሳይጥሙ ሳይጥሙ.

ቶ ከ - ሳይጥሙ ሳይጥሙ. ጥህህህ - ሳይጥሙ ሳይጥሙ.

Elle n'a pas lavé ses mains. ጥህህህ ሳይጥሙ ሳይጥሙ.

ኮህ ከ - ቶሙ ሳይጥሙ ሳይጥሙ. ኮህ ከ - ሳይጥሙ ሳይጥሙ.

Je ne mange pas de fro- ጥህህህ ነቲክህህህህህ.
mage.

ቶ ከ ከ - ሳይጥሙ ሳይጥሙ. ጥህህህ ከ ከ - ሳይጥሙ ሳይጥሙ.

Vous n'avez pas marqué *Տեղը շնչանակեցիր* .
la place.

Այն նախքան ինչ որ ասեցիք լա երկրի կենտրոնը .
իսկ .

Vous n'avez pas mené *Քյրդ չբերիք* .
votre soeur.

Այն նախքան ինչ որ ասեցիք Գլխի արտաքինը կենտրոնը .
-տեղ .

Avez-vous montré votre *Գիրք ցուցցիք* .
écriture?

Այն ինչ որ ասեցիք ինչ որ ասեցիք երկրի կենտրոնը .
իսկ .

Il n'a pas mouché la *Ճրագին քիթը չկարեց* .
chandelle.

Իսկ նա ինչ որ ասեցիք լա շնչանակ . *Մտնան պարնանան ինչ* .
-տեղ .

Avez - vous noirci vos *Մուճակներդ ներկեցիր* .
souliers?

Այն ինչ որ ասեցիք ինչ որ ասեցիք Գլխի արտաքինը պայան .
-տեղ .

Il ne nourrit pas son *Իր շունը չհսնուցաներ* .
chien.

Իսկ նա նախքան ինչ որ ասեցիք . *Քեօփեյնի պեղեցիք* .

Il a ôté ses livres. *Գիրքերը վերցուց* .

Իսկ - օրից - Ինչ որ ասեցիք . *Քիթի արտաքինը ինչ որ ասեցիք* .

Vous ne peignez pas l'en- *Տղան չեք սանարեր* .
fant.

Այն նախքան ինչ որ ասեցիք . *Չօճոցան պարնանան* .
-տեղ .

Il a percé la foule. *Բազմութիւնը ճեղքեց* .

Իսկ - օրից - Ինչ որ ասեցիք . *Գլխի արտաքինը երկրի* .

Nous n'avons plus d'espé- *Այլ յոյս չունինք* .
rance.

Ինչ որ ասեցիք ինչ որ ասեցիք Գլխի արտաքինը ինչ որ ասեցիք .
-տեղ .

Vous n'avez pas pelé les *խնձորները չտարկեցիր* .
pommes.

Ան ն'ա՛յլ է՛ս է՛լ է՛ քո՛ . *Էլն'ալարը այլն'ալարն* .

Ils n'ont pas plaint son *Իր թշուառութեան վրայ*
malheur.
չցաւեցան .

Իլ ն'ոն է՛ս է՛լն ոն յալէօր . *Պաշընս կէլն Ֆելաթն է-*
չէրնէ մճն'արըլար .

Vous n'avez pas planté *կանկար չանկեցիր* .
d'artichauts.

Ան ն'ա՛յլ է՛ս է՛լն'նէ *Էնկն'ար արե՛սե՛րն* .
ար'արնէլ .

Il n'a pas poli ses boucles. *Իր կոճակները չփայլեցուց* .

Իլ ն'ա է՛ս է՛լն է՛ պո՛լը . *Գօղալարըն է՛րըլն'արը* .

Vous n'avez pas porté les *նամակները չտարիք* .
lettres.

Ան ն'ա՛յլ է՛ս է՛րնէ է՛ Մէ՛րոն'ալէրն *կէօլն'արե՛րն*
էլն'ը .
նէլ .

Ils n'ont pas puni les pa- *Ծոյլերը չպատժեցին* .
resseux.

Իլ ն'ոն է՛ս է՛ննէ է՛ քո՛ . *Թե՛սդէլնէրն ճէլալըն էլր-*
րէնէօ .
ե՛րնէլ .

Vous ne remplissez pas *Գաւաթները չէք լեցըներ* -
les verres.

Ան նը *բանէլնէ է՛ քո էլ էլր* . *Գարե՛նէրն արտոն'արձօր-*
աննոն .

Vous n'avez pas rendu la *Գրիչը ետ չտուիր* .
plume .

Ան ն'ա՛յլ է՛ս բան'րն *լա Գլե՛րն կէրն էլրե՛րն* .
էլն'ն .

Il n'a pas rivé les clous. *Գամերուն ծայրը չա-*
փակցուց .

Իլ ն'ա է՛ս բնէ է՛ քո . *Էնսե՛րնէրն ոննոն էլր-*
չնէլն'արն .

A-t-il saigné le malade? *Հիւանդէն արիւն տուա՞ւ* .

Ան էլ *նէնէլը յալար* . *Խոննէրն քան ալարն* .
Քե՛ր ԳԱՂ Բ .

Ils n'ont pas saisi les *Յանցաւորները չբանեցին*.
coupables.

Իւ շնն զմ տէրէ լէ գոո- Գոոդուհալիւլուրը ին-ինս-
ժոոդը. րուր.

Avez-vous salé le poisson? *Չուկն աղեցիր*.

Ալէ- լո- ուլէ լը ժոո-ոնն. Գլուլը ին-դարընն յը.

Vous n'avez pas séché le *Ճերմկեղենը չարցուցիր*.
linge.

Սո- շնն զմ տէրէ լը լէնն. Զոսուլը ժո-րո-ինսարընն.

N'ont-ils pas sonné les *Չանդակները չզարկին*.
cloches?

Ն'ոնն- էլ զմ տէրէ լէ գլու. Զանլը լո-րոսարընն յը.

Vous n'avez pas soufflé *Կրակը չփչեցիր*.
le feu.

Սո- շնն զմ ոո-ֆլէ լը ֆլու. Ալէնն է-ֆլէ-տարին.

Il a tâté son pouls. *Երակը զննեց*.

Իւ - իննն ոնն ժոո. Նուլընն ո-տար.

Vous n'avez pas tiré les *Վարագորները չքաշեցիր*.
rideaux.

Սո- շնն զմ իննն լէ ինն. Փերրէլընն լէ-տարին.

Ne tournez pas votre dos. *Կանակդ մի դարձրներ*.

Նը ին-րնն զմ լընըն ոո. Արտնն լէ-լէրտ.

Avez-vous vendu votre *Չիդ ծախեցիր*.
cheval?

Ալէ- լո- լոնն- լընըն լընը. Ալընն ո-իննընն յը.

N'avez-vous pas vidé la *Շիլը չպարպեցիր*.
bouteille?

Ն'ոնն- լո- զմ լէրտ լո Շիլնն ոոնն ինսարընն յը.
դո-իննը.

Avez-vous abaissé les vo- *Փեղկերը վար առիր*.
lets?

Ալէ- լո- ո- ոտտէ լէ լընը. Գոնարընն էնտիրտինն տ.

Je n'ai pas achevé ma *Նամակս չլմրնցուցի*.
lettre.

Փընն զմ ո- լընն լընը. Մէ-ինն ո-ոնն ոտտիրտինն տ.

Ils n'ont pas acquitté *Պարտքերնին չհատուցին*.
leurs dettes.

Իլ ն'օն գաշառիքի լեօր տեղի. Պօրճլարընը եօրեօրիկեր.
N'avez-vous pas admiré *Չեռազործին վրայ չղար-*
son ouvrage? *մացար*.

Ն'աճի - լն - գաշ - արիքի ետիպըղը էլ չլսարըն յը.
օն -- լրաժ.

Avez-vous adressé vos *Թղթերուդ երեսագիրը*
lettres? *դրեցիր*.

Աճի - լն - շ - արիքի լե լեղրը. Մեդիսարընը էնիկնիկն
եաղրըն յը.

Ils n'ont pas agité les bras. *Թեւերնին չղարժեցին*.

Իլ ն'օն գաշ - առիքի լե պրա. Գօլլարընը ալլարընը.

Vous n'avez pas aiguisé *Գանակդ չարեցիր*.
votre couteau.

Վն - ն'աճի գաշ - էիկ - էիկ Փն - լարընը պիկեօրիկն.
լեղրը գն - լն.

Ils n'ont pas amusé les *Տղաքը չգրօցուցին*.
enfants.

Իլ ն'օն գաշ - առիքի լե շնն. Չօճն - գլարըն էյլ նիկերիկերիկեր.
ֆնն.

Elle n'a pas apaisé sa *Բարկուժիւնը չիջեցուց*.
colère.

Իլ ն' - գաշ - առիքի -- գօլեր. Էօտեօնիկն էնիկերիկերիկ.

N'avez-vous pas appelé *Ընկերներդ չկանչեցիր*.
vos compagnons?

Ն'աճի - լն - գաշ - առիքի լե Արգարընը լարընը
գօն գօնիկն. յը.

Vous n'avez pas apporté *Գիրքերը չբերիր*.
les livres.

Վն - ն'աճի գաշ - առիքի լե Գիլարընը էիկերիկերիկն.
լեղրը.

Ils n'ont pas arraché les *Փուշերը չխլեցին*.
chardons.

Իլ ն'օն գաշ - արաշի լե շարաճն. Տիկեկերիկն լարընը.

Avez-vous arrangé les *թածակները կարգաւորե-*
tasses? *ցիր*.

Այլ - չառարարե՞լ է ինչ. *Ֆինճանլարը որդեկան է*.
Il n'a pas arrêté la balle. *Ափուճը չկեցուց*.

Ի՞նչ - գողարե՞լ է լաւ. *Օյուն իօգնանոս արարար-*
ճարը.

Vous avez ramassé la *Գրիշը գեանէն վերցուցիր*.
plume.

Վառարարե՞լ է ինչ. *Գուլիօն երբեք գալարարըն*.
Elle n'a pas arrosé les *Ծաղկըներուն ջուր չսուսաւ*.
fleurs.

Ի՞նչ - գողարե՞լ է ինչ. *Չէլէլէրի սոստամարը*.
N'ont-ils pas attendu votre *Բարեկամիդ չսպասեցին*.
ami?

Ն'ո՞նք ինչ գողարե՞լ է ինչ. *Տօնանա պէլիօնիկի է*.
աօն.

Ils ont attesté le fait. *Եղած բանը հաստատեցին*.

Ի՞նչ - ինչ - ինչ - ինչ է *Օլան շէյն իսպախ էլիպիկի*.
Il n'a pas avalé la médecine. *Գեղը չսուսաւ, չկուց*.

Ի՞նչ - գողարե՞լ է ինչ. *Իւճը ինչիկի, երկամարը*.
Ils ont augmenté leurs *Հարստութիւնն շատ-*
richesses. *ցուցին*.

Ի՞նչ - ինչ - ինչ - ինչ է *Մալարըն լոյսալարը*.
Vous n'avez pas avoué *Յանցանքը չստատարե-*
votre faute. *ցար*.

Վառարարե՞լ է ինչ. *Գաղանալըն իրար էլիօ-*
նի.

Avez-vous cacheté les *Նամակները կնքեցիր*.
lettres?

Այլ - չառարարե՞լ է ինչ. *Մեկնանալիկի էլիօ-*
նի.

Il a commandé l'obéis- *Հնազանդութիւն հրա-*
sance. *մայեց*.

Ի՞նչ - գողարե՞լ է ինչ. *Մեկնանալիօնիկի էլիօ-*
նի.

- Il n'a pas consolé les affligés. *Տառապեալները չմխիթարեց .*
- Իլ ն'ա գոնուի լինեցի՞նք . Տերուիլիքի ինտելեկտի երևեալի .
Vous n'avez pas contenté vos parents. *Ծնողքդ զո՛հ չըբիր .*
- Վա ն'աի գոնիմնիք լի Անլարընը իջնուար երևեալն .
գորան .
- Il a consulté ses amis. *Բարեկամներուն խորհուրդ հարցուց .*
- Իլ գոնիլիք սեղանի . Տոնլարըն արանը .
Avez-vous débridé votre cheval ? *Չիուդ սանձը հանեցիր .*
- Ալի լի արդիարե լիքը Անընըն արդիկնիկ լիարարըն
լիլ .
- Nous avons déchiffré son écriture. *Գիրը կարդացինք , հանեցինք .*
- Նա լի լի արիկիքի սն ինընըն զգոնուի , լիարար
եքիլիքի .
- Ils ont déchargé la voiture. *Կառքը պարպեցին .*
- Իլ լի արարիք լի լիարար . Արարըն արարար .
Il a déchiré la supplique. *Աղերսագիրը պատռեց .*
- Իլ արիկիքի լի սեղանի . Արարարըն եքիլիքի .
Ils n'ont pas décidé la question. *Խնդիրը չորոշեցին .*
- Իլ ն'ա գոն արարիք լի լիարար . Տարարըն ինտելեկտի .
իլի .
- Nous avons déclaré notre sentiment. *Մտքերնիս իմացուցինք .*
- Նա լի լի արարար ինքըն Ֆիլիքի սն լիարար .
սնիլի .
- Il n'a pas défendu son droit. *Իրաւունքը չպաշտպանեց .*
- Իլ ն'ա գոն արարիք սն
արարար . *Հոգիքն սահապ լիարար .*
- Il a dégraissé l'habit. *Չգետտին աղար հանեց .*
- Իլ արարիք լիարար . *Ինարարըն լիարար .*

Nous n'avons pas déguisé nos pensées. *Խորհուրդներնիս չծածկեցինք, չպատրուակեցինք.*

Եւ նա՞նք չե՞սք որ էլի չե՞նք ֆիւրքի մեծ խորհրդի մեծութիւնը .

Ils n'ont pas délié le paquet. *Կապոցը չքակեցին.*

Իւ նա՞նք չե՞սք որ էլի չե՞նք Զբօսը աշխարհը .

Avez - vous demandé de l'argent ? *Ստակ ուզեցիր.*

Ալիք չե՞սք որ տանք որ լ'արժանի . *Արդի է՞նք որ էլի .*

Ils ont démolé la maison. *Տունը քանդեցին .*

Իւ չե՞նք որ տանք լի մեծ . *Ի՞նչ եբօսարար .*

Nous avons dépensé peu d'argent. *Քիչ ստակ ծախեցինք .*

Եւ չե՞սք որ տանք չե՞նք որ տանք . *Ալ չե՞սք ի՞նչ էլի .*

Vous n'avez pas déploré ses malheurs. *Թշուառութիւններուն վրայ չցաւեցար .*

Աւ նա՞նք չե՞սք որ տանք որ տանք . *Ֆելուստի էլի չե՞նք մեծ չե՞նք .*

Il n'a point réprimé son insolence. *Իր յանդգնութիւնը չզրուսեց .*

Իւ նա՞նք չե՞սք որ տանք որ տանք . *Քի՞նք էլի չե՞նք չե՞նք .*

Nous avons désarmé sa colère. *Իր բարկութիւնը ցածցուցինք .*

Եւ չե՞սք որ տանք որ տանք . *Ի՞նչ էլի չե՞նք .*

Avez - vous deviné l'énigme ? *Հանելուկը գտա՞ր .*

Ալիք չե՞սք որ տանք լի մեծ . *Պէ՞տք էլի չե՞նք .*

Il a différé son voyage. *Ճամբորդութիւնն ուշացուց .*

Իւր տեղերէն զոն զոտարտ . Եւ զճոռնաւորն ինչեք ինչեք .
J'ai digéré cet affront. *Աս նախատինքը կլլեցի ,
Տամբերեցի .*

Ժ'է տեղերէն տեղն աքորն . Պոս սիկեմի ետնաւորն .
Ils ont dispersé la canaille. *Ստահակները ցրուեցին .*

Իւր զոտարտն լա զանայն . Խոջարտաւորն որ զլինարաւոր .
Nous avons écalé les noix. *Ընկուղին փոծոկը հանեցինք .*

Ետնաւորն զեղիւն լի նոս . Ճեղիւնն զարտաւորն լա
զարտաւորն .
Vous n'avez pas éclairci le doute. *Տարակոյտը չփարատեցիր .*

Վա ն'ալի զարտաւորն լա Շիտարտն զարտաւորն .
Avez-vous éclairé les enfants ? *Տղոց ճրագ բռնեցիր .*

Ալի զարտաւորն լի զանայն . Չօճոս զարտաւորն լա լինարաւորն .
Il n'a pas écouté mes conseils. *Խորհուրդներս ճակի չբրաւ .*

Իւր ն'ալի զարտաւորն լի զանայն . Ստարտաւորն զարտաւորն .
Je n'ai pas élevé la voix. *Չպիտ չբարձրացուցի .*

Ժ'ը ն'է զարտաւորն լա զարտաւորն . Սեպի ինչեք լինարաւորն .
Ils ont emballé les marchandises. *Վաճառները կապեցին .*

Իւր զոնն աւարտն լի զարտաւորն . Մաւորն զարտաւորն զարտաւորն .
Vous n'avez pas embrasé l'occasion. *Առիթը չգործածեցիր .*

Վա ն'ալի զարտաւորն լա զարտաւորն . Ֆորտաւորն զարտաւորն .
Vous avez enrichi vos parents. *Ծնողքդ հարստացուցիր .*

Վա զարտաւորն լա զարտաւորն . Ալի զարտաւորն զարտաւորն .

Ils ont enterré les morts. *Մեռելները թաղեցին .*

Իւր-օնի - անկերէ լէ յօր . Իօնի-լէրի կօյրի-լէր .

Ils ont entouré la maison. *Տունը պատեցին .*

Իւր-օնի - անխորէ լա յեղծն . Ի՛վի գո-շախորաւր .

Je n'ai pas épargné mon *Ասքլիս շինայեցի .*

argent.

Ժը ն'է գաղ-եգարնէէ յօն Ագլիտի ետրիկեպարի .

արձան .

Nous avons éprouvé nos *Բարեկամներնիս փորձե-*

amis. *ցինք .*

Կո-շա-մէնշա-եգրո-մէ նօշ . Տօնիւրը՛նը լիե՛ցրիդէ ել-

աթ .

արի .

Il a épuisé un sac d'ar- *Քսակ մը ստակ վատնեց ,*

gent. *լմնցուց .*

Իւր-եգի-իդէ եօն սագ ար- Պէր +ե-ե-ագլի լիե՛ցի ելիդի .

ձան .

Ils ont érigé une statue. *Արձան մը կանգնեցին .*

Իւր-օնի - երիժէ Ին-սի-լի-ն . Պէր յյ՛սս սո-րեի արիդիլէր .

Vous avez évité la mau- *Չար ընկերութենէն փա-*

vaïse compagnie. *խար .*

Վո-շա-մէշա-եգիլի լա յօ- Ֆեհն սյագորաւարամն կերէ

մէշա գօնդանի .

արարան .

Il a établi sa réputation. *Անունը շինեց .*

Իւր-ելիսդի ս-րեգի-լի-սի-ն . Արընը ե-գոր .

Il n'a pas éteint la chan- *Ճրագը չմարեց .*

delle.

Իւն' - գաղ-եկիէն լա շանդիլ . Մօսն սեօնդի-րօկդի .

Elle n'a pas étendu les *Աւանները չտարածեց .*

draps.

Իւր ն' - գաղ-եկիանդի-ն լէ Չարա՛գլաւը սերօկդի .

ար .

Avez-vous éveillé vos *Ընկերներնիդ արթընցու-*

compagnons. *ցիք .*

Ամէ-ճո-շա-եգիլի լա գօն- Այագորաւարընը սյանդը-

գանի .

արընը լէ .

Nous avons excité les Ծոյլերը զրդեցիւք .
paresseux.

Նաւաւ - զձեռն - երբեք չէ քա - Թե՛րդեւ իբրեւ շարժելի զերտէ՛ +
բե՛տօ .

N'avez - vous pas exposé Պատճառներդ չըտիր .
vos raisons ?

Նա՛վէ - զնա - քաւ - երբեք չէ զժ - Սեղեղիւնի՛ն արժեքն՝ օ .
բե՛ւն .

Avez - vous exprimé votre Երախտագիտութիւնդ յայ -
reconnaissance ? սնեցի՛ր .

Ա՛վէ - զնա - երբեք չէ զժ - Սեղեղիւնի՛ն արժեքն՝ օ .
բե՛ւն .

Nous avons exhorté les Մոլութիւն ունեցողները
vicieux . յորդորեցի՛ւք .

Նաւաւ - զձեռն - երբեք չէ զժ - Պե՛ր ինչպէ՛ս լաւ - եօյն - ի
բե՛տօ . զերտէ՛ + .

Il a expliqué les règles . Կանոնները մեկնեց .

Ի՛ւ - երբեք չէ զժ - Գանաւ լարըն՝ մանաւանդ զերտէ՛ .

Il n'a pas gouverné sa Լեզուն չբռնեց .
langue .

Ի՛ւ - նա - քա - զերտէ՛ն - լաւ . Տէ՛լի՛ն շարժելի՛ն երբեք .

Vous n'avez pas imité vos Քոյրերուդ չճետեւեցար .
soeurs .

Ա՛ն - նա - զքա - երբեք չէ զժ - Գըրդարար լարըն՝ - յարարըն -
բե՛տօ .

Ils ont méprisé les vices . Մոլութիւններն արհամար -
չեցին .

Ի՛ւ - զնա - երբեք չէ զժ - Պե՛ր ինչպէ՛ս լաւ - եօյն - ի

Avez - vous modéré vos Կիրքերդ սանձեցի՛ր .
passions ?

Ա՛վէ - զնա - օրերի՛ն զքա - յե՛ն . Նե՛ք - լիւնի՛ն շարժելի՛ն երբեք .

Ils n'ont pas oublié les Նաստախիւքները չմոռցան .
injures .

Ի՛ւ - զնա - քա - արարի՛ն լիւն - ին - Սէ՛լի՛ն օրերի՛ն - լաւ - ինչպէ՛ս լաւ -
բե՛տօ .

Nous avons pardonné de *Արատնոց թողութիւն տը-*
bon cœur. *խնք.*

Ես ոչ ոք չեմ գործնէ որ ը որն էն դէպքերն չեմ երբէք .
ժեօր.

Vous n'avez pas redoublé *Ջանքդ շաւեցուցիր.*
vos efforts.

Չէ ոչ ոք չեմ ըբարձրեմ Ղարբէրէնն ըբարձրեմ .
ճշտ-էօր.

Il a regretté la perte du *Ատնին կորստեան վայ*
temps. *յաւեցաւ.*

Եւ ըբարբէրէ լա ժեբէրէ որ Ղարար օլան լաբէն է ըբարբէ
նաւ. *ճշտ.*

Avez-vous respecté vos *Վերակացուներդ պատուե-*
supérieurs? *ցիր.*

Ալէ լա բեռնէրէնն լա սեմ Մեդարբէրէնն բեյբէնն էն
ժեբէրէօր. *որնն թ.*

Ils ont soulagé les mal- *Ողորմելիներուն օգնեցին.*
heureux.

Եւ ըն ու լա ժե բեմ լա Սեֆելբէրէ եմբարձր էրբէնն
բեօ.

Nous avons supporté les *Անամօթներուն համբերե-*
impertinents. *ցիր.*

Ես ոչ ոք չեմ սեմ լա լա Ուրանարարն ընսարմէնն
էն ժեբէրէնն. *էրբէք.*

Գ. ԲԱՅԵՐՈՒՆ ԴԵՐԱՌՆՆԵՐՈՒ ՀԵՏ

ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԻՒՆԸ

Ce livre m'amuse beau- *Աս զիրքը զիս շատ կը*
coup. *զուարճացնէ.*

Սը լեմբը մեմ ըն որ օգն . Պոս ըբարար որնն ըօք էյնն
որբէր.

Quand leur écrirerez-vous? *Իրենց կըր պիտի գրես.*

Գն լեօր է ժեբէրէ լա . Օնարարնն լաբէնն եմարձարնն .

Je ne l'ai pas vu. *Անիկայ չտեսայ.*

Ժը ըն լե ժե լա . Օնոս լեօր ըբէրէ .

Nous nous rendrons en Արևելք պիտ'որ երթանք .
Orient.

Ես և ՚սուրբ զամեն Օրդան. Մեզբն ինքե՛ն չե՛լ .
Il me le rendra le mois Գալ ամիս ես պիտի սայ .
prochain.

Ի՞նչ լը բանբն լը ՚սուր Կե՛ն ճե՛տ այ ի՛նչ ճե՛տ .
ճե՛տ .

Nous le direz - vous ? Մեզի կ'ըսէք .

Ես լը տե՛ր - ճե՛տ . Պե՛ն տե՛ր մե՛ն չե՛լ .

Il ne se porte pas bien. Աղէկ չէ .

Ի՞նչ լը ճե՛տ ճե՛տ ճե՛տ . Են՛ տե՛ր ճե՛տ .

Ne vous trompez-vous pas ? Չէք սխալիք , խաբուիր .

Են ճե՛տ ճե՛տ ճե՛տ - ճե՛տ - ճե՛տ . Են ճե՛տ ճե՛տ ճե՛տ .

Comment se portent-ils ? Ի՞նչպէս են .

Գո՛հ լը ճե՛տ ճե՛տ . Ես լը ճե՛տ .

Prêtez-moi de l'argent. Ինձի փոխ ստակ տուր .

Փրե՛ր - ճե՛տ ճե՛տ ճե՛տ . Պանձ ետե՛ն ճե՛տ ճե՛տ .

Je le leur ai envoyé ce Աս առտու իրենց խրկեցի .
matin.

Ժ՛լ լը ճե՛տ է անճե՛տ ճե՛տ ճե՛տ Պանձ ստակ ճե՛տ ճե՛տ .
ճե՛տ .

Comment vous amusez- ի՞նչպէս կը զբոսնուք .
vous ?

Գո՛հ լը ճե՛տ ճե՛տ ճե՛տ . Ես լը ճե՛տ ճե՛տ ճե՛տ .

Ne le voyez-vous pas ? Չանհիկայ չէք տեսներ .

Են լը ճե՛տ ճե՛տ - ճե՛տ - ճե՛տ . Կե՛տ ճե՛տ ճե՛տ .

Ne leur donnez pas de Իրենց գրիչ մի տաք .
plumes.

Են ճե՛տ ճե՛տ ճե՛տ ճե՛տ ճե՛տ . Օ՛ն ճե՛տ ճե՛տ ճե՛տ .

Lui avez-vous remis mon Տո՛մակա իրեն տուիր .

billet ?

Ի՛նչ - ճե՛տ - ճե՛տ - ճե՛տ ճե՛տ ճե՛տ ճե՛տ ճե՛տ .
ճե՛տ .

Je le lui ai remis hier. Երէկ տուի .

Ժ՛լ լը ճե՛տ է ճե՛տ ճե՛տ . Տե՛ն ճե՛տ ճե՛տ .

Cette nouvelle lui a rendu l'espoir. *Աս լուրն իրեն յոյս տուաւ .*

Այն շունչը լինելու էր ինչպէս թէ ինչոր ինչոր ինչոր .
Այն շունչը .

Elle ne s'est pas affligée. *Չարամեցաւ .*

Ի՞նչ է ինչ . ինչ . ինչ . *Գ. ստիճիկն էր .*

Vous en êtes - vous bien éloigné? *Անկից շատ, աղէկ հեռա-
յար .*

Այն . ինչ . ինչ . ինչ . *Օնորան էյն էլ ինչ .*

Ne leur avez - vous pas parlé? *Իրենց հետ չխօսեցար .*

Նույն ժամ . ինչ . ինչ . *Օնորան սէյն ինչ .*

Je m'étais désennuyé par la lecture. *Կարդալով ձանձրութիւնս
անցուցած էի .*

Ժամ ինչ . ինչ . ինչ . *Օնորան ինչ .*

Il se méfie de tout le monde. *Մէկու մը չիստատահիր .*

Ի՞նչ է ինչ . ինչ . ինչ . *Բէյնէյն էին .*

A quelle heure vous êtes - vous levé? *Ժամը քանի՞ն էլար .*

Այն է ինչ . ինչ . ինչ . *Ս. մ. ինչ .*

Nous nous étions couchés bien tard. *Շատ ուշ պառկած էինք .*

Նույն . ինչ . ինչ . *Փեյնէն էին .*

Je ne m'étais pas attendu à cette réponse. *Աս պատասխանին չէի սպա-
սեր .*

Ժամ է ինչ . ինչ . ինչ . *Օնորան ինչ .*

Il ne vous l'a pas promis. *Քեզի չիստատացաւ .*

Ի՞նչ է ինչ . ինչ . *Ս. մ. սէյն .*

Pourquoi ne vous êtes-
vous pas tu ?

Փորձե՞լ եմ ինչ-էլի - ինչ-
ի՞նչ անելու - օրհասըն՝
ի՞նչ և՛ .

Il nous a reçus avec
bonté.

Ի՛նչ-էլի - բարեմեծությամբ
Պի՛ղի և՛ ինչ-էլի - փոքր-
Vous m'avez abandonné
dans le besoin.

Վա՛ր՝ մեզ չ-պատրաստե՛լ
ի՛նչ-էլի - ճշմարտ-
ը պատրաստե՛լ .

Comment vous appelez-
vous ?

Գօ՞տն ինչ-էլի - ինչ-
Ստըն՝ Նե՛ր Կեր .

Il s'est chargé de cette
affaire.

Ի՛նչ-էլի չ-բռնե՛լ Կեր -
Je ne me hâterai pas d'y
aller.

Ժըն՝ ինչ-էլի - Կեր - Կեր -
Օր-յա - Կեր - Կեր -
Կեր - Կեր .

Ne vous fiez pas aux flat-
teurs.

Ե՛լ ինչ-էլի - Կեր - Կեր -
Մի՛նչ-էլի - Կեր - Կեր -
Կեր .

Nous reposerons - nous un
peu ?

Ե՛լ - Կեր - Կեր - Կեր -
Կեր .

Ne vous êtes - vous pas
ennuyé ?

Ե՛լ ինչ-էլի - Կեր - Կեր -
Կեր .

Ils se sont moqués de nous.

Ի՛նչ-էլի - Կեր - Կեր - Կեր .

Ne vous affligez pas sans *Առանց պատճառի մի նե-*
sujet. *ղեր .*

Եւ ինչ-չ-ֆլէթէ ք-սան Պօշ եկրէ իսասլաննա .
սի-թէ .

Ma santé ne me le per- *Առողջութիւնս չիներեր .*
met pas.

Մ-սանիէ նը յը լը քերօ՛ Միշաճը՛ պոննո պրաֆաղ .
ք- .

Ils s'en sont bientôt re- *Հուս մը զղջացին .*
pentis.

Իլ ս'ան սօն պիէնիւ րը քանիէ . *Չափոճաֆ քիչան օլրոսլար .*

Ne lui avez-vous pas en- *Չիդ իրեն չխաբեցի՞ր .*
voyé votre cheval ?

Եւ լի-է-մէ- ին- ք-չ-ան- *Անընը օնա եօլաննարն յը .*
ին-յէ իօրը շէլ .

Ne vous pressez pas tant. *Այնչափ մ'արտորար .*

Եւ ին- քեր-է ք- իսն . *Օ քորոք մէլէ ելիօէ .*

Pourquoi ne vous êtes- *Ինչօ՛ւ չնստեցար .*
vous pas assis ?

Փո-րքոս- նը ինչ- ելի- ին- *Են՛ չի օրոսլարն .*
ք-չ- սի .

Vous rappelez - vous ce *Աս բանս կը յիշէս .*
fait ?

Վ-ր- ք-քի- ին- սը քի . *Պո- իսլըննա կիլիճօր սո .*

Je ne me le rappelle pas. *Չեմ յիշեր .*

Ժ-ը նը յը լը ք-քիլ ք- . *Խսլըննա կիլիճօր .*

Ne vous l'avais-je pas dit ? *Քեզի չէի՞ րսած .*

Եւ ին- լ'աքի- չ ք- քի . *Սննա քի՛ յիշ յի իքի՛մ .*

Ne nous sommes - nous *Իրեն կառքը չգործածե-*
pas servis de sa voiture ? *ցի՞նք .*

Եւ նո- սօ՛ - նո- ք- սերիլ *Արադասընը քոսլաննարն*
ք- ս ինի-ր . *ք .*

Ils ne se sont pas soumis *Օրէնքներուն գլուխ չծաե-*
aux lois. *ցին .*

Իլ նը սը սօն ք- սոսիչօ լո-ս . *Սոսոսլարս սի-իլի օլրոսլարն*

- Pourquoi ne me l'avez-vous pas montré? *Ինչու ինձի չցուցրցիր.*
- Փորձե՞նք նաև լ'ավելի-վա՛ն. *Ներշնչե՛ք առանց կեղծութեան. Գրե՛ք.*
- Ils ne se sont pas procuré de quoi vivre. *Ապրելու պէտք եղածը չճարեցին.*
- Ի՞նչ «ընծ» գործերէ *Նճարե՛ք իրարմէն կեցրօ՛ւր. Գրե՛ք.*
- Lui aviez-vous proposé de venir avec vous? *Իրեն առաջարկած էիք որ ձեզի հետ գայ.*
- Լէ՛նէ՛ն ձե՛նէ՛ն - վա՛ն գործերէ *Սէ՛նն էլէ՛ն կե՛նն որչէ՛ն +էն- Գրե՛ք ձե՛նէ՛ն.*
- Nous ne nous présentâmes pas devant le juge. *Գատաւորին առջևը չե- րանք.*
- Նա՛ն նա՛ն - գրե՛ղմնի՛ն Գրե՛ք *Հատե՛նք էօնէ՛ն զբարեբա- րե՛ն լը յի՛ն.*
- Ne se sont-ils pas accoutumés à la fatigue? *Աշխատութեան զվարժե- ցան.*
- Նը՛ն «նշն» - էլ գործ- *Չանհե՛նք ալը չարարե՛ր. Գրե՛ք.*

Ե. ԲԱՅԵՐՈՒՆ ՄԱԿԲԱՅՆԵՐՈՒ ԷՅՏ
ԳՈՐԾԱԾՈՒԹՅՈՒՆԸ

- De crainte qu'il ne vienne. *Վախնալով որ չգայ.*
- Տը գրե՛նք +է՛ն նը զի՛ն. *Կե՛ննն որչէ՛ն գործարար.*
- A moins qu'elle ne meure. *Միայն թէ չմեռնի.*
- Ա՛ն-էն +է՛ն նը օր. *Լընք էօնէ՛ն.*
- Nous n'avons nullement consenti. *Ամենեւին չհամանեցանք.*
- Նա՛ն ն'ավըն նի՛նն գն. *Հի՛ն պէր ին՛նն - բարե՛ն օր- աննի.*
- Vous n'avez jamais vu. *Երբէք չտեսար.*
- Վա՛ն ն'ավէ յա՛ն զի՛ն. *Հի՛ն կեցրօ՛ւր.*
- Il étudie en particulier. *Առանձին կը սովորի.*
- Ի՞նչ էրե՛նք ն գործի՛նն-լէ՛ն. *Ե՛նննն պարնն էօնէ՛ն.*

Il a écrit quatre lettres, Չորս նամակ գրեց, ոչ աւել-
ni plus ni moins. Լի ոչ պակաս.

Իւր երեք թերթը լեւրը, Տերտր թերթն էր եւրը, նե
նի թերթն էր իւրը.

Il a acheté ses plaisirs Հաճուածիւններն իրեն սուղ
fort cher. նստան.

Իւր աշխատե թերթը թերթը. Իրարից նեքն ոն լուս թերթը-
րն.

Il écrit de mieux en երթալով գիրը կը շիտկէ.
mieux.

Իւր երեք թերթն էր թերթն. Կիւրից թերթն էր թերթն.
թերթը.

Vous écrivez de pis en pis. Երթալով գիրդ կ'աւրես.

Վարդ երեք թերթն էր թերթն. Կիւրից թերթն էր թերթն.
նն.

Mettez les livres à part. Գիրքերը մէկ դի գիր.

Իրերն է լեւրը - թերթը. Իրերն է լեւրը - թերթը.

Les enfants sont à l'écart. Տղաք մէկ դի քաշուած են.

Լեւրն էր թերթն - լեւրը. Զօնք էր թերթն - լեւրը.
թերթն.

Avez-vous mis les cha- Փեղցրները զատ զատ գրիւր.
peaux séparément ?

Այն էր թերթն էր լեւրը - թերթն. Երեք էր թերթն էր թերթն.
թերթն.

Il viendra probablement. Հաւանական է որ գայ.

Իւր թերթն էր թերթն. Իրերն է լեւրը.

Vous n'avez pas étudié Այսօր չկարգացիր, չսովորե-
aujourd'hui. ցար.

Վարդ նեքն էր թերթն էր թերթն. Պարդ էր թերթն էր թերթն.
թերթն.

J'étais à cheval. Չիտ վրայ էի.

Թերթն էր լեւրը. Այն էր թերթն էր թերթն.

Ils étaient à pied. Ոտքով կ'երթային, Հետի
էին.

Իւր թերթն էր թերթն. Երեք էր թերթն.

Avez-vous parlé librement? *Համարձակութեամբ խօսեցար .*

Ա՛յն - ինչ - ի՞նչ էլ չէր ըստն . *Անհրաժեշտ էր ասել .*
 Il est retourné à vide. *Պարապ դարձաւ .*

Ի՛նչ է ըստն - ինչ է - ինչ . *Պօշ արե՞ծար .*
 Ils ont réglé leurs affaires à l'amiable. *Բաներնին խաղաղութեամբ լծնցուցին .*

Ի՛նչ - ընդ - ընդ - ընդ - ընդ - ընդ - *Մասնաշարժներու արտաբերութիւններ .*
 - ընդ - ընդ . *Գործարարներ .*

Je vous avertis en ami. *Բարեկամի պէս քեզնի կ'իմացրնեմ .*

Ժ՛ւր - ընդ - ընդ - ընդ - ընդ - *Տօնանկ խաղեր լինելու .*
 Il lit bien à tous égards. *Աճէն նկատմամբ ազէկ կը կարգայ .*

Ի՛նչ էլ չէր - ընդ - ընդ - ընդ - *Օգտնաւոր ընդ ընդ - ընդ - ընդ .*
 - ընդ . *Գործարարներ .*

Vous êtes tout à fait paresseux. *Բոլորովին ծղլ կս .*

Ա՛յն - ընդ - ընդ - ընդ - ընդ - *Պէտք է ընդ - ընդ - ընդ .*
 - ընդ . *Գործարարներ .*

Aupis aller, nous reviendrons sur nos pas. *Ըլլայ ըլլայ, գացածնու պէս ետ պիտի դառնանք .*

O գո՛ւն - ընդ, նո՛ւն - ընդ - ընդ - *Օրո՞ւն - ընդ - ընդ - ընդ .*
 - ընդ . *Օրո՞ւն - ընդ - ընդ - ընդ .*

J'ai omis la date par mégarde. *Սխալմամբ (նամակին) թըւականք չգրի .*

Ժ՛ն - ընդ - ընդ - ընդ - ընդ - *Ենդ - ընդ - ընդ (ժննդ - ընդ - ընդ - ընդ - ընդ - ընդ .*
 - ընդ . *Գործարարներ .*

Vous avez écrit à la hâte. *Արտորնօք գրեցիր .*

Ա՛յն - ընդ - ընդ - ընդ - ընդ - *Աճէլէ էլէ ետարըն .*

Vous l'avez fait à dessein. *Գիտմամբ ըրիր .*

Ա՛յն - ընդ - ընդ - ընդ - ընդ - *Մտնու - ընդ .*

Il ne sort pas exprès. *Մտնուար դուրս չ'ելեր .*

Ի՛նչ էլ չէր - ընդ - ընդ - ընդ - *Ինչ - ընդ - ընդ - ընդ .*

- Il tomba à la renverse. *Առնըկի վրայ ինկաւ .*
- Իլ իժնոյս — ւր բնօրն . *Արդ — ինքնինէր արեւորն .*
- Il va à l'école à contre- *Չուզելով զպրատուն կ'եր-*
 coeur. *թայ .*
- Իլ ին — ւէ՛քօլ — քննիրը *Մեարեմեյե ինքնեյերէս կն-*
 քեօր . *րեր .*
- Il partit à regret. *Ակամայ դնաց .*
- Իլ քրքրիկն — րըրէ . *Ինքնեյերէս կնքրէ .*
- Vous finirez à peine de- *Հազիւ վաղը կը լմրնցնես .*
 main.
- Վր — Տնկերդ — քնն արեւն . *Անճարեւ երբն յնկերէնէն*
սնն .
- Je sais ma leçon à *Համարս աղէկ գիտեմ .*
 fond.
- Ժը քե՛ս ւրն — Տնն . *Տերտնէ եյն յնկեր իմ .*
- Vous accusez vos parents *Ծնողքդ ստուծեամբ կ'ամ-*
 à faux. *բատանես .*
- Վր — ւր — քնն — ինքն ինքն քրքրն — *Անլարըննն ինքնինէն եւլնն*
 Տնն . *եերէն շեմայեթ երեր սնն .*
- Je connais très-bien vo- *Հօրեղբորդինիդ շատ ա-*
 tre cousin. *ղէկ կը ճանչնամ .*
- Ժը քննէ իրէն — յննն ինքնը *Անճանչըննն օլլուննն — քնն*
 քնն — իննն . *եյն իննըր ըմ .*
- Il savait sa leçon passa- *Համարը շարիատօր աղէկ*
 blement bien. *գիտեր*
- Իլ սովէս — ւրն քննարըր — *Տերտննէ եք էյնճէ յնկեր իր .*
 սան յննն .
- Vous avez acheté votre *Փեղոյրնիդ շատ սուղ դներ*
 chapeau trop cher. *էք .*
- Վր — ւր — քնն — ինքն ինքն ինքնը *Շտեմնընը լօք յեհարը — ւ-*
 լնքն իրն ինքն . *մըր — ընըր .*
- Apprenez un verbe au *Գտնէ բայ մը սովորեցէք .*
 moins.
- Արբընէն — քնն ինքն օ սննն . *Հին արեյն ինքն յնքն Տնննն ինքն*
եարննն .

J'ai appris douze lignes tout au plus. Առ առ առ ելլը տասու երկու տող սովորեցայ .

Ցե՛ք մոտիկ ասիկ լինե՛ք է՛ն ջո՛ղս՝ զի՛նքի՛ մը՛ն է՛զրէ՛ն .
Բե՛ն-Բե՛ն - օ՛ քի՛ն- . Տի՛շ է՛մ .

Vous pouvez acheter de la dentelle ailleurs à moins. Ասղնագործն ուրիշ տեղ ա-
ւելի ատան կրնաս գնել .

Վա՛ր քի՛նքի՛չ - աշխե՛ր որ լա՛ Թանխե՛լ լայ՛ը ու՛նք ե՛րբ ե՛ր
արանքի՛ն լայլ՛ե՛ր - մո՛տն . որան - ու՛ճո՛ւ լա՛րդի՛ք քի՛նքի՛ն .

Voulez-vous manger davantage? Աւելի ուտել կ'ուզե՞ք .

Վա՛ր-լե՛ - ի՛ն - մանժե՛ր որ-՛ման . Տան՝ ե՛կե՛ք + ի՛նքի՛ք քի՛նքի՛չ .
Բե՛նք .

Devez-vous tant? Այսչափ պարտրկան է՞ք .

Տը՛քի՛ն - ի՛ն - Բե՛ն . Պա՛ր քի՛նքի՛ն ու՛նք զե՛նք լա՛ր
մը .

Peu à peu il amassera de grandes richesses. Կամայ կամայ շատ հարստ-
տու թիւն պիտի ժողովէ .

Փե՛օ - քի՛նք ի՛ն - մարա՛ն որ լա՛ Ե-՛վա՛ն յա՛ւա՛ն ջո՛ք մա՛լ Բե՛օք-
ի՛րանք ըն՛քն . լայ՛ճո՛ք .

Vous buvez trop peu. Խիստ քիչ կը խմէք .

Վա՛ր ու՛նքի՛ն Բե՛օ քի՛նք . Փե՛ք + աչ ի՛նք ու՛նքն - ու՛նք .

Il mange trop. Շատ կ'ուտէ .

Ի՛ն մանժե՛ր Բե՛օ . Չօ՛ք ե՛րբ .

J'ai mangé suffisamment. Բաւական կերայ .

Ցե՛ք մանժե՛ր ա՛ն-ճի՛ղսման . Ե՛կե՛քի՛ք ե՛կե՛ք .

Vous n'avez pas assez mangé. Բաւական չկերայք .

Վա՛ր - ն՛ - քի՛նք քի՛նքն - ա՛նե՛ մանժե՛ր . Ե՛կե՛ք ճե՛ք + քի՛նքի՛նք ե՛կե՛ք քի՛նքի՛նք .
Il a beaucoup d'embarras. Շատ աղմուկ ունի .

Ի՛ն - ու՛նքի՛ն - որ՛անպարա՛ն . Չօ՛ք որողորդա՛նք լա՛ր .

Donnez-lui tant soit peu. Անոր քիչ մը տուր .

Տանե՛ - լե՛նք Բե՛նն - ու՛նք քի՛նք . Օն՛ա ու՛նք աչ լե՛ք .

Elle met tout sens dessus dessous. Ամէն բան տակն ու վրայ
կ'ընէ .

Ե՛լ Տե՛ Բե՛ն - ա՛նք որո՛ն - որո՛ն . Շե՛ք շե՛ք - մե՛ք ի՛նքի՛նք ե՛րբ .

Nous allâmes en foule.

ኮሎ-ጊ-ጠረፍ-ጊ-ጠኔ ቆሎ-ጊ

Ils courent pêle-mêle.

ኮጊ ቶሎ-ጊ ቶኑ-ጊ ጊኑ-ጊ

Ne parlez pas tous à la fois.

ኮጊ ቶሎ-ጊ ቶሎ-ጊ ጊኑ-ጊ ጊኑ-ጊ ጊኑ-ጊ
ቆሎ-ጊ

Nous allons à l'église tour à tour.

ኮሎ-ጊ-ጠኔ-ጊ-ጠኔ-ጊ-ጠኔ-ጊ ጊኑ-ጊ
ጊኑ-ጊ

Il tomba tout du long dans la boue.

ኮጊ ጊኑ-ጊ ጊኑ-ጊ ጊኑ-ጊ ጊኑ-ጊ ጊኑ-ጊ
ጊኑ-ጊ

Il va ça et là.

ኮጊ ጊኑ-ጊ ጊኑ-ጊ ጊኑ-ጊ

Vous courez d'un côté et d'autre.

ኮሎ-ጊ ቶሎ-ጊ ጊኑ-ጊ ቶሎ-ጊ ጊኑ-ጊ
ጊኑ-ጊ

Ils sont heureux de part et d'autre.

ኮጊ ጊኑ-ጊ ጊኑ-ጊ ጊኑ-ጊ ጊኑ-ጊ ጊኑ-ጊ
ጊኑ-ጊ

Ils le poursuivent de tout côté.

ኮጊ ጊኑ-ጊ ቶሎ-ጊ ጊኑ-ጊ ጊኑ-ጊ ጊኑ-ጊ
ጊኑ-ጊ

Il n'est content nulle part.

ኮጊ ጊኑ-ጊ ቶሎ-ጊ ጊኑ-ጊ ጊኑ-ጊ ጊኑ-ጊ
ጊኑ-ጊ

Il est arrivé fort à propos.

ኮጊ ጊኑ-ጊ ጊኑ-ጊ ጊኑ-ጊ ጊኑ-ጊ ጊኑ-ጊ
ጊኑ-ጊ

ጊኑ-ጊ ጊኑ-ጊ ጊኑ-ጊ ጊኑ-ጊ ጊኑ-ጊ

ጊኑ-ጊ ጊኑ-ጊ ጊኑ-ጊ ጊኑ-ጊ ጊኑ-ጊ

ኮሎ-ጊ ጊኑ-ጊ ጊኑ-ጊ ጊኑ-ጊ ጊኑ-ጊ ጊኑ-ጊ

Maintenant je vois son *Հիմակ իր բարեկամութիւն*
amitié. *նր կը տեսնեմ.*

Մենքնան յը ինչ-որ մեկ- *Շէմքի որովհետեւնան հետ-*
նիկ. *րի-յօրոսմ.*

Vite, dépêchez-vous. *Շուտով, շուտ բրէ.*

Վի՛ր, արե՛քէ ինչ- *Չմոռո՛ք է՛ր.*

Je vis votre soeur avant- *Երեկ շէ առջին օրը քոյրդ*
hier. *տեսայ.*

Ժը ի՛նչ ի՛նչիցը *Տէնն արեյի օ պից հէնն ինչ-*
նիկ. *ի-բարոշընը հետքիմ.*

Il était renommé autrefois. *Յառաջագոյն անուանի էր.*

Իլ է՛րէ ընծօնի օրը *Վարկից էլէ մեշնոր ուրո-*
նիկ. *նից, մօտ օրերը հա-*

Nous arrivâmes dernière- *մանք.*
ment. *սանք.*

Նոր-շարիմք *Կելենլէրդի եկնիշքի.*

Vous serez désormais *Ասկէ ետեւ իմ բարեկամ*
mon ami. *պիտ'օր ըստք.*

Վա՛ր արե՛ք ինչ- *Պրանորան սօնբա որովհետեւ օ-*
որ մեկ. *լմօնի նընը.*

Dorénavant j'apprendrai *Ասկից վերջը համարս կը*
ma leçon. *սովորիմ.*

Տօրենման յ- *Պրանորան պէ՛ցիլէ արեյիմ*
ման. *իցը եկնիքիմ.*

Elle fut surprise d'abord. *Իսկզբան զարմացաւ.*

Էլ ի՛նչ *Իլ իպրա ինեմօնի-պ էրիքի.*

Vous avez perdu souvent *Շատ անգամ ժամանակդ*
votre temps. *կորսնցուցիր.*

Վա՛ր-շարի *Չօք արե՛ք ինչ- *ման ինչ- *ման***

Il mourut subitement. *Յանկարծակի մեռաւ.*

Իլ *Ամանըն էօլորի.*

Je suis quelquefois pa- *Երբեմն ծուլութիւնս կը*
resseux. *բանէ.*

Ժը *Պաշը արեյի ինչ-պէլիքիմ*
նիկ *իմ-իմք.*

Elle sort rarement.

Խիստ քիչ գուրս կ'ելլէ.

Էլ ասր բարձմ.

Փէ՛ք նարտիք որնչորև լըգոր.

Courez au plus vite.

Որչափ կարելի է նէ շուտով վազէ :

Գորեղ - օ գլխ - գլխ.

Նէ գորոր գորտի լիւն շափոն գօշ.

Je vous aimerai tousjours.

Զքեզ միշտ պիտի սիրեմ.

Ժը լոն - շ - ետրէ լոն - ժոն - բ. Ils font du bruit continuellement.

Սէնի հեր որոյնս սեղեցեցիք. Միշտ աղմուկ կ'ընեն.

Էլ Տօն որ - որտէ - գօնի - նի - ելմն.

Պէր որ - շի - յէ գորբոր լիւն երկրէր.

Il réussira tôt ou tard.

Կանուխ ըլլայ ու ըլլայ, պիտի յաջողընէ.

Էլ բիւն - տր - լիւն - ոն - լոն. Թէն լիւն կ'է՛ք ինչ բարի կ'է - որէ՛ք.

Vous vous repentirez alors de votre paresse.

Ան ատեն ծուլութեանդ վրայ պիտի ցաւիս.

Ան լոն - բընի - լիւն - լիւն - լիւն. Օլ շիմն լիւնի - լիւնի - լիւնի - լիւնի - լիւնի - լիւնի.

Օլ շիմն լիւնի - լիւնի - լիւնի - լիւնի - լիւնի - լիւնի.

Dès lors j'eus de l'estime pour lui.

Ան ատենէն վրան աղէկ համարում ունեցայ.

Տէ լոն ժի - որ լի - լիւն. Օ շիմնորան որտէ լի - լիւնի - լիւնի - լիւնի - լիւնի.

Օ շիմնորան որտէ լի - լիւնի - լիւնի - լիւնի - լիւնի.

Je n'y ai pas été depuis.

Անկէ ետեւ հոն չպայի.

Ժը նի է գոր - լիւն - որտէ - լի. Օնորան որտէ լի - լիւնի - լիւնի - լիւնի.

Օնորան որտէ լի - լիւնի - լիւնի - լիւնի.

Nous jouons aux cartes de temps en temps.

Երբեմն երբեմն թուղթ կը խաղանք.

Նոն ժոն - լիւն - օ գորտի որ լի - լիւն - լիւն.

Պոր լիւն որտէ լի - լիւնի - լիւնի - լիւնի.

Nous avons écrit toute la nuit.

Բոլոր գիշերը գրեցինք.

Նոն - լիւն - լիւն - լիւն - լիւն. Պի - լիւն - լիւն - լիւն - լիւն.

Պի - լիւն - լիւն - լիւն - լիւն.

Il a été volé en plein jour, *Յորեկուան, կէսօրուան ա-*
en plein midi. *տեն զինքը կողոպտեցին.*

Իլ - էլէէ լօլէ մն լլլէն կի-նորի-դի-ն, էօյլէ է-սիէ-
ժ-ր, մն լլլէն ղի-րի. *«օյդ-ն լլլ-րի.*

Regardez là-bas ce beau *Սա վարի աղուոր կառքը*
carrosse. *նայեցէք.*

Բըլ-րտէ լւ - դա «ը ոօ ֆ- *Ալ-ը-ը շ-ր- կի-ըլ-ը -բ-դ-դ-*
րօ. *դ-րն.*

Elle vient d'en haut. *Վերէն կու գայ.*

Իլ լլլէն ո'ան հօ. *Եօֆ-րդ-ան կի-լլայօր.*

Je viens d'en bas. *Վարէն կու գամ.*

Ժը լլլէն ո'ան դա. *Ալ-ը-ը-ան կի-լլայօր-ն.*

Prenez-le par en haut. *Վերէն առէք, բռնեցէք.*

Փըլլէ-լը ֆ-ր մն հօ. *Եօֆ-րդ-ան ի-ն-ի-ն-ն, -լլն.*

Tenez-le par en bas. *Վարէն բռնեցէք.*

Թնէ-լը ֆ-ր մն դա. *Ալ-ը-ը-ան, -լլն-ը-ան ի-ն-ն.*

Sa maison est fort belle *Տունը ներսի կողմանէ շատ*
en dedans. *աղուոր է.*

Ս- ղի-դն է ֆօր դիլ մն *Իլլէ իլլի-նի-ն-րի-ն լլլէ+ կի-ըլ-ը*
դը-րն. *րի.*

Cette église est laide en *Աօ ժամը դրսանց տգեղ է.*
dehors.

Սէլէ էլլլէլ է լլլ-ր մն դըհօր. *Պ-ն +իլլ-ն-է րի-ը-ը-ան լլլր+ի-ն*
րի.

Jusqu' où apprendrons- *Մինչեւ ո՞ւր պիտի սովորինք.*
nous ?

Ժի-«ֆ'ն - ֆր-ան-դր-ն - ն-ն. *Ներէյե-րէ+ էօյրէնէճէյիլ.*

Vous trouverez vos com- *Ընկերներդ հօս, հոն տե-*
pagnons aux environs. *ղուանքը կը գանես.*

Վ-ն իր-ն-լրէ լօ ֆ-ն-ֆ-ն-ն-ն *Արդ-դ-ը-ը-ը-ը շ-ր, օ է-ն-*
օլ-ն լլլի-րն. *ֆ-ըն-լար-դա դ-ն-լը-ր-ն-ն.*

Il y a beaucoup d'envie parmi les auteurs. *Հեղինակներու մէջ մեծ նախանձ կայ.*

Ի՞նչ ե՞ս դժգոհութիւններով լինե՞լ եմ քեզ հետ. *Մի-եւեթ ինչքան լինե՞ր լինե՞ր.*

Je l'ai vu passer deux fois pendant la journée. *Օրուան մէջ երկու անգամ անցնիլը տեսայ.*

Ժե՛ն լի՛ն է՛ն- գո՛ւտ արե՛ց թո՛ւմ Կի՛նքէն ի՛նչ արե՛ց ի՛նչ արե՛ց. *Սի՛նքէն ի՛նչ արե՛ց ի՛նչ արե՛ց. ի՛նչ արե՛ց.*

Le peuple souffre beaucoup durant la guerre. *Պատերազմի ատեն ժողովուրդը շատ կը շարժարուի.*

Լը ի՛նչո՞ւնը արե՛ց ի՛նչ արե՛ց. *Ճե՛նք ի՛նչ արե՛ց ի՛նչ արե՛ց.*

Il est arrivé avant moi. *Ինձ մէջ առաջ հասաւ.*

Ի՞նչ ե՞րբ արե՛ց ի՛նչ արե՛ց. *Պէ՛նքէն ի՛նչքէն ե՛րբ արե՛ց.*

Je boirai après vous. *Քեզ մէջ վերջը կը խմեմ.*

Ժե՛ն արե՛ց ի՛նչ արե՛ց ի՛նչ արե՛ց. *Սի՛նքէն արե՛ց ի՛նչ արե՛ց.*

J'ai rencontré votre frère derrière l'église. *Ժամին ետեւի գին եղբորդ հանդիպեցայ.*

Ժե՛ն արե՛ց ի՛նչ արե՛ց ի՛նչ արե՛ց. *Քի՛նքէն արե՛ց ի՛նչ արե՛ց.*

J'ai écrit à son père selon, *Քու խրատիդ համաձայն*

suivant votre avis. *հօրը գրեցի.*

Ժե՛ն արե՛ց ի՛նչ արե՛ց ի՛նչ արե՛ց. *Սի՛նքէն արե՛ց ի՛նչ արե՛ց.*

Sept hommes ont été ensevelis sous les décom- *Եօթը հոգի վառատակին*

bres. *տակը թաղուեցան.*

Սե՛ն արե՛ց ի՛նչ արե՛ց ի՛նչ արե՛ց. *Ե՛րբ արե՛ց ի՛նչ արե՛ց.*

A-t-il écrit touchant cette *Ա՞ զործքիս վրայ բան մը*

affaire ? *գրեց.*

Ա՛ն արե՛ց ի՛նչ արե՛ց ի՛նչ արե՛ց. *Պո՛ւ հասկանալի ի՛նչ արե՛ց.*

ar- *ընչ ի՛նչ արե՛ց.*

Vous me trouverez vers Ժամը դէպ ի շրջին զիս կը
quatre heures. գտնեք.

Այն ժամ ընդերքէ վեր գնալ Ստան արծար անլարընար
էօր. պէնի պարտաւանաւ.

Il a passé à travers la Բակին մէջէն անցաւ.
cour.

Իւր քրտի ընդերք լա Ալլանանն ինչնորէն իկարի.
գոր.

Faute de lui parler, il իրեն հետ շխտելուդ հա-
oubliera vos affaires. մար գործքերդ պիտի
մոռնայ.

Փօթի որ լինի գործէ, իւր Օնանն ինչ լագրոր ինչ-
անցիւր լուր-միտր. որինորէն, մասնակցելը
անարարմագ.

Nous nous promenâmes le Գետին քովը պարտեցանք.
long de la rivière.

Ես նա գրծեմ լը լըն որ Չայըն լինարընար իկարի.
լա ընկեր.

Il a poussé votre frère Եղբայրդ սենեկէն դուրս
hors de la chambre. մղեց.

Իւր քրտի լուրը քրտի հօր Գորդարընը օրորանն որընը
որ լա լանարըն.

Son cousin est encore loin Հօրեղբորդին իր քաղքէն
de son pays. դեռ հեռու է.

Սօն գորդին ինչ անգօր լուրն Ամանանընը օղլա ընկերին-
որ լա գնի.

Asseyez - vous près de Գոլա նստե.
moi.

Անյէ լա գրէ որ հոս. Ենընար օրոր.

J'ai parlé à votre père Թագաւորական պալատին
vis-à-vis du palais դիմացը հօրերնուդ հետ
royal. խօսեցայ.

Ժի գործէ լուրը գրէ իսննեմար արարընըն գորըն-
լին-մ-լին որ գործէ անար գրտերին ինչ ինչ
գորար.

Coupez les tulipes à fleur *Կակաշները զեանին շիտ-*
 de terre. *կութեամբ կարեցէք.*

Գուտն է լինելի՜ք - Ֆրեյ Լիւնլէրե էեր էն գերագեր
 ար լիւր . *+էնն.*

Elle était assise à côté de *Եղբորս քովը նստած էր.*
 mon frère.

Էլ էիք - նայիք - գոնէ ար Գորգորա՛ն էն էր որ *օհն*
օհն ֆրեյր.

Il s'échappa à la faveur *Գիշերուան օգնականու-*
 de la nuit. *թեամբ փախաւ.*

Էլ նիւզն - ն Լիւնլէրե *Կե՛տի ֆորն - Լիւնլէրե*
 ար լիւր .

Nous sommes ici à l'abri *Հոս անձրեւէն ապահով*
 de la pluie. *ենք.*

Նոր - նայիք - ն Լիւնլէրե *Գորգորա՛ն էն էր որ*
 լիւր էր .

J'ai accompagné son frère *Մինչեւ առաջին քաղաքը*
 jusqu'à la première ville. *եղբորն ընկերացայ.*

Ժ'է նայիք - ն Լիւնլէրե *Իսկ շինիքէ գորգոր*
 գորգոր - ն Լիւնլէրե *նա էն լիւնլէրե էր լիւր .*

Quant à moi, je serai *Իմ կողմանէս զձեզ տեսնե-*
 toujours charmé de *լուս վրայ միշտ եւելըք*
 vous voir. *կ'ուրախանամ.*

Գորգոր - ն Լիւնլէրե *Գորգորն էն էր որ*
 գորգոր - ն Լիւնլէրե *ար լիւր .*

Il prête de l'argent à rai- *Հարկւրին չինգով ստակ*
 son de cinq pour cent. *փոխ կու տայ.*

Էլ գորգոր - ն Լիւնլէրե *Ենչորտէ պէշ ֆորն էն*
 լիւր . *որնձ գոր - քէրէր.*

J'ai fait bâtir ma maison *Գեղի տանս մէկ զստիկան*
 de campagne au rez- *զեանի վրայ շինել սուրի .*
 de-chaussée.

Ժ'է ֆրեյ - նայիք - ն *Քեջորտէ էն էր որ*
 ֆորգոր - ն Լիւնլէրե *էն էր որ*

Nous entendimes du bruit au milieu de la nuit. *Գիշերուան մէջտեղերը աղ-մուկ մը լսեցինք.*

Եւ ունեւորեալս որոնք զիտեւեցան զիտեւեցան զիտեւեցան *՚՛նք քիտեւեցան զիտեւեցան զիտեւեցան*

Il voyage de nuit au péril de sa vie. *Անկողմէն զիտեւեցան զիտեւեցան զիտեւեցան*

Իւ զորոնք զիտեւեցան զիտեւեցան զիտեւեցան *Իւ զորոնք զիտեւեցան զիտեւեցան զիտեւեցան*

Il est allé au-devant de son père. *Հօրը գիտեւեցան զիտեւեցան զիտեւեցան*

Իւ զորոնք զիտեւեցան զիտեւեցան զիտեւեցան *Իւ զորոնք զիտեւեցան զիտեւեցան զիտեւեցան*

Votre frère est au-dessous de lui. *Եղբայրդ անկից վար է.*

Վորոնք զիտեւեցան զիտեւեցան զիտեւեցան *Վորոնք զիտեւեցան զիտեւեցան զիտեւեցան*

Il y a de beaux bâtiments en deça de la Tamise. *Թամիզ գետին աստիկ կողմն աղուոր շէնքեր կայ.*

Իւ զորոնք զիտեւեցան զիտեւեցան զիտեւեցան *Իւ զորոնք զիտեւեցան զիտեւեցան զիտեւեցան*

Il y a eu une bataille entre les Turcs et les Russes, au delà du Danube. *Տաճկերու ու Ռուսաց մէջ Գանուբին անգիկ կողմը մեծ կռիւ մ' եղաւ.*

Իւ զորոնք զիտեւեցան զիտեւեցան զիտեւեցան *Իւ զորոնք զիտեւեցան զիտեւեցան զիտեւեցան*

De cette manière vous ferez des progrès dans la langue française. *Աս կերպով գաղղիերէնի մէջ յառաջ կ'երթաս.*

Տը զորոնք զիտեւեցան զիտեւեցան զիտեւեցան *Տը զորոնք զիտեւեցան զիտեւեցան զիտեւեցան*

De cette manière vous ferez des progrès dans la langue française. *Աս կերպով գաղղիերէնի մէջ յառաջ կ'երթաս.*

Տը զորոնք զիտեւեցան զիտեւեցան զիտեւեցան *Տը զորոնք զիտեւեցան զիտեւեցան զիտեւեցան*

De cette manière vous ferez des progrès dans la langue française. *Աս կերպով գաղղիերէնի մէջ յառաջ կ'երթաս.*

Տը զորոնք զիտեւեցան զիտեւեցան զիտեւեցան *Տը զորոնք զիտեւեցան զիտեւեցան զիտեւեցան*

Il s'est appliqué à l'écri- Թողոր զօրութեամբ ինք
ture de toutes ses for- զինքը գրելու սուսու.
ces.

Իւստի - արեւել - լիւրի - Պիւնիւն գո-վիւնի էլիւ +ն-
իւր ար իստիս - սէ Ֆօրս . արնի ե-աշայ - վերարի .

Je partirai demain de Վաղը առտու շատ կանուխ
grand matin. պիտ'որ երթամ .

Ժը քարիւրի արեւ ար իրան Եւրըն սադան քէ + եր + նիւ ռ-
սաիւն . Գ-ճաւը .

Vous avez laissé votre Գիրքդ սեղանին վրայ թող
livre sur la table. սուիր .

Վաւ - արեւ լիւս լիւրը լի - Գիւն-արընը սո-Ֆրս է-ընիւ-
լիւս ար լիստիւ . ար պր-գորն .

Chacun admire son esprit Ամէն ճարդ մինչեւ թշնա-
jusqu'à ses ennemis. միները իր խելքին վրայ
կը զարմանան .

Հարեւն արար սն է-գրի Հեր +ն ար-շանլարընս լա-
ժի-սգ' - սէլ - էնի . րընճայարագ - գլը է-ընիւն
իւնճճի-ալ էրեր .

Vous ne faites que cau- Համարդ սովբելու տեղ
ser, au lieu d'appren- խօսելէն ուրիշ բան չե-
dre votre leçon. րներ .

Վաւ նը Ֆիւ գը գօղէ , օ Տեր-իւնի էօրեւնճէ գ երբ պիւր
լիւս ար-գրանարը լիւրը ար-ըն-յէ լաՖ էրեր սն .
լուս .

Ը Ն Տ Ա Ն Ի Խ Յ Ս Ա Կ Յ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ն Ե ր

Ա. Ա Ղ Ա Չ Ե Լ Ո Ւ. Խ Ն Դ Բ Ե Լ Ո Ւ

Dites-moi, s'il vous plait.

Dites-moi, je vous prie.

Ayez la bonté de me dire.

Veillez bien me dire.

Oserais-je vous prier de

me dire?

{ կ'աղաչեմք ըսեք. շնորհք
ընեիք ըսեիք. եւ լաւաբար
դիմեմք. + երեմք երեմք - եւյ-
լեյնք.

J'ai une prière à vous faire. *Տրամանոցը ընելու խնդիրը մը ունիմ. ճեշապէնիդրէն պէր շէյ արելիեճեյնք.*

J'ai une grâce à vous demander. *Տրամանոցմէ շնորհք մը պիտի խնդրեմք. - իւլերէ պէր բեճամ զար.*

Voudriez-vous bien me rendre un service? *Ինձի մէկ շնորհք կ'ընէք. պան պէր + երեմք երեմք մի - ինիլ.*

Voudriez-vous m'accorder un moment d'entretien? *քիշ մը ատեն ձեզի հետ տեսնուելու հրաման կու տայք. - իւլերէ - եւյեւշեյն պէր ալ զագի + երեմք երեմք.*

Faites-moi ce plaisir. *Ինձի աս հաճութիւնը ըրեք.*

Ayez cette complaisance pour moi. *պան պան + երեմք երեմք. պան պան - ճանչապէնի ինամ երեմք.*

Je vous en prie. *{ կ'աղաչեմք. եւ լաւաբար եմք.*

Je vous en conjure. *{ կ'աղաչեմք. եւ լաւաբար եմք.*

Vous seriez bien aimable, si vous vouliez faire cela. *ասիկայ ընելու ըլլայիք նէ, շատ սիրելի կ'ըլլայիք. շան - երեմք երեմք, լոք - երեմք - լի - զար - սարանալ.*

Je vous en aurais bien de l'obligation. *{ Ինձի մեծ շնորհք*

Vous m'obligeriez beaucoup. *{ ըրած կ'ըլլաք.*

Je vous en serai infiniment reconnaissant. *պան պան պան + երեմք - երեմք զար - սարանալ. անսահման երախտագէտ կ'ըլլամ. - իւլերէ դայեմք մեման զար - սար.*

Je vous en saurai gré toute ma vie. բոլոր կեանքիս
 մէջ առ բանիս վրայ հրամանացը շնորհակալ կ'ըլլամ.
 պէ-նի-ն էօհի-մարէ թեշե-տի-բ օլ-բ ու-մ.

Vous ne sauriez me faire un plus grand plaisir.
 Ինծի ասկից աւելի մեծ հաճութիւն մը չէիք կրնար
 ընել. պէ-նարե-նի-շէ պ-նար-ն պէ-օյ-տ ին-յե-ն է-րէ-մէ-շ
 է-րի-նի-շ.

Vous ajouterez à ma reconnaissance. Իմ երախտա-
 գիտութիւնս կ'աւելցընէք. մեծ-ն-նի-յե-նի-մէ է-շրի-յ-ար
 է-րէ-բ ս-նի-շ.

Comptez sur ma reconnaissance. Իմ երախտագիտու-
 թեանս վրայ վստահ եղէք. մեծ-ն-նի-յե-նի-մէ է-մի-
 օլ-ն-ն.

Բ. ՇՆՈՐՀԱԿԱԼ ԸԼԼԱԼՈՒ

Merci! grand merci!

Je vous remercie.

Bien obligé.

Je vous suis infiniment
 obligé.

J'ai l'honneur de vous
 remercier.

շնորհակալ եմ. մեծապէս
 շնորհակալ եմ. հրամանացը
 մեծ շնորհակալութիւն կը
 մատուցանեմ. թեշե-տի-բ
 է-մ. մ-մարէ-բ օլ-ն-ն.

Je l'accepte avec reconnaissance. շնորհակալու-
 թեամբ կ'ընդունիմ. թեշե-տի-բ ինչ ք-պո-ւ է-րէ-բ է-մ.

Vous êtes bien honnête.

Vous êtes bien bon, obligeant.

Vous avez bien de la bonté.

Vous me rendez confus. Ղեւ կ'ամբըցընէք. պէ-նի-
 ն-նար-ը-ը-օր ու-ն-ն-շ.

Vous me comblez d'honnêtetés. Ինծի շարժէն աւելի
 պատիւ կ'ընէք, պ-ն հարարէն շի-յ-արէ ը-յե-ն է-րէ-բ
 ս-նի-շ.

Je suis bien sensible à votre bonté. ձեր բարութեան
 մեծութիւնը կը ծանշնամ. եյե-նի-նի-շէ թ-ն-ը-բ է-մ.

Գ. ԲԱՐԵՒԵԼՈՒՆԻ, ՏԵՍՆՈՒԵԼՈՒՆԻ, ՔԱՂԱՔԱՂԱՐՈՒԹԵԱՆ

Bon jour, Monsieur!

J'ai l'honneur de vous saluer, de vous souhaiter le bon jour, Madame!

Je vous souhaite bien le bon jour, Mademoiselle!

Bon soir, Messieurs, Mesdames, Mesdemoiselles!

բարի իրիկուն. Ատուծոյ բարին. ապառնու խոյր օլուն. ագլուեքին խոյր օլուն.

Comment vous portez-vous? (խնայէս էք, աղէկ էք,

Comment va la santé?) սինտ էք. +էյֆէք, էյէֆէք
 ֆէք, խօշ ֆուսուն.

Très-bien, fort bien, à vous rendre mes devoirs.

շատ աղէկ էմ, հրամանոցը ծառայելու համար. ֆէք էյէ ֆէ, ծենադին խնայելու ֆէք սմարտ.

Et vous, Monsieur, comment cela va-t-il? հրամանք-

նիդ ինչպէս էք. հարեքին խնայելու +էյֆէք.

A merveille. շատ աղէկ. ֆէք սլա.

Cela me fait bien du plaisir. (ասոր շատ կ'ուրախանամ.

J'en suis charmé.) լաք սեֆինէք ֆէ.

Je suis charmé de vous voir en bonne santé. հրա-

մանքնիդ ողջ առողջ տեսնելու զիս շատ կ'ուրախանողնէ. հարեքին խնայելու սուս սեֆէ կ'օրօրէ զայնին սեպրոս օլուն ում.

Vous êtes bien honnête, M. } ձեր բարեբարու-

Je suis sensible à votre attention. } (թեանը շնորհակալ

եմ. ինչոր էքին խնայելու +էրօր զայնին խնայելու ֆէ.

Comment se porte M. votre frère? Պր. եղբայրնիդ

ինչպէս է. ալբարտեր ալանն +էյֆէք.

Il se porte parfaitement bien. շատ աղէկ է. ֆէք սլա.

Je suis très-sensible à l'intérêt que vous prenez à

sa santé, il se porte à merveille. իր առողջութեան վրայ ունեցած հոգեբնուդ սրտանց շնորհակալ եմ,

չառ աղէկ է. մեղքներսն ահա մի առ մի յիշելիս հար-
գընառ օլան զայրելիներդէ մեծսննն ուս, քեզ էյն արեք.

Vous lui faites bien de l'honneur, il se porte très-
bien. *Իրեն շառ պատիւ կ'ընէք, շառ աղէկ է. պո-
տեւան ըն ըն օնն արեք պէօյնէն է յիշելի արեք, քեզ էյն, քեզ
խօշ արեք.*

Je suis charmé d'avoir le plaisir de vous voir. *Չձեզ
տեսնելուս վրայ շառ ուրախացայ. սիդէ կեօրմեմե
չօք սեվինարեք.*

Il y a bien longtemps que je n'ai pas eu l'honneur,
le plaisir de vous voir. *Շատանց հրամանքնիդ չէի
տեսած. չօքոսն արեք սեղիւրէ կեօրմեմե ի արեք.*

Couvrez - vous, je vous prie. *Գլուխնիդ գոցեցէք,
կ'աղաչեմ. եւ վարարեմ, արան ըն ըն քեօյնն.*

Sans cérémonie, remettez votre chapeau. *առանց
ակնածութեան, փեղցրնիդ գրէք. լեւալիֆօն շառ
քեօն ըն ըն քեօյնն.*

Entrez, je vous prie. *Ներս հրամայեցէք, կ'աղաչեմ.
եւ վարարեմ, էլիւրէ արայարանն.*

Je ne passerai pas devant vous. *հրամանսցմէ առաջ
չեմ անցնիր, մաներ. սեղարեն եվիւրէ կեօրմեմ, կեօրմեմ.*

Cela ne va pas. *չիվայլէք. ետք ըն ըն.*

Vous me faites trop d'honneur. *Ինծի շառ պատիւ
կ'ընէք. արեք ելիարեկնէն է յիշելի չօք արեյնէն օն, սն-
լիան ըն.*

Veillez prendre place.

Donnez-vous la peine de vous } *հրամայեցէք նստեցէք.
asseoir. } արայարանն օրարանն.*

Prenez un siège, asseyez-vous

Bien obligé, je ne saurais demeurer longtemps. *չորհակալ եմ, երկայն ատեն չեմ կրնար կենալ.
Լեւեւալիւրէն էն, չօք արարամամ.*

Quoi! vous voulez déjà nous quitter! *Ինչ, երթալ
կ'ուղէք. նէ, կեօրմեմէն նէյնէն օն վար.*

Vous ne faites que d'arriver. *գեո. հիմայ եկայք. արան
չէմարէ կեօրմեմէն.*

Vous êtes bien pressé. շատ կ'աճապարեք. †††
-ճեւէ երեւոյնիչ.

J'ai des affaires indispensables. շատ հարկաւոր գործ-
քեր ունիմ. չոք †-ճերբեոք էշէրէ՛՛մ լւր.

En ce cas je ne vous retiendrai pas. այնպէս է նե,
չեմ արգելեր. եօյլէ ինե, ճանի օլմմ.

Les affaires passent avant tout. գործքերն ամէն բա-
նէն յառաջ են. էշէր հեր շեյոքն էլլէ՛՛մ ոքր.

J'ai regret que votre visite ait été si courte. կը ցա-
ւիմ որ այցելութիւննիդ այսչափ կարճ եղաւ. †††
լւնըղըն ուր- գործք օլմմնաւ -ճըրըմ.

Quand aurons-nous le plaisir de vous revoir? երբ
մէյ յ'ալ հրամանքնիդ պիտի տեսնենք. ոքր ուն-
նէ՛՛ լւգլն սիչի կեօրե՛՛ճեյիչ.

Le plus tôt que je pourrai. որչափ որ կրնամ նե
շուտով. գապիլէ իսիեան օլմմնաւ գործք լւգլն.

C'est toujours un grand plaisir pour nous de vous
voir. զձեզ տեսնելնիս մեզի միշտ մեծ ուրախու-
թիւն կու տայ. սիչի կեօրեյի-ոքրն ուն- շու
օլմմնաւ.

On ne saurait vous posséder trop souvent. հրամանոցը
հետ յաճախ տեսնուիլը շատ դժուարին բան է.
ճեւապիլէնըն ուն- շու լւմնաւ.

Je vous dis sans flatterie ce que je pense. առանց
շողջորթութեան սրտինս կ'ըսեմ. †-ոքրնաւնիչ,
գապիլէմտեմնի սեօյլէրէ՛՛մ.

Ce n'est pas avec vous que je fais des cérémonies.
ձեզի հետ այնչափ քաղաքավարութիւններ չեմ
ըներ. ձեզի հետ ընտանի ենք. ճեւապիլէնըն օ գը-
որդ †օլլէնիգ- էլմմ, լեւելիցիչ իմ.

Nous vous traitons en ami sans façons. ձեզի հետ
բարեկամի պէս կը վարուինք. սիչիլլէ ուն-
կեօրեյի-շի-ր ինչ.

Entre amis point de contrainte. բարեկամներու մէջ
քաշուիլ չ'ըլլար. ուն-լար էննորէ չեմլլէ † օլմմնաւ.

Ne faites pas tant de façons. այսչափ մեծարանքներ ,
ձեւեր մ'ընէք . որո՞ք շարժուի իմ խնայելու երեսնայնիչ .

Laissons là les cérémonies ! } քաղաքավարութիւններ
Trêve de compliments ! } րը , մեծարանքները մէկ
դի . փոխելով , իմ խնայելու ուր իմարտ .

Revenez nous voir au plus tôt . որչափ որ կրնաք նե
շուտով եկէք . փոխելու շարժուի շարժուի շարժուի .

Faites bien mes compliments } իմ կողմանէս սուսը ,
chez vous . } բոլոր ընտանիքներ-

Mes civilités à toute votre } նուղ , ծնողքներնուղ ,
famille . } եղբորներնուղ , քոյ-

Veillez présenter mes res- } բերնուղ շատ շատ բա-
pects à vos parents . } րեւըրէք . ունիմ իմար-

Dites bien des choses de ma } ֆըմարան եմէ , ճիւղէ ֆ-
part à messieurs vos frères } ղիւղանըղա , ախարըղը-

Veillez saluer mesdemoisel- } ղա , ուրարուրելիքնիչէ ,
les vos soeurs de ma part . } նիւղիքիքիքիքիչէ , լոք լոք

Assurez-les de mon amitié . } ախար երիչ .
Je vous suis infiniment obligé . շատ շնորհակալ եմ .

ընդելիք ինչէրէրէրէրէր .
Je vous remercie , je n'y manquerai pas . շնորհակալ

եմ , գլխուս վրայ . մարմնիքը շարժուի , ուղ իմարտնի .
Adieu , au revoir ! մնաք բարով , նորէն տեսնուիք .

փուլն աղըղըղ , կիւրիւղիւղ .
A l'honneur de vous revoir ! } երթաք բարով . լորն

Adieu , portez-vous bien ! } աղըղըղ .
Bon jour , bon soir ! մնաք , երթաք բարով . փուլն ,

լորն աղըղըղ .
Bonne nuit ! գիշեր բարի . գիշեր լյոս բարի . կիւրիւղը

իւրը շարժուի . իւրըր փուլը .

Գ . Հ Ա Ի Ա Ն Ե Լ Ո Ւ Դ Ը Ն Գ Ո Ւ Ն Ե Լ Ո Ւ

D'accord ! soit ! }
J'y consens . } շատ աղէկ , գլխուս վրայ . փեք էյէ ,
Je le veux bien . } որո՞ք իմարտնի , շարժուի .

Pourquoi pas?

Volontiers.

Avec grand plaisir.

De tout mon cœur.

խնչն չէ, բոլոր սրտէ, շատ հա-
ծութեամբ. ծան -- քեզի-լրէն,
էմբէյ էլէ.

Passe pour cela. *սովկայ ինչ որ է նէ. պո- նէ իսէ.*

Vous n'avez qu'à dire, *մինակ հրամայեցէք. ես լընըն*
էմբ էրէն.

Je n'y trouve pas à redire. *ասոր ըսելիք չունիմ.*

պո-նոս սէօղէ-մ էօք.

Je n'attends que vos ordres. *ձեր հրամանին կը սպա-*

Je suis à vos ordres.

սեմ. էմբէյնէղէ պէսլէր

Vous pouvez disposer de moi. *էմ.*

Je suis tout à vous. *բոլորովին ձերն եմ. պէ-նէն-ն*

պէ-նէն-նէ ճէն-պէնէղէն էմ.

Vous en êtes le maître. *դուք գիտէք. սէչ պէլէր-պէնէղ.*

Je serai toujours prêt à vous servir. *ձեզի ծառայելու*

միշտ պատրաստ եմ. էլընէնէնէղէ րոյժոս հաղըր ըմ.

Je n'ai rien à vous refuser. *ձեզի չէ չեմ կրնար*

բռել. սէչլէրէ էօք րէյեօեմ.

Tout comme il vous plaira. *ինչպէս որ կ'ուզէք.*

էմբէրէյնէնչ էէպէ.

Quand il vous plaira. *երբ որ կ'ուզէք նէ. էմբէրէյնէնչ*

է-քըն.

Reposez-vous sur moi. *վրաս ապահով եղէք. քոյր*

քոյր էմբէյն.

J'y ferai tous mes efforts. *ձեռքէս եկածը կ'ընեմ.*

էլէմբէն էլէնէնէ էրէր էմ.

Je suis charmé de pouvoir vous être utile. *ձեզի*

ծառայութիւն ընել կրնալուս համար ուրախ եմ.

սէչլէրէ էլընէնէ էրէ պէլրէյնէնչ շաչ ըմ.

J'aurai du plaisir à vous rendre service. *ձեզի*

ծառայութիւն ընել կարենամ նէ կ'ուրախանամ.

սէչլէրէ էլընէնէ էրէ պէլրէյնէնչ շաչ օլոր ում.

Vous me faites bien de l'honneur. *ինծի շատ պատի-*

կ'ընէք. պո-նոս լքէ էղընէն էրէյօր ունոսչ.

C'est un bien léger service que je vous rends. *ձեզի բրածս թեթեւ ծառայութիւն մըն է. սխիւտէ երբեք ելլէրէն իւրեքն ինչն չէր տէր.*

Ե . Հ Ր Ա Ժ Ա Ր Ե Լ Ո Ւ . Մ Ե Ր Փ Ե Լ Ո Ւ

Cela m'est impossible. }
 Il m'est de toute im- } *ասիկայ ինծի անկարելի է .*
 possibilité. } *դո՛ւրսդ չեմ տեսնում ինչն չէր.*

J'en suis fâché, mais je ne puis le faire. *Կը ցաւիմ, բայց ինչ ընեմ չեմ կրնան ընել. ո՛րքն լսեմ, նե՛ երբեք, ելլէրէն ինչն չէր.*

Je suis mortifié d'être obligé de vous le refuser. *չաս կը արամիմ որ պէտք էմ հրամանոցը չէ ընել. սխիւտէրէ եօք տէրե՛նքն չէք ո՛րքն լսեմ.*

J'ai honte de vous le refuser. *հրամանոցը չէ ընելու կ'ամբընամ. սխիւտէրէ եօք տէրե՛նքն ուրեքն չէք ուրեքն.*

Je vous fais mille excuses. *բար թողութիւն կը խընդրեմ. չեմ տեսնում ինչն չէր.*

Je suis au désespoir de }
 ne pouvoir vous ren- } *արտաքոյ կարգի կը ցաւիմ*
 dre ce service. } *որ աս ծառայութիւնը չեմ*
 } *կրնար ընել, ձեք կամքը չեմ*

Je regrette de ne pouvoir }
 remplir vos désirs. } *կրնար կատարել. դո՛ւրսդ ինչն չէր*
 } *նե՛ երբեքն ինչն չէր, դո՛ւրսդ*
 } *երբեքն ինչն չէր ինչն չէր, չեմ տեսնում ինչն չէր.*

Cela ne dépend pas de moi. *ասիկայ իմ ձեռքն չէ. դո՛ւրսդ ելլէրէն տէր.*

Cela ne me regarde pas. *ասիկա ինծի չ'էյնար. դո՛ւրսդ չեմ տեսնում.*

Cela n'est pas de mon ressort. *ասիկայ իմ ձեռքն չէ. ինչն չէր, դո՛ւրսդ ելլէրէն ինչն չէր, դո՛ւրսդ չեմ տեսնում.*

Je ne me mêle pas de ces affaires. *ես ասանկ բաներու մէջ չեմ մաներ, չեմ խառնուիր. տէ՛ր տէրե՛նքն չեմ տեսնում, ելլէրէն ինչն չէր.*

Je me garderai bien de faire une chose semblable.

ես անանկ բան մը չեմ ընելը. ուն ունչիկ չեյ
էմեմ.

Je ne saurais le faire, quand

même je le voudrais.

Avec la meilleure volonté du monde, je ne pourrais le faire.

ուզելու ալ ըլլայի՛ չէի
կրնար ընել. իմեմեմ
որէ՛ երէմեղ էրիմ.

Je vous prie de m'en dispenser. կ'ազատեմ զիս աս

բանէն ազատեցէք. եւլմբբ ըմ ունի պոնորան
փորմբբ.

Ce sera pour une autre fois. ուրիշ անգամ մը. ուն

պոնորան որէֆ.

Je ne puis vous contenter en ceci. աս բանիս մէջ

հրամանքդ դո՛ւ չեմ կրնար ընել. պոն մասլանմիս
սիլիլիլի իսլմնոր էրիմեմ.

Prenez la volonté pour le fait. կամքս դործքի տեղ

առէք. իրորիլիլի էմբ օլմնն սոյնն.

Je vous demande bien pardon. թողա՛թիւն կը խըն-

դրեմ. ֆիլ էրերիլիլի.

Ne vous fâchez pas.

մի սրդողիք, սրտեր-

Ne m'en voulez pas pour cela.

նիդ չնեղանայ. կի-

ճէնեյնն, ճանննն սլբբբբ.

Ne trouvez pas mauvais.

Ne le prenez pas en mauvaise part.

դէշ մարտի մի առնէք.

ֆէն ֆիլիլ լմբբբ.

Ce qui est fait, est fait. եղածն եղած է. նէ օլորոյն

օլորոյն.

Ձ. Հ Ա Ր Յ Ը Ն Ե Լ Ո Ւ

Plait-il? հրամեցէք. պոնյոնորան, լիպիլիլ.

Comment dites-vous? ինչպէ՞ս կ'ըսէք. նմբբ որ-

որիլիլ.

De quoi parlez-vous? ինչ բանի վրայ կը խօսիք.

սիլիլիլննն նէ իլիլիլիլ. մասլանմիս նէ.

Que voulez-vous dire? } Ի՞նչ կ'ուզես ըսել, միտքդ
 Qu'entendez-vous par-là? } Ի՞նչ է. նե՞ որ ետեղիս վրա
 թեքի՞նք նե.

Que souhaitez-vous? } Ի՞նչ կը բաղձաք. նե՞ որ շինեմ
 Que désirez-vous? } լե՞ր սինիշ.

Qu'en pensez-vous? } Ի՞նչ կը կարծեք. քեզ ի՞նչ
 Que vous en semble? } նե.

Qu'y a-t-il à faire? }
 Quel parti prendre? } Ի՞նչ ընելու է. նե՞ երեւոյն.

Quel est votre avis? } Ի՞նչ խորհուրդ կու տաք. նե՞
 Que me conseillez-vous } եօյն-ի վերեւ սինիշ, նե՞ քեզ
 de faire? } ետեղիս սինիշ.

Comment me tirer de là? անկից ի՞նչպէս պրծիմ.
 շահարան նստել քորեմ-լայլմ.

Que feriez-vous à ma place? դուք ըլլայիք՝ ի՞նչ
 կ'ընեիք. սին զլայլումը, նե՞ ետեղիս ետեղի.

Comment remédier à cela? ասոր ի՞նչ ճար. պահանջ
 ունի շարե՞.

Que puis-je faire à cela? ասոր ի՞նչ կրնամ ընել.
 պահանջ նե՞ ետեղիս վրա էմ.

Ne vaudrait-il pas mieux...? ալ աղէկ չէր ըլլա
 լար որ... քան եյն զլայլումը ըստ էի... .

Ne serait-il pas plus convenable de...? աւելի պատ-
 շա՞ չէր ըլլար որ... քան սին-սինիշ քեյն-ի վրա էի.

Է. Հ Ա Ս Ս Ս Ե Լ Ո Ւ

Certainement. ասուգիւ. կերպէ, սահին.

Cela est vrai. } ասիկայ ստոյգ է. սահին

Ce n'est que trop vrai. } րե՞ր.

C'est la vérité. } ճշմարտութիւնն ալ աս է, բո-

C'est la pure vérité. } լորովին ճշմարտ է. որ զբոս-ս-

քան պահանջ, սին-սինիշ-ն սահին րե՞ր.

C'est un fait. իրօք եղած է. կերպէ զլայլումը քորեմ.

Je suis sûr de mon fait. ստոյգ գիտեմ որ ասանկ է.

սահին սինիշ էմ էի քեյն-ի վրա էի.

Oui, en vérité. այո, ստուգիւ. պէլի, ըսանքիքին.

Sans contredit. առանց տարակուսի. շե-պնե-սիշ.

Soyez-en bien persuadé. ստուգիւ գիտցէք, համոզուե-
ցէք. սանին պէլին.

Vous pouvez y ajouter foi. կրնաք հաւատալ. ինան
պէլեր սիսիշ.

Vous pouvez m'en croire. ինծի կրնաք հաւատալ.
դան ինան պէլեր սիսիշ.

Il n'y a pas de doute. տարակոյս չկայ. շե-պնե եօգ.

Je vous en réponds. ես երաշխաւոր կ'ըլլամ. պն
տեքիլ օլուր սս.

A n'en pas douter. ամենեւին չտարակուսելու չափ.
նիշ շե-պնելինսիշեճէ գարար.

Tout le monde vous le dira. ամէն մարդ կրնայ ըսել.
ներ տշ րեյե պէլեր.

Aussi vrai que j'existe. իմ ըլլալու չափ ստոյգ է.
վար օլրսսղսս ինպի սանին րիբ.

Vous avez raison. իրաւունք ունիք. հագգընը վար.

Je ne mens pas. չեմ ստեր. եսլան րիսեմ.

Je l'ai vu de mes propres yeux. աչքովս տեսայ.
իեօշեմ էլե իեօրրիմ.

Je l'ai entendu de mes propres oreilles. ականջովս
լսեցի. գոլսղսս էլե իշիլրիմ.

Ը. ՉԷ ԸՍԵԼՈՒՒ, ՏՄՐԱԿՈՒՍԵԼՈՒ

Non, point du tout. չէ, ամենեւին չէ. իայըբ, սսլ,
հաշ.

Je dis que non. ես կ'ըսեմ որ չէ. պն րեբեմ տե եօյե
րեյիլ.

Cela n'est pas vrai. ասիկայ ստոյգ չէ. դո սանին
րեյիլ.

Cela ne dit rien. ասիկայ բան մը չիցուցըներ. դոնդան
պեր շեյ սղսղսղսղ.

Il n'en est rien. ամենեւին անանկ չէ. սսլ եօյե
րեյիլ.

Cela est faux. *ասիկայ սխալ է. ետընըլ րըր.*

Ce sont des paroles en l'air. *օդի վըայ խօսքեր են.*

դոնըլըր հաղարա սեօղլեր րիբ.

C'est un mensonge. *սուտ է. ետըն րըր.*

C'est une calomnie. *ասիկայ զըպարտութիւն է. իճ-
լիբ րըր.*

Vous voulez m'en imposer. *զիս խարել կ'ուզէք. ունի*

Vous m'en faites accroire. *ալարալիմագ իսլիեյօր սոնոնը.*

C'est un conte. *առասպել է, շինծու բան է. րի-դըլ
շեյ րիբ, հասալ րըր.*

C'est bon pour rire. *ասիկայ աղէկ ծիծաղելու բան է.
իլիեճե+ շեյ րիբ.*

Cela ne se peut pas. *անանկ բան չիկրնար ըլլալ, ան-*

C'est impossible. *կարելի է. եօյլե շեյ օլմհոն.
փհհիսիլ րիբ.*

Je parie le contraire. *անանկ չըլլալուն գրաւ*

Je gage que cela n'est pas. *կը գնեմ. եօյլե օլմարըըն-
դիս իսիսըր ըմ.*

Est-il vrai? *ստոյգ է. իերչե+ փ.*

Cela se peut-il? *ասիկայ կրնայ ըլլալ. օլմուիլիբ փ.*

Serait-il possible? *կարելի բան է. օլմհոն շեյ փ.*

Est-ce tout de bon? *ստոյգ կ'ըսէք, կատակ*

Parlez-vous sérieusement? *չէ. իերչե+ փ, շիսիսըր շիս.*

Ne vous trompez-vous pas? *չէք սխալիբ. ետընըլմայօր
հո սոնոնը.*

J'en doute. *կը տարակուսիմ. շիսիսըլիլիլիբ իմ.*

J'ai de la peine à le croire. *չեմ կրնար հաւատալ.
ինանամամ.*

Je n'en crois rien. *չեմ հաւատար. ինանամամ.*

Vous plaisantez. *կատակ կ'ըսէք. լալիլիլիլի երեյօր
սոնոնը.*

Vous voulez rire. *ծիծաղել կ'ուզէք. իլիլիլի+ իլիլիլիլի
սոնոնը.*

Cela est incroyable. *անհաւատալի բան է. ինանըլմայ-
հոն շեյ րիբ.*

C'est inouï. չլսուած բան է. էշէրէլե՛րէշ շէյ րէր.
Cela n'entre pas dans ma tête. ասիկայ միայն չիմաներ.
— Գլխովս չիմանայ, — ըզմայօր.

Թ. ՋԱՐԹԱՆԱԼՈՒՆ. ՈՒՐԱԹԱՆԱԼՈՒՆ

Voilà qui est beau! աս ի՛նչ ազուօր բան է. ար— նէ՞
ի՛նչէլ շէյ րէր.

C'est superbe!

C'est étonnant!

C'est charmant!

C'est délicieux!

C'est vraiment admirable! ասուգիւ զարմանալի է.
ի՛երչէ՛ շէյ ըզմայօր.

On ne se lasse pas de l'admirer. մարդ զարմանալով
չիկշտանար. արտ՛ շէյմարան արջմալ.

Cela m'étonne, me surprend. ասոր զարմացած կը
մնամ. արանս նէյրան օլըր, շէյր Գլխովս ըմ.

Quelle magnificence! աս ի՛նչ փառաւօրութիւն է.
ար— նէ՛ ազա՛նէն, նէ՛ ասլիանէն.

On n'a rien vu de si beau. ասոր պէս ազուօր բան
տեսնուած չէ. արջոյնէ ի՛նչէլ շէյ ի՛նչօրէ— ըր— շէյր.

C'est au-dessus de tout éloge. որչափ որ դալուի նէ,
քիչ է. նէ Գլխովս մարն օլըմ՝ ալ րըր.

Je ne reviens pas de mon étonnement. զարմանալէն
չեմ կրնար դադրիլ. ի՛նչմօտայ շէյմարան ար—
բամ.

Je ne sais si je dors ou si je veille. չեմ գիտեր որ
արթուն եմ՝ չէ նէ երազ կը տեսնեմ. անայ
օյանը՞ Գլխովս եօգսս րէ— շէյ ի՛նչօրէ— յօր ար.

En croirai-je à mes yeux? աչուրներուս հաւատամ.
ի՛նչօրէնէն ինանայլ՛ օլ.

Quel plaisir! ի՛նչ հաճութիւն. ար— նէ՛ սէֆ.

Quelle joie! ի՛նչ ուրախութիւն. ար— նէ՛ սէփնն.

Quel bonheur inattendu! ի՛նչ անակնկալ երջանկու—
թիւն. նէ՛ արտ— ըզմայօր սէմարէն.

Que je suis content ! *ճրջափ ուրախ եմ . նե՛ գաորբ
շաշ ըմ .*

Que je suis heureux ! *ճրջափ երջանիկ եմ . նե՛ գաորբ
դախնլը ըմ .*

Quel moment fortuné ! *Ի՛նչ բախտաւոր ըսպէ . դո-
նե՛ գո-նլը- լափընլ .*

J'en suis ravi , enchanté . *ուրախութենէս խելքս կը
թոցընեմ . սեփինճիտէն ինքիս շաշընլըբ ում .*

Cela me fait bien du plaisir . *ասիկայ զիս շատ կ'ու-
րախացընէ . դոնն ըփ սեփինլը իմ .*

Je n'ai plus rien à désirer . *ալ ուրիշ բաղձալու բան
չունիմ . դոննդնն դաշտ- բընի-լեյեճէ + շեյեճ եօփ .*

Mon bonheur est parfait . *երջանիկութիւնս կատարեալ
է . իփդալըմ դիլիլիւմս րըբ .*

Ժ . Տ Ր Տ Մ Ե Լ Ո Ւ . Տ Ր Տ Ն Զ Ե Լ Ո Ւ

Quel malheur ! *Ի՛նչ դժբախտութիւն . դոն նե՛ իփդալ-
ընլըփ .*

Que je suis malheureux ! *Ի՛նչափ դժբախտ եմ . նե՛
գաորբ ինլեհնլը իմ .*

Quel fâcheux contre-temps ! *ասիկայ ինչ աղէտալից
դժբախտութիւն է . դոն նե՛ դելըն Ֆել-տեմ րիբ .*

Tout me contrarie aujourd'hui . *ամէն բան այսօր դըժ-
բախտ կ'երթայ . դոն ինն հեր շեյ իերս ինքեյօր .*

Tout le monde est contre moi . *ամէն մարդ ինծի դէմ
է . հեր տեշ դանն գորըն րըբ .*

C'est là ce qui me fâche le plus . *ամէն բանէն աւելի
սիրտս նեղացընողն աս է . հեր շեյրէն շեյրէ ճանընը
ըփանն դոն րորբ .*

Tout le monde est à mes trousses pour me demander
de l'argent . *ամէն մարդ ետեւէս ինկեր է ստակ
կ'ուզէ . հեր տեշ էնտեմ րի-ըփ-ը գորբ ինլեր .*

Avec cela personne ne me paie . *ի վերայ այսօր ամե-
նայնի մէկը չ'ուզեր վճարել . դոն ճեմլէ իլէ տեմե
րի դօրճոննն եօրեմեյօր .*

Cela me fait beaucoup de peine. *ասիկայ ինծի մեծ
ցաւ կու տայ. ուս- ուսնս չօք գասս-վէն վերէր.*

Je suis de mauvaise humeur. *սիրտս նեղացած է.
ճանը՝ «ըգգըն» րըր.*

J'en ai bien du chagrin. *չատ կը արտմիմ. չօք
«ճըր» ըր.*

J'en suis inconsolable. *անմխտիթար եմ. ՚նէսէլլէ օլամամ.*

Cela me donne de l'humeur. *ասիկայ սիրտս շատ կը
նեղացընէ. շո- ճանըն զէ+ «ըգ» ր.*

Je perds patience. *Համբերութիւնս կը կորսընցընեմ.
«արըր» գալմայօր.*

C'en est fait de moi. *բանս բուսաւ. իշիմ պիլեդի.*

Je suis ruiné sans ressource. *անկանգնելի կործա-
նեցայ. ուս- դէվարան գալգածագ ի-օիդ եօգ.*

Tout semble conspirer contre moi. *կարծես թէ ամէն
բան ինծի դէմ միաբաներ է. «անըր» «ըն» զէ հեր շէյ
ուսնս գարըը ինիլիֆագ ելեօիշ.*

Le bonheur n'est plus fait pour moi. *Երջանկութիւնը
ալ ինծի համար չէ. «ըրըր» ունիմ իլիլն «ե-արելն» եօգ.*

ՃԱ. Ճ Ա Մ Ի

Quelle heure est-il? *ժամը քանի՞ է. «սալն» գալլ*
Dites-moi quelle heure il est. *ըսէք ինծի ժամը
քանի՞ է. «երեմ» եդիդ՝ «սալն» գալլ րըր՝ րեյնն.*

Quelle heure croyez-vous qu'il soit? *ժամը քանի՞
կարծէք որ ըլլայ. «սալն» գալլար րըր «անըր» «ընըը.*

Est-il tard? *՞նշ է. վագլն իկալիշ օի.*

Non, il est encore de bonne heure. *չէ, դեռ կանուխ է.
ի-յըր, ր-հա եր+էն րիբ.*

Il va être deux heures. *Երկուք կ'երթայ կոր. ի+էյի
վարըր.*

Il est deux heures cinq minutes. *Երկուքը Հինգ ան-
ցեր է. ի+էյի րեշ իկալիշ.*

Deux heures et un quart. *Երկուքը քառորդ է անցեր.
ի+էյի շերեէ+ իկալիշ.*

Il est deux heures et demie. *Երկուք ու կէս է. Ի՛նչ պահու՞մք.*

Il est trois heures moins un quart, moins cinq minutes. *Երեքին քառորդ, հինգ րոպէ կայ. Ինչ քիչէ՞ք, ոչ շարժէ՞ք ձեր.*

Il s'en va trois heures *Երեք կ'երթայ կոր. Ինչ ձեր ըյօր.*

Trois heures sont sonnées. *Երեքը զարկաւ. Ինչ ձեր արար.*

Midi est-il déjà sonné? *կէս օր եկած է. Ե՞յլն օլորն սոն.*

Oui, je crois qu'il est midi et demi. *հրամար էք, կարծեմ կէսն է. Ե՛կէն, սանքը ըմ Երբը արք.*

Je voudrais bien savoir au juste quelle heure il est. *կ'ուզէի քանի ըլլալը ճիշդ գիտնալ. Գալ օլորն զանն Երեքինն ոչ լիւր Ինչէր Իրի.*

Avez-vous oublié votre montre? *Ժամացոյցնիդ մոռցա՞ք. սոսն ընդ ընդ սոսն Երբն ընդ սոն.*

Non, je l'ai sur moi; mais, comme j'ai oublié de la monter, elle ne va pas, elle s'est arrêtée. *չէ, վրաս է, բայց լարելու մոռցայ, չի բանիր կոր, կեցեր է. Ինչը, Ինչէրի արք, Լիւրն Գործայ սոնն Երբն, Ինչէրի, արբոն.*

Votre montre va-t-elle juste? *ձեր ժամացոյցն ազէկ կ'երթայ. Ինչն սոսն ընդ էյն կէրի օր.*

Non, elle retarde. *չէ, ետ կը մնայ. Ինչը, կէրի Գլք.*

Elle avance de quelques minutes. *քանի մը րոպէ յառաջ կ'երթայ. ոչի Գալ արբէքէ Ելքէ կէրի.*

Il faut donc la régler. *ուրեմն շիակելու է. Ե՞յլն Ինչ այս ըմ.*

Elle a besoin d'être nettoyée. *մաքրել սալու է. Ինչ արբէքէ.*

Voilà une heure qui sonne. *ահա ահիկ ժամը մէկ կը զարնէ. սոսն ոչի ըմ արբ.*

Adieu, je me retire. *Ճնաք բարով, ալ կ'երթամ.*
Եօյլն քուլն, կէրէյի՛մ.

Oh, restez encore un peu! *Ո՛հ, քիչ մ'ալ կեցեք.*
րէ՛, պէ՛ր ոչ որանա որոքոնն.

Je ne puis pas; nous dinons à une heure précise. *չեմ*
կրնար, ճաշը ճիշդ մէկին կ'ուտենք. որորամամ,
ընեմս սամի պէրրէ Եօյլնն ինամընն օրոքոք ուչ.

Eh bien, à l'honneur! *ուրեմն ուրիշ անգամ կը*
տեսնուինք. Եօյլէ Իսէ պաշտա րէ՛ճա կէօրէ-շէ-ր Ի-չ.

Ճ Բ . Ճ Ա Մ Ա Ն Ա Կ Ի

Ces jours passés. *անցած օրերը. կէլէն կէնլէրրէ.*

Un de ces jours. *աս օրերուս մէկը. պոս կէնլէրրէն*
պէրրէնրէ.

Il n'y a pas deux jours. *երկու օր չկայ. Իսէ կէն*
օլմարը.

A peine y a-t-il trois jours. *Հազիւ երեք օր է. ան*
ճագ Ի-չ կէն շ-ր.

La semaine passée. *անցած շաբաթ. կէլէն անճիւն.*

Il y a huit jours. *ութը օր կայ. սեպիչ կէն րէ-ր.*

Il y a quinze jours. *տասնուհինգ օր կայ. օն պէլ*
կէնն օլորոն.

Il y a bien un mois. *ստուգիւ մէկ ամիս կայ. սանին*
պէր ոչ շ-ր.

Une fois tous les deux jours. } *երկու օրը մէյ մը. Իսէ*
 De deux jours l'un. } *կէննրէ պէր.*

Tous les huit jours. *ութը օրը մէյ մը. սեպիչ կէնն*
րէ պէր.

Toutes les deux heures. *երկու ժամը մէյ մը. Իսէ*
սամիտա պէր.

Toutes les vingt-quatre heures. *քսանուչորս ժամը*
մէյ մը. Եիքսի րէօրի սամիտա պէր.

Dans quinze jours. *տասնուհինգ օրէն. օն պէլ կէննրէն.*

Je l'attends de jour en jour. *օրէ օր, ամէն օր իրեն*
կը սպասեմ. կէննրէն կէննէ, անէր կէնն օնա պէլլէրի՛մ.

C'était trois ou quatre jours plus tôt. *երէք կամ շորս օր յառաջ էր. էւլ րէօրոյ կէն էլիլ էր.*

C'était longtemps auparavant. *շատ յառաջ էր. էւլ շուրջ շէտն էլիլ էր.*

A peu près vers ce temps-là. *գրեթէ ան ատենը. հէտն օ լաքըլըրոս.*

Le mois dernier. *անցած ամիս. կէլնն այ.*

L'année passée. *անցած տարի. կէլնն սենէ.*

L'année prochaine. *դալ տարի. կէլննէ սենէ.*

D'ici à un mois. *մէկ ամիսէն. պէր այսուն.*

Dans les derniers jours du mois. *ամսոյն վերջին օրերը. այնն սօն կէնըրէն.*

A la fin du mois. *ամսոյն վերջը. այնն սօնունս.*

Vers la mi-janvier. *դէպ ի յունուարին կէսը. էունըլըն, սենննէ սենննէն էարընն էաքըն.*

La semaine prochaine. *դալ շարթու. կէլննէ սօնն.*

De temps en temps. *երբեմն երբեմն. պալի պալի.*

Tous les jours. *ամէն օր. հէր կէն.*

D'un jour à l'autre. *օրէ օր. կէննէն կէննէ.*

Ժ Գ. Օ Դ Ի. Ե Ղ Ա Ն Ա Կ Ի

Quel temps fait-il? *օղն ինչպէս է. հալա նաւըլ.*

Fait-il beau? *օղն աղէկ է. հալա էյն՞ սի.*

Oui, il fait très-beau. Il fait beau temps. *Հրամերէք, շատ աղէկ է. էլիլն, սիէ էյն.*

Il fait un temps doux. *քաղցր օղ մը կայ. պէր լալիճ հալա րըր.*

Il ne fait ni trop chaud ni trop froid. *ոչ այնչափ տաք, ոչ ալ այնչափ ցուրտ է. նէ սընաք, նէ րէ սօնաք րոս.*

Il fait un temps délicieux. *զուարճալի օղ մըն է. պէր թերահ հալա րըր.*

Le temps s'éclaircit. *օղը կը բացուի. հալա ալըլայօր.*

Le temps se met au beau. *օղն աղէկնալու կը սկսի. հալա էյննէնէյն պալայօր.*

Le brouillard commence à se dissiper. *մշուշը ցրուելու կը սկսի. փոքր արեւը ստացուի.*

Il fait un beau soleil, *արեւը արեւ բացուած է. փայլուն արեւ փայլուն լաւ.*

Le temps est changé. *օդը փոխուեցաւ. հաճախ արեւը չի ցայ.*
Il fait un temps inconstant et variable. *անհաստատու փոփոխական օդ մըն է. արեւը չի ցայ, արեւը չի ցայ հաճախ արեւ.*

Le soleil se couvre. *արեւը կը գոցուի. փայլուն փայլուն արեւ.*

Il fait mauvais, vilain temps. *օդը գէշ է. հաճախ փայլուն արեւ.*

Il fait un temps affreux. *շատ գէշ օդ կայ. հաճախ փայլուն արեւ.*

Il fait du vent. *հով կայ. արեւը չի ցայ.*

Le temps se dispose à la pluie, à l'orage. *օդն անձրեւի, փոթորի կը պատրաստի. երկնքը, փայլուն հաճախ արեւ լաւ.*

Il fait un temps pluvieux. *անձրեւատ օդ մըն է. երկնքը արեւը չի ցայ.*

Les nuages sont fort épais. *ամպերը շատ թանձր են. արեւը չի ցայ արեւը.*

Il fait sombre. *մութ է. օրը չի ցայ արեւը.*

Je crains que nous n'ayons de la pluie. *կը վախնամ անձրեւ պիտի գայ. փոքր արեւը երկնքը չի ցայ.*

Le vent cesse, s'abaisse, tombe. *հովը կ'իջնայ, կը գաղթի. արեւը չի ցայ.*

Le ciel est entièrement couvert de nuages. *երկնքը բոլորովին ամպերով ծածկուած է. փայլուն արեւը չի ցայ.*

Il va pleuvoir. *անձրեւ պիտի գայ. երկնքը երկնքը.*

Il pleut à verse. *տեղատարափ կու գայ. սառնակ փայլուն արեւ.*

Il pleuvra toute la journée. *բոլոր օրը անձրեւ պիտի գայ. արեւը չի ցայ արեւը.*

Mettons-nous à couvert. *պատասպարութիւնք. սիւրբ-
նիւթիւթիւթի.*

Je suis mouillé. *[Թրջեցայ. ըստանալով.*

Je suis percé jusqu'aux os. *[սխուճ եղայ. ետղճութեամբ
սեղանով.]*

Voyez-vous l'arc-en-ciel? *ճիրանի դօտին կը տես-
նես. ելեկեկով ստիպել է օրը ստանալ.*

Les nuages se dissipent peu à peu. *ամպերը կամաց
կամաց կը փարատին. պարտիւրով ետեւը ետեւը
արեւը լայնցր.*

La pluie a abattu la poussière. *անձրեւը փոշին նստե-
ցուց. ետղճութեամբ լեռան տեղերը.*

Ce matin il faisait beaucoup de poussière. *առտուանց
շատ փոշի կար. սաղմահարան չէր լեռ զար ըսել.*

Il fait sale, de la boue. *ճամբաներն աղաղաղ, ցեխաղ
են. չէր զարեւոյ զար.*

Fait-il clair de lune? *լուսնկայ կայ. մահելստայ զար ղը.
C'est la nouvelle lune. նոր լուսին է. այ ուղեղ արը.*

C'est la pleine lune. *լիալուսին է, լուսնկան լեցում է.
այլն ուրբան արեւ. այլն զն ուրբան արեւ.*

La lune est dans son croissant. *լուսինն աճելու վրայ
է. այ հիւսկելի զարեւոյ տեղ, ետեւ զար.*

La lune est dans son décours. *լուսնկան կը պտտինայ.
այ ետեւելայ.*

L'air est calme. *օդը հանդարտ է. հազա ուղեղան
որ.*

Le ciel est serein. *երկինքը պարզ է. կեօյ չէր արը.
Les étoiles brillent. աստղները կը փայլին. ելուարեւ-
լուր զարեւոյցր.*

Le printemps commence bien. *գարունն աղէկ կը
սկսի. էլ արեւոյ էլ ուղեղայ.*

Les arbres poussent déjà; ils fleuriront bientôt. *ճա-
ռերն արդէն կը ցցուին, քիչ մը ետքը կը ծաղկին.
աղաճար ուղեղայ, աղ զարեւոյցան լեկտ արեւո-
ճար.*

Profitons de ce moment pour aller jouir un peu de l'air de la campagne. *աս ասենը չկորսնցընենք, երթանք քիչ մը դաշտի օդը վայելենք. շատ լավն է քիչ մը հեռուէն հեռուէն հեռուէն անտառէն շքեղութիւնը.*

La campagne est bien agréable dans cette saison. *աս եղանակիս մէջ դաշտերը շատ զուարճալի են. պոկոյսն աս շքեղութիւնը քիչ մը հեռուէն.*

De tous côtés on ne voit que des arbres en fleurs. *ամէն կողմանէ ծաղկած ծառերէն ուրիշ բան մը չիտեսնուիր. հէր ինքն ինքն ինքն ինքն ինքն ինքն.*
Ah, qu'il fait chaud! *հէ, աս ինչ տաք է. շատ, պոկոյսն անտառէն.*

Il fait une chaleur excessive. *արտաքայ կարգի տաք է. շատ անտառէն անտառէն.*

J'ai très-chaud, je suis tout en sueur, tout en nage. *շատ տաքցած եմ, բոլորովին քրտինքի մէջ եմ. շատ անտառէն անտառէն շատ.*

J'étouffe de chaleur. *տաքէն կը խղզուիմ. անտառէն անտառէն.*

Il est vrai, la chaleur est insupportable. *տայգ է, տաքն անտառն է. հէր ինքն, անտառն ինքն.*

Nous sommes au cœur de l'été. *ամառուան մէջն ենք. ետեւն օրինակն անտառն.*

Il grêle, il tombe de la grêle. *կը կարկատէ, կարկատէ կու գայ. աստառն անտառն.*

Il fait des éclairs. *կը փայլատակէ. շատ անտառն.*

Il tonne furieusement. *աստառի կ'որոտայ. հէր շատ անտառն.*

La foudre est tombée. *կայծակն ինկաւ. ետեւն անտառն.*

L'orage est passé. *փոթորիկն անցաւ. քիչ մը հեռու.*

Le soleil se couche avec beaucoup d'éclat. *արեւը շատ պայծառութեամբ մտնուց կը մտնէ. հէր ինքն անտառն անտառն.*

Nous approchons de l'automne. *աշնան կը մօտիկնանք*,
«ձնդդնոր», կէտէն ետէն շունչով զով զով:

Voilà une belle journée d'automne. *այսօր աղուոր աշնան*
օր մին է. դու կէտէնդ կէտէն զով զով կէտէնդ կէտէն:
 Les jours décroissent. *օրերը կը կարճնան. կէտէն*
լէր գլխաւոր:

Les matinées et les soirées sont fraîches. *առտուր-*
ներն ու իրիկունները զով է. սառնակները, սպառնակները
«երկն» դէր.

Il a fait ce matin une forte gelée. *աս առտու սաստիկ*
սառնամանիք, սառուցիչ ցուրտ մը կար. դու սա-
դանդնդ կէր սոսքէ զոր ըտը.

Il fait froid. *պաղ է. սոսքէ դու.*

Avez-vous froid? *կը մտիք. կէտէնդ մոտ սոսքէ:*

J'ai les doigts engourdis. *մատուրներս փառցան,*
ընդարմացան. գործակները սոսքէ զոր.

Approchez-vous du feu. *կրակին մօտիկցէք. «կէտէն*
ետէն:

Gèle-t-il? A-t-il gelé? *կը սառի, սառած է. դու*
նոյս մոտ, դուստը մոտ.

Oui, il a bien gelé. *հրամերէք, աղէկ սառած է.*
եւէտէն, կէտէնդ կէտէն դուստը.

Il gèle à pierre fendre. *պաղէն քարերը կը ճաթին.*
գլխաւոր սաստիկ ցուրտ է. սոսքէ դու կէտէն շունչով զով զով:
զայն կէտէնդ կէտէն դու.

Il fait glissant, j'ai failli tomber. *ճամբաները սառած,*
սահուն են, քիչ մնաց կ'իյնայի. ետէն դուստը,
գործակ. ու գլխաւոր կէտէնդ սոսքէ զոր.

La rivière est prise. *գետը սառած է. շունչ դուստը.*

Savez-vous patiner? *սահիլ գիտէք. դու կէտէնդ կէտէն*
դու գործակ կէտէնդ «կէտէն».

Oui, je le sais, et j'ai de bons patins. *հրամերէք*
գիտեմ, աղէկ ալ սահիլներ, սահելու մուծակներ
ունիմ. եւէտէն կէտէնդ էմ, էնդ գործակներ, գործակ
գործակներ զով դու.

Il neige. Il neige à gros flocons. *կը ձիւնէ, ձիւն կու գայ. փար եւալայօր.*

Le vent est changé. *Հովը փոխուեցաւ. բիւշիւար արեօնարիւ.*

Le temps s'adoucit. *օդը կը մեղմանայ. հաճա փլայլման լայօր.*

Il dégèle. La neige se fond. *սառչցը կը քակուի, ձիւնը կը հալի. պոռ լիւնիւնիւն, փար երեւօր.*

Les jours croissent. *օրերը կ'երկրնան. կիւնիւնիւն լայօր.*

L'hiver sera bientôt passé. *ձմեռը քիչ մը ետքը կ'անցնի. պիւն աշարան փլլ կիւնիւնիւն.*

Voilà un brouillard qui s'élève. *մշուշ կ'ելլէ. պիւնիւն լայօր.*

Le soleil le dissipera bientôt. *արեւը շուտ մը կը ցրուէ. կիւնիւն լայօր.*

Le brouillard descend. *մշուշը վար կ'իջնայ. պիւնիւն աշարան երեւօր.*

Nous aurons du beau temps. *աղէկ օդ պիտի ունենանք. եյի հաճաճ լայօր.*

ԺԴ. Կ Ա Ր Գ Ա Լ Ա Ռ Ի. Գ Ր Ե Լ Ա Ռ Ի

Que lisez-vous? *ի՞նչ կը կարդաս. նե՞ օֆոնար սոսն.*

Je lis les journaux. *լրագիրները. փարիւն օֆոնար սոս.*

Où avez-vous lu cela? *ասիկայ սուր կարդացիր. պոռնն նե՞րիւն օֆոնար սոսն.*

Je l'ai lu dans les feuilles publiques. *լրագիրներուն մէջ կարդացի. փարիւն լայօր լիւնիւն օֆոնար սոս.*

Nous lisons toujours à haute voix. *մենք միշտ բարձր ձայնով կը կարդանք. պիւն պոսիւն երեւօր սոսն.*

Continuez de lire. *կարդալդ յառաջ տար. օֆոնար սոսն լիւնիւն կիւնիւնիւն.*

J'ai lu cet ouvrage tout entier. *աս գիրքս ամբողջ կարդացի. պոռ փլլայլլ պիւնիւն օֆոնար սոս.*

Je l'ai lu d'un bout à l'autre. *մէկ ծայրէն մէկալ
ծայրը կարդացի. պաշտան պաշտ օգոտոտմ.*

Mon frère n'a fait que le parcourir. *եղբայրս մէյ մը
վրայէն անցաւ. պէրտրեբէ՛ պէր ինքնինքն իկալի.*

Vous êtes toujours à lire. *միշտ կարդալու վրայ ես.
դայնմ օգոտոտոտ սըն.*

Votre frère lit aussi bien que vous. *եղբայրդ քեզի
չափ աղէկ կը կարդայ. գորտոտըն սենին գորտը եյի
օգոտ.*

Il sait parfaitement bien lire. *կատարեալ աղէկ կար-
դալ գիտէ. զէ՛ էյի օգոտոտ գ պէլէր.*

Qu'écrivez-vous? *ի՛նչ կը գրես. նե՞՞ ետալոյր սուն.*
Je répons à une lettre. *նամակի մը պատասխան կու
տամ. պէր մեքնայէ ճեղապ վերէյոյր ոմ.*

Ceci n'est qu'un brouillon. *ասիկայ ստուերագիրն է.
դոտ մետեղիտեպի տէր.*

Je le mettrai plus tard au net. *ետեւէն, ուրիշ ան-
գամ մաքուրը կ'առնեմ. ինտիշինի պէր պաշտ
տէֆ, սոնրա սլըր ըմ.*

Donnez-moi, s'il vous plaît une feuille de papier à
lettre. *կ'աղաչեմ ինծի թերթ մը նամակի թուղթ
սուէք. ետլաւրը ըմ պէր իտպալա մեքնայէ տեղը
տէրէ՛մ ետին.*

M., voudriez-vous bien me prêter votre canif? *քիչ
մը զմեկիննիդ ինծի կրնաք շնորհեւ. գալե՛մ իւրտ-
ընըըը պէր ուլ տէրէ՛մ ետէ՛ր մի սինիլ.*

Avec plaisir; le voilà. *չատ աղէկ, ահաւասիկ. պաշ
ինքնինքն, պոտոտոտն.*

M., votre canif ne coupe pas. *զմեկիննիդ չիկտրեր.
գալե՛մ իւրտընըըը տեմեյոյր.*

Je le sais bien; mais je n'en ai point d'autre. *գիտեմ,
բայց ուրիշ չունիմ. պէլէր է՛մ, լատին ընըը եօգ տոտ.*

Faites tailler votre plume par votre maître. *գրիչնիդ
վարպետներնուդ կտրել տուէք. գալե՛մ միշի
նըը տեմեյոյր.*

M., voudriez-vous bien avoir la bonté de me tailler une plume? *Հնորհրէք կ'ընէք ինծի գրիչ մը կը կարէք. ե՞նչո՞րք, +երե՞տք երե՞տք շո՞ք քա՞ղցիկն +եմնն.*

Je vous en ai taillé une ce matin. *առտուանց մէկ հաս մը կարեցի. սաղմարանդ ուր ինձնէ +եարեմ.*

Elle ne vaut plus rien. *ալ հիմայ բան մը չ'արժեր, աբուած է. շեմո՞րք ուր շեյե եւրամաշ, ոգոշըւմն-շարք.*

J'ai écrit une page. *երես մը գրեցի. ուր սահի՞նք եւրըմ.*

Fort bien, je vois que vous êtes diligent. *շատ աղէկ. կը աեսնեմ որ թաթաջան ես. քե՛ք էյե, կեօրո՞րք-յե-օր կեօրե համարաթ սըն.*

Donnez-moi donc votre plume. *շատ աղէկ, գրիչդ ինծի տուր. քե՛ք էյե, վեր ուրքոյըմ.*

Voilà votre plume; elle ira bien à présent. *ահաւա սիկ գրիչդ, ալ հիմայ աղէկ պիտ'որ գրէ. էննէ քա՞ղցիկն, շեմո՞րք էյե եւրմալը.*

Pardonnez-moi, la fente est trop grande; elle est trop molle. *թողութիւն տուէք, ճեղքը շատ մեծ է. շատ թոյլ է. սի՞նք երե՞ն, լաթալը ուր-յե-ք, քե՛ք կե՞նք+ րե՛ր.*

Il ne faut pas appuyer. *չկոխելու է. ուսմամալը.*

Vous avez raison; mais elle crie, essayez-la vous-même. *սողոք է, բայց ձայն կը հանէ, հրամանքնիդ ալ փորձեցէք. հոգեւնը վար, լաթնն սեւ լեթարըյօր, հարեկեկեկեղ րե ինճրեկե երե՞ն.*

Il n'y a qu'à couper un peu du bec. *քիչ մը ճոթէն կարելու է. ուր ու ճոննոն ալմալը.*

Va-t-elle à présent? *հիմայ աղէկ է. շեմո՞րք էյե՞ օր.*

Elle crie toujours un peu; mais cela ne fait rien. *միշտ քիչ մը ձայն կը հանէ, բայց բան չկայ. էննէ ուր ու սեւ լեթարըյօր մամա շարարը եօք.*

Mon encre est trop épaisse; elle ne coule pas. *թանաքս շատ թանձր է, շուտ չ'երթար. օրեկեքեքն լեթ քա՞ղցիկն րըր, եւրըւմոյօր.*

Jetez-la donc ; je vous donnerai de la mienne. [Թափեցէք, որ խմինէս տամ. որեօտ որե ողենիօքննորեն ձերեյնիս.

Essayez-la. փորձեցէք, նայեցէք ինչպէս է. ուրիշ նախաբան չըր.

Elle est très-bonne. շատ աղէկ է. փէտ մլ.

Quand j'en aurai besoin, j'en demanderai. Հարկ որ ունենամ՝ կ'ուզեմ. լաղը՞ զարուստ զագին իմեեր ի՞մ.

Je serai toujours prêt à vous en donner. միշտ պատրաստ եմ տալու. հեր զաման ձերօրէյն հաղըր ըմ.

Qui a ma règle et mon crayon? կանոնս ու կապարեայ գրիչս ո՞վ առաւ, որո՞նք քոյն է. ճեղքեցի՞մ ձե գորշընան գուլեօքիս փօքն էանընդամ.

Voilà votre règle ; mais pour votre crayon, je ne l'ai pas vu. ահաւասիկ կանոննիդ, բայց կապարեայ գրիչնիդ չտեսայ. իշխէ ճեղքեցի՞նիշ, գորշընան գուլեօքիդ ի՞նչորօրէյնիս.

Je vous prêterai le mien, si vous voulez. [Թէ որ կ'ուզէք, իմն տամ. իմեերեննիշ ողենիօքննի ձերեյնիս.

Voulez-vous que je vous le taille? կ'ուզէք որ կտրեմ իմեերեննիշ փէտիս.

Si vous voulez avoir cette bonté. [Թէ որ ընէք նե, մեծ շնորհք ըրած կ'ըլլաք ինձի. փերե՞մ երին.

N'avez-vous pas vu mon étui à plumes? գրչամանս չտեսայք. որի՞նչնիս ինչօրօրէյննիշ օք.

Non, M., vous l'avez peut-être laissé chez vous? չէ, գուցէ տունը ձգած էք. ինչըր, ողենի ելորե ողորոքիչը զարուստ.

Cela se peut. կարելի է. զլ ողենի.

Vous n'écrivez pas droit. շիտակ չէս գրեր. ողորոքեալ եղանակը չըր.

Effacez, rayez ce mot. աս բառն աւրէ. շոն լոնդինի ող.

Serrez un peu plus votre écriture. բառերը, գրերը քիչ մը աւելի իրարու մօտ գրէ. լոնդինիերի, եղանակը ողորոքող ողորոքիչի եղանակը, ողորոքող.

Liez vos lettres. գրե՞րն իրարու կպցու՛ր. ե-տըւ-րը
 պէ՛րէ՛պէ՛րէնէ պէ՛նէ՛շնէ՛ր, պ-պւ- .

C'est écrit à la hâte. շուտով գրուած է. ասէ՛լէ ի՛նչ
 ե-տըւ-րը րըր .

C'est un griffonnage précipité. շուտով գրուած խառ-
 նաշփոթ գիր մըն է. ասէ՛լէ ի՛նչ ե-տըւ-րը գ-ր-մ-գ-ր-ը
 պէ՛ր շէ՛յ րէ՛ր .

Tenez bien votre plume. գրիչդ աղէկ բռնէ. գ-լ-սի՛նի
 էյի ը-ն-ն .

Posez le bras gauche sur la table. ձախ թեւդ
 գրասեղանին վրայ դիր. սըլ գըլ-ն-ն- ե-տըլ-ն-ն-ն-ն-ն
 ի-ս-ն-ն-նէ գօ .

Tenez la plume comme cela. գրիչն ասանկ բռնէ.
 գ-լ-սի՛նի պէ՛տըլէ ը-ն-ն .

Pliez le pouce et les deux doigts. բութդ ու մէկալ
 երկու մատուքներդ ծռէ. պ-շ գ-ր-մ-պ-ըլը վէ ի՛նչ
 գ-ր-մ-գ-լ-ըլը էյ .

ՃԵ՛ ԴԱՍԱՍԱՆ ՄԻ՛Զ

Asseyez-vous à votre place. տեղդ նստէ. եկրէնէ օրն-ր .

Pendez votre chapeau. դիսարկդ կախէ. շա՛գ-մ-նը սս .

Où est votre livre? գիրքդ ո՛ւր է. ի՛նչ-պ-ըլն նէ՛րէ՛րէ րէ՛ր .

Lisez votre leçon. Համարդ կարդա. րէր-սի՛նի օգ-ո- .

Étudiez votre leçon. Համարդ սովորէ. րէր-սի՛նի էջրէն,
 Վէ՛շէ էն .

Apprenez-la par coeur. Համարդ բերնուց սովորէ.
 րէր-սի՛նի պըլը-ն էջրէն, էշուէր էն .

Portez votre livre avec vous. գիրքդ հետդ առ. ի՛նչ-
 ը-պ-ըլը պէր-պէր սլ .

Vous ne faites que badiner. կատակելէն ուրիշ բան
 մը չես ընէր, գիտեր. մ-ս-գ-ր-ու-լը, շ-գ-մ էն-Վ-րէն
 պ-շ-գ-մ շէ՛յ պէլ-է-շ յէն .

Je vous marquerai. Հիմայ կը գրեմ. շէ՛մի է-տը-ր ըմ .
 Je le dirai à votre maître. վարպետիդ կը զըուցեմ.
 ո-ս-ն-ն-ն րէր էմ, րէյէ՛ճէյէմ .

Ne me secouez pas. զիս մի ցնցեր. պէնէ սարսա .

Faites - moi un peu de place. քիչ մը տեղ բաց. պէր
ուշ ետր ուշ .

Vous avez assez de place. բաւական տեղ ունիս .
եկեղէնէր եկեղէն ձոր .

A qui est ce livre? սա գիրքս որսնն է. որոս քիչուս
քիչուս քիչ .

Il faut que vous lisiez trois fois votre leçon. Հա-
մարդ երեք անգամ կարդալու էս. որերսնէն է-
րեք օրոսուս ըն .

Qui l'a dit? ո՞վ ըսաւ. քիչ քերք .

M. A. nous l'a commandé S. U. ը պատուիրեց. Ք.
Է. ինչպէս էրք .

Vous méritez le fouet. խարազանի արժանի էս. քամ-
չըս քիչուս քիչ .

Pourquoi venez-vous si tard? ինչո՞ւ այսչափ ուշ կու
գաս. նէ՞նն որոս քորք քիչ քիչ քիչ .

J'avais des affaires. գործք ունեի. էնէ՞ ձոր ըրը .

Quelle affaire vous a arrêté? ի՞նչ գործք արդեւեց
գրեղ. նէ՞նն քիչ քիչ .

A quelle heure vous êtes-vous levé? Ժամը քանիին
ելար. սառն քիչուս քիչ .

A huit heures. ութին. սեպիք .

Pourquoi vous êtes-vous levé si tard? ինչո՞ւ այսչափ
ուշ ելար. նէ՞նն քիչուս քիչ .

Vous êtes un paresseux. ծոյլին մէկն էս. ինչպէս
քիչ քիչ .

Restez à votre place. տեղդ կեցիր. եկեղէն քորք .

Otez-vous de ma place. տեղէս ելիր. եկեղէն քիչ .

Pourquoi me poussez-vous? ինչո՞ւ կը հրես. նէ՞նն
քիչ քիչ .

Qui est - ce qui vous pousse? զքեզ ո՞վ կը հրէ.
նէնն քիչ քիչ .

Je vous en prie, ne vous fâchez pas. կ'աղաչեմ, մի
որդողեր. եւլուրը ըս, քորք .

Je m'en plaindrai au maître. *Վարպետին պիտի ըսեմ, կ'ըսեմ. ուսմանս արեւեմեան, արեւ իմ.*

Dites-le-lui, si vous voulez. *կ'ուզես նե ըսե. ինքեւն արե.*

Je ne m'en soucie point. *Հոգս չէ. ուսմանս արեւեմեան.*
M., il ne veut pas me laisser tranquille, en repos.

S. *զիս Հանգիստ թող չիտար. է. պէնի բանի պարգայցր.*

Il m'a arraché mon livre. *զիրքս ձեռքէս քաշեց առաւ. քիտայլը ելեմքն չեմք ալը.*

Il m'insulte. *զիս կը նախատե. պէնի խօրլայցր.*

Il se moque de moi. *զիս ծաղր կ'ընե. պէնի զեմքեմեանցր.*

Le maître vous parle. *Վարպետը քեզի կ'ըսե. ուսմանս արեւ.*

Il est fâché contre vous. *քեզի բարկացեր է. ուսմանս արեւը.*

Vous m'accusez faussement. *սուտ տեղ զիս կ'ամբաստանես. եւան երբե պէնի քամայլայցր ուսման.*

Comment pouvez-vous le nier? *ի՞նչպէս կրնաս ուրանալ. նուրը ինքեւն ինչ պէնի քեմ.*

D'où est venue cette querelle? *աս կուրն ո՞ւսկից ելաւ. պո՞ք զիս ներքեմ լըքրը.*

Je vous le dirai tout de bon. *անկեղծութեամբ կը զրուցեմ. նիւնի արեւ իմ.*

Je vous le dirai à l'oreille. *ականջներնեղ վար կը զրուցեմ. քուտայլընդրան աշաղա արեւ իմ.*

Il me donne des coups de pied. *սարսլ ինծի կը զարնե. այդը ինչ պէն զարայցր.*

Il me pousse hors de ma place. *տեղէս դուրս կը հրե. երեմքն ինչեւցր.*

Je vous ferai repentir. *զքեզ զզջացընեկ կու տամ. քեւնն երեւրեւր իմ.*

Il le fait exprès. *մասնաւոր կ'ընե. մասնաւոր խօրլայցր.*

Il m'a donné un soufflet. *սպտակ մը զարկաւ. քիւն զարայցր.*

Il m'a égratigné le visage. *Երեսս ճանկուտեց. եկ-
չի-սի- Բերբալարը.*

Il m'a frappé au visage. *Երեսիս զարկաւ. եկ-չի-սի-
Վարդան.*

Pourquoi me frappez-vous? *Ինչո՞ւ կը զարնես. նե՞
կնին Վարդանյո՞ր սունն.*

Qui vous fait mal? *Չքեզ ո՞վ կը նեղէ. սունս որ-
գնանն սի՞.*

Ne déchirez pas mon livre. *Չհրքս մի պատուեր. սի-
Բարբալարը ելլիմ.*

Pourquoi nous interrompez-vous? *Ինչո՞ւ խօսքերնիս
կը կտրես. նիչնն սեռի-սի-չի- սեռյո՞ր սունն.*

Ne m'empêchez pas d'apprendre ma leçon. *Համարս
սովբելու արդեւիք մ'ըլլար. որտե՞սի եռյեկնեյե մանկ
օլմ.*

Mêlez-vous de vos affaires. *Գուն քու գործքերուդ
խառնուէ. սին սինորի ելլեբնեկ գարը.*

Songez à ce que vous faites. *ըրածիդ միա դիր.
ըրածդ միսքդ պահէ. երտեյեկնեյե եյե՞կ որ-չի-նն. սի-
լլիմ սուգլ.*

ԺԶ. ԽՕՍԵԼՈՒ

Parlez-moi. *ըսէ ինծի. ինծի հետ խօսէ. պանս որ.
դեմի՞ս էլե սեռյեյ.*

Parlez haut. *բարձր խօսէ. գե+ սեռյեյ.*

Vous parlez trop bas. *չաս կամաց, ցած կը խօսիս.
գե+ ե-վաչ սեռյեյո՞ր սունն.*

Parlez-vous français? *գաղղիերէն կը խօսիք. Տրան-
սլանն լաբարը երե՞ր սի սինիչ.*

A qui parlez-vous? *որո՞ն հետ կը խօսիս. սի-սի-նեյ
լաբարը երեյո՞ր սունն.*

Est-ce à moi que vous parlez? *Ինծի հետ կը խօսիս.
դանն՞ ղ սեռյեյո՞ր սունն.*

De quoi parlez-vous? *Ինչ բանի վրայ կը խօսիք.
սեռի-նեյ-չ նե՞ կ-դեբնեկ որի.*

Que ne parliez-vous plus tôt? *ինչո՞ւ առաջ չէիր
խօսեր. շփոթե՞ն եմբէլ լա՞գրար եմբէյօր սոսնան.*

Ne m'en parlez pas. } *սուօր խօսքը մի բանար. ասոր*
Je ne veux pas en en- } *վրայ չեմ ուզեր բան մը լսել.*
tendre parler. } *չսնանն սեօյննիւ սլամ.*

Vous parlez à tort et à } *բերնիդ եկածը դուրս կու*
travers. } *տաս. սչընն կէննի որըըը*
Vous parlez au hasard. } *մերեր սին.*

Vous mangez la moitié de vos mots. *բառերուն կէօր
կը կլեն. լա՞գրար եմբէյօր եմբէյօր սոսնան.*

Vous êtes un bredouilleur. *վերտացողն մէկն ես.
լա՞գրար սոսնանն որեր սին.*

Vous ne prononcez pas bien. *աղէկ չէք արտաբերեր.
էյն իեկեֆֆոնչ եմբէյօր սոսնան.*

Parlez-lui sérieusement. *չհակէ չհասկ խօսէ հեար.
որո որդրո սեօյն.*

Je l'ai dit en badinant. *կատակով ըսի. շոքո որորի,
եմբէյօր.*

Il l'a raconté pour badiner. *կատակի համար պատմեց.
լա՞գրար էյնն շոքո եմբէյօր.*

Voilà ce qui s'appelle parler. *խօսին ալ ասանկ
կըլլայ. սեօյննիւ որ սեօյնն ըլլար.*

La chose parle d'elle-même. *բանն ինք իրմէ յայտնի
է. սնեմբ, որկն չէյ որեր.*

Vous faites le beau parleur. *աղէկ, բարձր խօսիլ
կը ձեւացընես. էյն լա՞գրար եմբէյօր իսոսնան.*

Je vous ferai parler. *ես քեզի խօսիլ կու տամ. որն
սեօյնն սեօյննիւ եմբէյօր.*

Causons un peu. *քիչ մը խօսինք. որեր սչօնն շալլամ.*

Vous ne faites que jaser toute la journée. *բոլոր օրը
խօսելն ուրիշ բան մը չես ըներ. որն-ինն կնն որը
որըըը եմբէյօրն սչօնն էյնն եօք.*

Vous m'étourdissez de } *չատխօսուածեամբդ դլուխս*
votre bavardage. } *կը ցաւցընես. լա՞գրար լա՞գրար*

Vous me rompez la tête. } *որըըը սչընն սոսնան.*

Oh, le bavard! *աս ինչ շատախօս ես . անձն լաֆա-
ղան սըն .*

Vous ne cessez de jaser. *խօսելէն չես դադարիր . կե-
լէլէլէլէլէլէլէլ րարսալ սըն .*

Vous ne faites que rabâcher. *միշտ մի եւ նոյն բանը
կը կրկնես . րարսա օնոն ինքորլոր սըն .*

Que me chantez-vous là? *ինչ կը ծախես . ձե՞ սու-
րբ սըն .*

Taisez-vous, bavard que vous êtes! *ձայնդ քաշէ,
շատախօս դուն ալ . սեպնի տէն , լաֆաղան սեն րէ .*

Ne pouvez-vous pas vous taire? *քիչ մ'ալ չես կրո-
նար լռել . ուրբ ոչ սոս օլմոսալ սըն .*

Voudriez-vous bien vous taire? *քիչ մը շնորհք
ընէիր ձայնդ քաշէիր . տէրէ՛մ երէդ ուրբ ոչ սեպնի
տէնէլէլէլէլ .*

ԺԵ՛ ԼՍԵԼՈՒՒ, ՀԵՍՍԿԸՆԵԼՈՒՒ, ՃԵՆՉՆԵԼՈՒՒ

M'entendez-vous? *կը լսես, ըսածս կը հասկընաս .
էլէլէլէլէլ սեն , րէրէլէլէլէլ սըն .*

Je vous entends bien, mais je ne vous comprends
pas. *կը լսեմ, բայց չեմ հասկընար . էլէլէլէլէլ սո-
մոմ , սըն-մոյց սոմ .*

Ecoutez-moi donc. *ուրեմն մտիկ ըրէ . եօյլէ էնէ րէլէլէլ .
Je vous écoute de toutes mes oreilles. ամենայն
մտադրութեամբ մտիկ կ'ընեմ . չօք րէլէլէլէլ ըլ-
րէլէլէլէլ էմ .*

J'ai ouï dire. *լսեցի . էլէլէլէլէլ .*

Vous avez écouté à la porte. *դունէն մտիկ ըրիր .
ք-ք-ք-ք-ք-ք րէլէլէլէլ .*

Je ne le sais que par ouï-dire. *ի ըրոյ գիտեմ . մինակ
լսած եմ . էլէլէլէլէլ էմ .*

Vous faites la sourde oreille. *չլսելու կը զարնես .
էլէլէլէլէլէլէլ զարոյց սոն .*

J'ai effectivement l'ouïe dure. *ստուգիւ ականջս ծանր
է . կէրէլէլ ք-լալլալ սըլլ րըլլ .*

J'entends du bruit. աղմուկ մը կը լսեմ. ուր շատ
 մեծ է ինքնուրույնը ուս.

Je n'entends rien. ես բան մը չեմ լսեր. ուր ուր
 չէ, ինքնուրույնը ուս.

Il faut être bien sourd pour ne pas l'entendre. պէտք
 է շատ խուլ ըլլալ չլսելու համար. ինքնուրույնը ինքն
 ինքն ուղիւ օրու.

Entendez-vous le français? գաղղիերէն կը հասկը-
 նան. ֆրանսէզմա ունի՞ր ինչ ուն.

Je l'entends un peu. քիչ մը կը հասկընամ. ուր ու
 ունի ըս.

Voulez-vous entendre raison? կ'ուզես պատճառէ
 հասկընալ. փանտաֆ ինքնուրույնը ուն.

Oui, mais pas vous. հա, բայց դուն չես ուզեր.
 Եթէ ինքն, լատին ուն ինքնուրույնը ուն.

Cela lui entre par une oreille et lui sort par l'autre.
 մէկ ականջէն կը մտնէ մէկալէն կ'ելլէ. ուր փո-
 ղանորան ինքնուրույնը ուն ըս.

Me connaissez-vous? զիս կը ճանչնան. ունի ինքն
 ինչ ուն.

Je n'ai pas l'honneur de vous connaître. զձեզ
 ճանչնալու պատիւը չունիմ. իսպառ, ինքն ըս.

Comment, vous ne me reconnaissez pas? Ի՞նչ, զիս
 չէք ճանչնար. նէ, ունի ինքնուրույնը ինչ ուն.

Je ne puis vous remettre. չեմ կրնար միտքս բե-
 րել. ֆիւրիւն ինքնուրույնը ուս.

Nous nous connaissions cependant très-bien autrefois.
 Ի վերայ այսր ամենայնի երբեմն իրար շատ աղէկ
 կը ճանչնայինք. լատին ուն ինքն ինքնուրույնը ինչ
 ինքն ըս.

Je ne me rappelle pas d'avoir eu cet honneur. չեմ
 յիշեր որ աս պատիւս ունեցած ըլլամ. ինքն ըս
 ինքնուրույնը.

C'est singulier. Mon visage devrait vous être connu.
 զարմանալի բան է. բայց կերպարանքս ձեզի ծա-

նօթ պիտ'որ բլլար. շաշմոտ շէյ. Լաին Կեմէնի
 «Ինչ որ Կեմէն օրմալը յարը.

Reconnaissez-vous cette dame? առ խաթունը կը
 ճանչնայք. որո՞ գործը ինչը «ընչը.

Je ne sais pas si j'ai l'honneur d'être connue de
 Monsieur. շեմ գիտեր որ առ պարոնէն ճանչցուելու
 պատիւն ունիմ. Կեմէն Կեմէն Կեմէն ինչը «ընչը.

Pardonnez-moi, je me rappelle d'avoir eu le plaisir
 de vous voir l'hiver dernier chez Monsieur N.
 Թողութիւն կ'ընէք. կը յիշեմ որ անցած ձմեռ
 Պարոն Ա.ին սունը զձեզ տեսնելու հաճութիւնն
 ունեցայ. «Ֆլ երբ «ինչը. Կեմէն Կեմէն Կեմէն
 եմէն «Ինչ «Ինչ «Ինչ.

Juste! Vous souvient-il de cela? ստոյգ է. առիկայ
 կը յիշէք. Կեմէն Կեմէն. որո՞ գործը ինչը «ընչը.

Je m'en souviens très-bien. շատ աղէկ կը յիշեմ. Կեմէն
 Կեմէն «Ինչ «Ինչ.

ԺԸ. ՋԳԵՍ ՀԱԳՆԵԼՈՒ, ՀԱՆԵԼՈՒ

N'êtes-vous pas encore habillé? դեռ հագուած չես.
 որո՞ գործը Կեմէն Կեմէն «Ինչ «Ինչ.

Habillez-vous promptement. շուտով հագուէ. շաշմոտ
 Կեմէն Կեմէն.

Il faut que je me rase. պէտք է որ ածիլուիմ. Կեմէն
 օրմալը յարը.

Il faut que je fasse couper mes cheveux. պէտք է
 որ մազերս կտրել տամ. «ալարը «Ինչ «Ինչ.

Vous ne peignez pas vos cheveux. մազերդ չես սան-
 արեր. «ալարը ինչ «Ինչ «Ինչ.

Lavez vos mains et votre visage. ձեռուքերդ ու
 երեսդ լուա. Եմէն Կեմէն, Կեմէն Կեմէն Կեմէն.

Vos mains sont sales. ձեռուքերդ աղտոտ են. Եմէն
 Կեմէն Կեմէն Կեմէն.

Essayez-les avec cet essuie-mains. սա ձեռքի սրբի-
 շով ձեռուքերդ սրբէ. շաշմոտ Կեմէն Կեմէն Կեմէն Կեմէն.

Avez-vous coupé vos ongles? *ըզուսղներդ կտրեցիր.*

Բերնագլուրընը +եորնն օ.

Voici une chemise propre. *առ. քեզի մաքուր շապիկ*

մը. էլնիդ ուր Բեօնը կեօնի.

Avez-vous ciré mes bottes? *կօշիկներս ներկեցիր,*

փայլեցուցիր. շեշեկերի արշալարըն մը.

Nettoyez mes souliers. *մուճակներս մաքրէ. փոս-*

րորալուրըն Բեօնըն.

Mes bas sont troués. *զանկապաններս ծակ են. չ-*

րորալուրըն րեկի րեք.

Vous avez mis vos bas à l'envers. *զանկապաններուդ*

ներսի գին գուրս հաղեր ես. չրորալուրըն Բեօն կն-

օնն.

Brossez votre habit. *զգեստիդ խոզանակ մը զարկ.*

րորալուրըն ուր ֆըրըն լոր.

Mettez votre surtout. *Թիկնոցդ հագիր. սեփնո-*

նոն կն.

Vous n'avez pas boutonné votre gilet. *բաճկոնդ չես*

կոճկած. փեկնի րեյօնի օնն.

Déshabillez-vous. *հանուէ. սօյունն.*

Otez vos souliers et vos bas. *մուճակներդ ու զան-*

կապաններդ հանէ. փոսրորալուրըն, չրորալուրըն

չբոր.

Aidez-moi à tirer mon habit. *օգնէ ինձի զգեստս*

հանելու. րորալուրըն չբորարոյս եարարըն էն.

Voulez-vous votre robe de chambre? *զիշերուան*

զգեստնիդ կ'ուզէք. կեճեկնի Բեօն օնն.

Apportez mes pantouffles. *հողաթափներս բեր. փո-*

րորալուրըն կեկեր.

Dépêchez-vous de vous déshabiller. *շուտով հանուէ.*

չափոս սօյունն.

Je suis déshabillé. *հանուած եմ. սօյունսոն ում.*

ԺԹ. ՈՒՏԵԼՈՒ, ԽՄԵԼՈՒ, ՔՆԱՆԱԼՈՒ

J'ai faim. *Վորս անօթի է. փորնը՞ մ՛ճ արբ.*

J'ai grand' faim. *Վորս շատ անօթի է. փորնը՞ չօ՛ք
մ՛ճ արբ.*

J'ai de l'appétit. *Կխորժակ ունիմ, կը զգամ.*

Je me sens de l'appétit. *Իշխանը՞ վար. իշխան արայ-
օր ում.*

Je suis encore à jeun. *Ղեռ ծոմ եմ, բան մը չեմ*

Je n'ai encore rien pris. *Կերած. արևա արբ չեյ եկե-
օ՛ղ էմ.*

J'ai soif. *Ծարաւ ունիմ. սոսմը՞ ըմ.*

Je voudrais bien boire un coup. *բան մը խմել կ'ուզէի.
արբ չեյ իշխե՛ք իմե՛ր էրբ.*

Donnez-moi à boire. *խմելու բան մը տուր ինձի.
իշխե՛ճէք արբ չեյ վեր.*

Donnez-moi un verre d'eau. *զաւաթ մը ջուր տուր.
արբ փորեմ սոս վեր.*

Versez-moi un verre de vin. *զաւաթ մը գինի լեցուր.
արբ փորեմ շարայ արար.*

Je suis bien las, bien fatigué. *շատ յոգնած եմ.
չայե՛րե եօրընան ում.*

Je n'en puis plus. *ալ չեմ կրնար. արբը՞ իսկե՛նք
էկե՛լուք.*

J'ai sommeil.

J'ai envie de dormir. *քուն ունիմ. սոսքոսմ վար.*

Je suis tout assoupi.

Je voudrais être au lit. *կ'ուզէի անկողնի մէջ ըլլալ.
էկէք արեօշեք օլայար.*

Je vais me coucher. *պառկելու կ'երթամ. եմիսայ-
էքարբ ում.*

J'ai bien dormi.

J'ai dormi d'un bon somme. *աղէկ քնացայ, էյե՛ սոսարում.*

J'ai assez mal dormi. *անշափ աղէկ չքնացայ. օ փ-
արբ էյե՛ սոսարում.*

Je n'ai fait que sommeiller. *մրափեղէն ուրիշ բան
մը չըրի. ոչոք լամարան պաշտ պէր շէյ ելնեպի՛մ.*

Je n'ai pu m'endormir. *չկրցայ քնանալ. ոչոչոչ-
մարմ.*

Je n'ai pu fermer l'oeil de toute la nuit. *բոլոր գիշեր
աչքս չկրցայ դոցել. պէ-նի-ն կէճէ կէօշի-մի- գ-
մոյամարմ.*

Je me suis réveillé avec le jour. *լուօրննալու ատեն
արթընցայ. աւարաւը լմփլն օյանարմ.*

Je me suis éveillé en sursaut. *մեկանց ցատքելով ար-
թընցայ. պէրտեն պէրէ աւարար-մ օյանարմ.*

Ի. ԵՐԹԱԼՈՒ, ԳԱԼՈՒ, ՊՏԸՏԵԼՈՒ

Où allez-vous? *ո՛ւր կ'երթաք. ներեյե կէրեյօր
ուանալ.*

Je vais à l'église. *եկեղեցին, ժամը. իլինեյե.*

Je rentre chez moi. *ատն կը դառնամ. էփէ րեծնեյ-
օր ում.*

D'où venez-vous? *ուսկից կու գաս. ներեպեն կէլեյօր
ուան.*

Je viens de la promenade. *ժուռ գալէն, պարտեղէն.
կէշիտի.*

Je sors de chez vous. *ձեր տնէն կ'ելլեմ. սիղրեն
չլմարմ.*

Par où voulez-vous passer? *ո՛ւսկից անցնիլ կ'ուզէք.
ներեպեն կէշիտի էնիտի սիմիլ.*

Entrez! *Հրամայեցէք, մտէք. պոչոչոչու, կէրն.*

N'allez pas si vite. *պնչափ շուտ մ'երթաք. օ գարար
լմարմ կէլեյի.*

Ne courez pas tant. *պնչափ մի վազէք. օ գարար
փօշոչու.*

Vous êtes tout essoufflé. *շունչերնիդ կարեր է. նե-
ֆէ-նիլի էնիլի.*

Reprenez haleine. *շունչ առէք. նեֆէն ուլլ.*

Arrêtez! *կեցէք. արարու.*

Attendez un moment. քիչ մը կեցեք, սպասեցեք.
 ուրիշ ոչ ուրիշ, ուրիշ.

Allez plus doucement. քիչ մը կամաց գացեք. ուրիշ
 ոչ եւս չի կրնա.

Je ne saurais vous suivre. չեմ կրնար ետեւներնէդ
 գալ. ուրիշ չի կրնա.

Reposez - vous un peu. քիչ մը հանգչեցեք. ուրիշ ոչ
 եւս չի կրնա.

Je vais avec vous. ձեզ հետ կ'երթամ. ուրիշ չի
 կրնա.

Suivez - moi. ետեւէս եկու. ուրիշ ոչ կրնա.

Venez ici. Հոս եկու. ուրիշ ոչ կրնա.

Venez par ici. ասկից եկու. ուրիշ ոչ կրնա.

Passez par là. անկից անցիր. ծնոյն կրնա.

Avancez! յառաջ գնա, անցիր. եւս չի կրնա.

Allez tout droit. շիտակ գնա. ուրիշ ոչ կրնա.

Approchez! մօտ եկու. եւս չի կրնա.

Restez là. Հոն կեցի. ծնոյն ուրիշ.

Ne bougez pas de là. Հոնկից մի չարժիր. ծնոյն չի
 կրնա.

Ne vous éloignez pas. մի հեռանար. ուրիշ չի կրնա,
 եւս չի կրնա.

Revenez bientôt. շուտ դարձեք. չի կրնա.

Ne restez pas longtemps. չատ մի կենաք. չի
 կրնա.

Ne vous faites pas attendre. սպասողնէլ մի տաք.
 ուրիշ չի կրնա.

J'allais à tâtons. [սարխափելով] կ'երթայի. եւս չի
 կրնա.

Reculez un peu. քիչ մը ետեւ գնա. ուրիշ ոչ կրնա,
 ուրիշ.

Passez votre chemin. ճամբադ գնա. եւս չի կրնա.

Faites place. Laissez - moi passer. ճամբայ տուր.
 [թող տուր որ անցնիմ]. եւս չի կրնա, ուրիշ չի կրնա.

Sortez d'ici. ասկից ելիր. ուրիշ ոչ կրնա.

Allez-vous-en. Va-t'en. *դացեք. կորսուէ, զնա.*
 Կէրին. Կէրն եւժլլ.

Voulez-vous venir avec moi? *Հետս զալ կ'ուզե՞ս.*
 Կէրնե՞ն Կէրնե՞ր Եւժլլե՞ր Դե՞ն.

Dites-moi oui ou non. *Կամ հա կամ չէ ըսեք. Ես*
 Կն է՞ս Եո՞ք Կէրն.

Allons par eau. *Չրէն երթանք. Կէրնըրն, Գոյըլս*
 Կէրնըլ.

Où est le bateau? *Նաւակն ո՞ւր է. Գոյըլք նէ՞րե՞ր.*

Où sont les bateliers? *Նաւավարներն ո՞ւր են. Գոյըլք-*
 ճըլսր նէ՞րե՞ր.

Entrez dans le bateau. *Նաւակը մտեք. Գոյըլս Կէրն.*

L'eau est fort tranquille. *Չուրը շատ հանդարտ է.*
 Կո՞ւ չո՞ք Կէրնսն Կըր.

Où voulez-vous débarquer? *Ո՞ւր կ'ուզէք ելլել. նէ՞-*
 րէյէ չըժո՞ժ Եւժլլե՞ր Կէրն.

Nous sommes près du bord. *Կփուկքին մօտ ենք.*
 Գըլըլս Եո՞քըլ ըլ.

Etes-vous las? *յոզնած էք. Եօրըլն յո՞ւ սոնոնըլ.*

Je suis très-fatigué. *Շատ յոզնած եմ. չո՞ք Եօրըլ-*
 յոնըլ ու՞մ.

Ի Ա . Խ Ա Ռ Ն

Le bruit s'en est répandu partout. *Կսոր լուրն ամէն*
տեղ տարածուեցաւ. Կոնոնն Եոյըլք ԿԵօրն լսարձ-
Լէլլնըլ օլրոն.

Comment avez-vous fait connaissance avec elle? *Իրէն*
Հետ Բնչպէս ծանօթութիւն ընելու սկսաք. Ընոն
Ելէ նոնըլ ԿԵօրն-ըլէյէ Կոյըլսըլըլ.

Je vous ferai faire connaissance avec lui. *ձեզի անոր*
Հետ ծանօթութիւն ընել կու տամ. սիցէ Ընոյլս
Կոյըլք Ելլըլքըլէլ.

Je ne saurais le souffrir. *չեմ կրնար քաշել, տա-*
նիլ. Կոյըլսնոն, Կէրն.

J'eus bien de la peine à m'empêcher de rire. *Ծիծաղս*

բոնեւում համար շատ աշխատեցայ. կէտման ինքն-
այս շոք զօր չեմ տես.

Je n'y gagnerais rien. ասով յառաջ չեմ երթար,
ձեռքս բան մը չէր անցներ. պահուցում էլ չէի
հեշտ իրեն, էլ ինչ ուր չէի կէտեղ իրեն.

Vous y trouveriez mieux votre compte. ձեզնի աւելի
յարմար կ'ըլլար. սեղնի դառն ճիշտութիւն զորս դառն.
Il aura sa revanche. հատուցումը, փոխարէնը պիտ'որ
ընդունի. մի-գնահատելի չեմ տես.

Donnez-m'en une fois autant. մէկ այնչափ ալ տուր.
ուրեք օր դառն դառն վեր.

Le mien est plus gros de la moitié, une fois plus
gros, plus grand. իմն անոր երկուքին չափ է.
ուրեքնորեք ինքն օր դառն վեր տր.

Qu'avez-vous à l'oeil? աչքդ ինչ եղեր է. կէտման
նէ՞ օլման.

D'où vient que vous êtes si triste? ինչու անանկ
տրտում էք. նէ՞ ինչն օր դառն մահուան ստանան.

Elle a toujours quelque chose qui lui fait mal. միշտ
ցաւ մը ունի. ուրբեք էտն օր դառն էտն.

S'il ne tient qu'à cela. թէ որ բանն ասոր վրայ է նէ.
էյեր ինչ դառն գաւառ.

Il ne faut pas examiner les choses à la rigueur. այն-
չափ ճշգրիտ քննելու չէ. օր դառն սքեք մարմնուր-
մամալ.

Il fut à deux doigts de sa perte. մաղ, երկու մատ
մնաց որ պիտի կորսուէր, կործանէր. ճշտ ճշտ ինչ
իւրեքն օլման կէտե՞նի.

Les choses ont changé de face. բաները փոխուեցան.
մասունքներն փոխելու.

C'est tout dire. ասիկայ ամէն բանին տեղը կը բռնէ.
դառն էր չէնն էերնէն ինքն.

J'ai cru qu'il ne serait pas mal à propos. կարծեցի
որ անյամար չէր ըլլար. սանրըստ էն միտաստեղծութիւն
չէի տեսնու իրեն.

Il ne ferait pas mal d'y aller. երթալու ըլլար նէ,
դէշ շէր ընէր. կի՛նէյրի, ֆէն- եմէշ իրի.

S'il arrivait quelque malheur. դժբախտութիւն մը
պատահելու ըլլար նէ. ուր ֆելուեմ շո-նր երե՛ծէ-
օլոյրը.

Je m'en sais mauvais gré. շատ կը ցաւիմ. չօ՛ր
-ճըր ըմ.

Vous ai-je jamais grondé? քեզի երբէք սատած,
յանդիմանութիւն տուած ունիմ. «ե՛նի սըբըրը-
ըմ իմը մը.

On ne peut avoir cela que difficilement. աօիկայ
դժուարութեամբ ձեռք կը ձգուի. ու- շէյ կի-ճ
էլէ կէլէր.

Pourquoi faites-vous tant de bruit? Ինչո՞ւ այնչափ
խըլլոց կը հանես. նի՞չն ու- ֆոբըր ֆոմըբըր
էրէր «ին.

Il eut bien de la peine à se sauver. մինչուկ որ ազա-
տեցաւ նէ, շատ դժուարութիւն քաշեց. ֆոբըրն-
լանճոյսոբ չօ՛ր շանիմ շէրի.

Il s'accommode de tout. ամէն բանով դո՛հ կ'ըլլայ,
ամէն բանի կը յարմարի. նէր շէյէ ֆոյլ օլոբը օն-
կիօրէ նէր շէյ ուրի տիւր.

Autant que je puis m'en souvenir. որչափ որ կը յի-
շեմ նէ. իմըբըմ կիմիւրէ ուլտիյիմ ֆոբըր.

Vous auriez mieux fait de n'en dire mot. բան մը
չըսէիր նէ, աւելի աղէկ կ'ընէիր. ուր շէյ ին-
օյոյրը, ուն- եյի երէր իրին,

Je me suis enfin ravisé. վերջապէս խորհուրդս փո-
խեցի. «օն «օն- ֆիւրիմ տէյիւրիմ.

Il commence à s'échauffer. տաքնալու, բարկանալու
կը սկսի. ֆըրմոյս, նըբըմնոյս ուշլայօր.

Tout ceci ne présage rien de bon. աս ամէն բաները
աղէկ դուշակութիւն չէ. ուն-լուր էյի նիշան տէյիւ.

Je ne garderai point de mesure. չափ պիտի չպահեմ.
ուր եօլնի-րէ ուրմոյմնոյ ըմ.

J'ai le coeur percé de douleur. *սիրտս արտաթեամբ
լեցուն է. քու հետքի մեջտեղի մեջ քու քուսակի
ինչեքեքի մեջ.*
Je ne l'ai pas trouvé fort disposé à cela. *զինքն աս
բանս ընելու այնչափ պատրաստ չգտայ. ուստի
դուքի մեջտեղի մեջտեղի մեջ.*

Il est mal dans ses affaires. *գործքերը գեշ կ'երթան.
ինչեքեքի մեջտեղի մեջ.*

Il ne cède à personne en fait d'érudition. Il est aussi
savant que pas un. *Հմտութեան կողմանէ մեկէ մը
վար չէ. վառ-ճիշտի մեջտեղի մեջտեղի մեջ
քուսակ.*

Peut-être que ma présence vous sera un obstacle.
*գուցէ ներկայութիւնս ձեզի արգելք մը կ'ըլլայ.
ինչեքեքի մեջտեղի մեջտեղի մեջտեղի մեջտեղի
մեջտեղի.*

Qu'est-ce que cela me fait? *ինձի՞ ինչ. ուստի չէ.*

Si jamais il m'arrive de le rencontrer. *երբեք իրեն
պատահելու ըլլամ նէ. էյերդի մեջտեղի մեջտեղի
մեջտեղի մեջտեղի.*

A quoi se monte le tout? *ամէնը մեկանց ինչ կ'ընէ,
գուճարն ինչ է. հեքի մեջտեղի մեջտեղի մեջտեղի.*

Pensez-vous en être quitte à si bon marché? *կարծես
որ այնչափով պրծար. ուստի քու քու մեջտեղի
մեջտեղի մեջտեղի մեջտեղի.*

Il m'a rendu de fort bons témoignages de vous. Il
m'a dit beaucoup de bien de vous. Il m'a parlé de
vous fort avantageusement. *քու վրայ շատ գո-
վեստով խոսեցաւ. սեքի մեջտեղի մեջտեղի.*

Je veux voir à quoi tout ceci aboutira. *կ'ուզեմ
տեսնել սուր վերջն ինչ պիտ'որ ըլլայ. շունտեղ
նեքեքի մեջտեղի մեջտեղի մեջտեղի.*

Vous n'y trouverez pas votre compte. *տակէն պիտի
չեղես, վրաս պիտի կրես. սլիշեքեքի մեջտեղի
մեջտեղի մեջտեղի.*

Je ne m'en soucie pas. *Հոգս չէ. ուստի ուստի
քեքի. ԳԱՂ. Բ.*

M'en dût-il coûter la vie. *Տասնամյակս պատճառ ալ
բլայ նէ . մեռնելու ալ բլամ .* եօյնճէ+ պիլէ օլոմ .
J'ai eu bien de la peine à le faire venir. *մինչուկ որ
բերել տուի նէ՝ հոգիս բերնէս եկա .* Ինքնորդն
ճէյեթէ+ էփէյն զանմեյն շէ+թէմ .

Il va si lentement en besogne. *գործքին մէջ անանկ
դանդաղ է որ . . .* մասլահալն ինքնորդ օ փոփոք ողբ
որդ +ի .

Cela vient à rien. Cela s'en va en fumée. *ասկից բան
մը չ'ելեր .* պոնորան պիլ շէյ չբփփաղ .

Tout homme est sujet à se tromper. *ամէն մարդ կր-
նայ խաբուիլ .* նէր +էլ ոլոմնապիլեր .

Cela est tout aussi bon. *աս ալ մեկալին շափ աղէկ է .*
պոն փո օ պիլն փոփոք էյն փիլ , օ պիլնորդն ոլոմ
փփփաղ .

Ils font mauvais ménage. *տան մէջ իրարու հետ աղէկ
չեն .* էլ ինքնորդ պիլն պիլնէյն էյն փիլն փիլն .

Il m'a bien fallu en passer par là. *պէտք եղաւ որ
անանկ քնեմ .* էօյնէ էմեյն մեծպոն օլոմ .

Si les affaires réussissaient selon nos désirs. *բաները
բաղձացածնուս պէս յաջողելու բլային նէ .* Ինքն
Ինքնորդնէմէլ Ինքն Ինքնճէ+ օլոմպլ .

Je suis résolu de rompre avec lui. *միտքս դրի որ բոր-
րովին իրմէ բաժնուիմ ,* իրեն հետ ալուիմ . ֆէ+րէմ
փոփոք +ի ծոննլո պիլնապիլնն +էմէյնէյն , պօղոլոլոլ .

Il me prit envie, fantaisie d'y aller. *հոն երթալու
բաղձանքս եկա .* օրոյն Ինքնէյն արդէմ օլոմ .

Je devins rouge comme de l'écarlate. *Le feu me
monta au visage .* կաս կարմիր կարեցայ , արիւնը
երեսս զարկաւ . փլփլ փլփլ շէլ օլոմ , փանլմ էէ-դէ-մէ
լո-րոմ .

Je ne saurais le faire sortir. *զինքը չեմ կրնար դուրս
հանել .* ծոն արշարլ չբփփաղ .

De la manière qu'il s'y prend. *բռնած ճամբովը .*
Ինքնորդն էօլ ոլոմ .

La chose est comme faite. բանը լմնցածի պէս է.
 Բանը լմնցածի պէս է.

Si nous avons seulement assez d'argent. մինակ բա-
 ւական ստակ ունենայինք նե. Եւլընը եկեղեցի-
 քորքոր քորքորը օլըյորը.

Il a trempé dans la conspiration. ինքն ալ շար ըն-
 կերութեան մէջ մտաւ. Բնորքի որ շէրքի եկեղեցի-
 ինքն օլըյորը.

Vous vous entendez mieux à cela que moi. դուք աս
 բանս ինծմէ աւելի աղէկ կը հասկընաք. Բնորքի որ
 լմնցածի պէս էն էն որ լմնցածը.

Il ne songe pas à mal. միտքը գէշ չէ. Ֆէրէ Ֆէր-
 որէյիլ որէր.

Je sais de vos nouvelles. ինչպէս մարդ ըլլալդ,
 բրածներդ գիտեմ. Եւլընը որքան օլըյորընընը,
 եկեղեցիքի պէս է.

Le moyen de ne pas le faire? չընել կ'ըլլար մի.
 եկեղեցիք օլըյորընընը.

Je sortirai, dès qu'il cessera de pleuvoir. անձրեւը
 դադարելուն պէս՝ դուրս պիտ'որ ելլեմ. Եւլընընը
 քորքորէն ինքն որ լմնցածը լմնցածը.

Que veut dire ceci? Qu'est-ce que cela veut dire?
 ստիկայ ինչ կը նշանակէ, ինչ ըսել է. Եւլընընը
 օլըյորընընը, որ լմնցածը.

C'est un mal sans ressource. Il n'y a point de remède
 à cela. ասոր ճար, դեղ չկայ. Եւլընընընընը.

Je ne prends jamais de telles libertés. ասանկ բաներ
 ընելու երբեք չեմ համարձակիր. Եւլընընընընընը
 ճեւրեկի երբեք.

J'ai une grande affaire sur les bras. դժուարին դորձք
 մը ունիմ. Եւլընընընընընընընընընընը.

Ils se rendent maîtres de tout le commerce. բոլոր
 վաճառականութիւնն իրենց տակը կ'առնեն. Եւլընընընընընընընընընընընը.

Je m'en rapporte à qui l'on voudra. որուն որ կ'ուզեն

Il y a loin d'ici là. *Հոսկից հոն շատ հեռու է. պոն-
րան օրայս չքո՞ւս զա՞յ արբ.*

Il enrage contre moi. *Ինծի դէմ կը բարկանայ. պոն-
րարբւբ.*

Je vous en tiendrai compte. *ասոր տեղը կը լեցընեմ,
վարձքդ կու տամ. պոնոնն էերբնի րօլրո-րո-ր ում,
է-ճրէրբնի վերբն էմ.*

Cela me fait sauter aux nues. *աս բանս զիս շատ կը
բարկացընե. պո- պնի վե՛ր բւբւբւբ.*

Je n'y vois goutte. Je n'y comprends rien. *ասկից
բան մը չեմ հասկընար. պոնոնն պնի շէյ ոչնեմմ.*

S'il avait tant soit peu de courage. *քիչ մը քաջասրբ-
տութիւն ունենար նէ. պնի ոչ էն-րեւել օլայրբ.*

Il a trouvé à qui parler. Il a trouvé chaussure à son
pied. *իրեն յարմար, իրեն դէմ դնել կըցող մարդ
մը գտաւ. վնպնի ույլոնն, քորը քոյմճաք պնի արմ
պոլրոն.*

Il répond toujours à demi-mot. *միշտ կէս բերան պա-
տասխան կու տայ. րոյմ եարբճ ոչըն ճեղայ վերբն.*

Il est capable lui seul de leur tenir tête. *մինակ ինքն
ալ անոնց հետ գլուխ կընայ ելլել. եւլընըն վնոն
րե յնլրլ րոլս չքոպնիլն.*

Il est en pointe de vin. *գլուխը քիչ մը զուարթացած
է. պնի ոչ ուլըն րեւանլըն.*

Cet ivrogne fait des zigzags. *սա գինովը պատե պատ
կը զարնուի, ծուռ ու մուռ կը քալէ. շո սեր-
իօլ պնի րոնլարրան օ պնի րոնլարր շո-րոնլայր,
շեօյլն պեօյլն, էյրե պեյրե- կնրեյօր.*

J'ai changé de dessein, de résolution. *միտքս փո-
խեցի. ճեւրեմի րեյեյլն.*

C'est là tout ce que vous aurez, ménagez-le bien.
*տեսնելէքդ աս է, աղէկ գործածէ. կնրեյն-պ կնրե-
ճեյնն րոն րոն, էյն քոլըն.*

Comme si de rien n'était. *բան մը չեղածի պէս. պնի
շէյ օլմմըն կնրե.*

Ils se sont enfuis à toutes jambes. կրցածնուն չափ շուտ փախան. գորբերն ինքն ինքն շարժելով գորտեր լռորոր գալուց.

Vous voulez toujours vous mêler de ce dont vous n'avez que faire, mettre le nez où vous n'avez que faire. միշտ քեզի չվերաբերած բաներու մէջ մտնել կ'ուզես, կը խառնուիս. ներ դեման առնալով ինքն ինքն շարժելով ինքն ինքն ինքն ինքն, գորբեր լռորոր.

Il n'est pas à beaucoup près si beau. անչափ աղուոր ըլլալու համար դեռ շատ բան պէտք է. օ գորտեր ինքն ինքն օրորոք առնալով լռորոր.

De quoi vous inquiétez-vous? ինչ բանի համար հոգ կ'ունենաս. նէ ինքն գորտեր երբեք չեն.

Il est entre le zist et le zest. տարակուսի մէջ է. ըսելիքն ու ընելիքը չի գիտեր. շարժելով ինքն ինքն ինքն, նէ երբեք ինքն ինքն ինքն ինքն.

A quoi bon tant de paroles? այսչափ խօսք ինչ բանի կը ծառայէ. որո՞ գորտեր լռորոր առնալով.

Il faut nécessairement que cela soit. պէտք է որ ասիկայ ըլլայ. որո՞ օրորոք.

Je ne le ferais pas pour quoi que ce fût. ինչ որ տալու, ընելու ըլլան, չեմ ընէր. նէ վերելիք, երբեք, երբեք.

Il regarde de trop près aux choses. ամէն բան շատ մօտէն, խորունկ կը քննէ. ներ շնչելով երբեք առնալով ինքն ինքն, որո՞ օրորոք.

Il le fait de la manière la plus aisée du monde. Cela ne lui coûte rien, ne lui donne pas la moindre peine. աս բանն շատ դիւրութեամբ կ'ընէ. որո՞ օրորոք լռորոր.

Je n'y suis point du tout obligé. ասոր ամենեւին պարտականութիւն մը չունիմ. որո՞ օրորոք.

Voilà qui est fait. ալ բանը ընելու. շարժելով օրորոք ինքն ինքն.

Comment cette faute vous a-t-elle échappé? *Ի՞նչ պէս աս սխալը աչքէդ փակաւ, չիմացար. նա՞նք ահա էնչըը որոյմարըն.*

Je vous prie, écoutez-moi jusqu'au bout. *Կ'ազատեմ մինչուկ վերջը մտիկ բրէք. էլ լալալը ըս՛ մտնանարագ արնչիցն.*

Dites donc ce que c'est. *Ըսէք ի՞նչ որ է նէ. նէ քի էսէ արնչիցն.*

Qui est le propriétaire de cette maison? *աս տան տէրն ո՞վ է. որոն է ինն սանիպէ քի՛՛՛ արիք.*

Vous ne savez pas ce que vous voulez. *ուզածդ չես գիտեր. էնքէրնչիցն քի էս ինչիցն էօք.*

Il n'en peut revenir. *անկից չի կրնար ազատիլ. ծնարան քորն լալալ.*

Votre curiosité vous coûtera cher. *Հետաքրքրութիւնդ քեզի շատ սուղ պիտի նստի. արալի լալալըն, էնքէքսան սան զօք ոչ ըր զնորմօք.*

J'en ai eu bon marché. *աժան պրծայ. ո՛ճոնչ, էն ինն զնորն զնորն լալալ.*

Il ma pris au dépourvu. *մէկէն ի մէկ, պատրաստ չեղած աստնս վրաս հասաւ. արարէն արիք, ինչորն քի էս ինչիցն էնքէքսան էնքէքսան էնքէքսան.*

Il s'est assez bien expliqué là-dessus. *աս բանիս վրայ մտքը բաւական աղէկ յայտնեց. որոն ինչ էնքէքսան էնքէքսան էնքէքսան.*

Il est tous les jours collé sur les livres. *ամէն որ գրքերուն կպած է, գրքերէն չի բաժնուիր. նէր կէն էնքէքսան էնքէքսան յոր լալալ.*

La coutume l'emporte sur la raison. *սովորութիւնն իրաւունքը կը յաղթէ. արիքն նորմօքն էնքէքսան էնքէքսան.*

A quel taux avez-vous placé votre argent? *ստակդ քանի՞ով վաշտի տուիր. քի էնքէքսան էնքէքսան էնքէքսան.*

Je ne saurais y mettre tant d'argent. *աս բանիս*

այնչափ ստակ չեմ կրնար ծախել. պոնս օ ֆու-
րս ֆուրս Խարճ երեւեմ.

Depuis que j'ai changé de demeure. բնակութիւնս
փոխելէս վեր. Եւեանընք րեյիշիւրրեւրեւ պերի.

En voilà assez pour dix personnes. ասիկայ տասը
հոգւոյ հերիք է. պոն օն Եիշիշի եւիւիշիշի.

C'était ma dernière ressource. վերջին ճարս ան էր.
սօն շարեմ օյո-րոն.

Les provisions nous manquèrent. պաշարնիս հատաւ.
շարեւեղ եւսիւրի.

Il a une dent de lait contre moi. Ինձի շատ բարկա-
ցած է. պոնս շօք րարելւն.

La fortune se joue des hommes. բախտը մարդիկները
ծաղը կ'ընէ. Ֆելեւ Ինսանըն Ի-շիւրիւն Իի-լէր.

Nous n'en serons pas moins bons amis pour cela.
ասով բարեկամութիւննիս ամենեւին չինուաղիր.

պոնոն-յլ րօսիւն-ըն-սոն-ը սսլա եւսիւրի.

Comment va l'affaire? գործքն Ինչպէս է. մասլանութ
նսւլ րըր.

Nous avons toutes choses en abondance. ամէն բան
սոստութեամբ ունեւիր. Ըիւր շիւրիւր պօլ պօլ
լուր ըրը.

J'ai passé une fort mauvaise nuit. գիշերը շատ գէշ
անցուցի. Իեճի ֆեւ ֆեւս Իեւիւրրեմ.

Je suis au bout de mon latin. շիւթած եմ, Ինչ
ընելիքս չեմ գիտեր. շարընը ֆուլըն ըմ, Ըիւր երե-
ճիւրի պիւրեմ.

Il faut que vous le fassiez, bon gré malgré. ուզես
շուզես, ընելու ես. Ի-լեւր Ի-լեւրիւր, Ի-լեւրիւր Ի-լեւ.

Si l'occasion se présente de vous servir. ձեզի
ծառայութիւն ընելու առիթը պատահի նէ. սիւր
Ի-լընիւր երեճեւ պիւր ֆուրս-լեւ Ի-լեւ Ի-լեւեւ օլուրսս.

C'est pour mon usage. Ինձի համար է. պեւեմ Ի-լեւ րիւր.

Il ne faut pas s'en étonner. ասոր վրայ զարմանալու
չէ. Ի-լեւեւ-պ երեճեւ շիւր րեյիւր.

Eh bien, qu'entendez-vous par là? *ասուլ ինչ ըսել
կուզես. նէ՞ որեւէ + իսկէր սին.*

Il en parle comme d'un prodige. *ասիկայ հրաշքի
պէս կը պատմէ. պո-նո- տե-նի-լէ-նէ կէ-լէ ն-գլ է-րէր.*

Ce qui lui paraît si étrange est une affaire fort aisée. *իրեն այսչափ օտար բան երեւցածը դիւրին բան
մըն է. օն- պո- գոր-տար -ճայե-լ կէ-րէ-նէն՝ գօլ-այ պէր
չէյ որէր.*

Je vous entends, je sais ce que vous voulez dire. *ըսելիքդ կ'իմանամ. որչէ-ճէյնէն, Տէ-րէնէն -չն-յօր ո-՛հ.*

Je ne sais lequel c'est des deux. *երկուքին օրն ըլլալը
չեմ գիտեր. ի-ի-սին-որէն հ-ն-կէ-նէն յը-ո-չն-նո- պէլ-նէ՛մ.*

Je voudrais bien savoir ce que c'est. *ինչ ըլլալը
կուզէի գիտնալ. նէ յը-ո-չն-նո- պէլ-նէ + արչէ-լէր
ի-որէ՛մ.*

Ce n'est pas une chose dont il faille tant s'étonner. *ասիկայ այնչափ զարմանալու բան մը չէ. պո- օ գ-
որ-տար շ-շ-ճ-մ-գ պէր չէյ որչէլ որէր.*

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

Ա. ՄԱՍԻՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐՈՒՆ

Կ Ր Թ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ը

Ա. ԳՈՅԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ԹԻՒԸ

51 — 55

Բարձր գոյ-լ-ններն -- ար-լ-ններն յոգն-ի շեղ-րը ըստ-ն :

Ա. 1. Livre utile. 2. Juge prudent. 3. Jeune soldat. 4. Papier fin. 5. Palais magnifique. 6. Heureux père. 7. Ris immodéré. 8. Mauvais enfant. 9. Clair ruisseau. 10. Soulier neuf. 11. Faible roseau. 12. Beau pays. 13. Cheveu blanc. 14. Petit oiseau. 15. Filou adroit. 16. Triste hibou. 17. Grand trou. 18. Héros invincible. 19. Précieux bijou. 20. Nouveau frais.

1. Օգտակար գիրքեր . 2. Խոհեմ դատաւորներ . 3. Երիտասարդ զինուորներ . 4. Բարակ թղթեր . 5. Շքեղ պալատներ . 6. Երջանիկ հայրեր . 7. Անչափ ծիծաղներ . 8. Գեշ աղաք . 9. Յատակ վտակներ . 10. Նոր մուճակներ . 11. Տկար եղեգներ . 12. Աղուոր դաւառներ . 13. Ճերմակ մաղեր . 14. Պղտիկ թռչուններ . 15. Ճարտար գողեր . 16. Տխուր բուեր . 17. Մեծ ծակեր . 18. Անյաղթելի դիւցազունք . 19. Մեծագին գոհարներ . 20. Նոր ծակերքեր .

1. Փոխելի փոխադարձ . 2. Աճուս հաստիւն . 3. Տէր փոխն անփէր . 4. Ինճի փոխադարձ . 5. Մի-փոխն -- ար-լ-ն . 6. Պոխն փոխելի . 7. Օր-ան-ընկ-ի-լ-ն . 8. Փոխ-լ-ն . 9. Պեր-փ ըր-փ-փ-լ-ն . 10. Եննի փոխադարձ . 11. Նորն փոխընկ . 12. Սի-լ-ն էյ-լ-ն . 13. Աճ ար-լ-ն . 14. Քի-լ-ն --

գորշուր. 15. Ուրբա խաղաղուր. 16. Գորբ, եռու
 պայտուր. 17. Պեզիտ արեւելք. 18. Եկեղեցի
 Գորբիւնուր. 19. Պեհալ ճեղքերէք. 20. Եկեղ խորճուր.

Բ. 1. Animal tranquille. 2. Cheval fougueux.
 3. Travail léger. 4. Sérail turc. 5. Petit gouvernail.
 6. Historien impartial. 7. Mal insupportable. 8. Beau
 corail. 9. Caillou dur. 10. Régal somptueux. 11. Long
 cou. 12. Oeil noir. 13. Jeu agréable. 14. Peuple
 belliqueux. 15. Chou vert. 16. Veau gras. 17. Ciel
 serein. 18. Genou tremblant.

1. Հանդարտ կենդանիներ. 2. Կրակոտ ձիեր.
 3. Թեթեւ աշխատանքներ. 4. Տաճկի պալատներ.
 5. Պզտիկ ղէկեր. 6. Անկողմնակալ պատմագիրներ.
 7. Անտանելի ցաւեր, հիւանդութիւններ. 8. Աղուոր
 բուստեր. 9. Կարծր զայլախազներ. 10. Մեծածախ
 կոշտներ. 11. Երկայն վիզեր. 12. Սեւ աչքեր.
 13. Զուարճալի խաղեր. 14. Պատերազմող ազգեր.
 15. Գալար կաղամբներ. 16. Գեր մողիներ. 17. Պայ-
 ծառ երկինքներ. 18. Գողգոջոտ ծնկեր.

1. Մաղլու հայտնուր. 2. Աղղըն միւր. 3. Խ-
 թիճ ղահեղէք. 4. Օմնուր արայուր. 5. Բեւելտ արե-
 վելք. 6. Թարթի միւրիւն իեղերիճեք. 7. Տայ-
 նուր ղարուր. 8. Կեղեղ Բերճուր. 9. Սերմ ղար-
 տի միւր. 10. Սմիւն-միւր ղեյ-թիւք. 11. Ուղ-
 պայուր. 12. Գորբ Էիւր. 13. Թահիճ ղար-
 14. Ճեղքեղէք Էիւք. 15. Թարթ ղահանուր.
 16. Սեղ ղար- 17. Ալլաճ հեղուր. 18. Թիւրեք
 արեւք.

Փոխփոխ Բեւ մանաթ բարեւ յփնիկ արտուր ըլլալ :

1. Ils préparèrent des (jeu public). 2. L'aigle
 est le roi des (oiseau). 3. Les (roi) sont des (hom-
 me). 4. Les (désert) sont des (océan) de sable.
 5. Les (oeil) sont le miroir de l'âme. 6. Ces (cheval)

sont (doux) comme des (agneau). 7. Il a le bonheur de posséder encore ses (aïeul). 8. Ayez toujours devant vos (oeil) les (travail) de votre père. 9. Les (homme) passent comme les (fleur). 10. Il soutient la gloire de ses (aïeul) 11. Les (soupon) de cette cave sont (grand). 12. Les (arsenal) sont des (magasin) d'(arme). 13. Jetons souvent les (oeil) sur les (mal) du prochain. 14. Mercure était le messenger des (dieu). 15. Les (guerre) causent beaucoup de (mal). 16. La science met l'homme au-dessus de ses (égal). 17. Les (original) de ces (tableau) sont à Paris. 18. Le serpent fréquente les (tombeau), habite les (lieu inconnu). 19. Les (mont lusitanique) sont remplis de (lynx).

1. Հասարակաց խաղեր պատրաստեցին. 2. Արծիւը թռչուններուն թաղաւորն է. 3. Թագաւորները մարդիկ են. 4. Անապատներն աւազի ովկիանոսներ են. 5. Աշուրները հոգւոյն հայրին են. 6. Սա ձիանքը գառնուկներու պէս հանդարտ են. 7. Անիկայ իր պապերուն հետ ապրելու երջանկութիւնն ունի. պապերը դեռ կենդանի են. 8. Հօրդ աշխատութիւնները միշտ աշուրներուդ առջեւն ունեցիր. 9. Մարդիկ ծաղկըներու պէս կ'անցնին. 10. Անիկայ իր նախնեաց պատիւը կը պահէ. 11. Աս գինւոյ շտեմարանին ծակերը մեծ են. 12. Զինատուները զէնքերու շտեմարաններ են. 13. Շատ անգամ աշուրներնիս ուրիշին վշտերուն դարձրենք. 14. Հերմէս շատուածներուն պատգամաւորն էր. 15. Պատերազմները շատ չարիք կը պատճառեն. 16. Գիտութիւնը մարդը իր հաւասարներէն վեր կը դնէ. 17. Աս պատկերներուն նախանկարները Փարիզ են. 18. Օձը դերեզմանները կը յաճախէ, անձանօթ տեղեր կը բնակի. 19. Լուսիսանիայի լեռները քաւթարներով լեցուն են.

1. Ալեքեւելիէ օյնաւոր հարբարար. 2. Գործիւն ինչպէս ինչպէս ինչպէս. 3. Փարիզաւոր ինչպէս

4. Զեօլնէր զո՛ս րեցեալսն զբարձրաց. 5. Սեօղնէր
 զաննն այնսքալ քաղ. 6. Շահ մելար զոչն ինքն ոստա
 րարար. 7. Տեղեցնէր որահն հայնիս քաղ. 8. Փեղե
 զննն յետդէյն շահնմելնէրն հեց ա ինքնննն եօնննն ինքննն. 9.
 Ինսանար յետնն զոսնն ինքնննն. 10. Օ մելարնննն
 ինքննննննննննննննն. 11. Պահ շարահ զոչննննննննն րե
 յետնննն րեցեալսն րեց. 12. Ճեղննննննննննննննննննննն
 զոչնն
 րեցրեղնն ինքննննննննննննննննննննննննննննննննննն
 յետնն
 13. Սեօղնն
 րեցրեղնն ինքննննննննննննննննննննննննննննննննննն
 յետնն
 14. Ճեղնն
 յետնն
 15. Ճեղնն
 յետնն
 16. Ինք
 յետնն
 17. Պահ
 ինքնն
 18. Երնն
 յետնն
 19. Փեղննն
 զոչնն

Բ. 60 Գ
56 — 60

Գրքաննն
 զոչնն
 զոչնն

- Ա. 1. — fils m. — voisin m. 2. — frère m.
 — père m. 3. — médecin m. — roi m. 4. — lumiè
 re f. — soleil m. 5. — gouverneur m. — ville f.
 6. — armée f. — prince m. 7. — application f.
 — élève. 8. — porte f. — maison f. 9. — odeur f.
 — viande f. 10. — clocher m. — église f. 11.
 — fleurs f. — jardin m. 12. — peines f. 13. — vie f.
 13. — plaisirs m. — été m. 14. — malheur m.
 — pauvres m. 15. — grandeur f. — hommes m.
 16. — fruits m. — automne (498). 17. — amour m.
 18. — richesses f. 18. — feuilles f. — arbres m. 19.
 — hôpital m. — ville f. 20. — cours m. — année f.
1. Գրքաննն
 զոչնն
 4. Երեւաննն
 5. Քաղաքնն
 կառավար. 6. Ինքննննննննննննննննննննննննննննննննն
 7. Այնն
 8. Տանն
 9. Մանն
 10. Ժամննն

դակատունը. 11. Պարտեղին ծաղկըները. 12. Կեանքին վշտերը. 13. Ամառուան զուարճութիւնները. 14. Աղքատներուն թշուառութիւնը. 15. Մարդիկներուն մեծութիւնը. 16. Աշնան պտուղները. 17. Հարստութեանց սէրը. 18. Ծառերուն տերեւները. 19. Քաղքին հիւանդանոցը. 20. Տարւան ընթացքը.

1. Գոյշնանան էվլարը. 2. Փէրէրին գարարը. 3. Փարէշահըն հէտէտ. 4. Կեանքին ըլլալը. 5. Շէհրին վախէ. 6. Պէյին ստէրէ. 7. Շարըրըն շարիէին. 8. Էլին գոգոսոս. 9. Էլին գոգոսոս. 10. Քէլէնէնին շահ գոլէտ. 11. Պարլէնին շէտէտ. 12. Էտրէն տէրըրէրէ. 13. Ետըն տէլարը. 14. Քոգըրըրըն տէլէլէ. 15. Ինսանըրըն շէտէտ. 16. Սոն պահարըն շէտէտ. 17. Չէնինին շէտէտ. 18. Աղմըրըն տէրըրէ. 19. Շէհրին շէտէտ. 20. Ելլըն շէտէտ.

բ. 1. Dites — roi, — reine, — enfants, — élève et — domestiques. 2. J'ai écrit — oncle *m.* et — tante *f.* 3. — père a envoyé son domestique — tailleur, — orfèvre *m.* — horloger *m.* et — architecte *m.* 4. Nous avons donné — pauvres et — orphelins. 5. — soldat ira — campagne *f.*, — marché *m.*, — église *f.* et — faubourgs *m.* 6. — argent *m.* appartient — bourgeois (*արա.*) *m.* et — villageois *m.* 7. Il sort — chambre *f.* 8. Je l'ai pris — jardinier *m.* 9. Il vient — jardin *m.* et non pas — maison *f.* 10. On donna — signal *m.* — guerre *f.* 11. — vin *m.* fortifie — estomac *m.* 12. Dieu est — père — hommes et — conservateur — creatures *f.* 13. — enfants sont allés — école *f.* — ville voisine. 14. — habitants *m.* — villes aiment — plaisirs *m.* — campagne. 15. Nous allons — maison — jardin, et — jardin — campagne. 16. — feu *m.* et — fumée *f.* nuisent — santé *f.* 17. — amour *m.* — richesses *f.*

et — soif *f.* — honneurs *m.* éloignent — homme — vertu *f.* 18. Nous songeons rarement — besoins (*արա.*) *m.* — autres. 19. — ville est rafraîchie par — vent (*Տյց.*) *m.* — nord (*սեւ.*) *m.* qui souffle — côté *m.* — mer *f.*

1. Թագաւորին, թագուհւոյն, աղոց, աշկերտին, ու ծառաներուն ըսէ. 2. Հօրեղբօրն ու հօրաքեռ գրեցի. 3. Հայրը ծառան դերձակին, ոսկերչին, ժամագործին ու ճարտարապետին խաւրեց. 4. Աղքատներուն ու որբերուն տուինք. 5. Զինուորը՝ գեղը, վաճառանոցը, եկեղեցին ու արուարձանները պիտ'որ երթայ. 6. Ստակը քաղաքացիներուն ու գեղացիներուն է, կը վերաբերի. 7. Սենեկէն կ'ելլէ. 8. Անիկայ պարտիզպանէն առի. 9. Պարտեզէն կու գայ, չէ թէ տնէն. 10. Պատերազմի նշանը տուին. 11. Գինին ստամոքսը կը զօրացընէ. 12. Աստուած մարդիկներուն հայրը ու արարածներուն պահպանիչն է. 13. Տղաք մերձաւոր քաղքին դպրատունը գացին. 14. Քաղաքներուն բնակիչները գեղի զուարճութիւնները կը սիրեն. 15. Տնէն պարտեզ կ'երթանք, պարտեզէն ալ դաշտ. 16. Կրակն ու մուխը առողջութեան վնաս կու տան. 17. Հարստութեանց սէրն ու պատիւներու ծարաւը մարդը առաքինութենէն կը հեռացընեն. 18. Ուրիշներուն հարկաւորութեան վրայ քիչ հեղ կը մտածենք. 19. Քաղաքը ծովին կողմանէ փշող հիւսիսային հովէն կը զովանայ.

1. Փոքիշահա, սուլեանա, լոճո-թլարա, շայերտէ, Էլըշէնի-ե-բլարա -եօյլէ. 2. Ան-ճայա վէ հալայա Էաշարէ. 3. Պոպո՝ աշաղճը Բերդէյէ, Գոյո-ճոյոյա, սաալեճայա վէ Նյոյարա Էօլլարէ. 4. Փո-թարեւելի վէ Էօսի-շելի վէրտի. 5. Նեֆեր +եօյէ, պաշարա, +Էլի-եյէ վէ Էրըշարա Էրտիճէ. 6. Ափի շէնիւլիւլիւլի վէ +եօյլի-լիւլի տի. 7. Օրորան արշարը լաթոյօր. 8. Օնո-պաշի-տանտան -լարէ. 9. Էլտէն տիլլի պաշիտէն Էլիւլիօր.

10. Ճենսն նիշանընը վերտիկեր . 11. Շարացի տիտեյե գող-
 վեկի վերտեր . 12. Ալլահ ինսանլարըն գիտերի վե Բահուլ-գա-
 թըն հիճայեթեւարը արը . 13. Չոճո-գլար եւթընար օլան
 +եօյի-ն Ռարե-սե-նիե ինթերիկեր . 14. Շեհերիկիկեր +եօյ
 ճե-սոյի-շի-նի-նե -եվերիկեր . 15. Իվրեի պողպեյե, պողպե-
 րեի պե լայըր-ն իտերի իշ . 16. Աթեւէթ ին-թի-նե -աղլըր-
 շարար վերտեր . 17. Վարեյիկի -եվր-աղլար, ինթեպար հա-եարի
 ինսանը Ֆուլի-թեթեի եըր-գլարը . 18. Սոյըրըրըն իգ-
 թիլըր-ը ի-ղերիկի գե + նարերի պի-շի-նի-ը ի-շ . 19. Տեհիշ
 իր-թընարան ե-եհն գոյր-աղլան շեհերի -երեիկիկեր .

Գ. ԱԾԱԳԱՆՆԵՐՈՒՆ ՍԵՌՆ ՈՒ ԹԻՒԼ
 64 — 66

Փ-ի-գծի ԳՂ ար-... -ծ-ի-նի-ե-ի իգ-ի-ն գիտի ար-ն-ն .

Ա. 1. La perle (fin). 2. L'eau (chaud). 3. L' (in-
 nocent) joie. 4. L'étude (pénible). 5. La (grand) vil-
 le. 6. La (terrible) nouvelle. 7. L' (ancien) coutume.
 8. La chaleur (importun). 9. La maladie (dangereux).
 10. La (bon) plume. 11. L'eau (pur). 12. L'abeille
 (laborieux). 13. La (vrai) dévotion. 14. La (faux)
 sagesse. 15. La (solide) amitié. 16. La (doux) voix.
 17. La chambre (bas). 18. La maxime (pernicieux).
 19. L'exhortation (paternel).

1. Ազնիւ մարգրիտը . 2. Տաք ջուրը . 3. Անմեղ
 ուրախութիւնը . 4. Տաժանեղի ուսումը . 5. Մեծ
 քաղաքը . 6. Ջարհուրեղի լուրը . 7. Հին սովորու-
 թիւնը . 8. Կեղացուցիչ տաքութիւնը . 9. Վտան-
 քաւոր հիւանդութիւնը . 10. Աղէկ գրիչը . 11. Մա-
 քուր ջուրը . 12. Ժիր մեղուն . 13. Ճշմարիտ
 ջերմեւանդութիւնը . 14. Սուտ իմաստութիւնը .
 15. Հաստատուն բարեկամութիւնը . 16. Անոյշ ձայ-
 նը . 17. Յած սենեակը . 18. Վնասակար առածը .
 19. Հայրական յորդորը .

1. Խոստ ինճի . 2. Սըճ-գ առ- . 3. Կե-ն-ն-ընը
 -եվիեճ . 4. Չ-ն-եթ-ի-լի իլ . 5. Պեօյի- + շեհեր . 6. Գօր-

7. Էրդի մարտի. 8. Սըբիլի վերի ծի սըմբ. 9. Թեւիլի եւիլի խաւիլիլի. 10. Էյիլի զիլի. 11. Թեւիլի խաւիլի. 12. Հաւաւիլի մար. 13. Կերիլի, սըլիլի խաւիլի. 14. Սիլիլի զիլի. 15. Սաւիլի, զիլիլի խաւիլի. 16. Խոսիլի. 17. Ալիլի զիլի. 18. Չարիլի զիլի, զիլիլի. 19. Փեւիլիլի խաւիլի.

Բ. 1. La (chétif) maison. 2. La femme (trompeur). 3. La nuit (désastreux). 4. Une manière (neuf). 5. La colère (instantané). 6. La maitresse (grondeur). 7. La méthode (instructif). 8. La pensée (consolateur). 9. La paix (intérieur). 10. L'armée (courageux). 11. La femme (pécheur). 12. La fille (parleur). 13. La (nouveau) maison. 14. La brebis (peureux). 15. La réponse (bref). 16. Une (long) lettre. 17. La langue (ture). 18. La (beau) fortune. 19. La flotte (grec). 20. La rose (frais).

1. Անշուք տունը. 2. Խաբեբայ կինը. 3. Դըժբախտ գիշերը. 4. Նոր կերպ մը. 5. Բոպեական բարկութիւնը. 6. Սաստող խաթունը. 7. Կրթիչ եղանակ մը. 8. Միթիթարական մտածմունքը. 9. Ներքին խաղաղութիւնը. 10. Արի զօրքը. 11. Մեղաւոր կինը. 12. Շատախօս աղջիկը. 13. Նոր տունը. 14. Ախաւիտ ոչխարը. 15. Կարճ պատասխանը. 16. Երկայն նամակ մը. 17. Տաճկերէն լեզուն. 18. Գեղեցիկ բաւարը. 19. Յունական նաւատորմիղը. 20. Դաւար վարդը.

1. Խօսք ել. 2. Ալիլի զիլի. 3. Պեւիլի զիլի. 4. Պեւիլի զիլի, զիլիլի, զիլիլի զիլիլի. 5. Կերիլի, զիլիլի զիլիլի. 6. Ալիլի զիլի զիլիլի. 7. Պեւիլի զիլի զիլիլի, զիլիլի զիլիլի. 8. Թեւիլի զիլի զիլիլի. 9. Տերիլի զիլիլի. 10. Երիլի զիլիլի, զիլիլի զիլիլի. 11. Կերիլի զիլիլի. 12. Ալիլի զիլիլի. 13. Երիլի զիլի. 14. Կերիլի զիլի զիլիլի. 15. Կերիլի զիլիլի. 16. Պեւիլի զիլիլի. 17. Օրիլի զիլիլի. 18. Էյիլի զիլիլի. 19. Կերիլի զիլիլի. 20. Թեւիլի զիլիլի.

1. La (fou) prodigalité. 2. La paix (public).
 3. Une dame (auteur). 4. Une action (vertueux). 5. Une
 feuille (sec.) 6. Une preuve (décisif). 7. Une ville
 (franc). 8. Une personne (muet). 9. Une âme (ja-
 lous). 10. Une loi (protecteur). 11. Une barbe (roux).
 12. Une (sot) entreprise. 13. Une (vieux) femme.
 14. Une (malin) bête. 15. Une (beau) occasion. 16.
 Une (mauvais) pensée. 17. Une fille (majeur). 18. Une
 blessure (mortel). 19. La couleur (blanc). 20. Une
 victoire (complet).

1. Յիմարական շոպլութիւնը. 2. Հասարակաց
 խաղաղութիւնը. 3. Հեղինակ տիկին մը. 4. Առա-
 քինի գործք մը. 5. Չոր տերեւ մը. 6. Որոշիչ ցու-
 ցում մը. 7. Ազատ քաղաք մը. 8. Մունջ անձ մը.
 9. Նախանձոտ հոգի մը. 10. Պաշտպանող օրէնք մը.
 11. Կարմիր մօրուք մը. 12. Անմտական գործք մը.
 13. Պառաւ կնիկ մը. 14. Անտառակար, գէշ անա-
 սուն մը. 15. Աղէկ առիթ մը. 16. Գէշ մտածմունք
 մը. 17. Չափահաս աղջիկ մը. 18. Մահացու վէրք
 մը. 19. Ճերմակ գոյնը. 20. Կատարեալ յաղթու-
 թիւն մը.

1. Տէվանէճէ իւրաք. 2. Ալեֆն բանալի. 3. Պէր
 ֆելլէճ քարան. 4. Փաղիւլէլէլէ աֆլէլ. 5. Պէր քո-
 բան էմիրաթ. 6. Գորբը վերէճէ պէր իւրալ. 7. Պէր
 ալաթ շէնէր. 8. Պէր արլէլէլէլ քիւլ. 9. Պէր քըլլէլէլէլ
 քիւլ. 10. Պէր հըլլէլ էրլէլէլ քիւլ. 11. Պէր քո-
 բան. 12. Աքըլլէլէլէլ պէր էլ. 13. Պէր քո-
 բան քար. 14. Պէր ֆելլէլ, քիւլ-
 հըլլէլ. 15. Պէր էլէլ քըլլէլ. 16. Պէր
 քիւլ-
 քիւլէլէլէլ. 17. Պէր էլէլէլ քըլլէլ. 18.
 Էօլլէլ-
 կիւլէլէլէլ պէր էրա. 19. Պէր-
 էլէլ. 20. Պէր
 էլէլ-
 էլէլէլ.

Փոխադրելով զհարկերս զարմանալի են. 2. Կապուտակն իր սիրական գոյնն է. 3. Մարդուս կեանքը շատ պատահարներու տակ ինկած է. 4. Տղաք միշտ հաւասար չեն. 5. Չափաւոր, ազուր հասակի մը հասած է. 6. Գաւաթ մը զով ջուր խմել կ'ուզեմ. 7. Մեծ ու գեղեցիկ խորհուրդները սրտէն կու գան. 8. Սա ծաղիկը ակործելի հոտ մը ունի. 9. Աղուոր ծառի մը շուքը նստած էի. 10. Բնութիւնը արհեստներուն հնարողն է. 11. Գրացի կինս շատախօս մըն է. 12. Եղբայրս սաստիկ տենդ մը ունի. 13. Հոնտեղը մեծ բազմութիւն մը գտանք. 14. Աս հաստ կտանն ինչ պիտ'որ ընես. 15. Պղտիկ ճամբաները դեռ չոր չեն. 16. Ար կարծէի որ անիկայ իր երկուորեակ քոյրն էր.

1. Les jardins *m.* (royal) sont (admirable). 2. Le bleu est sa couleur (favori). 3. La vie (humain) est (sujet) à beaucoup d'accidents. 4. Les enfants ne sont pas toujours (égal). 5. Il est parvenu à un (beau) âge *m.* 6. Je veux boire un verre d'eau *f.* (frais). 7. Les (grand) et (beau) pensées *f.* viennent du coeur. 8. Cette fleur a une odeur *f.* (délicieux). 9. J'étais assis à l'ombre d'un (beau) arbre *m.* 10. La nature est l'(inventeur) des arts. 11. Ma voisine est une (bavard). 12. Mon frère a une fièvre (malin). 13. Nous y trouvâmes une (nombreux) assemblée. 14. Que ferez-vous de cette (gros) toile *f.*? 15. Les (petit) rues *f.* ne sont pas encore (sec). 16. Je croyais que c'était sa soeur (jumeau).

1. Թագաւորական պարտէզները զարմանալի են. 2. Կապուտակն իր սիրական գոյնն է. 3. Մարդուս կեանքը շատ պատահարներու տակ ինկած է. 4. Տղաք միշտ հաւասար չեն. 5. Չափաւոր, ազուր հասակի մը հասած է. 6. Գաւաթ մը զով ջուր խմել կ'ուզեմ. 7. Մեծ ու գեղեցիկ խորհուրդները սրտէն կու գան. 8. Սա ծաղիկը ակործելի հոտ մը ունի. 9. Աղուոր ծառի մը շուքը նստած էի. 10. Բնութիւնը արհեստներուն հնարողն է. 11. Գրացի կինս շատախօս մըն է. 12. Եղբայրս սաստիկ տենդ մը ունի. 13. Հոնտեղը մեծ բազմութիւն մը գտանք. 14. Աս հաստ կտանն ինչ պիտ'որ ընես. 15. Պղտիկ ճամբաները դեռ չոր չեն. 16. Ար կարծէի որ անիկայ իր երկուորեակ քոյրն էր.

1. Ինչպէս որ ուղեւորներն ընթ կէտէլ արեւելք. 2. Մովն զնաւն հաղլ ելնարիցն բեկտ արեւ. 3. Ինչպէս ինչպէս ընթ կելլալարս միւղիւնալ արեւ. 4. Չօճոսիւր հեր ան ուղիք քարար օլմաղլար. 5. Պօլլա ուղլալալ արար օլլալալ. 6. Պիք քարար սօսալ սոս ինչպէս ինչպէս իմ. 7. Աղլիմ քէ կէտէլ

ժիւլահազար քաղաքին հասլ օլըր . 8 . Շոն չիչիյնն պիւր
 խօշ քօփոսոս լար . 9 . Պիւր կիւղիւ աղածըն թօլիկիսինրի
 օփոսոսն ռոսոս . 10 . Սանասիւրըն իճար երկն թաղիւն
 արըր . 11 . Գօսչոս օլան քարըն կիւղիւնն պիւրի պիւր . 12 .
 Գարարընն պիւր աղըր սըլիսոսըն լար . 13 . Օրոտոս լօփ
 քաղաղընն պիւր աղըր . 14 . Շոն քաղըն պիւղիւնն չիւր թիւ
 սին . 15 . Քիւնիւն քօփօփար արահ քոսոսոս արիւղիւ արիւ
 լիւր . 16 . Սանըր լարըն թիւ թիւն լարըն արարտըն արըր .

Դ . ԱԾԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ԱՍՏԻՃԱՆԸ

67 — 76

Փօլիւքիւն լիւր աղընն քարիւնն աղիւնն լարընն լարընն լարընն
 հարսն լարընն քարընն լարընն լարընն լարընն լարընն :

1. Cet arbre est (grand) l'autre.
2. Je ne suis pas (heureux) vous.
3. L'étain est (léger) l'argent.
4. Cette colonne est (petit) l'autre.
5. Il y a de mauvais exemples qui sont (mauvais) les crimes.
6. (Heureuse) condition a des amertumes.
7. Nos livres sont bons, mais les vôtres sont (bons).
8. La mort est (funeste) les plaisirs qui attaquent la vertu.
9. Son mal est (grand) le vôtre; cependant il est (patient) vous.
10. Ma bague est de (petite) valeur (que) la vôtre.
11. Votre lettre est (longue).
12. Socrate fut (sage) des anciens philosophes.
13. (Bonne) manière de se venger, c'est de mépriser les injures.
14. Le temps est (précieux) des dons.
15. Un ennemi déclaré est (dangereux) un flatteur.
16. Je m'éveille au (petit) bruit.
17. Un bon livre est (bon) des amis.
18. Ce pain est (mauvais) celui de notre voisin.
19. C'est un homme (affable).

1 . Աս ծառս մեկալէն մեծ է . 2 . Ես քեզմէ աւելի երջանիկ չեմ . 3 . Անաղն արծաթէն թեթեւ է . 4 . Սա սիւնը մեկալէն պզտիկ է . 5 . Չար օրինակներ կայ որ մեծ յանցանքներէն գէշ են . 6 . Ամենէն եր-

Զանկի վիճակն ալ դառնութիւններ ունի. 7. Մեր զիրքերն աղէկ են, բայց ձերիններն աւելի աղէկ են. 8. Մահը՝ առաքինութեան դէմ եղող զուարճութիւններէն քիչ զարհուրելի է, զուարճութիւններուն չափ զարհուրելի չէ. 9. Իր վիշտն ալ քուկինիդ չափ մեծ է, ի վերայ այսր ամենայնի ինք քեզմէ աւելի համբերող է, կը համբերէ. 10. Իմ մասնիս քուկինէդ աժան է. 11. Նամակդ շատ երկայն է. 12. Սոկրատ հին փիլիսոփաներուն ամենէն իմաստունն եղաւ. 13. Ամենէն աղէկ վրէժ առնելու կերպը՝ անարգանքը բանի տեղ չդնելն է. 14. Ժամանակը պարգեւներուն ամենէն ազնիւն է. 15. Յայտնի թշնամին շողոքորթէն քիչ վնասակար է, շողոքորթին չափ վնասակար չէ. 16. Ամենէն պղտիկ ձայնէն կ'արթըննամ. 17. Աղէկ գիրք մը բարեկամներուն ամենէն աղէկն է. 18. Աս հացը մեր դրացւոյն հացէն աւելի գեշ է. 19. Ասիկայ արտաքոյ կարգի քաղցրաբարոյ մարդ մըն է.

1. Պոռնիկն ու զանազան զանազան զանազան. 2. Պէնսիլվանիա նահանգը. 3. Պոլսոյ կնիքներն ինքնին. 4. Շատ քիչն ու շատ քիչն ինքնին. 5. Քիչն ու շատ քիչն ինքնին. 6. Հեռուներէն ինքնին. 7. Պէնսիլվանիա նահանգը. 8. Ինքնին. 9. Օրնուն քիչն ու շատ քիչն ինքնին. 10. Պէնսիլվանիա նահանգը. 11. Մեծն ու զոհուն քիչն. 12. Սօփոստի կնիքներն ինքնին. 13. Ինքնին ինքնին. 14. Առաջինն ու երկրորդն ինքնին. 15. Պէնսիլվանիա նահանգը. 16. Ինքն ալ շատ քիչն ու շատ քիչն ինքնին. 17. Ինքն ինքնին. 18. Պոռնիկն ու զանազան զանազան զանազան.

է. Կէնքնքննելն + Եօրնքն Կէնքն. 19. Ղարեղի Խօշընար, Լաւնիք Կէնքն
արար Կէնքն.

Ե. ՔՈՒՆԿԱՆՆ, ՍՏԱՅԱԿԱՆՆ, ՅՈՒՅԱԿԱՆՆ ԱԾԱԿԱՆՆՆԵՐ

77 — 87

Բարեբեկն արգիլ Կէնքն Կէնքն Կէնքն Կէնքն Կէնքն Կէնքն Կէնքն Կէնքն
Կէնքն Կէնքն Կէնքն Կէնքն Կէնքն Կէնքն Կէնքն Կէնքն Կէնքն Կէնքն Կէնքն.

1. J'ai vu — hommes. 2. Il a pris — oiseaux. 3. Le — roi de France. 4. Il a perdu le — volume de cet ouvrage. 5. — ruisseau *m.* arrose — campagnes *f.* 6. Fais — sacrifice *m.* — ami *m.* 7. — cage *f.* est très-petite pour — oiseaux *m.* 8. Les fruits — arbres *m.* sont délicieux. 9. La situation — ville *f.* est charmante. 10. — oreilles *f.* ne sont pas accoutumées — grand bruit. 11. Les habits — homme sont déchirés. 12. — frère vend — jardin. 13. Où avez-vous mis — bague *f.*? 14. — architecte *m.* est très-habile. 15. Tu laisses trop de liberté — enfants *m.* 16. Ils ont renvoyé — domestique *m.* 17. — histoire *f.* est longue. 18. Les enfants doivent obéir — parents *m.* 19. On connaît l'arbre par — fruit. 20. La pointe — épée *f.* est cassée.

1. Երկու հոգի տեսայ. 2. Ութը թռչուն բռնեց. 3. Գաղղիայի հինգերորդ թագաւորը. 4. Աս գործքիս իննասուն իններորդ հատորը կորսնցուց. 5. Աս առան մեր դաշտերը կը ջրէ. 6. Աս զոհս քու բարեկամիդ ըրէ. 7. Աս վանդակս աս թռչուններուն համար շատ պզտիկ է. 8. Աս ծառերուն պտուղները ակորժահամ են. 9. Աս քաղքիս դիրքը պանշէլի է. 10. Ականջներս ան մեծ ձղրդուկին վարժած չեն. 11. Սա մարդուս զգեստները պատռտած են. 12. Եղբայրս իր պարտեզը կը ծախէ 13. Մասնիս սէր դրիր. 14. Աս ծարտարապետս շատ քաջ է. 15. Զակրններուդ շատ ազատութիւն կու տաս.

16. Իրենց ծառան ճամբեցին . 18. Իմ պատմութիւնս
երկայն է . 18. Տղաք իրենց ծնողացը պիտի հնազան-
դին . 19. Ծառան իր պաղէն կը ճանչցուի . 20. Թուրիդ
ծայրը կտարեր է .

1. Իտի Ինչի կեօրտեմ . 2. Սեիչ Գուչ Բուրու .
3. Ֆրանսանըն ուղիէն ճի գրու . 4. Պու Բեկէն ճիւն ուօգանն
ուօգանընն ճիւրիկի Գոյո կիւրի . 5. Պու Ըրսօգըն
դիւիւօ օլուրընըն ուուր . 6. Տօնուանն օղրանն
ուու ճիւրոյն կիւ . 7. Պու Գուօն ուու Գուչուր ուօ Ին-
չի ուր . 8. Պու ուուչուրըն Բոյճիւրի լիւիչ ուր .
9. Պու լիւիւրի կիւրըն ուօ կիւրի ուր . 10. Գուուրի-
ուրըն օ լուուրոյ ուուրըն . 11. Շու ուուրըն Եուուրըն
Երիւրըն ուուր . 12. Գուրուրըն ուուրիւրի ուուր . 13.
Եիւրիւրի ուուրիւրի ուուր . 14. Պու Բոյո ուօ ուուր .
ուուր . 15. Եիւրուրըն ուօ ուուրիւր, Եիւր լիւրիւր
ուուր . 16. Եիւրիւրի ուուրուրըն Եու լիւրիւր . 17. Պիւիւր
իւրիւրի ուուրուր ուուր . 18. Չօնուր ուուրուր ուուրիւր
օլուր . 19. Աւուր Բոյճիւրի ուուր ուուր . 20. Գուուր-
ընն ուուր ուուր .

Ձ . Բ Ա Յ

120

Փութիւնի Բիւ ուուրուր ուուրիւրի ուուրիւր ուուրիւր ուուրիւր
ուուրուր ուուրիւր ուուրիւր .

1. Ե Ա Վ Ա Ն Բ Ա Յ Ե Բ

Ա . 1. J' (avoir) raison. 2. Tu (avoir) tort.
3. Nous (avoir) des dettes. 4. Vous (avoir) mal à la
tête. 5. Ils (avoir) du crédit. 6. Ils (avoir) autre-
fois de beaux jardins. 7. Nous (avoir) un bon gou-
verneur. 8. Si j' (avoir) du vin, je n' (avoir, թէ ու .
ներ .) pas besoin de bière. 9. J' (avoir, անց . ուր .) hier
l'honneur de voir M. le duc. 10. Il (avoir, անց . ուր .)
avant-hier le plaisir de voir ses parents. 11. Nous
(avoir, անց . ան .) le bonheur de lui sauver la vie.
12. Ils (avoir, անց . ան .) le chagrin de perdre leur

père. 13. Vous (avoir, *անց. ան.*) la bonté de me témoigner beaucoup d'amitié. 14. Vous (avoir) la joie d'y trouver vos amis. 15. Ils (avoir) le plaisir de retourner à leur patrie. 16. Sa mère (avoir) la consolation de le trouver en vie. 17. Si tu n' (avoir, *անկ.*) pas la fièvre, tu (avoir, *թէա. ներ.*) la liberté de sortir. 18. J' (avoir, *թէա. ներ.*) peu de plaisir, si je n' (avoir, *անկ.*) pas d'amis. 19. Vous (avoir, *թէա. ներ.*) bien peu de chagrin si vous étiez diligent. 20. Nous (avoir, *թէա. անց.*) beaucoup de livres amusants, si nous avons trouvé la clef de la bibliothèque.

1. Ես իրաւունք ունիմ. 2. Դուն իրաւունք չունիս. 3. Մենք պարտք ունինք. 4. Դուք զլիսու ցաւ ունիք. 5. Անոնք համարում ունին. 6. Անոնք ատեն մը աղուօր պարտեղներ ունեին. 7. Մենք աղէկ կառաւար մը ունեինք. 8. Թէ որ զինի ունենայի, գարեջրի հարկաւորութիւն չէի ունենար. 9. Երէկ դուքըր տեսնելու պատիւ ունեցայ. 10. Երէկ չէ մէկա՛ն որ ծնողքը տեսնելու հաճութիւնն ունեցաւ. 11. Մենք անոր կեանքն ազատելու բախտն ունեցանք. 12. Իրենց հայրը կորսնցընելու ցաւն ունեցան. 13. Դուք ինձի շատ բարեկամութիւն ցուցընելու բարութիւնն ունեցաք. 14. Չեր բարեկամները հոն գտնելու ուրախութիւնը պիտ'որ ունենաք. 15. Իրենց հայրենիքը դառնալու հաճութիւնը պիտի ունենան. 16. Մայրը զինքը ողջ գտնելու մխիթարութիւնը պիտի ունենայ. 17. Տենդ չուրնայիր նէ, դուրս ելլելու ազատութիւն կ'ունենայիր. 18. Բարեկամ չունենայի նէ, քիչ հաճութիւն կ'ունենայի. 19. Փութաջան ըլլայիք նէ, շատ քիչ ցաւ կ'ունենայիք. 20. Գրքատան բալլիքը գտնեինք նէ, շատ զուարճալի զիւրքեր կ'ունենայինք.

1. Պէնի՛մ հոգի՛ս լալ. 2. Սէնի՛ն հոգի՛ն եօգ. 2. Պէնի՛մ պօրճո՛սն լալ. 4. Սէնի՛ն պալ ալրընըլ

1. Է-ր, Կ-ընչու արեւոյ. 5. Օ՛ն-լուծի կի՛նի-դ-ըն Է-ր.
 6. Օ՛ն-լուծի Կ-ն Է-ր ի՛նչ-ըն Կ-ն ի՛նչ-ըն Է-ր ը-ր.
 7. Պ-ն ի՛նչ-ըն Է-ր ի՛նչ-ըն Է-ր ը-ր. 8. Շ-ր-դ-ըն
 Է-ր ը-ր, ար-ըն ար-ըն ի՛նչ-ըն Է-ր ը-ր. 9. Տ-ն
 ար-ըն ի՛նչ-ըն Է-ր. 10. Տ-ն ար-ըն Է-ր ի՛նչ-ըն ար-ըն
 Է-ր ը-ր. 11. Օ՛ն-ն ի՛նչ-ըն Է-ր ի՛նչ-ըն Է-ր ը-ր.
 12. Փ-ն ար-ըն ի՛նչ-ըն Է-ր. 13. Պ-ն ար-ըն
 ար-ըն ի՛նչ-ըն Է-ր. 14. Տ-ն ի՛նչ-ըն Է-ր ը-ր ար-ըն
 Է-ր. 15. Ք-ն ի՛նչ-ըն Է-ր ար-ըն Է-ր ը-ր.
 16. Վ-ն ի՛նչ-ըն Է-ր ար-ըն Է-ր. 17. Ս-ն ի՛նչ-ըն Է-ր
 ար-ըն Է-ր ար-ըն ի՛նչ-ըն Է-ր. 18. Տ-ն ի՛նչ-ըն
 ար-ըն Է-ր, ի՛նչ-ըն, ի՛նչ-ըն Է-ր ար-ըն ար-ըն.
 19. Է-ն ի՛նչ-ըն ար-ըն Է-ր, ար-ըն ի՛նչ-ըն Է-ր ար-ըն
 20. Ք-ն ի՛նչ-ըն Է-ր ար-ըն Է-ր, ար-ըն ի՛նչ-ըն Է-ր
 ի՛նչ-ըն Է-ր ար-ըն Է-ր.

բ. 1. Il veut que j' (avoir, *ստ. ներ.*) patience. 2. Il désire que vous (avoir, *ստ. ներ.*) la bonté d'aller le voir. 3. Je ne croyais pas qu'il (avoir, *ստ. անկ.*) tant de livres. 4. Il croit que nous (avoir, *ստ. ներ.*) son livre. 5. C'est un bonheur que nous (avoir, *ստ. անկ.*) de bons chevaux. 6. Je doute qu'il (avoir, *ստ. ներ.*) assez de savoir pour cela. 7. Il ne pensait pas que j' (avoir, *ստ. անկ.*) pitié de vous. 8. C'est bien triste que vous (avoir, *ստ. անկ.*) tant de déplaisirs. 9. C'était le plus beau livre que j' (avoir, *ստ. դեր.*). 10. Il ne voyait pas que vous (avoir, *ստ. անկ.*) raison. 11. C'est bien honteux qu'ils (avoir, *ստ. անկ.*) si peu de complaisance pour vous. 12. (Avoir) tant de vertu, il sera toujours honoré. 13. Tu (avoir, *թէա. ներ.*) peu de maux, si tu étais seul. 14. Dès que nous (avoir, *անկ. յառ.*) cette nouvelle consolante, nous fûmes plus tranquilles. 15. Si j' (avoir, *դեր.*) des livres, je serais resté plus longtemps. 16. Nous

n' (avoir, գեր.) aucun vrai plaisir avant son arrivée. 17. On croira que nous (avoir, ապ. անց.) envie de sortir. 18. (Avoir) l'ordre de partir, il ne tardera pas longtemps.

1. Կ'ուզէ որ համբերութիւն ունենամ. 2. Ար բաղձայ որ իրեն տեսի երթալու բարութիւնն ունենայք. 3. Ձեի կարծեր որ այնչափ դիրք ունենար. 4. Ար կարծէ որ իր դիրքը մենք ունենանք, մեր քովն ըլլայ. 5. Մեծ բախտ մըն է որ աղէկ ձիեր ունեցած ենք. 6. Ար տարակուսիմ (չեմ կարծեր) որ ինք աս բանս ընելու համար բաւական դիտութիւն ունենայ. 7. Ձեր կարծեր որ ես ձեր վրայ գութ ունենայի. 8. Շատ ողորմելի բան է որ դուք այնչափ վշտեր ունեցած ըլլաք. 9. Ատիկա իմ ունեցած զրքերուս ամենէն աղուորն էր. 10. Ձեր տեսներ որ դուք իրաւունք ունիք. 11. Մեծ ամօթ է որ ձեզի այնչափ քիչ սեր ունեցած ըլլան. 12. Այոչափ առաքինութիւն ունենալով, միշտ պիտի պատուի. 13. Թէ որ առանձին ըլլայիր, քիչ ցաւ կ'ունենայիր. 14. Աս միտիթարական լուրն առածնուս պէս, ալ աւելի հանդարտ եղանք. 15. Գիրք ունեցած ըլլայի նէ, աւելի երկայն ատեն կը կենայի. 16. Իր գալէն յառաջ ամենեւին ճշմարիտ զուարճութիւն մը չէինք ունեցեր. 17. Պիտի կարծեն որ մենք դուրս ելալու բաղձանք ունեցած ըլլանք. 18. Երթալու հրամանն ունեցած (առած) ըլլալով, շատ պիտի շուշանայ.

1. Թե՛սմտե՛ս ի՛նչե՛նք. 2. Քերե՛մ ետե՛ղ + ե՛նդնե՛ն ի՛նչե՛նք ի՛նչե՛նք ի՛նչե՛նք. 3. Օ գոտար + ե՛նդնե՛ն ի՛նչե՛նք ի՛նչե՛նք ի՛նչե՛նք. 4. Քերե՛մ ետե՛ղ ի՛նչե՛նք ի՛նչե՛նք. 5. Պի՛ր գոտար ի՛նչե՛նք + ե՛նք ի՛նչե՛նք. 6. Սմտե՛մ + ե՛նք ի՛նչե՛նք + գոտար ծնունդն ի՛նչե՛նք ի՛նչե՛նք. 7. Սմտե՛մ ի՛նչե՛նք + ե՛նք ի՛նչե՛նք սմտե՛նք ի՛նչե՛նք. 8. Չո՛ք սմտե՛մ ի՛նչե՛նք + ե՛նք ի՛նչե՛նք. 9. Քերե՛մ ի՛նչե՛նք ի՛նչե՛նք. 10. Սի՛նք սմտե՛մ ի՛նչե՛նք ի՛նչե՛նք.

11. Չօք այլուի վիշակն
 ի շէրիքն զի օրհնեալսն
 12. Օ քաղաք ֆրանկոնի
 13. Եւրոպայի օրհնեալսն
 14. Պարսկաստանի օրհնեալսն
 15. Քրիստոսի օրհնեալսն
 16. Քրիստոսի օրհնեալսն
 17. Չանն էրեզնէս
 18. Արեւիկայի օրհնեալսն

Գ. 1. Il (être) trompeur. 2. Je (être) encore
 jeune. 3. Tu (être) bien sage aujourd'hui. 4. Nous
 (être) toujours gais et vous (être) toujours tristes.
 5. Ils (être) dans le jardin. 6. Nous (être) autrefois
 plus pauvres qu'à présent. 7. Il (être) riche avant
 la guerre. 8. Vous (être) bien chagrins hier. 9. Ton
 espérance (être, *անց. որ.*) vaine. 10. Vous (être,
անց. որ.) indigne de son amitié. 11. Nos élèves
 (être, *անց. որ.*) diligents. 12. Nous (être, *անց.
 ան.*) bien malheureux. 13. Vous (être, *գեր.*) bien
 poli envers tout le monde. 14. Nous (être, *գեր.*)
 fort indiscrets. 15. Il (être) extrêmement avare.
 16. Nous (être) chez vous après trois heures. 17.
 Vous (être) toujours invincibles. 18. Quand vous
 (être, *այ. անց.*) à la poste, vous irez à la douane.
 19. Il être, (*թէա. ներ.*) plus estimé, s'il avait une
 bonne conduite. 20. Vous (être, *թէա. անց.*) bien im-
 prudent, si vous l'aviez suivi.

1. Խաբէրաց է. 2. Գեռ երիտասարդ էմ. 3.
 Այսօր շատ խելօք ես. 4. Մենք միշտ ուրախ ենք,
 դուք ալ միշտ տրտում. 5. Անոնք պարտեղն են.
 6. Մենք յառաջ հիմակուրնէ աւելի աղքատ էինք.
 7. Պատերազմէն յառաջ հարուստ էր. 8. Երեկ շատ
 տրտում էիք. 9. Քու յոյսդ պարապ էլաւ. 10. Դուք

իր բարեկամութեան անարժան եղաք. 11. Աշկերտ-
ներնիս փութաջան եղան. 12. Մենք շատ դժ-
բախտ եղանք. 13. Ամենուն շատ քաղաքավար եղած
էիք. 14. Շատ անզգոյշ եղած էինք. 15. Արտաքոյ
կարգի ազահ պիտ'որ ըլլայ. 16. Երէք ժամէ ետեւ
ձեր տունը պիտ'որ ըլլանք. 17. Դուք միշտ անյաղթ
պիտ'որ ըլլաք. 18. Թողթարերին երթալէդ ետեւ
մաքսատուն գնա. 19. Աղէկ վարուելու ըլլար նէ, ա-
ւելի համարում կ'ունենար. 20. Իր ետեւէն երթայիր
նէ, շատ անխոհեմ եղած կ'ըլլայիր.

1. Ալտարըճը որը. 2. Տանտ րէլէ քանւոյըճ. 3.
Պոս քիւն լոք ուսուս սոն. 4. Պիշ արոյճ շաշ ըշ, սիշ
րէ հեր ան քասալէլիւն սիւիշ. 5. Օնւր պարզիտէ րիւ-
լիւ. 6. Պիշ ելիլիւն շիւրիւն շիւրի քոքարէ իրիւ.
7. Ճիւրիւն ելիլիւ շիւնիւն իրիւ. 8. Տիւն լոք մանու-
սարանու. 9. Իւրիւն պոշա լոքոր. 10. Սիշ զնուն
քոսիւսընա նաւոյըճ օլոսնու. 11. Շոյիւրիւնիւն
շարիւնիւն օլոսուր. 12. Պիշ քիւ պարիւնը օլոսոք.
13. Տիւնիւն ալիւն հարիւն լոք լիւնի օլոսու սար-
նու. 14. Չոք սոյընը օլոսու սարու. 15. Հարիւն
շիւրի լոսալիւր օլոսոք. 16. Իւն սասի սօնըս սիլիւ
ելիւն օլոսու ըշ. 17. Փոսիւս քիւնիւն սօնըս
քիւնիւնիւն րէ ուր. 18. Սիշ հեր ան ելիւնիւն օլոսոք
սընը. 19. Էյն քիւնիւն օլոսընը, ինիւրը սոնա շիւրի
օլոս ուր. 20. Արիւնընա քիւնիւն օլոսընը, լոք
սընընը օլոս ուր.

Դ. 1. (Être) bon envers tes semblables. 2.
(Être) sages. 3. Il désire que vous (être, սո. ներ.)
prudents. 4. Je souhaite qu'elles (être, սո. ներ.)
vertueuses. 5. Il ne croit pas que nous (être, սո.
ներ.) pauvres. 6. Je ne pensais pas qu'ils (être, սո.
անկ.) heureux. 7. Croyait-il que vous (être, սո. անկ.)
malheureux? 8. Je n'aurais jamais cru que ces en-
fants (être, սո. գեր.) si indociles. 9. Pensez-vous

que nous (être, ստ. անց.) sages? 10. (Être) laborieux, tu ne manqueras de rien. 11. Si nous avons attendu quelques minutes, nous (avoir, թէա. անց.) la meilleure compagnie du monde. 12. Je ne crois pas que tout cela (être, ստ. ներ.) vrai. 13. Il désirerait que ce papier (être, ստ. անկ.) plus blanc. 14. (Avoir) beaucoup de connaissances, il (être) toujours heureux. 15. J' (avoir, անկ.) peine à croire que vous (être, ստ. անկ.) déjà de retour. 16. C'est le plus mauvais cheval qu'ils (avoir, ստ. անց.) 17. Après que nous (être, անց. յառ.) chez elles, nous partîmes. 18. Ne (être) pas toujours sévères envers vos inférieurs, et (avoir) pitié de leurs faiblesses.

1. Քու նմաններուդ բարի եղիր. 2. Խելացի ըլլանք. 3. Կը բաղձայ որ դուք խոհեմ ըլլաք. 4. Կը բաղձամ որ անոնք առաքինի ըլլան. 5. Չիկարծեր որ մենք աղքատ ըլլանք. 6. Չէի կարծեր քր երջանիկ էին. 7. Կը կարծէր որ դուք դժբախտ ըլլաք. 8. Երբէք չէի կրնար հաւատալ որ ան տղաք այնչափ անհնազանդ եղած ըլլային. 9. Կը կարծէք որ մենք իմաստուն եղած ըլլանք. 10. Աշխատասէր ըլլալով, ամենեւին բանի մը կարօտ պիտի չըլլաս. 11. Քանի մը բոպէ սպասած ըլլայինք նէ, շատ աղէկ ընկերութիւն մը կ'ունենայինք. 12. Չեմ կարծեր որ աս ամէն բան ստոյգ ըլլայ. 13. Կը բաղձար որ աս թուղթս քիչ մ'ալ աւելի ձերմակ ըլլար. 14. Շատ գիտուն թիւն ունենալով, միշտ երջանիկ պիտ'որ ըլլայ. 15. Չէի կրնար հաւատալ որ դուք արդէն դարձած ըլլայիք. 16. Ասիկայ իրենց ունեցած ձիերուն ամենէն դէշն է. 17. Անոնց տունն երթալէն ետեւ, բաժնըւնցանք գայինք. 18. Չեզմէ վարիններուն միշտ խիտ մ'ըլլաք, ու անոնց տկարութեան վրայ զթացէք.

1. Ագրանլորընըն հագգըն էյն օլ. 2. Ագրուս օլուս. 3. Ագրուս, անկոյ թէրալի օլանըն արդիւն. 4. Օն-

1. Լաւր թաղի-լիւնի օլաւաւր ըն ը արդի-լիւնի 5. Ձանն ելի-
 տիւն թի ոյիւն թի-թարի օլաւաւր. 6. Սանաւ ըր ըր թի
 թի-թարի ըր ըր ըր. 7. Սիւնի թի-լիւնի-լիւնի թի-լիւնի
 թի-լիւնի. 8. Զիւն թի-լիւնի-լիւնի ըր ըր թի օ ըր ըր ըր օ
 թի-թարի թի-լիւնի-լիւնի օլաւաւր. 9. Սանաւ ըր ըր ըր
 թի-լիւնի օլաւաւր. 10. Ձաւաւր ըն ըն օլաւաւր ըն ըն ոյիւն
 ըն ըն թի-լիւնի-լիւնի օլաւաւր. 11. Պիւն թի-լիւնի-լիւնի
 թի-լիւնի, թի-լիւնի ըն ըն թի-լիւնի-լիւնի օլաւաւր ըն ըն. 12.
 Սանաւ թի ոյիւն ըն ըն թի-լիւնի թի-լիւնի օլաւաւր. 13. Սիւնի-
 թի թի ոյիւն թի-լիւնի-լիւնի ըն ըն թի-լիւնի-լիւնի օլաւաւր. 14. Իւնի
 ըր ըր օլաւաւր ըն ըն թի-լիւնի-լիւնի օլաւաւր. 15. Պանն թի-
 լիւնի թի-լիւնի թի-լիւնի թի-լիւնի թի-լիւնի-լիւնի օլաւաւր. 16. Պան-
 թի-լիւնի թի-լիւնի օլաւաւր ըն ըն թի-լիւնի-լիւնի թի-լիւնի-
 թի-լիւնի. 17. Օնաւաւր թի-լիւնի թի-լիւնի-լիւնի թի-լիւնի-
 թի-լիւնի թի-լիւնի թի-լիւնի թի-լիւնի թի-լիւնի. 18. Սիւնի-
 թի-լիւնի թի-լիւնի թի-լիւնի թի-լիւնի թի-լիւնի թի-լիւնի թի-
 լիւնի թի-լիւնի թի-լիւնի թի-լիւնի թի-լիւնի թի-լիւնի.

2. Ա Ռ Ձ Ի Լ Ծ Ո Ր Դ Ո Ի Թ Ի Ի Ն

Ա. 1. Je (demeurer) ici. 2. Vous (parler) vite.
 3. Tu (accepter) mes offres. 4. Nous (éviter, *անց. որ.*) les périls.
 5. Vous (briser) les éventails. 6. Ils (ramasser, *անց. որ.*) les feuilles.
 7. Quand j' (porter, *ապ. անց.*) ces lettres. 8. Vous (donner) de
 l'argent. 9. Nous (marcher, *անց. որ.*) pendant deux heures.
 10. Ils (terminer, *անց. ան.*) leurs travaux. 11. Tu (composer)
 ces chansons. 12. Le général (demander, *անց. որ.*) les soldats.
 13. Ces braves gens (oublier, *անց. որ.*) leurs fatigues. 14. Vous
 (laisser, *անց. ան.*) votre lettre sur la table. 15. J' (trouver,
անց. ան.) votre mouchoir sous la chaise. 16. Lorsque vous
 (terminer, *ապ. անց.*) votre tâche, vous (jouer, *ապ.*). 17. Les
 Romains (ignorer) les arts de la Grèce et se (contenter) de sa-
 voir la guerre. 18. Je l' (chercher, *անց. ան.*) longtemps.

combien il y a de personnes. 5. Sa grande dépense (consumer, թէա. ներ.) son bien. 6. Combien voulez-vous qu'il vous en (donner, ստ. անկ.)? 7. Je ne voudrais pas qu'ils (parler, ստ. անկ.) si haut. 8. Je ne (penser) pas que vous l' (consulter, ստ. գեր.). 9. Cette pièce de bois en (tomber) l' (frapper, անց. ան.) à la tête. 10. Il (parler) très-bas, de peur qu'on ne l' (écouter, ստ. անկ.) 11. Quoiqu'ils (crier, ստ. գեր.) de toutes leurs forces, on ne les entendit pas. 12. Quand j'en (parler, ապ. անց.) au ministre, je viendrai vous voir. 13. Il a fallu que nous (marcher, ստ. անկ.) toute la nuit. 14. Que penseriez-vous d'un fils qui (attenter, թէա. անց.) à la vie de son père? 15. Faut-il que vous (demander, ստ. ներ.) toujours ce qu'il m'est impossible d'exécuter? 16. Je ne veux pas que vous me (flatter, ստ. ներ.); je veux, au contraire, que vous me (déclarer, ստ. ներ.) franchement ce que vous en (penser). 17. Je ne serais pas venu à bout d'achever, quand j' (travailler, թէա. անց.) toute la journée. 18. Quand vous (balayer, ապ. անց.) la chambre, vous (essuyer, ապ.) les armoires, les tables et les chaises.

1. Անիկայ հեռուանց ողջունէ. 2. Կ' ուզէ որ երգէք. 3. Երբ որ գողերն իրարու ազդելու համար սուլեցին, քսան շարագործ տեսայ որ վրաս կու դային. 4. Համրէ քանի հոգի կան. 5. Իր մեծ ծախքն ինչքերը կը լմնցնէին. 6. Ի՞նչ կ' ուզէիր որ տար. 7. Չէի ուզեր որ այնչափ բարձր խօսէին. 8. Չէի կարծեր որ իրեն խորհուրդ հարցուցած ըլլայիք. 9. Ատ փայտին կտորն իյնալով, գլխին զարկաւ. 10. Շատ կամաց կը խօսէր որ չըլլայ թէ մտիկ ընեն. 11. Թէպէտ իրենց բոլոր զօրութեամբը կը կանչէին, բայց լսող մը չեղաւ. 12. Աս բանիս վրայ պաշտօնէին խօսելէս ետեւ քեզի կու դամ. 13. Հարկ

եղաւ որ բոլոր զիշերը քալենք. 14. Ինչ կ'ըսէիր որդւոյ մը վրայ՝ որն որ հայրը մեռցրնելու ետեւէ ինկած բլայ. 15. Ինչո՞ւ միշտ անանկ բաներ կ'ուզես ինձմէ, զորոնք չեմ կրնար ընել. 16. Չեմ ուզեր որ ինձի շողօքորթես, հապա կ'ուզեմ որ մտածածդ համարձակութեամբ յայտնես. 17. Բոլոր որն ալ աշխատելու բլայի, չէի կրնար գլուխ հանել. 18. Սենեակն աւելիէ՞ք ետեւ, պահարաններուն, սեղաններուն ու աթոռներուն վրայ սրբէ.

1. Օնն ուղտիսն սելամ լիբ. 2. Իմե՛ր գէ ոյեր շէյ լալբարանը. 3. Խըրալարան ոյերիոյերնէ խադեր լիբիէ էնէն ըւլբէ լալբարան ինչի, ի՛նչորիսմ գէ էնչիբիէ էիբի ինչիբիբի ինչիբիբի ուրու. 4. Սոյ պոգ գալ գէնէ լար. 5. Հարդեն շիարի խորճը՝ մալըն ինչիբի էրեր իրի. 6. Նե՞ իմե՛ր իրի գէ լիբիբիբի. 7. Իմե՛րիշ իրիսմ գէ օգարար գէ լալբարան էրիբիբիբի. 8. Սանմալ ըրբմ գէ օնն դանընըն օլբարանը. 9. Օ օրուն գարալան որիշիշոյ պալան լարարու. 10. Ինչիբիբիբիբիբի որիբի գէ լար լալբարան իրի. 11. Նե՞ գարար լալբարան լիբիբիբի գարար լալբարան ըստ դա, գիսն ինչիբիբի. 12. Պոս մալանալ ինչիբիբի մանըպարալ լալբարան էրիբիբի սանըն սիլի ինչիբի. 13. Պիմիան ինչիբիբիբի օլբարան. 14. Պոպանըն էօլբիբիբի լալբարան էլլարան հագգանն նե՞ որիբի իրի. 15. Նիչիան հեր լալբարան էրիբիբիբի լիբիբի լիբիբի իմե՛ր սին. 16. Իմե՛րիսմ գէ օգարարանն էրիբիբի, գալբիբիբի նե՞ լար ըստ իմե՛ր իսմ գէ սերպիմ որիբիբի. 17. Պիմիան ինչիբի լալբարանը, էնիբի ոյիբիբիբի իրի. 18. Օրայն սիբիբիբիբի սանըն դալարան, գիսնօլբարան լիբիբիբիբի իմե՛րիսմ սիլ.

3. ԵՐԿՐՈՐԴ ԼՕՐՐԴՈՒԹԻՒՆ

Ա. 1. Nous (punir) les paresseux. 2. Ils (ensevelir) les morts. 3. Vous (nourrir) beaucoup d'oiseaux. 4. Nous (adoucir, *անց. որ.*) ses peines. 5. Nabuchodonosor (embellir) Babylone. 6. Ainsi

done (périr) les ouvrages des hommes! 7. Il (engloutir, *անց. որ.*) les morceaux sans les mâcher. 8. Les fruits ne (nourrir) pas autant que la viande. 9. Il est juste de lui rendre ce qu'il (fournir, *անց. ան.*) pour vous. 10. Les bons rois (jouir) d'un grand bonheur. 11. Je ne crois pas que la mer (engloutir, *ստ. ներ.*) tant de vaisseaux. 12. L'air (retentir) des cris de joie. 13. Ils (remplir, *անց. որ.*) en peu de temps ce grand fossé. 14. Nous ne vous (avertir) plus. 15. Tu (fournir, *գեր.*) des preuves de ton ingratitude. 16. Je ne pensais pas qu'ils (remplir, *ստ. գեր.*) leur coffre d'or et d'argent. 17. Je (rougir) dans l'âme de me voir obligé d'accuser ce grand cœur. 18. Il voulait que la fortune (obéir, *ստ. անկ.*) à ses vœux. 19. Tous ses desseins (aboutir) à cela. 20. Il faut que vous en (avertir, *ստ. ներ.*) vos parents.

1. Ծոյլերը կը պատժենք. 2. Մեռելները կը թաղեն. 3. Գուք շատ թռչուն կը սնուցանէք. 4. Իր տառապանքը մեղմեցինք. 5. Նաբուքոզանսոր Բարիլն կը զարդարէր. 6. Այսպէս ուրեմն կը կորսուին մարդիկներուն գործքերը. 7. Առանց ծամելու պատառները կլլեց. 8. Պտուղները մօի չափ չեն սնուցաներ. 9. Իրաւունք է որ քեզի համար տուածը հատուցանես. 10. Բարի թագաւորները մեծ երջանկութիւն մը պիտի վայելեն. 11. Չեմ կարծեր որ ծովն այնչափ նաւեր կլլէ. 12. Օդն ուրախութեան ձայներէն կը խօսէր. 13. Ան մեծ փոսը քիչ ատենուան մէջ լեցուցին. 14. Մենք ձեզի ալ ազդարարութիւն պիտի չընենք. 15. Քու ապերախտութեանդ նշանները ցուցրցած էիր. 16. Չէի կարծեր որ սնտուկնին սսկում ու արծաթով լեցուցած ըլլային. 17. Մտքիս մէջ կ'ամբընայի աս մեծ սիրտն ամբաստանելու ստիպուած ըլլալուս համար. 18. Կ'ուզէր որ բախան իր բաղձանքին հնազանդի. 19. Ամէն իր խորհուրդ-

ኅይወቱን ብላህልህኑህ ሰላም ደ. 20. ጣቱዋ ደ ሆ ሰላም ያህልህ ያህልህዋዋ ተሰጥቷል.

1. የዕለታዊነት ስሜት ስሜት ደ. 2. የዕለታዊነት ስሜት ስሜት ደ. 3. ሆኖ ሆኖ ሆኖ ሆኖ ሆኖ. 4. ሆኖ ሆኖ ሆኖ ሆኖ ሆኖ. 5. ሆኖ ሆኖ ሆኖ ሆኖ ሆኖ. 6. የዕለታዊ ስሜት ስሜት ስሜት ስሜት ስሜት ስሜት. 7. ሆኖ ሆኖ ሆኖ ሆኖ ሆኖ. 8. ሆኖ ሆኖ ሆኖ ሆኖ ሆኖ. 9. ሆኖ ሆኖ ሆኖ ሆኖ ሆኖ. 10. የዕለታዊ ስሜት ስሜት ስሜት ስሜት ስሜት ስሜት. 11. ሆኖ ሆኖ ሆኖ ሆኖ ሆኖ. 12. ሆኖ ሆኖ ሆኖ ሆኖ ሆኖ. 13. ሆኖ ሆኖ ሆኖ ሆኖ ሆኖ. 14. ሆኖ ሆኖ ሆኖ ሆኖ ሆኖ. 15. ሆኖ ሆኖ ሆኖ ሆኖ ሆኖ. 16. ሆኖ ሆኖ ሆኖ ሆኖ ሆኖ. 17. ሆኖ ሆኖ ሆኖ ሆኖ ሆኖ. 18. ሆኖ ሆኖ ሆኖ ሆኖ ሆኖ. 19. ሆኖ ሆኖ ሆኖ ሆኖ ሆኖ. 20. ሆኖ ሆኖ ሆኖ ሆኖ ሆኖ.

ጱ. 1. Il (ternir, *ሰላም* . ሆ .) sa gloire. 2. Ainsi s'(évanouir) les empires et les nations ! 3. C'était lui qui (fournir) du blé à l'armée. 4. Je ne pourrais jamais me persuader que cela (nourrir, *ሰላም* . ሰላም .) si bien. 5. Pensez-vous qu'ils (remplir, *ሰላም* . ሰላም .) leurs devoirs ? 6. Ne fallait-il pas que les paysans (nourrir, *ሰላም* . ሰላም .) les soldats ? 7. J'espère que vous (accomplir, *ሰላም* . ሰላም .) ses désirs. 8. Est-il possible qu'on (punir, *ሰላም* . ሰላም .) de mort une si légère faute ? 9. Il ne croyait pas que cela me (réjouir, *ሰላም* . ሰላም .) dans son dessein. 11. Les nouvelles coutumes (abolir) les anciennes. 12. En (réunir, *ሰላም* . ሰላም .) toutes

ces preuves, on en conclut qu'il est innocent. 13. Cela (adoucir) un peu votre mal. 14. Ils (démolir, *թէա. անց.*) cette maison, si on ne les en eût détournés, 15. Son armée va toujours en (grossir, *ընդ. ներ.*) 16. (Affermir)-le dans sa résolution. 17. Après (réfléchir, *աներ. անց.*) huit jours, il vint me dire ce qu'il avait résolu. 18. Nous (saisir, *անց. որ.*) le voleur au moment où il s'échappait.

1. Իր փառքը նսեմցուց. 2. Ասանկ կը կորսուին տերութիւններն ու ազգերը. 3. Բանակին ցորենը հոգացողն ինքն էր. 4. Չէի կրնար համոզուիլ որ ասիկայ անանկ աղէկ մնուցանէ. 5. Ար կարծէք որ իրենց պարտքերը կը կատարեն. 6. Պէտք չէր մի որ զեղացիները զինուորները կերակրած ըլլային. 7. Ար յուսամ որ իր բազմանքները կը կատարէք. 8. Կարելի բան է որ ասանկ թեթեւ յանցանքի մը համար մահուան դատապարտեն. 9. Չէր կարծեր որ ասիկայ զիս ուրախացրնէ. 10. Ար բազմամ որ խորհուրդը գլուխ հանէ. 11. Նոր սովորութիւնները հինները կը ջնջեն. 12. Աս ամէն վկայութիւնները ժողովելով, եզրակացուցին որ անմեղ է. 13. Ասիկայ քիչ մը ցաւերնիդ պիտի մեղմէ. 14. Ես դարձուցած չըլլային նէ, աս տունս կործանած կ'ըլլային. 15. Իր զօրքն երթալով կը բազմանայ. 16. Զինքն իր առաջադրութեան մէջ հաստատէ. 17. Ութը օր մտածելէն ետեւ, եկաւ որոշածն ըսաւ. 18. Գողը փախչելու ատեն բռնեցինք.

1. Քեանոյ շնորհով ինչքան ինչքան. 2. Տէրութեան ինչքան ինչքան ինչքան ինչքան. 3. Օրհնանքն ինչքան ինչքան ինչքան. 4. Ինչքան ինչքան ինչքան. 5. Ստեղծողն ինչքան ինչքան. 6. Լալը ինչքան ինչքան ինչքան. 7. Ուստի ինչքան ինչքան. 8. Ստեղծողն ինչքան ինչքան ինչքան.

vous m'(apercevoir, ստ. անկ.) dans ce tumulte.
 19. Il (devoir) revenir sur ses pas.

1. Ալ բան մը չեմ տեսներ. 2. Պէտք չէ որ յուսահատիս. 3. Չորս նամակ ընդունեցան. 4. Պէտք էր որ երթայիք. 5. Մենք զձեզ հեռուանց տեսներ. 6. Ըսածներդ բոլոր աղէկ կ'իմանայի 7. Պէտք էր որ ուրիշ կերպ վարուէիր. 8. Այսօր հօրերնէդ լուր մը պիտ'որ ընդունիք. 9. Ար կարծէք որ ձեզի համար բարեկամութիւն զգացած ըլլայ. 10. Ան ժառանգութիւնն ու անկից առած շահը ետ տալու հարկաւորեցաւ. 11. Զձեզ շատ պաղուտութեամբ ընդունեցաւ, թէպէտ եւ պէտք էր մեծ սէր ցուցնել. 12. Անծաւիս մէջ երիտասարդ մը տեսայ. 13. Չէի կարծեր որ դուն ան առթին մէջ այնչափ վեշտ ունեցած ըլլայիր. 14. Անիկայ էր որ եկամուտները կ'առնէր. 15. Պէտք է որ զինքը տեսած ըլլայ. 16. Քիչ մը ետքը թեմիստոկղէսէն նամակ մը առաւ. 17. Չեմ կրնար իմանալ որ խելացի մարդ մը կրնայ մի այսչափ ինք զինքը մտնալ. 18. Չէի կարծեր որ ան խոսվութեան մէջ զիս տեսնէիր. 19. Պէտք պիտ'որ ըլլայ որ անմիջապէս, զացածին պէս ալ ետ դառնայ.

1. Այսքան շատ չէի կ'եզրօնէր ում. 2. Իմօրինակի +եմեմէնք սին. 3. Տեօրէ մեմեմեմ մարտը. 4. Անիմեմէնք իմեմէնք. 5. Պէնք սեմէնք ուղեմեմէնք կ'եզրօնէմ. 6. Տեմեմէնք մեմէնք եմէնք ուղեմեմէնք ուղեմեմ. 7. Անիմեմ մարտը եմէնք մեմէնք. 8. Պեմէնք մեմէնք մեմէնք մեմէնք մեմէնք. 9. Սեմէնք սեմէնք մեմէնք մեմէնք մեմէնք. 10. Օ մեմէնք մեմէնք մեմէնք. 11. Սեմէնք մեմէնք մեմէնք մեմէնք մեմէնք մեմէնք. 12. Մեմէնք մեմէնք մեմէնք մեմէնք մեմէնք. 13. Սեմէնք մեմէնք մեմէնք. 14. Իմեմէնք մեմէնք մեմէնք. 15. Օ մեմէնք մեմէնք. 16. Պէմէնք մեմէնք մեմէնք. 17. Անիմեմ սեմէնք

հայօր էի պէր զգլու զարմ զն զարար լինարննի ունարա-
 պէլի՞ր ի՞. 18. Սահմալ ըստ էի օ լիւրըրը զարմընար-
 պէննի իկօրէսիննի. 19. Չտէս-ճաբ, այսը իօդն- էլէ իկրէ
 զիճէճէ.:

5. ՉՈՐՐՈՐԿ ԼԾ ՈՐԿՈՒԹԻՒՒՆ

1. Il vous (attendre). 2. On (tondre) les brebis.
 3. Je ne lui (répondre, *անց. որ.*) rien. 4. Ce chien
 (mordre) les passants. 5. Le soleil (fondre, *անց.
 ան.*) la neige. 6. Nous n'(entendre, *անց. որ.*) rien
 de ce que vous nous avez dit. 7. Il nous (attendre,
գեր.) au passage. 8. Nous (perdre, *անց. որ.*) nos
 meilleures troupes dans cette guerre. 9. Il m'(ré-
 pondre, *թէա. անց.*) une sottise, si je l'avais in-
 terrogé. 10. Voulez-vous que je vous (attendre,
սա. ներ.) demain chez moi? 11. Il (répandre, *թէա.
 ներ.*) volontiers son sang pour la foi. 12. Vous (pré-
 tendre) marcher devant lui. 13. Nous (entendre,
անց. որ.) quelqu'un venir vers nous. 14. Ce prince
 (perdre) la vie avec la couronne. 15. Ils me (vendre,
անց. որ.) à un marchand d'esclaves. 16. Il ne croyait
 pas que nous le (défendre, *սա. անկ.*) contre ses
 assassins. 17. S'il prenait des précautions, il ne (per-
 dre, *թէա. ներ.*) pas la vie. 18. Ils (répandre, *անց.
 որ.*) bien de l'argent pour gagner les suffrages. 19.
 Ne fallait-il pas que vous l'(entendre, *սա. անկ.*)?
 20. Croyez-vous que Dieu (suspendre, *սա. ներ.*)
 encore les effets de sa justice?

1. Չեղի կը սպասէ. 2. Մաբիները կը խու-
 զեն. 3. Իրեն ամենեւին բան մը պատասխան չտուի.
 4. Աս շունն անցաւորները կը խածնէ. 5. Արեւը
 ձիւնը հալեցուց. 6. Մեզի ըսածներնէդ ամենեւին
 բան մը չլսեցինք. 7. Ճամբուն վրայ մեզի սպասած
 էր. 8. Ամենէն աղէկ գնդերնիս սա պատերազմին
 մէջ կորսընցուցինք. 9. Իրեն հարցընելու ըլլայի նէ,

անպիտան պատասխան մը կու տար . 10 . Կ'ուզէք որ վաղը տունը ձեզի սպասեմ . 11 . Յօժարութեամբ արիւնը հաւատքի համար կը թափէր . 12 . Իր առջեւէն երթալ կ'ուզէիք . 13 . Լսեցինք որ մէկը մեզի կու գար . 14 . Աս իշխանը թագին հետ կեանքն ալ պիտի կորսընցընէ . 15 . Չիս մարդավաճառի մը ծախեցին . 16 . Չէր կարծեր որ մենք զինքը սպաննել ուզողներէն պաշտպանենք . 17 . Չգուշութիւն ընէր նէ , կեանքը չէր կորսընցընէր . 18 . Քուէները կամ հաւանութիւնը վաստրկելու համար շատ ստակ ծախեցին . 19 . Պէտք չէր որ զինքը լռէիք . 20 . Ար կարծէք որ Աստուած իր արդարութեան գործքերը ալ պիտի յապաղէ .

1 . Սիղէ պէտքօր . 2 . Գօյունլարը քլարէյօրլար . 3 . Օնն հիշ պէր ճեղապ զէրօեպի . 4 . Օ +եօփէ + հէլէն րեօնէնէ ըսըըը . 5 . Աիւնէլ գարը երէմի . 6 . Պիղէ րեպի + լէրիմի րեմն հիշ պէր շէյ իշիմի . 7 . Եօլ իսսիւնարտ պիղէ պէտքօր իրի . 8 . Պոս ճէն + իշիմի եմ էյի սս + երիմի գայոյ երի . 9 . Օնն սիսալ երի ճէ + օլալարը , ույղունսոն պիղ ճեղապ զէրի իրի . 10 . Իսիւր օի սիմիլ + ի եարըն ելարտ սիղէ պէտքօր . 11 . Ճանն հեօնիլարտ րիմն հագընն գանըն րեօեի իրի . 12 . Իօնիւնարտն հիլիմի + իսիւր իրիմի . 13 . Պիլիմի պիղէ րօլարն հիլիմի րոնյարոգ . 14 . Պոս գրալ իսճը իլէ եօրիմի րե զայ երեճէ . 15 . Պիլի պիղ եեպի րաղիբիմննն սսիլարը . 16 . Սանսոն ըրը + ի եօլիմիմն գասի երիլիլիմի էլիմիմն օնն գօրոնյալար . 17 . Սգըննը օլալարը եօրիմի զայ երիմի իրի . 18 . Իիլարը , եարարըն էլէ հիլիմի իշիմն ըփ գարս իարճ երիլիլի . 19 . Օնն իշիմիլի րեյիլ օի իրիմի . 20 . Ալլան + եմի սարալիլիմիմն իճրարընը րանն հիլիմի + իլիլիմի օի սանըր սընըլ .

6. ՉՈՐՍ ԱԾՈՐԴՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԼՑ ԳԻՏԵԼԻՔ

Ա. 1. Il (nager) dans le fleuve. 2. Il (recommencer, *անց. որ.*) à chanter. 3. Nous (manger) des fruits. 4. Ils (employer) bien leur temps. 5. Il veut que nous (étudier, *ստ. ներ.*) nuit et jour. 6. Je (nettoyer) aujourd'hui ma maison. 7. J'(espérer) qu'il viendra bientôt. 8. Nous (employer) toutes nos forces pour faire aller ce vaisseau. 9. Je voudrais qu'il (manger, *ստ. անկ.*) un peu de pain avant de partir. 10. Hérodote qu'on (appeler) le père de l'histoire (commencer) à écrire. 11. On dit que cet édifice (chanceler). 12. Il est bon que nous nous (réconcilier, *ստ. ներ.*) avec nos ennemis. 13. Il (cacher) lui-même ses lettres. 14. Nous (célébrer) demain l'anniversaire d'une victoire. 15. Il n'est rien que nous (oublier, *ստ. ներ.*) aussi facilement que les malheurs passés. 16. La mort (révéler) les secrets des cœurs. 17. Il (protéger) l'innocence opprimée. 18. Autrefois vous (employer) différents moyens pour aller à vos fins. 19. Je crois qu'il (achever) demain. 20. Croyiez-vous qu'il (exaucer, *ստ. անկ.*) votre prière?

1. Գետին մէջ կը լողար. 2. Նորէն երգելու սկսաւ. 3. Մենք պտուղ կ'ուտենք. 4. Ատեննին աղէկ կը գործածեն. 5. Կ'ուզէ որ զիշեր ցորէկ ուսման ետեւէ ըլլանք. 6. Այսօր տունս պիտի մաքրեմ. 7. Ար յուսամ որ քիչ մը ետքը կու գայ. 8. Ան նաւը քալեցընելու համար բոլոր զօրութիւնն ի գործ կը դնէինք. 9. Ար բաղձայի որ ճամբայ ելլելէն յառաջ քիչ մը հաց ուտէր. 10. Հերոսոտոս, որն որ պատմութեան հայր կը կանչուի, գրելու կը սկսէր. 11. Աս տունը կ'երերայ, կ'ըսեն. 12. Աղէկ է որ թշնամիներնուս հետ հաշտուինք. 13. Նամակ-

ներն ինք անձամբ կը կնքէ: 14. Վաղը յաղթու-
թեան մը տարեդարձի հանդէսը պիտի կատարենք.
15. Անցած վիշտերուն պէս բան մը շուտ չենք մոռ-
նար. 16. Մահը սրտերուն ծածուկները դուրս կը
հանէ. 17. Հարստահարած անմեղութիւնը կը պաշտ-
պանէր. 18. Յառաջ ձեր վախճանին հասնելու համար
զանազան միջոցներ կը դործածէիք. 19. Ար կարծեմ
որ վաղը պիտի լմննցնէ. 20. Ար կարծէիք որ ձեր
ազաչանքը պիտի լմնէր.

1. Չորս ինչոյց որ որ. 2. Ենթարէն (Ինչոյց-
չորս) որ չորս. 3. Պէշ Վեյլէ եւր իշ. 4. Վ-
գըլուրըն էնէ Գ-լուրըն. 5. Ի-լուր թէ Ի-ճէ Ի-նոր-
իւր Ի-նոր-իւր թէ-լուր. 6. Պ- Ի-ն էլ-ի Ի-նոր-
ճէն. 7. Ո-մար ը՛ք թէ ուր ու ռ-նոր- Ի-լուր. 8. Օ Ի-նոր
Ի-նոր-Ի-նոր ի-նոր ու-լուր-նոր Ի-լուր ը-լուր.
9. Ար-լուր-լուր թէն թէ ելու ը-լուր-նոր ուր ու
Ե-լուր-նոր. 10. Հ-նոր-լուր թէն Ի-նոր ը-լուր-նոր
Ի-լուր-նոր որ-լուր ը-լուր. 11. Պ- Ե-լուր-նոր
նոր-լուր ը-լուր թէն ու-լուր. 12. Մ-լուր-
նոր-լուր ը-լուր թէն ու-լուր. 13. Ե-լուր-
նոր-լուր ը-լուր թէն ու-լուր. 14. Ե-լուր-
նոր-լուր ը-լուր թէն ու-լուր. 15. Ա-լուր-
նոր-լուր ը-լուր թէն ու-լուր. 16. Ե-լուր-
նոր-լուր ը-լուր թէն ու-լուր. 17. Չ-լուր-
նոր-լուր ը-լուր թէն ու-լուր. 18. Ե-լուր-
նոր-լուր ը-լուր թէն ու-լուր. 19. Ս-լուր-
նոր-լուր ը-լուր թէն ու-լուր. 20. Ս-լուր-
նոր-լուր ը-լուր թէն ու-լուր.

Բ. 1. Il y a longtemps que je (servir) ma
vieille mère infirme. 2. Mon nom (devenir) cher aux
siècles à venir. 3. Deux ou trois ans d'étude lui
(ouvrir, *անց. ան.*) l'esprit. 4. On peut servir Dieu
en (servir) le roi. 5. Il (devenir, *անց. որ.*) comme
le roi des autres hommes. 6. Les vents contraires
nous (retenir, *անց. որ.*) longtemps à Tyr. 7. Ne le

croyez pas, il (mentir) effrontément. 8. Il (parvenir, *անց. որ.*) de bonne heure à l'épiscopat. 9. Après (obtenir, *աներ. անց.*) de lui la liberté de son pays, il la (soutenir, *անց. որ.*) par les armes. 10. Si j'allais à la campagne, il (venir, *թէա. ներ.*) m'y trouver. 11. Il y a dix ans qu'il me (servir) et me (servir, *թէա. ներ.*) encore, s'il le pouvait. 12. Nous (parvenir, *անց. որ.*) bientôt à la porte du temple. 13. Une rougeur subite (couvrir, *անց. ան.*) son visage. 14. Il faut que je (partir, *սա. ներ.*) aujourd'hui pour Paris. 15. Je ne croyais pas que vous (venir, *սա. անկ.*) si tôt. 16. Je le (tenir) bien, il ne m'échappera pas. 17. Le bruit de cette action (parvenir, *անց. որ.*) jusqu'aux oreilles de Sésostris. 18. Il veut que son fils (tenir, *սա. ներ.*) toujours les yeux baissés. 19. L'armée (souffrir, *անց. ան.*) beaucoup dans sa marche, faute de provisions. 20. Il (retenir) injustement un bien qui m'(appartenir).

1. Հատ ատեն կայ որ հիւանդ պառաւ յօրս կը ծառայեմ. 2. Իմ անունս ապագայ դարերուն սիրելի պիտ'որ ըլլայ. 3. Երէք շորս տարւան ուսումն իր խելքը բացաւ. 4. Թագաւորին ծառայելով յարգ կըրնայ Աստուծոյ ալ ծառայել. 5. Անիկայ ուրիշ յարգիկներուն թագաւորին պէս եղաւ. 6. Հակառակ հովերը երկայն ատեն զմեզ Տիւրոս արգելեցին. 7. Իրեն մի հաւատար, անամօթութեամբ կը սսէ. 8. Ինք շատ շուտ եպիսկոպոսութեան հասաւ. 9. Անկից իր գաւառին ազատութիւնն ընդունելէն ետեւ, զէնքով ալ հաստատուն պահեց. 10. Գեղ երթալու ըլլայի նէ, կու գար հոն ալ զիս կը գտներ. 11. Տասը տարի է որ ինծի կը ծառայէ, ու թէ որ կարենար՝ աւելի ալ կը ծառայէր. 12. Քիչ մը ետքը տաճարին դուռը հասանք. 13. Իր երեսը յանկարծական կարմրութիւն մը ծածկեց. 14. Փարիզ երթալու համար պսօր ճամբայ ելլելու եմ. 15. Չէի կարծեր որ պս-

չափ շուտ դար . 16 . Ջինքն աղէկ կը բռնեմ, ձեռքէս չիկրնար ազատիլ . 17 . Աս դործքիս լուրը Սեռոսարիսին տկանջը հասաւ . 18 . Կ'ուզէ որ որդին միշտ աչուրները վար բռնէ . 19 . Ջորքը պաշար շունենալուն ճամբան շատ նեղութիւն քաշեց . 20 . Անիրաւութեամբ քովը կը պահէ անանկ ինչք մը որ իմն է .

1 . Խոյլէ լաճընդաման պէրէ գօժաբը խոսիւն լաւի-
րեօն իւրընէն ետեր իմ . 2 . Պէնիմ իսօմ ինքնէն շէման-
լարս գըյօնէնէն, սեղիկէն-լէն օլաժագ . 3 . Ինչ որտօրն սե-
նէլէն իմ շէննիկէն ալար . 4 . Քէշէն գորիշահա իւրընէն
էնտիտիւն Ալլահա որս իւրընէն ետիպիլէր . 5 . Օ սիւեր
ապիսիւրիկն գորիշահա ինչի օլարս . 6 . Ջըրոր ընդիւր-
լար իսյլէն շէման պիշէ Սորորս ալ գօրոն-լար . 7 . Օնա ինան-
սա, սիւանսորսն ետան սեօյլէր . 8 . Օ գիտ շափոտ
գիտօրս-պլար գ անսըպընա ենիկէշտի . 9 . Օնորան տիտի
էյ-լէնիկէնն աղարիկիկէնն ալարգօրան սօնըրս, սիւան ըլ
օ աղարիկիկէն գաղի սագլար . 10 . Քեօյե ինտիճէն օլարըրը,
օրոյս որս ինիկէն պիշէ պոն-լար սորոն . 11 . Օն սենե
որիւր տի պանա իւրընէն ետիյօր, գորորիկէն օլարըր որան
շիտորտ որ ետեր իոր . 12 . Պիւր ալ սօնըրս հիյտիկէն գ-
գոնսոնա ենիկէշտի . 13 . Օլ սոնի պիւր գըրճըրըր րըր
էն-շիտիկէն գագարը, պիւրորն պիւրէ գըր գըրճըր օլ-
արոն . 14 . Իլ ելպիկէն Փորիկէն ինիկէն պոն ինն եօլ
լըրճարըր . 15 . Սանսալ ըրըր տի պոն գորար շափոտ
իկէնիկէն . 16 . Օնոն էյիճէն ին-լիսոն ռոս, էլիկէն
գալարալ . 17 . Պոն լաճընն իսպիլի Սեօնիկէնն գոն-
լարըն ենիկէշտի . 18 . Իսիւր տի օլարս հիւր լաճիկէն
իկէն աղարս ին-լիսոն . 19 . Ջաիւրէ օլարըրըր էլիկէն սոտի
եօլարս լըր սըրիկէն շիտի . 20 . Նահագգ ետիւր ճալըր
էանընորս սագլար .

Գ. 1. Cet homme-là me (plaire) beaucoup.
2. Ce chemin (conduire) à la ville. 3. Je vous
(plaindre) extrêmement. 4. Je le (reconnaitre) par-
faitement. 5. Je ferai ce qu'il vous (plaire, այդ).

6. Il ne vous (craindre) guère. 7. Il (paraître, *անց . որ .*) comme un éclair. 8. Après avoir dit cela il se (taire, *անց . որ .*). 9. Il me (contraindre, *անց . որ .*) à le dire. 10. C'est le soleil qui (cuire) tous les fruits. 11. Alors (paraître, *անց . որ .*) cet homme si admirable. 12. Il (joindre, *անց . որ .*) les deux jardins. 13. Croyez-vous que nous le (craindre, *ստ . ներ .*)? 14. Je ne voudrais pas qu'on me (reconnaître, *ստ . անկ .*). 15. Il a des ennemis, mais ils ne (paraître) pas. 16. Je te (plaindre) de tomber dans ses mains redoutables. 17. Ne vous (contraindre) pas pour moi. 18. On (cuire) du pain dans toutes les villes pour les troupes. 19. Il y a des sauvages qui se (peindre) le corps et le visage. 20. Moïse (conduire, *անց . որ .*) le peuple d'Israël.

1. Աս մարդս ինձի շատ հաճոյ է. 2. Աս ճամբանքաղաք կը տանի. 3. Վրադ շատ կը ցաւիմ. 4. Չինքը կատարեալ աղէկ կը ճանչնամ. 5. Չեղի հաճոյ եղածը կ'ընեմ. 6. Չեզմէ գրեթէ ամենեւին շիվանար. 7. Փայլակի մը պէս երեւցաւ. 8. Ասիկայ ըսելէն ետեւ լռեց. 9. Չիս ան բանն ըսելու ստիպեց. 10. Արեգակն է որ ամէն պտուղները կը հասցընէ. 11. Ան ատեն երեւցաւ աս զարմանալի մարդը. 12. Ան երկու պարտեզները միացուց. 13. Ար կարծէք որ իրմէ կը վախնանք. 14. Չէի ուզեր որ զիս ճանչնային. 15. Թշնամիներ ունի, բայց չեն երեւնար. 16. Իր սարսափելի ձեռուրներն իյնալուդ վրայ կը ցաւիմ. 17. Ինձի համար նեղութիւն մի քաշէք. 18. Ամէն քաղաքները զինուորաց համար հաց կ'եփուէր. 19. Վայրենիներ կան որ մարմինն ու դէմքերն կը ներկեն. 20. Մովսէս Իսրայէլացուց ժողովրդեան ասաջնորդեց.

1. Պոս սարսափան լեզուաւ երբ էմ. 2. Պոս ետ շէնքէն լեզուաւ. 3. Սէնէն լեզու ճշտ ըմ. 4. Օնոս քէտ էյն ինան ըմ. 5. Սէնէն մարդու զլուան երբ էմ. 6. Հէնէն քէտէն ըմ զօրքսաւ. 7. Շէնէն քէտէն քէտէն. 8.

9. Գլխնի պոռնոս
 Կէտիցի Կեճոյոս Ելիտի . 10 . Հէր Կեյվէլիցի Ելիցի Կեյլիցի
 Կիւնից Կիւր . 11 . Գոս Կեյլից Կեյլից Կեյլից Կեյլից Կեյլից .
 12 . Օ Կիւնից Կեյլից Կեյլից Կեյլից Կեյլից . 13 . Սոնից Կեյլից Կեյլից
 Կեյլից Կեյլից Կեյլից Կեյլից . 14 . Իսկիւնից Կեյլից Կեյլից Կեյլից Կեյլից .
 15 . Տիւնից Կեյլից Կեյլից Կեյլից Կեյլից Կեյլից . 16 . Օնից Կեյլից
 Կեյլից Կեյլից Կեյլից Կեյլից Կեյլից Կեյլից . 17 .
 Գլխնից Կեյլից Կեյլից Կեյլից Կեյլից Կեյլից . 18 . Ասից Կեյլից Կեյլից
 Կեյլից Կեյլից Կեյլից Կեյլից Կեյլից . 19 . Եկից Կեյլից Կեյլից Կեյլից
 Կեյլից Կեյլից Կեյլից Կեյլից Կեյլից . 20 . Մոս Կեյլից Կեյլից Կեյլից
 Կեյլից Կեյլից Կեյլից Կեյլից Կեյլից .

Գ. 1. Ils l' (contraindre, *անց . ան .*) à se battre. 2. Son courage (croître) avec les périls. 3. Je n'aurais jamais cru que vous l' (craindre, *սո . գեր .*). 4. Un rayon de joie (paraître, *անց . որ .*) dans ses yeux. 5. C'est un homme qui mérite qu'on le (plaigne, *սո . ներ .*). 6. Ils (connaître, *անց . որ .*) que le danger devenait pressant. 7. Ils nous (peindre, *անց . որ .*) des couleurs les plus noires. 8. On peut toujours dire des choses qui (plaire, *սո . ներ .*). 9. Ces eaux (cuire) un oeuf en moins de cinq minutes. 10. Voilà encore un chemin que je ne (connaître) pas. 11. Il vous a bien dit telle chose, mais il vous en (taire, *անց . ան .*) bien d'autres. 12. Ces arbres (produire) de bons fruits. 13. Autrefois on (oindre) les athlètes pour la lutte. 14. Il ne fallait pas que vous le (craindre, *սո . անկ .*) tant. 15. Il ne convenait pas qu'on vous y (contraindre, *սո . անկ .*) par force. 16. Croyez-vous qu'ils vous (connaître, *սո . անց .*)? 17. Tout ce discours se (réduire) à prouver que vous avez tort. 18. Je souhaitais qu'ils (joindre, *սո . անկ .*) leurs efforts. 19. Sa rage allait toujours (croître, *լնդ . ներ .*). 20. Ils nous (conduire, *անց . ան .*) par des défilés.

1. Զինքը կռուելու ստիպեցին. 2. Քաջութիւնը վտանգներուն հետ կ'աճեր. 3. Չէի կրնար հաւատալ որ դուք իրմէ վախցած ըլլայիք. 4. Աշուրներուն մէջ ուրախութեան նշոյլ մը երեւցաւ. 5. Աս մարդս արժանի է որ վրան ցաւ ունեցուի. 6. Ճանչցան որ վտանգն աւելի ստիպողական կ'ըլլար. 7. Զմեզ շատ զէշ մարդու պէս ձեւացուցին. 8. Մարդ կրնայ միշտ անանկ բաներ ըսել որ հաճոյ ըլլան. 9. Աս ջրերը հինգ բոպէէն քիչ ատենուան մէջ հաւկիթ մը կ'եփեն. 10. Ահաւասիկ ուրիշ ճամբայ մ'ալ որն որ ես չէի ծանշնար. 11. Քեզի աս բանս ըսաւ, բայց ուրիշ շատ բաներ ալ լսեց. 12. Աս ծառերս աղէկ պտուղներ կը բերեն. 13. Յառաջագոյն գօտեմարտութեան համար բնիշները կ'օժէին. 14. Պէտք չէր որ իրմէ այնչափ վախնայիր. 15. Չէր վայլեր որ զձեզ բռնութեամբ ան բանին ստիպէին. 16. Ար կարծէք որ զձեզ ծանչցած ըլլան. 17. Բոլոր աս խօսքս ձեր յանցանք ունենալը ցուցնելու կը ծառայէ. 18. Ար բաղձայի որ իրենց ծիգը միացրնէին. 19. Կատաղութիւնն երթալով կ'աճեր. 20. Զմեզ նեղ ճամբաներէ տարին.

1. Օնո՞ր տեօյէ՞ն շէյէ շըրլարը. 2. Թե՛ն լիք է լիք արթար ըլլած է ինքն ինքն տէ արթար ըրը. 3. Ին՞ն ահա ըրը՞ք է նէ շնորան քօրքօն շ լայը ըրը ըրը. 4. Կեօ շէրքն տէ պէր շարը շէ լիք է ինքն ինքն. 5. Պո՞ր է ինքն ինքն ինքն ինքն ինքն ինքն. 6. Թե՛ն լիք է ինքն ինքն ինքն ինքն ինքն ինքն. 7. Պէ՛ն լիք է ինքն ինքն ինքն ինքն ինքն. 8. Քէ՛ն լիք է ինքն ինքն ինքն ինքն ինքն ինքն. 9. Պո՞ր ինքն ինքն ինքն ինքն ինքն ինքն. 10. Ինքն ինքն ինքն ինքն ինքն ինքն. 11. Պո՞ր ինքն ինքն ինքն ինքն ինքն ինքն. 12. Պո՞ր ինքն ինքն ինքն ինքն ինքն ինքն. 13. Ինքն ինքն ինքն ինքն ինքն ինքն. 14. Օնորան օ քորքօն ինքն ինքն. 15. Օլ ինքն ինքն

« Ի՞նչ շօք է՞ն՞ձե՛ք Ե֊մ֊բը՛ն՞ա՛յ ը՛րբ . 16 . Ս֊ն՞ը՛ր « ըն՞ը՛չ +
 « Ի՞նչ է՛ Ռ֊ն՞ը՛ն՞ը՛ զ՛լո՛ւն՞ը՛ր . 17 . Պ֊ն՞ ճե՛օ՛ք « Ե֊զ՛լէ՛ր Են՞ճ֊մ֊
 « Ի՞նչն Գ֊ապ֊ան՞ը՛ն՞ը՛ զ՛լո՛ւն՞ը՛ր Ի֊ապ֊ը՛ Եր֊բը՛ . 18 . Ար՛չէ֊լէ՛ր
 Իր֊ի՛ + Ի՞ ղէ՛րլէ՛քրէ՛ Կ֊լը՛ն՞ը՛րը՛ր . 19 . Աչ՛նը՛նը՛ն Ի՞ն՞ը֊
 « Ի՛ճէ՛ « րէ՛րը՛ ը՛րբ . 20 . Պէ՛չէ՛ ր֊ր Ե֊լը՛րր֊ն Ի՛ե֊րէ՛ր֊
 « Ի՛լէ՛ր .

131 — 133

7. ԿՐԱՒՈՐԱԿԱՆ, 2ԷԶՈՔ ՈՒ ՓՈՒԱԴԱՐԶ ԲԱՅԵՐ

Ա . 1. Je (obliger, *անց . որ .*) de céder. 2. Il (haïr) de tout le monde. 3. Tu (châtier) de ton imprudence. 4. Il (tuer, *անց . որ .*) par son fils. 5. Combien de pauvres (oublier)! 6. Les biens de notre père (vendre, *անց . ան .*). 7. Vous (inviter) à cette cérémonie. 8. Ils (effrayer) pour peu de chose. 9. Son frère (rendre) à ses parents. 10. Les Syriens (chasser, *անց . որ .*) de la citadelle. 11. Votre père (avertir) de vos crimes. 12. Quelques-uns (priver, *անց . որ .*) de la sépulture. 13. Nous (obliger, *անց . ան .*) de travailler toute la journée. 14. Ils (punir) quand ils (interroger, *ապ . անց .*). 15. Nous (assaillir, *անց . որ .*) par un vent épouvantable. 16. Ils dirent au roi que nous (trouver, *գեր .*) dans un navire phénicien. 17. Je ne croyais pas qu'il (aimer, *սա . անկ .*) de son père. 18. Pensez-vous qu'ils (épouvanter, *սա . ներ .*) pour si peu de chose ? 19. L'agneau (emporter, *թէա . անց .*) par le loup, si le berger l'avait abandonné. 20. Je souhaiterais que cette chambre (nettoyer, *սա . անկ .*) avec plus de soin.

1. Թող տալու, ետ քաշուելու հարկադրեցայ .
 2. Ամենէն կ'ատի . 3. Անխոհեմութեանդ պատիժը պիտի կրես . 4. Իր որդիէն սպանուեցաւ . 5. Որչափ աղքատներ կը ճողցուին . 6. Հօրերնուս ինչքերը ծախուեցան . 7. Աս հանդիսութեան պիտի հրաւիրուիք .

longtemps ensemble. 5. Ils (arriver, *անց. ան.*) d'Espagne. 6. Croyez-vous qu'ils (partir, *ստ. անց.*)? 7. Dès que nous (entrer, *անց. յառ.*) dans la voiture, elle partit. 8. Le voleur (échapper, *անց. ան.*) de prison. 9. Il (aller, *անց. ան.*) au-devant de son frère. 10. Vous (descendre, *գեր.*) de votre char. 11. Je ne croyais pas qu'il (tomber, *ստ. գեր.*) de si haut. 12. Télémaque (rester, *գեր.*) seul avec Mentor. 13. Il (monter, *անց. որ.*) dans sa chambre, et y (rester) seul. 14. Il (tomber, *թէա. անց.*) dans la mer, si je ne l'avais tenu. 15. Mes frères (demeurer, *անց. ան.*) à Paris pour faire leurs études. 16. Il semble qu'il (venir, *ստ. անց.*) de loin. 17. Il souhaitait que je (sortir, *ստ. գեր.*). 18. Elle releva son enfant qui (tomber, *գեր.*). 19. Nous (partir, *թէա. անց.*) hier, si l'on nous avait laissés faire.

1. Եղբայրս դուրս ելաւ. 2. Ասորեստանցիք աներեւոյթ եղան. 3. Մենք շատ խորունկ իջած էինք. 4. Երկայն ատեն մեկտեղ քաղցին. 5. Սպանիայէն եկան. 6. Կը կարծէք որ գացած ըլլան. 7. Կառքը մտածնուս պէս, ինքն ալ ճամբայ ելաւ. 8. Գողը բանտէն պրծաւ. 9. Եղբօրը դիմացը գնաց. 10. Դուք ձեր կառքէն վար իջած էիք. 11. Չէի կարծեր որ այնչափ բարձրէն վար ինկած ըլլար. 12. Տելեմաք Մենտորին հետ առանձին մնացած էր. 13. Սենեակն ելաւ ու հոն առանձին մնաց. 14. Բռնած չըլլայի նէ, ծովն ինկած կ'ըլլար. 15. Եղբաւքս ուսում սովելու համար Փարիզ մնացին. 16. Կ'երեւայ որ հեռուէն եկած ըլլայ. 17. Կը բաղձար որ ես դուրս ելած ըլլայի. 18. Իր ինկած տղան վերցուց. 19. Թող տուած ըլլային նէ, երէկ գացած կ'ըլլայինք.

1. Գորդուշտ Կիւրաք լեւոր. 2. Արեւելու լեւոր նոյնքէր շրտուլ. 3. Պէշ լեւոր Կիւրաքն էնիշ Կիւրաք. 4. Խայլէ շէմն ուրիշտէր էրէրէրէր. 5. Իսկանդարաւ

6. Սննդը ունենալ էի կենտրոն շնորհիւր. 7. Պէշ
 արարայտ կերտելովէն կէտէ օրա եօլա լըժորը. 8. Խըրըն
 զընդանդան զալարը. 9. Գարդաշընը զարընընա լըժորը.
 10. Սէշ արարանըզրան աշաղա էնտէշ իրենէն. 11. Սնն
 ճաշ ըտըժ էի օ զարար էի-տեւտէն աշաղա տի-ըն-ը օլ
 աւան. 12. Թեւէ՛մա՛ Մե՛նթօր էլէ եւընըն զալըն ըտը.
 13. Օրաւընա զըժորը, օրադա եւընըն զալարը. 14. Թաւն
 ճայընըն տե՛նէլէ տի-ըն իրէ. 15. Գարդաշընըն էլը
 էօրէնտէ էլէն Փարէզորէ զալարըն. 16. Աեօրէնտէ-ր էի
 աշաղա էերտէն կէլէշ տի. 17. Իսնէր էրէ էի տէն տի-
 ըրը լըժընըն օլընընըն. 18. Եերէ տի-ըն օլընըն-
 զալարըն. 19. Պրա՛ժընըն օլընընըն տի-ն կէլէն օլար
 ադադ.

Գ. 1. Vous (se fâcher). 2. Il (se moquer) de
 moi. 3. Le temps (se troubler). 4. Il (se tromper,
անց. որ.). 5. Ils (se plaindre, *անց. ան.*) de leurs
 maux. 6. Je ne (se fier) plus à lui. 7. Nous (s'amuser,
անց. որ.) longtemps. 8. Vous (se tromper),
 cela n'est pas ainsi. 9. Vous (se repentir) de votre
 indulgence. 10. Je (se lever, *անց. որ.*) et je (s'avancer)
 vers ces lieux. 11. Il (s'appliquer) à orner son
 âme par la vertu. 12. J'aurais désiré qu'ils (se re-
 pentir, *սա. զեր.*) de leurs fautes. 13. Le centurion
 (se promener) en balançant son cep de vigne. 14. Ils
 (se fâcher, *թէա. անց.*), si je (se présenter, *զեր.*)
 devant eux. 15. Vos parents voudraient que vous
 (s'occuper, *սա. անկ.*) de choses utiles. 16. Je
 (s'imaginer, *անց. ան.*) que je (se promener,
անկ.) dans votre jardin. 17. On aurait souhaité
 que vous (se reposer, *սա. զեր.*) de vos fatigues.
 18. Les oiseaux (se réunir) et saluent le père de
 la vie. 19. Vous voulez que nous (se flatter, *սա.
 ներ.*) d'un vain espoir. 20. Il m'a longtemps fait
 des promesses, il (se jouer) de moi.

1. Դուք կը սրդողէք. 2. Ձիս ծաղը կ'ընէ. 3. Օդը կը պղտորէր. 4. Անիկայ սխալեցաւ. 5. Աշտերնուն վրայ քանքատեցին. 6. Ալ անոր պիտի չվստահիմ. 7. Երկայն ատեն զբօսանք բրինք. 8. Ար սխալէք, աս բանս անանկ չէ. 9. Չեր ներս- զամուսութեան վրայ պիտի ցաւիք. 10. Ոտք ելայ ու դէպ ի ան կողմերը յառաջ դացի. 11. Իր հողին առաքինութեամբ զարդարելու ետեւէ կ'իյնայ. 12. Ար բաղձայի որ յանցանքներնուն վրայ զղջացած բլլային. 13. Հարիւրապեան իր որթի կոծղը շարժելով կը պտըտէր. 14. Առջեւնին ելլելու բլլայի նէ, կը սրդողէին. 15. Ծնողքնիդ կը բաղձային որ դուք օգտակար բաներու զբաղէիք. 16. Անանկ երեւակայեցի որ ձեր պարտեղը կը պտըտէի. 17. Ար բաղձացուէր որ դուք յողմութիւն առած բլլայիք. 18. Թռչունները կը ժողվուին ու կենաց հայրը կը բարեւեն. 19. Ա'ուզէք որ պարապ յուսով մը ինք զինքնիս խաբենք. 20. Երկայն ատեն ինձի խոստմունքներ բրաւ, զիս ծաղը կ'ընէ եղեր.

1. Սիշ Կարբուր «ընը. 2. Պէնի մասնարտեայ. 3. Հալա պոլանըյոր ուրո. 4. Օ եանըլար. 5. Տերտ- լերի ի-դէրիէն ուլալար. 6. Ղայրը ձա-իէ-վէն-Վեյե- ճեյիմ. 7. Խայը վաճըն սեֆ- ելիդի. 8. Եանըլար ունու- պո, պո- մասլան-ի եօյլե րեյիլ րի. 9. Շեֆ- քալիընըն ի-դէրիէն աճըյաճաճ «ընը. 10. Այալա գալ- գըպ օ լարաֆլարա րօզրո- իլիդի. 11. Ճանըն ֆադի-լիլ իլե րօն-ի-մայ մո-գայեի րի. 12. Արդի-լիլ իրիմ ի զարալան-լարը ի-դէրիէն իի-ըման օլաան-լար. 13. Եի-ը պալը իլիլիդի աամա ի-լի-յի-նի- ուլալարաճ իլիլիլիլ իրի. 14. Գարըլարընա ղեթ'ըն օլալար, Կարբուրըլար ըրը. 15. Ալալարընըն ղերաճ օյո-րո- ի իլ իլ իլիլիլ մասլան-լարա մո-գայեի օլաանը. 16. Պաղլիլիլիլիլ իլիլիլ րո- ում րիլի իայալ իլիլիլ. 17. Ի-լիլիլ իրի ի ի-ը- ղաան-լա- ի լընը օլալարընը. 18. Գալար լիլ օլա- պ եպոսան-լարա սելաճ վիլիլիլիլ. 19. Ի-լիլիլ իլիլիլ ի իլիլիլ-

միշտ պիտի ուզուի միտ ինչ ամենաբարձր-լուծ. 20. Խոյը լաճը
պահա լարար ելնոր, Վեյեր պէնի շէլիլիկիօր ուսու-

144

8. ԱՆԿԱՆՈՒՆ ԲԱՅԵՐ

Ա. 1. Il s'(asseoir, *անց. որ.*) auprès de moi.
2. Il aller) demain à la campagne. 3. Il (acquérir)
tous les jours. 4. Je (aller) en France. 5. La chaux
vive (bouillir) quand on l'arrose d'eau. 6. Il faut que
tu (aller, *սա. ներ.*) avec le fils d'Ulysse. 7. Son
pouls (battre) quatre-vingts fois par minute. 8. Il
(acquérir, *անց. ան.*) beaucoup de choses. 9. On
l'(absoudre, *անց. ան.*) malgré le crédit de ses en-
nemis. 10. En (absoudre) cet homme on n'a pas fait
justice. 11. Je souhaite que vous (acquérir, *սա.
ներ.*) une grande réputation dans cet art. 12. Je
m'(asseoir, *թէա. ներ.*) volontiers sur l'herbe, si
j'étais sûr que ma santé n'en souffrît pas. 13. Je
(boire, *անց. ան.*) un verre de vin. 14. Il s'est pi-
qué en (coudre). 15. Nous vous (croire) toujours
nos amis. 16. Cela doit être (coudre, *ընդ. անց.*)
avec de la soie. 17. Nous (boire) dans le creux de
la main. 18. Il avait à peine (clore, *ընդ. անց.*) l'oeil,
que le bruit l'éveilla. 19. Je (courir, *թէա, ներ.*)
beaucoup plus vite, si mes habits n'étaient pas si
lourds. 20. Est-il possible que vous (boire, *սա. ներ.*)
tant de vin ?

1. Քովս նստեցաւ. 2. Վաղը դեղ պիտ'որ եր-
թայ. 3. Ամէն օր կը շահի. 4. Գաղղիա կ'երթամ.
5. Չմարած կիրը, վրան ջուր օրսկուելու բլլայ նէ,
կ'եւայ. 6. Պէտք է որ Ողիսեւօսին որդւոյն հետ
երթաս. 7. Իր երակը բոպէի մէջ ութսուն անգամ
կը զարնէ. 8. Շատ բան ստացաւ. 9. Թշնամիներուն
համբաւին միտ չգնելով, զինքն արձակեցին. 10. Աս
մարդս արձակելով արդարութիւն բրած չեղան. 11.

Ար բաղձամ որ աս արուեստին մէջ մեծ համարում ստանաք. 12. Առողջութեանս մնաս շտալը գիտնայի, յօժարութեամբ խոտին վրայ կը նստէի. 13. Գաւաթ մը գինի խմեցի. 14. Կարելու ատեն ասեղը ձեռքը խոթեց. 15. Մենք զձեզ միշտ մեր բարեկամները կը կարծենք. 16. Ասիկայ մետաքսով պիտի կարուի. 17. Ափերնուս մէջէն ջուր կը խմէինք. 18. Հազիւ աչքը գոցած էր, մէյ մ'ալ խըլտոցը զինքն արթընցուց. 19. Զգեստներս այսչափ ծանր չըլլային նէ, շատ աւելի շուտով կը վազէի. 20. Կարելի է որ այնչափ գինի խմէք.

1. Եանձնոս օրնորոս. 2. Եւրըն էօյէ կէրէճէ+. 3. Հէր կէն քաղանըր. 4. Ֆրանսայա կէրէր էմ. 5. Սէօն-Վեյշ էրէճին է-մէնէնէ սոս սերքիլէճէ+ զլորոս, քայնար. 6. Ի-լէ-մէն զլոր- էլէ կէմեյէն մէն. 7. Ն-էլըլ պէր որ-քի-քէրէ սէտէն էրրէ մլար. 8. Չօք շէյ էլէ կէմէրրէ. 9. Քէնրէ որ-շմնլարընըն նո-ճո-ղաննա նիսպէմէն ծոս քէրրէլէր. 10. Պոս արամը քօյ վէրմէլէրիլէ որ-րէ-մէլէ-+ էմեյրիլէր. 11. Արդէ-լէր էմ էի սոս սանտմէ իլէնրէ լքի էմէպար պո-լոսընըլ. 12. Սաղլըլըմ շարար վէրմէյէճէյիէն պիլէյիլէրէմ, օմէ է-ղէրիէն օրնորոս որոսամ. 13. Պէր քարտէն շարար իլրիէմ. 14. Տէտէշ որտիլէ վ-քըլէ իյնէյէ էլէնէ սօքորոս. 15. Պիշ սիլի որայէմ որ-մէն-մո-ղրէյէ մո-մլար ըլ. 16. Պոս էիէէ, էպրիլէն էլէ որտիլէճէ+. 17. Ավո-ճո-մո-ղլոս սոս էլէր էրիէ+. 18. Ալօղի-նէ-քաթար քաթամաղ քմէլըրը ծոսոս սոյանըրըր. 19. Իս-պարըմ օ քարար աղըր օլմայայըրը, որանս լքի լաթոս-+ քօշար ըրըմ. 20. Օլ քարար շարար իլմէնիլ մի-միէն մի.

Բ. 1. Je (croire, *անց. որ.*) avoir un songe. 2. (Dire), cela ne vous plairait-il point? 3. Ne (croire) pas tout ce qu'ils vous (dire). 4. (Ecrire) cela dans votre journal. 5. Que vouliez-vous que je vous (dire, *սո. անկ.*)? 6. Elle (croire, *անց. որ.*) entendre des gémissements. 7. Je lui (écrire, *անց.*

որ.) dix lettres sans recevoir de réponse. 8. Ce que vous me (dire) aujourd'hui, ne s'accorde pas avec ce que vous me (dire, *անկ.*) hier. 9. Ils baissèrent la lance et (courir, *անց. որ.*) l'un contre l'autre. 10. Ils nous (envoyer) du secours. 11. Ils (faire) un grand bruit. 12. Nous (faire, *անց. որ.*) un long voyage. 13. Il (falloir) que vous le (lire, *սա. անկ.*) plus tôt. 14. Je (faire) tout ce qu'il vous plaira. 15. Il (lire) un vieux manuscrit. 16. Je ne (croire) pas qu'il (lire, *սա. անկ.*) si bien le grec. 17. Il a le visage tout (luire, *ընդ. ներ.*) de sueur. 18. Il veut que vous lui (écrire, *սա. ներ.*) souvent. 19. J'(envoyer, *թէա. ներ.*) le chercher, si j'étais sûr de le trouver chez lui. 20. Il ne (croire) pas que je (boire, *սա. ներ.*) toujours de l'eau.

1. Կարծեցի որ երազ կը տեսնեմ. 2. Ըսեք, ասիկայ ձեզի հաճելի չէր ըլլար. 3. Ձեզի ամէն ըսածներնուն մի հաւատար. 4. Ասիկայ ձեր օրագրութեան մէջ գրեցէք. 5. Ինչ կ'ուզէիք որ ձեզի ըսէի. 6. Հեծութիւններ լսել կարծեց. 7. Իրեն տառը նամակ գրեցի առանց պատասխան առնելու. 8. Ինծի պատրուան ըսածնիդ երէկուան ըսածներնուդ հետ չի-համաձայնիր. 9. Տեղերնին վար առին ու իրարու վրայ վազեցին. 10. Մեզի օգնութիւն պիտի խաւրեն. 11. Մեծ խշրտոց մը կ'ընէին. 12. Երկայն ճամբորդութիւն մը ըրինք. 13. Պէտք էր որ անիկայ աւելի յառաջ կարդայիք. 14. Ձեզի հաճոյ եղածը պիտ'որ ընեմ. 15. Հին ձեռագիր մը կը կարդար. 16. Ձէի կարծեր որ այսչափ աղէկ յունարէն կարդայ. 17. Երեսը քրտինքէն բոլորովին կը փայլէ. 18. Կ'ուզէ որ շատ անգամ իրեն գրէք. 19. Տունը ըլլալը ստոյգ գիտնայի նէ, զինքը բերել կու տայի. 20. Ձի-հաւատար որ միշտ ջուր կը խմեմ.

1. Ստեղծ + քի + քի - չ կէօրէ-յօր ուս. 2. Տեյնէլ, պիտ'որ պիտ'որ մտաւոր - լ օլմը լմը յըր. 3. Սէլէ հէր քի-քի -

1. Ընդհանրապես . 4. Պահանջներ չունենալով ինչպես
 ետևը . 5. Նե՞ տեսեր իրենցիկը և չէր տեսներ . 6. Ինչպիսի
 տեսնելու իրենցիկը շատն էր . 7. Օնն օն մեքենայ ետև
 դուրս մահա, հինգ պիտի ճեղչապ ալմարուր . 8. Պահ
 պահանջներ իրենցիկը տեսնելով իրենցիկը իրենցիկը . 9. Մար
 քանակները ալմար ալմար, պիտի պիտիներն ինչպիսիս
 էր տեսնել . 10. Պիտի ետևդուր ետևայտաճար . 11. 2օ
 փոխարինելու ետև իրենցիկը . 12. Պիտի աշխատ
 ետևայտաճար . 13. Պահանջ պահանջ էլիս օգնություն
 ըստ . 14. Սիտի ինչ օլմանը ետև ճեղչներ . 15. Պիտի
 օգնություն աշխատ . 16. Սահմանը ըստ և պահանջ
 և պահանջ օգնություն . 17. Ենչպիսի պիտիներն
 փոխարինություն . 18. Ինչպիսի և չէր տեսնել
 ետևայտաճար . 19. Ինչպիսի օլմանը աշխատ
 պիտիներն օնն ինչպիսիս օնն ինչպիսիս
 իրենցիկ . 20. Տարբերություն ինչպիսիս .

Գ. 1. Son chien (mourir, *անց . ան .*). 2. Dès que
 le jour (luire) nous nous (mettre) en chemin. 3. Nous
 (moudre) du café. 4. Je (mourir) de faim. 5. Nous
 (mettre, *անց . սր .*) pied à terre. 6. Ils (naître, *անց .
 սր .*) le même jour. 7. J'(mouvoir, *անց . ան .*) un
 peu cette planche. 8. (Mettre) ces livres ensemble. 9.
 Les fleurs (naître) au printemps. 10. Il (mettre, *անց .
 ան .*) le cheval dans l'écurie. 11. Il (maudir) le
 jour où il (naître, *դեր .*). 12. C'est la colère qui le (mou-
 voir) à cette action. 13. Il voulait que je (faire, *ստ .
 անկ .*) l'impossible. 14. (Croire)-vous que je (mettre,
ստ . ներ .) ma gloire à le servir? 15. Ils (maudire)
 tous les jours ceux qui leur ont donné de mauvais
 conseils. 16. D'anciens philosophes (croire, *անց .
 ան .*) faussement que les insectes (naître, *անկ .*)
 de la corruption. 17. Quoiqu'il soit votre ennemi,
 vous ne devez pas souhaiter qu'il (mourir, *ստ .
 ներ .*). 18. Cette affaire (nuire, *անց . ան .*) à sa
 réputation. 19. J'(prendre, *անց . ան .*) un bâ-

ton. 20. Nous (prendre, անց. որ.) beaucoup d'oiseaux.

1. Իր շունը մեռաւ. 2. Լուսրննալուն պէս ճամբայ պիտ'որ ելլենք. 3. Խահուէ կ'աղանք. 4. Անօթու-թենէն պիտի մեռնիմ. 5. Ոտուրնիս գետինը դրինք, վար իջանք. 6. Նոյն օրը ծնան. 7. Ան տախտակը քիչ մը շարժեցի. 8. Սա գիրքերը մէկտեղ դրէք. 9. Ծաղիկները գարնան կը բացուին. 10. Չին ախոռը դրաւ. 11. Ծնած օրը կ'անիծէր. 12. Բարկու-թիւնն է որ զինքն աս գործքիս կը շարժէ. 13. Կ'ու-զէր որ անկարելին ընեմ. 14. Ար կարծէք որ իրեն ծառայելն ինձի մեծ փառք կը սեպեմ. 15. Ամէն օր իրենց շար խրատ տուողները կ'անիծեն. 16. Հին փիլիսոփաներէն ոմանք սխալմամբ կարծեցին որ մի-ջատներն սպականութենէն կը ծնանեին. 17. Թշնա-միզ ալ է նէ, պէտք չէ որ իրեն մեռնիլը բաղձաս. 18. Աս գործքս իր պատուոյն մնասեց. 19. Գաւա-զան մը առի. 20. Շատ թռչուն բռնեցինք.

1. Քեօփէյի եօլտի. 2. Անն որդորդու-նի-նի եօլ-լը-ճառը ըլ. 3. Գանձի ի-յի-որդ-յօր ու-լ. 4. Աճւլը-րան եօլճեկիմ. 5. Ինքի, գօնորո-գ. 6. Պիբ կի-նորդ որդորդար. 7. Օ Լե-րե-յալ պիբ ու ճը-լը-րա-րա-լ. 8. Շ-ր-ի-րա-լը-րը եան եան գօյ-ն. 9. Չի-լի-լը-ր ի-լ պահարար ու-լը-ր. 10. Ալը-ր-ի-րա գօրո-ն. 11. Տօրո-ր-ը-նի-նի լանելի օգոր ու-րո-ն. 12. Օն ու-ր շի-լի ել-ր-ի-րն եօր-ի-րի որի. 13. Մի-ր-ի-նի-լ շի ել-ր-ի-րի ի-ր-ի-րի որի. 14. Սանըր ու-լը-ր ի օն ի-ր-ի-րի ել-ր-ի-րի պան ու-ր-ի-րի-ր շ-ր ու-րա-ր ըլ. 15. Հեր կի-ն ի-ր-ի-րի-րի ճի-ն-նա-ր-ի-ր ի-ր-ի-րի-րի ու-ր ու-ր ե-ր-ի-ր-ի-ր. 16. Ի-ր-ի-ր ճի-լ-լը-ր-ի-ր ու-ր-ի-ր-ի-ր ե-ր-ի-ր-ի-ր շանն ել-ր-ի-ր-ի-ր ի-ր-ի-ր-ի-ր-ի-ր ի-ր-ի-ր-ի-ր-ի-ր շի-լը-ր-ի-ր-ի-ր ի-ր-ի-ր-ի-ր-ի-ր. 17. Տի-ր-ի-ր-ի-ր ու-լը-ր ի-ր-ի-ր, եօլ-ի-ր-ի-ր-ի-ր ու-ր-ի-ր-ի-ր-ի-ր-ի-ր-ի-ր-ի-ր-ի-ր. 18. Պ-ն-նա-լ-ի-ր-ի-ր ծնան շանն ի-ր-ի-ր-ի-ր-ի-ր-ի-ր. 19. Պիբ ու-ր-ի-ր-ի-ր-ի-ր. 20. Չօ-ր-ի-ր-ի-ր-ի-ր-ի-ր.

1. Il y a longtemps qu'il n' (pleuvoir, *անց. ան.*). 2. Je ne (pouvoir) rien dire là-dessus. 3. Il (pouvoir) à tous vos besoins. 4. Les médecins lui (permettre, *անց. ան.*) le café. 5. Croyez-vous qu'ils (prendre, *ստ. ներ.*) beaucoup à la chasse? 6. Il ne (croire) pas que vous (prendre, *ստ. անկ.*) plaisir à cela. 7. Tout à coup ils (prendre) les armes et se (mettre) à le poursuivre. 8. Si la pluie cesse, je (pouvoir, *ստ.*) sortir. 9. Voilà bien du désordre, il (falloir) que vous y (pouvoir, *ստ. անկ.*). 10. (Croire) - tu que je (pouvoir, *ստ. ներ.*) oublier l'amitié que je te dois? 11. Il ne (pouvoir, *անց. որ.*) réussir dans cette affaire. 12. Je vous (promettre) de faire tout mon possible. 13. Je le (poursuivre) partout, comme un chien (poursuivre) sa proie. 14. Je ne (savoir, *թէա. ներ.*) me taire. 15. Je me (résoudre, *անց. ան.*) à faire cela. 16. Je ne (savoir) pas précisément quelle heure il est. 17. Elle (résoudre, *անց. ան.*) de partir demain. 18. Je ne (savoir, *ստ. ներ.*) personne qu'on (pouvoir, *ստ. ներ.*) lui comparer. 19. Dieu (résoudre, *անց. որ.*) enfin d'abimer ces audacieux sous les eaux. 20. S'il perd son procès, je ne crois pas que tout son bien y (suffire, *ստ. ներ.*)

1. Հաստ առնեն կայ որ անձրեւ չեկաւ. 2. Աս բանիս վրայ բան մը չեմ կրնար ըսել. 3. Չեր առնէն հարկաւորութիւնները պիտի հոգայ. 4. Բժիշկները իրեն խահուէի հրաման առին. 5. Վարձեք որ որսէն շատ բան մը կը բռնեն. 6. Չեր կարծեր որ դուք առ բանէս սրբախանաք. 7. Մէկէն զէնք կ'առնեն ու կը սկսին ետեւէն իյնալ. 8. Անձրեւը դադրի նէ, կրնամ դուրս ելլել. 9. Աս ինչչափ անկարգութիւն է, պէտք էր որ ասոր ճար մը հոգայիր. 10. Վարձես որ քեզի պարտական եղած բարեկամութիւնս կրնամ մոռնալ. 11. Աս գործքս չկրցաւ գլուխ հանել.

12. Կրցածս ընկլու կը խոստանամ. 13. Իր որսին ետեւէն դացող շան պէս, ամէն տեղ իր ետեւէն պիտ'որ իյնամ. 14. Չեմ կրնար լռել. 15. Աս բանս ընկլու միտքս դրի. 16. Ժամը քանին ըլլալը ճիշդ չեմ գիտեր. 17. Որոշեց որ վազը երթայ. 18. Իրեն հետ համեմատուիլ կրցող մարդ մը չեմ ճանչնար. 19. Վերջապէս Աստուած վճռեց որ աս յանդուգները ջրերու տակ ընկզմէ. 20. Դատը կորսնցընելու ըլլայ նէ, չեմ կարծեր որ բոլոր ինչքերը բաւեն.

1. Խոյլէ զամեն որբն է ետեւսը կէտերէ. 2. Պատուահաբէ ինչքերէն է որբն ընդ որբնէ. 3. Սէղէ ներ ինչքն է որբնէ գոյըրածագ. 4. Հեռիցէր գոհեցէ ինչքն վերորբէ. 5. Սանըր սնըլ է որբն ընդ որբնէ. 6. Սանսալ ըրբն է որբն որբնէն ինչքերէն է որբնէ. 7. Պերորբն որբնէ որբն սնըլ է որբնէն է որբնէ. 8. Ետեւսը որբնէ որբնէն է որբնէն է որբնէ. 9. Պատուահաբէ որբնէ որբնէն է որբնէն է որբնէ. 10. Պերորբն սանս ընդ որբնէ որբնէն է որբնէն է որբնէ. 11. Պատուահաբէ որբնէ որբնէն է որբնէն է որբնէ. 12. Ինչքերէն է որբնէն է որբնէն է որբնէ. 13. Անը որբնէն է որբնէն է որբնէն է որբնէ. 14. Սանս ընդ որբնէ. 15. Պատուահաբէ որբնէն է որբնէն է որբնէ. 16. Սանս ընդ որբնէն է որբնէն է որբնէ. 17. Ետեւսը որբնէն է որբնէն է որբնէ. 18. Օրբնէն է որբնէն է որբնէն է որբնէ. 19. Վերջապէս Աստուած վճռեց որ աս յանդուգները ջրերու տակ ընկզմէ. 20. Դատը կորսնցընելու ըլլայ նէ, չեմ կարծեր որ բոլոր ինչքերը բաւեն.

Ե. 1. Il (falloir) voir si cela vous (seoir) ou ne vous (seoir) pas. 2. Je ne pensais pas que vous (savoir, ստ. անկ.) si bien chanter. 3. Il (vivre, անկ. ան.) cent ans. 4. Cela ne se (voir) pas de loin. 5. Je souhaite qu'il (vaincre, ստ. ներ.) 6. Cette étoffe (valoir) tant. 7. (Dire)-lui qu'il se (vêtir,

ստ. ներ.) promptly. 8. Si vous (venir, անկ.) avec moi, vous (voir, թէա. ներ.) le roi. 9. Je l'(voir, անց. ան.) de mes propres yeux. 10. (Croire)-vous qu'il (vivre, ստ. անկ.) encore? 11. Il (valoir) mieux se taire que de parler. 12. Les ignorants (croire) tout voir, et ils ne (voir) rien. 13. Une grenouille (voir, անց. որ.) un boeuf qui lui sembla de belle taille. 14. Les Romains (vaincre, անց. որ.) les plus belliqueuses nations. 15. Qui ne (savoir) pas son métier, l'(apprendre, ստ. ներ.) ou le quitte. 16. Il ne croit pas que je (vouloir, ստ. ներ.) l'insulter. 17. (Voir) un peu ce qu'il fait. 18. Je (vouloir, թէա. ներ.) que vous (vêtir, ստ. անկ.) proprement. 19. Ces couleurs vous (seoir) si bien, vous devez les préférer à d'autres. 20. Je ne crois pas qu'il (valoir, ստ. ներ.) tant.

1. Նայելու է որ ասիկայ ձեզի կը վայլէ՞ չէ նէ շիվայլեր. 2. Չէի կարծեր որ այնչափ աղէկ կարենաք երգել. 3. Հարիւր տարի ապրեցաւ. 4. Ատիկայ հեռուանց չէր տեսնուեր. 5. Կը բաղձամ որ յաղթէ. 6. Աս կերպասը այսչափ կ'արժէ. 7. Ըսէք իրեն որ շուտով հագուի. 8. Հետս գայիք նէ, թագաւորը կը տեսնէիք. 9. Զինքը աչուրներովս տեսայ. 10. Կը կարծէիք որ դեռ կենդանի էր. 11. Լուրը խօսելէն աղէկ է. 12. Անմիտները կը կարծեն որ ամէն բան կը տեսնեն, ու բան մը չեն տեսներ. 13. Գորտին մէկը եզ մը տեսաւ, որն որ իրեն երեւցաւ թէ աղուոր հասակ ունի. 14. Հոռմայեցիք ամենէն քաջ պատերազմող ազգերը յաղթեցին. 15. Արուեստը շքիտցողը, կամ սովրի կամ թող տայ. 16. Չիկարծեր որ ես զինքը ծաղրել ուզեմ. 17. Նայեցէք մէյ մը ինչ կ'ընէ. 18. Կ'ուզէի որ մաքուր հագուէիք. 19. Աս գոյները ձեզի այնչափ վայլելով, պէտք է որ ուրիշներէն աւելի սիրէք. 20. Չեմ կարծեր որ այնչափ արժէ.

1. Պահանջը քիչ քան սեղանը ետ դրածը ինչ քան քանակը-
 անը. 2. Սանձաղ ըստ ինչ քան քանակը էլ ինչ ըստ քանակի-
 սիննի. 3. Ենչ սեղանը ետ դրած. 4. Պահանջը քանակը
 ինչ քանակը էլ ինչ. 5. Ենչ սեղանի սեղանը էլ ինչ. 6. Պահանջը
 քանակը քանակը քանակը. 7. Տեղին քիչ քան քանակը ինչ-
 սիննի. 8. Պահանջը ինչ քանակը քանակը ինչ քանակը էլ ինչ-
 սիննի. 9. Օնքան ինչ քանակը էլ ինչ ինչ քանակը. 10. Տանքան քանակը
 ինչ քանակը էլ ինչ քանակը. 11. Սահանջը քանակը ինչ քանակը
 քանակը էլ ինչ քանակը. 12. Անձաղ ըստ ինչ քանակը ինչ քանակը
 քանակը ըստ ինչ քանակը, սիննի քանակը ինչ քանակը ինչ քանակը. 13.
 Պահանջը քանակը քանակը քանակը էլ ինչ քանակը, քիչ քան քանակը
 քանակը քանակը ինչ քանակը. 14. Քանակը ինչ քանակը ինչ քանակը
 ինչ քանակը էլ ինչ քանակը. 15. Սահանջը քանակը քանակը էլ ինչ քանակը
 քանակը էլ ինչ քանակը. 16. Սահանջը քիչ քան քանակը քանակը
 ինչ քանակը էլ ինչ քանակը. 17. Պահանջը քանակը քանակը, սիննի քանակը
 էլ ինչ քանակը. 18. Թե սիննի քանակը ինչ քանակը էլ ինչ քանակը. 19. Պահանջը
 քանակը քանակը քանակը քանակը էլ ինչ քանակը, սիննի քանակը
 քանակը էլ ինչ քանակը. 20. Սահանջը քիչ քան քանակը ինչ քանակը, քանակը.

145 — 152

9. ՀԱՐՑԱԿԱՆ ՈՒ ԲԱՅԱՍԱԿԱՆ ԲԱՅԵՐ

1. (Tu es) fidèle à ta promesse? 2. Que (ils de-
 mandent)? 3. (Vous avez) de la force? 4. Ton frère
 (il a) de l'argent? 5. Vos soeurs (elles sont) encore
 en vie? 6. Pourquoi vos cousins (ils sont) toujours
 si chagrins? 7. (Vous avez joué) avec eux? 8.
 Qu'(il a dit)? 9. Où (vous avez mis) ma grammaire?
 10. (Je puis) mentir en vous louant? 11. (Vous
 sentîtes) combien cette louange est excessive? 12.
 (Il pourra) vous arracher d'entre mes bras? 13. Mais
 où (je cherche) ailleurs ce qu'on trouve chez vous?
 14. (Il est) content de vous. 15. (Nous serions plus
 heureux, si (nous avons vu) ces malheureux? 16.
 Pourquoi (j'aime) tant celui qui me hait? 17. Votre
 maison (elle est) loin d'ici? 18. (Vous avez vu) ma

plume? 19. Vos cousins (ils ont appris) la peinture?
20. S'il (avait été) si poli envers tout le monde, (il
aurait eu) tant d'amis?

1. Խոստամանդ հաւատարիմ ես. 2. Անոնք ինչ
կ'ուզեն. 3. Զօրութիւն ունիք. 4. Եղբայրդ
ստակ ունի. 5. Քոյրերնիդ դեռ կենդանի են. 6.
Ինչո՞ւ հօրեղբորորդիներնիդ միշտ այնչափ տխուր են.
7. Անոնց հետ խաղացիք. 8. Ինք ինչ բռաւ.
9. Քերականութիւնս ո՞ւր դրիք. 10. Չձեզ գովելու
ատենս սուս կրնամ մի զրուցել. 11. Իմացա՞ր օր-
չափ աս գովեստը չափազանց է. 12. Չձեզ բազկացս
մեջէն հանել կրնայ մի. 13. Բայց ձեր քովը գանը-
ւող բանն ուրիշ տեղ ո՞ւր կը փնտռեմ. 14. Չեր վրայ
գոհ չէ. 15. Աս սղորմելիները տեսած չըլլայինք նէ,
աւելի երջանիկ չէինք մի ըլլար. 16. Ինչո՞ւ զիս
ատողն այնչափ կը սիրեմ. 17. Տներնիդ ասկից հեռու
չէ մի. 18. Գրիչս չտեսա՞ք. 19. Հօրեղբորորդիներ-
նիդ նկարչութիւն չսովեցան. 20. Ամենուն հետ
այնչափ քաղաքավար եղած չէր ըլլար նէ, այնչափ
բարեկամ կ'ունենար.

1. Սեօղիւնէն սարճի՞ց յը սըն. 2. Օնլար նէ՞ իմեւր-
լէր. 3. Գոս-վիկիկնիչ լար՞ յը. 4. Գարդարչընըն սփլէնի
լար՞ յը. 5. Գըղիբարդարչընըն որհա սալ յը. 6. Ահա-
ճանըղըն օղուլարը նէ՞ իչին որոյս օ գարար մանղան որար-
լար. 7. Օնլարլ օյնարընը յը. 8. Քեմիտիսի նէ՞ որիտի.
9. Սարճի իկիարընը նէ՞ բեյե գօրոսնոնը. 10. Սիդի եօյ-
որիյեմ լարիլի ետան սեօյլեյեդիլի՞ր օ իմ. 11. Պոս մեդանին
նէ գարար օրմանըն օլրոսնոնոն որոյորոն մոս. 12. Սիդի
գօլարընոն գարիլի լարիլի՞ր օ. 13. Սիդին ետանընըն
որոլանան շեյե ըյընը նէ՞ բեյե որար ըմ. 14. Սիդի
իօշնոնոր որիլի. 15. Պոս սեփիլիլիլի կեօրիլըն օլրոյարընը
որհա մոսիլըն օլմալ յըյընը. 16. Նէ՞ իչին որան-
արալիկի օլմըն օ գարար սեփիլի իմ. 17. Էլիկիլիլի
որոսան ուղարի որիլի՞ր օ. 18. Գարիլիլի կեօրիլիլիլի յը.
19. Ահաճանըղըն օղուլարըն իտիլիլիլիլի եօրե՞ն մեդիլիլիլի

Տ. 20. Հէգիւնի էլէ օ գորտը լալի՞ օ լայնը, օ լ գորտը որո՞նք օ լայնը.

Է. Մ Ա Կ Բ Ա Զ

153 — 158

Փոփոխի Տէլ -- -- -- -- -- շ-ի-ն-ի-ր-ը լ-ի-ն-ը և-ի-ն-ը Է.

1. Il faut user de tout (modéré). 2. Cet ouvrage est (admirable) écrit. 3. Il a été (digne) récompensé. 4. Dieu est (infini) bon. 5. Il conduit cette affaire fort (adroit). 6. Ils marchèrent la nuit pour aller (frais). 7. (Ancien) on vivait d'une autre manière. 8. On lui paie (annuel) mille écus pour ce travail. 9. Cet homme vit (chétif.) 10. Il s'abandonne (aveugle) à ses passions. 11. J'en ai entendu parler (confus). 12. Il est (nouveau) arrivé. 13. Je l'ai fait (innocent). 14. Il est (profond) versé dans cette science. 15. Mécontent de sa conduite, il lui écrivit (sec). 16. (Beau), vous vous emportez. 17. Les autres suivent (constant) la route qui leur fut tracée. 18. Ils vivaient (mou). 19. Cette rivière coule (lent). 20. Nous travaillons tous les jours (diligent).

1. Ամէն բան շարժուի գործածելու է. 2. Աս գրուածքս զարմանալի կերպով գրուած է. 3. Արժանապէս վարձքն առաւ. 4. Աստուած անսահմանս բարի է. 5. Աս գործքս շատ վարպետութեամբ յառաջ կը տանի. 6. Չովութեամբ երթալու համար գիշերը քալեցին. 7. Հին ատենները ուրիշ կերպով կ'ապրէին. 8. Աս աշխատութեան համար իրեն տարե տարի հազար սկուտ կու տան. 9. Աս մարդս դժժուութեամբ կ'ապրի. 10. Կուրորէն կիրքերուն ետեւէն կ'երթայ. 11. Ասոր վրայ խառնաշփոթ բան մը լսեցի. 12. Նոր հասած է. 13. Ասիկայ անմեղութեամբ բրի. 14. Աս գիտութեան մէջ շատ խորունկ հմտացած է. 15. Անոր ընթացքին վրայ տեղոհակամբ, իրեն ցամաքութեամբ գրեց. 16. Ան ի՞նչ է, դուք կը բարկա-

ճարք. 17. Մէկականներն իրենց առջեւը քաշուած ճամբէն շարունակ կ'երթան. 18. Մեղկութեամբ կ'ապրէին. 19. Առդետս հանդարտ կը վազէ. 20. Ամէն օր փութով կ'աշխատինք.

1. Հէր շէյն գարտը ըլլա գոլանմանը. 2. Պոլիէիէֆ շաշուածագ պէր իւարչ ըլլա եղբայրը որը. 3. Լայըչընճա իճրէիէնի յարը. 4. Ալլան նիւայիէիէնչ էյնի+ րիբ. 5. Պոլ սասլանալիը զայիէի սասուլ էլի չիէի չիէի- րիյօր. 6. Սերիէիէիէիէի իիէի իիճի էի-րի-րի-իէր. 7. Իսիէ զասանորս պիէր իւարչ էօր իիէիէիէիէր իրի. 8. Պոլ իըչիէիէի իիէն զնա եըլորս պիէն ըիւլ իիէիէիէր. 9. Պոլ սորս հագըրանի էօր իիէիէիէր. 10. Քեօր իե- րանն նիէի ինիէիէիէի իիէր. 11. Պոլնանն ի-չիէիէիէի գարսագարըչ պիէր շիյ իիէիէի. 12. Եիէնի էիիէիէիէի իիէր. 13. Պոլնան պիէիէիէիէի, սոլլան սըլայորագ էիիէի. 14. Պոլ իլ իիէիէի չիէի էիէիէի իւարչը. 15. Թոլի- րոլլոլ եօլ ի-չիէիէիէի իօլնոլ սըլայըչ, զնա սիիիէի (պիէր ճիէլայ) էալը. 16. Օ նիէ էա, սիչ էօրիէիէիէի սոլ- նոլ. 17. Օպիիէիէի էիէիէի էօլնլանն էօլլանն պիէր րի-չիէի-յի իիէիէիէր. 18. Թիէիէիէիէիէի էլի էօր իի-րիէր իրիէիէր. 19. Պոլ լայ էալլան գար. 20. Հիէր իիէն զայիէի էլի լալըչըր.

Ը. Ն Ա Խ Ա Դ Բ Ո Ի Թ Ի Ի Ն

162 — 166

Նիտորի-իի-նիէի-նն + լի էի-իէի իիէլ րոլլանն էր-ի-ր-նն լըլայ հարի-նր էլլանն րիչ նիտորի-իի-նն րիիլլ- է.

Ա. 1. Tibère fut empereur après (Auguste). 2. Il y avait beaucoup de monde à (cette fête). 3. J'ai vu cela avant (vous). 4. Je suis venu avec (votre ami). 5. Avez-vous été chez (mon oncle)? 6. Ma maison est à côté (la sienne). 7. Il s'est sauvé à la faveur (la nuit). 8. Il est parti malgré (la rigueur du temps). 9. J'ai trouvé un papier parmi (mes livres). 10. On voit le jour au travers (les vitres.) 11. Ils se rangè-

rent autour (lui). 12. C'est un homme sans (esprit). 13. Cela est au-dessus (l'idée) que je m'en faisais. 14. L'armée se logea aux environs (la ville). 15. Quant (lui) il en usera comme il lui plaira. 16. Tout se fit suivant (votre sentiment). 17. Cela arriva vers (les quatre heures) du soir. 18. Ils vinrent tous au-devant (lui). 19. Il m'a entretenu touchant (vos intérêts). 20. On n'avait point vu cela jusque (cette heure).

1. Տիրերիս Օգոստոսէն ետել ինքնակալ եղաւ . 2. Աս հանդեսին մէջ շատ մարդ կար . 3. Անիկայ քեզմէ յառաջ տեսայ . 4. Քու բարեկամիդ հետ եկայ . 5. Հօրեղբօրս տունը դացիք . 6. Իմ տունս իրենին քովն է . 7. Գիշերուան առթով փախաւ . 8. Օգին խստութեան շնայելով դնաց . 9. Գրքերուս մէջ թուղթ մը գտայ . 10. Ապակիներուն մէկալ կողմանէ լոյսը կ'երեւայ . 11. Իր շորս կողմը շարուեցան . 12. Անխելք մարդ մըն է . 13. Վրան ունեցած կարծիքէս վեր է . 14. Բանակը քաղքին մօտերը կեցաւ . 15. Իսկ ինք ինչպէս որ կ'ուզէ նէ , անանկ ընէ . 16. Ամէն բան ձեր կարծեացը համաձայն կատարուեցաւ . 17. Աօիկայ իրիկուան ժամը չորսին դէմ պատահեցաւ . 18. Ամէնն ալ իր առջեւն ելան . 19. Չեր օգտին վրայ հետս խօսեցաւ . 20. Աօիկայ մինչեւ աս ժամս չէր տեսնուած .

1. Թագարիս Աղոստոսէն տնուրս գլխու օլորս . 2. Պոստայուն ինքնութ լոգ իւրի վար ըրք . 3. Օնտնութն էլիլէլ կեօրտիմ . 4. Սէնին քովնուն էլէ պիլլիլտիլ էլիլտիմ . 5. Աստոստն էլիլնէ կիլիլտիլնէլ զի . 6. Պէնիմ էլիլմ օնունիլնն էտննորս քըր . 7. Աիճէ Ֆըրսէլլըլ քուլըր . 8. Հովաննն շիտտիլիլնէ պիլլայլլ կիլիլտի . 9. Քիլիլապըրըլնն արտունորս պիլլ քեալըրս պոստորսմ . 10. Ճոսլարընն օ պիլլ իւրսֆընտն ըլլըք կեօրիլնիլր . 11. Տեօրիլ էտննն քիլիլիլիլիլ . 12. Պիլլ քիլլըլըլ արտմ քըր . 13. Գըլլայլլտնն շիլլտիլ քիլլ . 14. Օրտնն շիլլիլնն

Էստի՞ն քօնորս . 15 . Ամա + էնորիսի նասըլ էսիերսի էօյլի
 էիսի . 16 . Հեր շէյ սիշէն քըյասընըլա հէօրի ինամսօլըրս .
 17 . Աքըսօ սասի արիօրի սասըրընորս շոհոօր էիսի .
 18 . Հէիիսի րի քորընընս չըքրը . 19 . Սիշէն չըքրը
 նըլըն հոքիքնս սիշիի էիլ լոքըրրը էիսի . 20 . Պոս սասիս
 քորսր սոս հէօրի-լի-լ շէյ րէյիլ էիսի .

Բ . 1. Il a quelque chose dans (la bouche). 2. Il est assis derrière (l'arbre). 3. Il n'est ni dessus ni dessous (le lit.) 4. C'est à l'insu (son père) qu'il a fait cela. 5. La terre est très-petite par rapport (le soleil). 6. Ils sont loin (leurs parents). 7. On le fera reconstruire aux dépens (le roi). 8. Ce précepteur n'est plus auprès (mes enfants). 9. Il est sorti de très-bonne heure contre (sa coutume). 10. Durant (toute sa vie) il n'a jamais menti. 11. Je ne lui donnerai pas ce cheval à moins (mille livres). 12. Il est charitable envers (les pauvres). 13. Il était assis entre (nous deux). 14. Je me plaçai vis-à-vis (lui). 15. Cet événement est encore bien près (nous). 16. Je vous servirai au péril (ma vie). 17. Ces chevaux sont pour (l'écurie) du roi. 18. Il se couchait sur (un lit magnifique). 19. Je vous attendrai depuis (cinq heures) jusque (six). 20. Attendu (les circonstances), on ne l'a pas condamné.

1 . Բերնին մէջ բան մը ունի . 2 . Ծառին ետեւը նստած է . 3 . Անկողնին վրան ալ տակն ալ չէ . 4 . Աօրկայ հօրմէն ծածուկ բրաւ . 5 . Արեւուն համեմատութեամբ երկիրս շատ սղտիկ է . 6 . Իրենց ծնողացմէ հետո են . 7 . Թաղաւորին ծախքովը նորէն պիտի շինել տան . 8 . Ալ սո դաստիարակը սղոցս քովը չէ . 9 . Սովորութեանը դէմ շատ կանուխ դուրս ելաւ . 10 . Բոլոր կենացը մէջ ամենեւին սուտ չգրուցեց . 11 . Աս ձին իրեն հազար լիտրէն վար չեմ տար . 12 . Աղքատներուն ողորմած է . 13 . Մեր երկուքին

14. Իրեն դիմացը կեցայ, նստեցայ.
 15. Աս պատահմունքը գեռ մեզի շատ մօտ է. 16.
 կենացս վտանգովն ալ ձեզի կը ծառայեմ. 17. Աս
 ձիանքը թագաւորին ակօռին համար է. 18. Փառաւոր
 անկողնի մը վրայ կը պառկէր. 19. Ժամը հինգէն
 մինչեւ վեց ձեզի կը սպասեմ. 20. Պարագաներուն
 նայելով զինքը չդատապարտեցին.

1. Աշընդոս ուր շէյ լուր. 2. Աշընդոս ուր շէյ լուր.
 3. Եւսինդոս նէ՛ իսինդոս նէ՛ ուսինդոս ուր.
 4. Պոսնոս զեդերինդոսն կնկնէ ելնոս. 5. Կննէնէ ուսնոս
 եկր չոք ինչնոս ուր. 6. Ասնուրնոսն ըսոք ուր լուր.
 7. Փոսննոսն իսնոսն ինչ եկննոսն եսոք ուր չոք լուր. 8.
 Պոսնոսն ուսնոսն չոք ուր լուրնոսն եսննոսն ուրնոսն. 9. Ասն-
 նոսն զուրնոսն չոք երննոսն ուրնոսն չոք ուր. 10. Պն-նոսն
 եսննոսն եսննոսն ուրնոսն ուրնոսն. 11. Պոսն ուսն ուսն
 զննոսն ուսն ուսն չոք ուր. 12. Պոսն ուսն ուսն ուսն
 չոք ուսն ուսն ուսն ուր. 13. Պննոսն ինչնոսն ուսննոսն
 ուսննոսն ուսննոսն. 14. Պոսն ուսն ուսն ուսն ուսն, ուսննոսն
 ուսննոսն. 15. Պոսն չոքնոսն ուսն ուսն չոք եսննոսն ուր.
 16. Եսննոսն ինչնոսն ինչնոսն ուսն ուսն ինչնոսն երննոսն
 ինչնոսն. 17. Պոսն ուսննոսն ուսննոսն ինչնոսն ուր. 18. Պննոսն
 ուսննոսն ուսննոսն ինչնոսն ուսննոսն ուսննոսն. 19. Սոսն
 ուսննոսն ուսննոսն ուսննոսն ուսննոսն ուսննոսն. 20. Սոսն
 ուսննոսն ուսննոսն ուսննոսն ուսննոսն ուսննոսն.

ՔԵՐԱԿԱՆ ՈՒԹԵԱՆ

Բ. ՄԱՍԻՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐՈՒՆ

Կ Ր Թ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ը

Ա. ԲԱՅԻՆ ԱՆՈՒՆ ԲԱՅԻՒՆ ՀԵՏ ԻՆՉՊԷՍ ՀԱՄԱՉԱՅՆԻԼԸ

180 — 186

Փախտի մէջ արտաքին բարեբաններն բարեբան հետ հարաբերութեամբ
դիտարկ.

1. La colombe (attendrir*) les échos des forêts.
2. Les hommes (être) encore enfants à soixante ans.
3. La totalité des hommes ne (juger) de la conduite des autres que par le succès.
4. Une infinité de jeunes gens se (perdre) en lisant des livres impies.
5. L'un et l'autre avant lui s'(être, *անկ.*) plaints de la rime.
6. Peu d'hommes (raisonner), et tous veulent décider.
7. La plupart des fruits destinés à la nourriture de l'homme, (flatter) sa vue et son odorat.
8. Combien de gens s'(imaginer) avoir de l'expérience par cela seul qu'ils ont vieilli!
9. C'est vous qui (exciter, *անկ. որ.*), par votre superbe trident, toutes les eaux de votre empire.
10. La plupart, emportés d'une fougue insensée,
Toujours loin du droit sens (aller) chercher leur pensée.
11. Je suis Diomède, roi d'Étolie, qui (blesser *անկ. որ.*) Vénus au siège de Troie.

* Ա. գլխաւոր զգացման բարեբաններն արտաքին զգացման շնորհիւ
հարաբերութեամբ դիտարկ.

12. Mais Aceste, nous prenant pour des étrangers qui (cacher, *ωύλη.*) leur dessein, ordonna qu'on nous envoyât dans une forêt voisine.

13. Quand chacun connaîtrait son talent et voudrait le suivre, combien le (pouvoir, [*δύω. ύβρ.*])? Combien (surmonter) d'injustes obstacles? Combien (vaincre) d'indignes concurrents?

14. Je suis sûre que de nous quatre tu es le seul qui (pouvoir, *ωω. ύβρ.*) lui supposer du goût pour moi.

15. Vous parlez comme un homme qui (entendre) la matière.

16. C'est vous seuls qui (donner) à la terre des poètes lascifs.

17. Ma destinée a encore voulu que je fusse le premier qui (avoir, *ωω. ύβρ.*) expliqué à mes concitoyens les découvertes du grand Newton.

18. L'un et l'autre (supposer, *ωύλη.*) que l'homme peut se contenter de soi-même et de ses biens présents.

19. Nous sommes plusieurs qui (se souvenir) des grands succès que nous eûmes.

20. Une infinité de monde (penser) que la vie des courtisans est une comédie perpétuelle.

21. Je suis ce Tancrède qui (avoir) ceint l'épée pour Jésus-Christ.

22. Souviens-toi que je suis le seul qui t'(avoir) déplu.

23. Le port et la terre (sembler, *ωύλη.*) fuir derrière nous.

24. La colère et la précipitation (être) deux choses fort opposées à la prudence.

25. Que sont devenus ces toits de chaume et ces foyers rustiques qu'(habiter, *ωύλη.*) jadis la modération et la vertu?

26. Vous et moi (avoir) passé par les grandes épreuves de l'envie et de l'ambition.

27. L'homme de bien est trop confiant, sa candeur, son innocence le (rendre) dupe des méchants.

28. Que l'amitié, que le sang qui nous lie
Nous (tenir *um. 2kr.*) lieu du reste des humains.

29. Remords, crainte, périls, rien ne m'(avoir) retenue.

30. Dans tous les âges de la vie, l'amour du travail, le goût de l'étude (être) un bien.

31. Un jour, une heure, un moment (suffire) pour décider du bonheur ou du malheur d'un homme.

32. L'envie, ainsi que les autres passions, (être) peu compatible avec le bonheur.

33. Grands, riches, petits et pauvres, personne ne (pouvoir) se soustraire à la mort.

34. Nous sommes si peu faits pour être heureux ici-bas, qu'il faut nécessairement que l'âme ou le corps (souffrir, *um. 2kr.*), quand ils ne souffrent pas tous deux.

35. L'histoire est un théâtre où la politique, de même que la morale, (être) mise en action.

36. Le bruit des eaux, le cri des hommes, tout (sembler) annoncer l'agonie de la nature.

37. Cincinnatus et Fabius (honorer, *um. 2kr.*) les dieux. Ni l'un ni l'autre ne (faire, *um. 2kr.*) aucune entreprise sans les consulter.

38. Narbal et moi, (admirer, *um. 2kr. op.*) la bonté des dieux qui récompensaient notre sincérité.

39. Quelque habiles que soient ces deux écrivains, ni l'un ni l'autre n'(obtenir, *um. 2kr.*) la place vacante à l'Académie française.

40. Personne ne fut plus doué que Fénélon de cette bonté, de cette indulgence qui (captiver) les esprits et les coeurs.

41. Ni vous ni l'empereur ne (vouloir) courir au Bosphore.

42. Il est difficile de connaître les hommes : la plupart, comme les plantes, (avoir) des vertus cachées que le hasard fait découvrir.

43. Il faut que ce soit la sagesse et la vertu, plutôt que la présence de Mentor, qui vous (inspirer) ce que vous devez faire.

44. L'ambition et l'avarice des hommes (être) les seules sources de leurs malheurs.

45. Il ne faut aux princes et aux grands, ni effort, ni étude, pour se concilier les cœurs ; une parole, un sourire gracieux, un seul regard (suffire).

46. Telle était la terreur qui s'était emparée des esprits, que, parmi tant d'honnêtes gens, nous ne fûmes que deux qui (oser, *ωδγ. ορ.*) élever la voix en faveur de l'innocence opprimée.

47. Tout le bien ou le mal qu'on dit d'un homme qu'on ne connaît pas, ne (signifier) pas grand'chose.

48. Idoménée, avec Mentor, (conduire, *ωδγ.*) dans la campagne les rois alliés.

49. Tant de coups imprévus m'(accabler) à la fois.

50. Ni Achille, ni Thésée, ni même le grand Alcide n'(avoir) fait voir autant de force et de vertu que vous.

51. Son aménité, sa douceur (être) connue de tout le monde.

52. Le passé est un abîme où se (précipiter) le présent et l'avenir.

53. Vieillards, femmes, enfants, personne n'(échapper, *ωδγ. ορ.*) au carnage.

54. Un nombre infini d'oiseaux y (faire) entendre des chants que la solitude et la saison (sembler) rendre plus mélodieux et plus tendres.

55. Il faut que toi et ceux qui sont ici (faire, *ստ. ներ.*) les mêmes serments, ou je vous tuerai tous.

56. Louis, son fils, l'état, l'Europe (être) dans vos mains.

57. Grâces soient rendues aux dieux protecteurs de la Grèce, nous ne sommes plus ces esclaves qui (trembler, *անկ.*) à la vue des tyrans.

58. Le roi, l'âne, ou moi, (mourir, *սպ.*).

59. La fortune, de même que les dignités, (rendre) communément les hommes orgueilleux.

60. Je pense que vous et moi (avoir) été les seuls qui (avoir, *ստ. ներ.*) prévu cela.

61. Ni mon frère, ni mon oncle ne (être *սպ.*) nommé à l'ambassade de Vienne.

62. L'autorité que les passions usurpent est la source de cette multitude d'erreurs qui (inonder) la société.

63. La vie humaine, ainsi que les plus belles fleurs, ne (durer) qu'un moment.

Բ. ԱՆՈՒՆ ԲԱՏԻՆ ՈՒՐ ԴՐՈՒԷԼՆ ՈՒ ԵՐԲ ԿՐԿՆՈՒԼԸ

187 — 188

Փ-|-|-| Դ-|-|-|-|-|-|- Բ-|-|-|-|-|-|- Կ-|-|-|-|-|-|- Դ-|-|-|-|-|-|-
Դ-|-|-|-|-|-|-

1. Que (j'entends)? Quels conseils (on ose) me donner?

2. Mais que (un long règne sert), à moins qu'il ne soit beau?

3. Tous les hommes sont fous, (Boileau a dit), et ne diffèrent que du plus et du moins.

4. (Nous n'étions) pas hommes aussi bien que toi? comment (tu étais) assez insensé pour te croire un dieu? et (il ne fallait) pas te souvenir que tu étais de la race des autres hommes?

5. (De noblesse il n'est point) où (la vertu manque).

6. (La mort est) un mal? (La vie est) un bien?

7. Que (vous voulez? il me dit). La vie, (je répondis).

8. Partout sont de beaux champs que (de beaux cieux éclairent).

9. (Les dieux puissent) vous conserver à vos enfants!

10. (L'ambition de régner vous fera) oublier Pénélope?

11. L'espérance tient lieu des biens que (promet elle).

12. (Quel est donc, il lui dit), votre malheur? (qui vous étiez) sur la terre? — J'étais, (cette ombre lui répondit), Nabopharzan, roi de la superbe Babylone.

13. A peine (j'avais) ainsi parlé que ma douleur s'adoucisait.

14. (Mes heureux chants puissent) consoler le fidèle!
Et (ils puissent) aussi confondre le rebelle!

15. (Un service solennel il y eut) dans la ville.

16. Ce que (le philosophe pense) n'est pas toujours ce que (la raison dicte).

17. Telle (l'injustice des hommes est); la gloire la plus pure et la mieux acquise les blesse.

18. C'est dans la zone torride que (les fleurs les plus brillantes, les aromates les plus odorants et les fruits les plus savoureux se trouvent).

19. Nous remontâmes donc encore le long du Nil, jusqu'à cette fameuse Thèbes à cent portes, où (ce grand roi habitait).

20. (Le ciel dût) égaler le supplice à l'offense!

21. Ah! (Bélisaire dit) à ces bonnes gens (vous me trouvez) encore à plaindre?

22. Depuis ce moment je ne sus point ce que (Mentor était devenu).

190. 191

Φ—|—†††† †‡ ———— †—†††—†† ††—, ‡—††—†† †—†† ††††††
—†—† †—†† ††††††.

1. Peut-être un malheureux, mourant sur son fumier, Du dernier des humains (deviendrait) le premier.
2. Vous n'êtes pas heureux, et (avez) sauvé Rome.
3. Il était honteux de sa crainte, et (n'avait) pas le courage de la surmonter.
4. Je désire vous voir heureux, parce que (vous suis attaché).
5. Les oiseaux de proie étant moins puissants, moins forts, et beaucoup moins nombreux que les quadrupèdes carnassiers, (font) aussi moins de dégât sur la terre.
6. Il se lève, (regarde,) (voit) de tous côtés Courir des assassins à pas précipités.
7. Elle plaît à tout le monde, parce qu'(a) autant d'honnêteté que d'esprit.
8. L'ambitieux ne jouit de rien: ni de sa gloire, (la trouve) obscure; ni de ses places, (veut) monter plus haut; ni de sa prospérité, (sèche) et (dépérit) au milieu de son abondance.
9. L'enfant, essuyant ses larmes, (fit) un sourire moqueur et malin.
10. Je m'arrête à considérer les vertus de Philippe, et (ne songe) pas que (vous dois) l'histoire des malheurs de Henriette.
11. Les dieux ne sont pas inflexibles, Puisque (punissent) nos forfaits.

les mathématiques et (à monter à, l'exercice du) cheval.

10. (De, par mes ennemis) j'étais craint, et (de, par mes sujets) aimé.

11. L'avarice s'accroît par les remèdes mêmes qui guérissent et mettent un terme (aux autres passions).

12. L'homme vraiment sage (sa vie) exposera toujours pour le bien public et pour (défendre, la défense de) la patrie.

13. On est (sur ses défauts) aveugle, (sur ceux des autres) clairvoyant.

14. Je rencontrais de temps en temps des touffes obscures (aux rayons du soleil) impénétrables.

15. (Du trône) au pied était la Mort pâle et dévorante. (D'elle) autour volaient les noirs soucis.

16. En l'an trois cent cinquante-sept, Dion, avec trois mille soldats, assiégea et s'empara (de Syracuse).

17. L'ambition sacrifie (à l'avenir le présent); la volupté sacrifie (au présent l'avenir); mais l'envie, l'avarice et les autres passions (le présent et l'avenir) empoisonnent.

18. On servit (sur les bords de l'île un repas champêtre) et l'on entendit (une voix douce et flexible dans les bois voisins).

19. (Leur) dis qu'à ce prix je permets (leur) de vivre.

20. Il a eu (toute la prudence d'un âge avancé dans la jeunesse), et (toute la vigueur de la jeunesse dans un âge avancé).

21. Je ne puis blâmer (te) d'avoir fui l'infamie.

22. Télémaque court à la porte par où Mentor était sorti, il fait (la se) ouvrir avec autorité.

23. (Toi) lève, Alcione, ceins tes habits de deuil, (à ta douleur toi) livre.

24. Le long usage des plaisirs (leur les) a rendus inutiles.

25. Tenez, Monsieur: (moi) battez plutôt, et laissez (me) rire tout mon souï.

26. Si nous n'avons pas démerité de votre amitié (nous la) rendez.

27. Les grandes prospérités aveuglent, transportent, égarent (nous).

28. Si l'on propose (vous) de faire une mauvaise action, ne faites (la) point.

29. Le bonheur le plus grand, le plus digne d'envie, est celui d'être utile et (chéri de, cher à) sa patrie.

30. (Nous) dites donc quel fut ce voyage.

31. L'homme qui est le plus propre et le plus digne (de remplir) une place, n'est pas toujours celui qui l'obtient.

32. Il se rend accessible (de, à tous les janissaires).

33. Une grande partie de la terre a été conquise (de, par les Romains).

34. (Votre amitié moi) accordez; si vous (la me) refusez, j'en serai vivement affecté.

35. Importun (de, à tout autre), (de, à soi-même) incommode.

36. Ce que j'ai dit (vous), je crois et croirai (le) jusqu'à ce que j'aie (du contraire la preuve)

37. Digne (de, à notre encens), et digne (de, à nos vers).

38. Tu seras satisfaite, je vais montrer (les te) l'un et l'autre.

39. Elle est dans un palais tout plein (...ses aïeux).

40. L'idolâtrie ne mettait pas (dans la violence toute sa force).

41. Je veux voir, prier, presser, importuner, fléchir (les).

42. (De ce séjour) je profitai, (des Phéniciens les moeurs) pour connaître.

43. Un roi connaît beaucoup moins que les particuliers les hommes qui environnent (le): on est toujours masqué (de lui) auprès.

44. O ma cognée! ô ma pauvre cognée!
S'écriait-il: Jupiter, (moi la) rends.

45. Comme il ne perdit pas (dans la mollesse et dans la volupté ses jeunes années), il n'a pas été contraint de passer (dans l'oisiveté et dans la faiblesse les dernières).

46. L'avare n'amasse que pour amasser; ce n'est pas pour fournir à ses besoins, il refuse (les se).

47. Il attendait Bourbon, sûr (de, à vaincre) (lui) avec.

48. Allez, Laffeur, (le) trouvez, et portez (lui)
Trois cents louis, que je crois bien comptés.

49. Il a parlé en même temps contre et en faveur (de ses adversaires).

Г. Г О Б У Ч У Ъ

210 — 216

Ф-|-|-|-| Г-|-|-|-| Б-|-|-|-| У-|-|-|-| Ч-|-|-|-| У-|-|-|-| Ъ-|-|-|-|

1. Par la vertu des deux (Antonin), ce nom devint les délices des Romains.

2. Un Auguste aisément peut faire des (Virgile).

3. Il manque à Campistron ces expressions heureuses qui font l'âme de la poésie et le mérite des (Homère), des (Virgile), des (Corneille), des (Racine).

4. Il y a dans le rosaire cent cinquante (avé) et quinze (pater).

5. Vous avez pour vous les voeux des trois (Guillaume).

6. Ce furent les vices et les flatteries des Grecs et des Asiatiques, esclaves à Rome, qui y formèrent les (Catilina), les (César), les (Néron).

7. Après la victoire on chanta des (te Deum) dans toutes les églises du royaume.

8. Donnez-moi des (David) et des (Pharaon), amis du peuple de Dieu, et ils pourront avoir des (Nathan) et des (Joseph) pour leurs ministres.

9. Plusieurs (peu) font un beaucoup.

10. Les réponses des personnes distraites ne sont souvent que des (coq-à-l'âne).

11. Les (quand), les (qui), les (quoi) pleuvent de tous côtés.

12. La nature ne produit que rarement des (Homère), des (Virgile), des (Racine), des (Fénélon) et des (Milton).

13. On ne trouve guère les (chat-huant) que dans les bois.

14. Il y a souvent plus d'esprit dans un petit volume que dans de gros (in-folio).

15. La paresse et l'oisiveté sont les (avant-coureur) de la misère.

16. Il met des (post-scriptum) à toutes ses lettres.

17. Les supérieurs des communautés avaient des (passe-partout) pour ouvrir toutes les portes.

18. Mille (arc-en-ciel) se courbent et se croisent sur l'abîme.

19. On ne doit pas douter qu'il n'y ait eu dans l'antiquité la plus reculée des (Alexandre) et des (César) dont le temps a fait oublier les exploits.

20. Il faut se garder d'enseigner aux enfants ces phrases d'une politesse affectée dont ils surchargent leurs demandes, comme les (je vous en prie), les (petite maman, en grâce).

21. Les (quiproquo) d'apothicaire sont très-dangereux.

22. L'affliction et l'inquiétude sont de fâcheux (réveille-matin).

23. C'est dans les contrées les plus chaudes du Nouveau-Monde que se trouvent toutes les espèces d'(oiseau-mouche).

24. Enfants, hâtez-vous de rassembler vos ballons, vos volants et vos (cerf-volant).

25. Quatre (Mathusalem) bout à bout ne pourraient
Mettre à fin ce qu'un seul désire.

26. Mille heureux (passe-temps) abrègent la soirée.

27. Les (errata) sont nécessaires dans les livres.

28. La neige couvre le pont et le toit de notre navire, et forme nos observatoires et nos (garde-manger).

29. Dans les pays chauds on élève les (ver à soie) sur des mûriers.

30. Il ne faut pas s'arrêter aux (ouï-dire).

b . 8 0 7

217 — 224

Φ-ι-φ>ι φλ --η---η f--t-r--η {r-} r-η η-t-η-η η-η φ-ι-φ
η-t-η-r--η-η η-η-η η-r--η-

1. (Suite) de (grandes passions) est (aveuglement) de (esprit) et (corruption) de (coeur).

2. (Ouvrages et opinions) de (anciens philosophes) sont en grand nombre.

3. (Beaux vers) me ravissent, (mauvais) me rebutent.

4. Cet homme voudrait savoir (pourquoi) et (comment) de tout.

5. L'avarice lui fit chercher (prétextes) pour faire mourir Joazar.

6. (Mourir) est commun à la nature, mais (bien mourir) est propre aux gens de bien.

7. Je vous supplie de faire là-dessus (sérieuses réflexions).

8. Il n'y a pas moyen de contenter ceux qui veulent savoir (pourquoi) de (pourquoi).

9. Nous ne pouvions jeter les yeux sur les deux rivages, sans apercevoir (villes) opulentes, (maisons) de campagne agréablement situées, (terres) qui se couvraient tous les ans d'une moisson dorée, (prairies) pleines de troupeaux.

10. Pour moi, j'arrivai dans (déserts) affreux : on y voit (sables) brûlants au milieu de (plaines), (neiges) qui ne fondent jamais.

11. Pourquoi ton nom a-t-il si souvent servi à voiler (noires trahisons) et (complots) sinistres !

12. On n'y voit que colonnes de (marbre), que meubles de (or) et de (argent).

13. De cette caverne sortait, de temps en temps, une fumée noire et épaisse, qui faisait une espèce (nuit) au milieu de (jour).

14. Heureux ! si, de son temps, pour cent bonnes raisons, La Macédoine eût eu (petites-maisons).

15. Soyez toujours pauvres, et n'entreprenez jamais (conquêtes).

16. Ne donnez jamais (conseils) qu'il soit dangereux de suivre.

17. Combien (favoris) de (fortune), sortis tout à coup du néant, vont saisir les premiers postes.

18. Celui qui sait renoncer à une grande auto-

rité, se délivre en un moment de bien (peines), de bien (veilles), et quelquefois de bien (crimes).

19. Une natte de (jone) grossière lui servait de lit.

20. Je n'ai point (sentiments) si bas.

21. Plus un homme vicieux avance en âge, plus le vice jette en lui (profondes racines).

22. Une table de (marbre) qu'on tire de Carrare est belle.

23. On cite des femmes spartiates une foule (mots) qui annoncent le courage et la force.

24. En cet (aveuglement) ne perds pas la mémoire
Qu'ainsi que de ta (vie) il y va de ta (gloire).

25. (Honnête) est inséparable de (juste).

26. Albin, ne me tiens pas (discours) superflus.

27. Ce que les hommes appellent (grandeur,) (gloire,) (puissance,) (profonde politique,) ne paraît à ces suprêmes divinités que (misère) et (faiblesse).

28. La plupart (animaux) ont plus d'agilité que l'homme.

29. (Nabuchodonosor) embellissait (Babylone), qui s'était enrichie des dépouilles de (Jérusalem).

30. Il avait plus de soin de cacher ses bonnes oeuvres, que nous n'en avons pour cacher (mauvaises).

31. Que ton (affection) me soit alors sévère,
Et tiens, comme il faut, la main à ma (colère).

32. (Fleurs) charmantes! par vous la nature est plus belle.

33. Le temple saint peut encore voir au pied de ses autels (pêcheurs); mais il n'y voit plus (profanateurs).

34. Nous considérons avec plaisir les vastes campagnes couvertes de jaunes épis, (riches dons) de la féconde Cérès.

35. Une infinité de (hommes) sont dans de (états) qu'ils ont raison de ne pas aimer.

36. On ne soulage point de (douleurs) qu'on méprise.

37. Répondez (cieux) et (mer), et vous (terre) parlez!

38. Etes-vous étonné de ce que les hommes les plus estimables sont encore (hommes).

39. La plupart (hommes) emploient une partie de leur vie à rendre l'autre misérable.

40. L'eau est aussi fraîche dans un gobelet de (étain) que dans une coupe de (or).

41. Parmi les hauts gazons s'élevaient sans culture
Quelques sombres pavots, (fleurs) de la sépulture.

42. L'ennemi était repoussé de (Champagne) et de (Flandre).

43. (Trente chambres) qui communiquent les unes aux autres, et dont chacune a une porte de (fer) avec (six gros verroux), sont le lieu où il se renferme.

44. (Figuier,) (olivier,) (grenadier,) et (tous autres arbres), couvraient la campagne.

45. Dans (tous temps), dans (tous pays), dans (tous genres), (mauvais) fourmille et (bon) est rare.

46. La crainte de (Dieu) est le commencement de la sagesse.

47. (Seine) a des Bourbons, (Tibre) a des Césars.

48. Vous étiez, aussi bien que (Madame princesse de Conti), à la tête de ceux qui se flattaient de cette espérance.

49. Jusqu'ici j'ai vu beaucoup (masques); quand verrai-je des visages de (homme)?

50. Je vous attendis (mardi) toute la journée, parce que vous me dites (lundi) que vous me viendriez voir le lendemain.

51. Je crois que les lecteurs seraient charmés de voir sous leurs yeux la comparaison de quelques scènes de (Phèdre grecque, latine, française et anglaise).

52. Ils venaient changer leur or contre de l'eau-de-vie et des quincailleries de (Europe).

53. (Belles et mémorables actions) ne peuvent illustrer si elles n'ont pas la vertu pour cause.

54. Levez aussi la main, (Monsieur premier président)!

55. (Dieu) dicte à (même Moïse) les autres préceptes.

56. (Pères et mères) des enfants étranglés ouvraient la marche, portant leurs enfants morts dans leurs bras.

57. Le récit de ce funeste accident tira des plaintes (de toutes bouches), et des larmes (de tous yeux).

58. Si nous voyageons, (belles et fertiles plaines) nous ennuiant.

59. Considérant le fond de la mer, nous y trouvons (hauteurs,) (vallées,) (plaines,) (profondeurs,) (rochers,) (terrains) de toute espèce.

60. Henri quatre, devenu majeur, se vit empereur de (Italie) et de (Allemagne), presque sans pouvoir.

61. (Quinzième et seizième siècle) ont été marqués par (grandes découvertes).

62. (Bons et mauvais auteurs) sont souvent confondus.

63. Je viens de mettre en vers dans le moment (Monsieur duc de Orléans) et son système avec Law.

64. Les Grecs donnaient le nom de tyrans à

(bons et mauvais princes) dont l'autorité n'était pas légitime.

65. (Grèce) et (Italie) ont produit (grands hommes) dans (tous genres),

66. Ce sont deux soeurs que (langue italienne et espagnole).

67. Les vents alizés cessent en (août et septembre) entre (quatorzième degré et treizième).

68. Ici (Rhin) se trouble, et là mugit (Euphrate).

69. Le but de (philosophes anciens et modernes) est de porter les hommes à la vertu.

70. Les comédies saintes étaient des espèces (farces) sur des sujets de piété, qu'on représentait publiquement dans (quinzième et seizième siècle.)

71. Il monta à cheval (samedi) à deux heures, après avoir mangé.

72. A ces mots, il lui tend (doux et tendre ouvrage).

ደ. ህጋህህህህ ገበገበህህህ ረገገ ገገገገገገ ህህ ረገገገገገገ ህህ ረገገገገገገገ

244 — 247

ቀ-|-|-|-| ቀ-|-|-|-| -|-|-|-|-| -|-|-|-|-| ገገገገገገ ገገገገገገገገ ገገገገገገገገ ገገገገገገገገ ገገገገገገገገ ገገገገገገገገ ገገገገገገገገ

1. Le travail et le courage, (joint) ensemble et longtemps (soutenu), lui ont fait surmonter tous les obstacles.

2. Tout est grand dans le temple de la faveur, (excepté) les portes, qui sont si (bas) qu'il faut y entrer en rampant.

3. Le duc de *** doit à la bienveillance dont l'honorait la (feu) reine les (bon) grâces de l'empereur.

4. Les grands ne se croiraient pas des (demi-dieux) si les petits ne les adoraient pas.

5. Philippe montra partout un courage et une prudence (supérieur) à son âge.

6. Les grands seigneurs du Tunquin ne paraissent à la cour que (nu-pieds).

7. La vertu (excepté), tout passe comme un songe.

8. On aime la réputation d'intégrité, mais on ne veut pas qu'elle coûte (cher).

9. J'ai ouï dire à (feu) ma soeur que sa fille et moi naquîmes la même année.

10. Hier, à dix heures et (demi), le roi déclara qu'il épousait la princesse de Pologne.

11. Saint Louis suivait, pieds (nu), l'étendard de la sainte croix.

12. Un service solennel pour les (feu) rois Louis XVI et Louis XVII eut lieu à Notre - Dame le 14 mai 1814.

13. Les Français parlent (vite), et agissent quelquefois lentement.

14. Je ne connais point de roman, point de comédie (espagnol) sans combats.

15. La clémence et la majesté (peint) sur le front de cet auguste enfant nous annoncent la félicité.

16. Les traits des habitants de Bondou approchent de ceux des Européens, beaucoup plus que ceux des autres habitants de l'Ouest, les Maures (excepté).

17. (Feu) votre mère unissait les charmes de l'esprit à la bonté du coeur.

18. On trouve dans les fables de La Fontaine une ingénuité, une naïveté (admirable).

19. C'est un homme ou une femme (noyé).

20. En Laponie, une peau d'hermine coûte quatre ou cinq sous. La chair de cet animal sent (très-mauvais).

21. Le peuple a toujours (les yeux et les oreilles ouvert) pour découvrir les défauts des grands.

22. Et là-dessus passe un certain croquant qui marchait les pieds (nu).

23. (Supposé) la terre en mouvement, les phénomènes célestes s'expliquent avec la plus grande facilité.

24. Les animaux de la zone torride ont, pour la plupart, la jambe et le cou (allongé).

25. C'est une aire ou un plancher tout (plat) comme celui du grand aigle.

26. Le goût du jeu ne captive jamais qu'un esprit ou un coeur (vide).

27. Dans la Laponie, la ronce, le genièvre et la mousse font (seul) la verdure de l'été.

28. Auguste gouverna Rome avec un tempérament, une douceur (soutenu), à laquelle il dut le pardon de ses anciennes cruautés.

29. Nous passâmes toute la nuit tremblants de froid et (demi - mort).

30. La science qui instruit et la médecine qui guérit sont (bon) sans doute. Mais la science qui trompe et la médecine qui tue sont (mauvais).

31. Les oiseaux construisent leurs nids avec un art, une adresse (admirable).

32. Accoutumez vos enfants à demeurer été et hiver, jour et nuit, toujours tête (nu).

33. J'ai remarqué sur plusieurs personnes qui avaient l'oreille et la voix (faux), qu'elles entendaient mieux d'une oreille que d'une autre.

34. Ce duvet ou ces soies sont (très-serré,) (très-fourni) et (très-doux) au toucher.

Փ-|-դդի ԿԼ --ն--ն--> --ն-|-ննիբ--նն իբ-ն, Դ-ԴԼ-ճ ԵԼ-ն ի-ննն
 դ-դն-ննիԼ- Է.

1. (Plus douce consolation) de l'homme affligé, c'est la pensée de son innocence.

2. Il s'est baigné dans l'endroit où les eaux sont (moins rapides).

3. La probité reconnue est (plus sûr de tous les serments).

4. (Jouissances plus douces) sont celles qui n'épuisent pas l'espérance.

5. Rien n'est constant dans le monde, ni (fortunes plus florissantes), ni (amitiés plus vives), ni (faveurs plus enviées).

6. Les immortels rient (de affaires plus sérieuses) qui agitent les faibles humains.

7. Il y a un tour à donner à tout, même aux choses qui en paraissent (moins susceptibles).

8. Il ne restait plus autour d'Astarbé que certains complices de ses crimes (plus affreux).

9. (Pensées plus sublimes) ne sont rien, si elles sont mal exprimées.

10. Les objets qui lui étaient (plus agréables) étaient ceux dont la forme était unie.

11. La chèvre dort au soleil et s'expose volontiers à ses rayons (plus vifs).

12. Elle flatta Baléazar par (louanges plus délicates et plus insinuantes).

13. Ce coup est un peu rude (à esprit plus fort)
 ... Le malheur succède (à bonheur plus doux).

14. Il n'est guère possible de rendre un vers par un vers, lorsque cette précision est (plus nécessaire).

15. Nos plaisirs (plus doux) ne sont pas sans tristesse.

10. Scipion marqua sa reconnaissance aux troupes, qu'il combla de louanges, de récompenses et de marque d'honneurs, chacune selon (son, leur état), et (son, leur mérite).

11. Les matelots ajoutent (à ces bonnes et mauvaises) qualités les vices de leur éducation.

12. La vérité n'est point à nous, nous ne sommes que (ses témoins et ses dépositaires).

13. . . . L'ours boucha (sa narine),
Il se fût bien passé de faire cette mine.

14. On se battait pour avoir le pillage du camp ennemi; après quoi le vainqueur et le vaincu se retirèrent, chacun dans (sa, leur ville).

15. Paris est une très-belle ville; j'admire surtout la grandeur de (ses bâtiments).

16. Les abeilles dans un lieu donné, tel qu'une ruche ou le creux d'un vieil arbre, bâtissent, chacune, (sa, leur cellule).

17. En récompense de (vos bons et utiles) offices, que Dieu éloigne de vous tout chagrin domestique.

18. Je résolus de me rendre à Madrid, comme au centre des beaux esprits, pour y former (mon goût).

19. Homère a peint les hommes tels qu'ils étaient avec (leurs bonnes et mauvaises) qualités.

20. Le fleuve roulait (ses eaux) avec violence.

21. Lépidus ayant fait le signal dont on était convenu, les deux généraux passèrent dans l'île, chacun de (son, leur côté).

22. Tous ces aventuriers ne devaient pas regarder (ces arts et métiers) comme au-dessous d'eux.

23. Cependant les cheveux me dressaient à (ma tête).

24. Les éloges sont comme les richesses: c'est faute de connaître (leur prix) qu'on en est si prodigue.

5. Le sage est ménager du temps, des paroles (même).

6. (Tout) engourdie qu'est la paresse, elle fait plus de ravages chez nous, que (tout) les autres passions ensemble.

7. Les empires ne peuvent se soutenir que par l'équité des (même) lois qui les ont formés.

8. Cléopâtre aima mieux mourir avec le titre de reine, que de vivre avec (tout) autre dignité.

9. En temps de pluie et de dégel, les maisons, les pierres, les vitres, deviennent (tout) humides, parce qu'elles attirent les vapeurs.

10. Il y a une sagesse et une bonté infinies dans les choses (même) où la faiblesse de nos lumières nous empêche de les reconnaître.

11. Les philosophes, (tout) profonds qu'ils sont, ignorent la cause de bien des effets.

12. Les sauvages de l'Amérique brûlent leurs ennemis vivants, et dévorent leurs chairs (tout) sanglantes.

13. (Tout) citoyen doit servir son pays.

14. Il se trouve toujours des hommes qui ont assez de courage ou de mépris d'eux-(même) pour exposer leur vie par l'appât du plus vil intérêt.

15. (Tout) méchants que sont les hommes, Dieu veut que nous les aimions.

16. Mais depuis le moment qu'Elisabeth eût découvert la tristesse de ses parents, ses pensées ne furent plus les (même).

17. La vertu, (tout) austère qu'elle est, fait goûter bien des plaisirs.

18. Il nous en coûte bien moins de remporter des victoires, que de nous vaincre nous-(même).

19. On trouve dans le monde les biens et les avantages (même) qu'on y méprise.

13. (Je, moi) ne (à toi, toi, te) dis plus rien; venge (moi, me), venge (toi, te).

14. Montre (toi, te) digne fils d'un père tel que (je, moi).

15. Comment as (tu, toi) perdu le goût de ces plaisirs que (tu, toi) seul étais capable de sentir et de rendre?

16. Cette curiosité du roi fit qu'on nous présenta (lui, à lui).

17. Vos amis ont (ils, eux) des vices? reprochez (eux, les) (à eux, leur).

18. (Il, lui) croyait, (il, lui), que (lui, il) devait faire parler tout l'univers.

19. Quel fardeau qu'une grande fortune, quand on fait son unique affaire de jouir (d'elle, en).

20. Il n'ouvre la bouche que pour répondre; il tousse, il se mouche sous son chapeau, il crache presque sur (soi, lui).

21. Certains peuples de l'Afrique prétendent que tout ce qu' (ils, eux) souhaiteront dans le ciel viendra d'abord se présenter (à eux, leur).

22. On n'agit pas franchement avec (moi, me), et les secrets un peu importants, on ne (à moi, moi, me) (eux, les) confie pas.

23. Nous nous tourmentons moins pour devenir heureux que pour faire croire que nous (le, les) sommes.

24. Ne voyage pas de nuit: on pourrait (t', toi) arrêter sur les grands chemins, et (toi, te) détrousser, (te, toi) et tes compagnons.

25. Peignez (eux, les) (à moi, moi, me), dit l'aigle, ou bien (à moi, moi, me) (eux, les) montrez.

26. La fortune (a persécutés), (lui, le) et (je, moi).

27. (Je, moi), (je, moi) combattrais le jeu

parmi les joueurs, et (moi, j') aurais plus de plaisir à (moi, me) moquer (d'eux, en) en (les, eux) voyant perdre, qu'à (à eux, leur) gagner (leur argent, l'argent d'eux).

28. Des pays autrefois contigus à la mer, sont aujourd'hui très-éloignés (d'elle, en); telles sont Aigues-Mortes et Ravenne.

29. Hélas! s'écriait Télémaque, voilà donc les maux que la guerre entraîne après (soi, elle).

30. Miracle! criait-on: venez voir dans les nues

Passer la reine des tortues.

— La reine! Vraiment oui; je (le, la) suis en effet.

31. N'allons pas (nous, à nous) appliquer (nous, à nous) mêmes les traits d'une censure générale.

32. C'est lorsque nous sommes éloignés de notre pays, que nous sentons surtout l'instinct qui nous (lui, à lui, y) attache.

33. Un malheur toujours traîne un malheur après (soi, lui).

34. (Je, moi), régner! (je moi), ranger un état sous ma loi, Quand ma faible raison ne règne plus sur (moi, me)!

35. La noblesse donnée aux pères, parce qu'ils étaient vertueux, a été donnée aux enfants afin qu'ils (le, la, les) devinssent.

36. Le zèle est une vertu qu'on n'estime plus: on se moque (de lui, en) comme d'un usage qui convenait à la grossièreté de nos pères.

37. Il (me, à moi, moi) parut, (me, à moi, moi) et à mes compagnons, que notre arrivée avait jeté une grande terreur dans le pays.

38. L'excellence des sens vient de la nature; mais l'art et l'habitude peuvent (leur, à eux, y) ajouter un plus grand degré de perfection.

39. Ne me trompé-je pas en vous croyant ma nièce? — Oui, Monsieur, je (le, la) suis.

40. (Je, moi), (je, moi) pourrais encore (toi, te) voir, (toi, te) reconnaître!

41. Qu'est-ce que le monde? C'est une servitude éternelle où nul ne vit pour (soi, lui).

42. La vie est un dépôt confié par le ciel; oser disposer (d'elle, en), c'est être criminel.

43. Vous et moi, (avons été) longtemps ennemis l'un de l'autre.

44. L'homme consomme, engloutit lui seul plus de chair que tous les animaux ensemble ne (dévorent).

45. Mais je naquis sujette et je (le, la) suis encore.

46. Les désirs ont des charmes qui cessent d'exister pour celui qui sans cesse s'abandonne (à eux, leur, y).

47. Touché de pitié pour ces êtres infortunés, il (donna) (à eux, leur) et à leurs enfants de quoi faire leur route.

48. Le boeuf remplit ses premiers estomacs tout autant qu'ils peuvent (être).

49. S'il est ordinaire d'être vivement touché des choses rares, pourquoi (le, les) sommes-nous si peu de la vertu?

50. Le crime traîne toujours après (lui, soi) certaine bassesse dont on est bien aise de dérober le spectacle au public.

51. Les choses de la terre ne valent pas qu'on s'attache (leur, à elles, y).

52. Je veux être mère, parce que je (le, la) suis, et c'est en vain que je ne (le, la) voudrais pas être.

53. L'étude offre tant d'avantages, qu'on ne saurait se livrer (y, à elle, lui) avec trop d'ardeur.

54. Les forces de l'Égypte et de l'Orient qu'Antoine menait avec (soi, lui) sont dissipées.

55. La terre, naturellement fertile, (le, la) serait bien davantage, si elle était mieux cultivée.

56. La poésie est plus naturelle à tous les hommes qu'on ne (pense).

57. Je (récompenserai) vous et votre frère.

58. Toute tromperie porte avec (soi, elle) sa punition.

59. Les ressources de la vertu sont infinies: plus on fait usage (en, d'elles), plus elles se multiplient.

60. Hélas! plus je (à'elle, lui) parle, plus elle m'intéresse.

61. Pompée attirait sur (soi, lui) les yeux de toute la terre.

62. Il n'y eut que (lui, il) et (je, moi) d'un tel avis.

63. On ne peut vous estimer et vous aimer plus que vous ne (êtes) du vieux solitaire.

64. On (a chassés) (toi, tu) et (lui, il).

65. Vous n'êtes pas méchant, et vous ne pouvez (être).

66. Je ne saurais vous dire d'où (viennent), (il, lui) et son père.

67. L'occasion de faire des heureux est plus rare qu'on ne (pense).

68. Thésée, Hercule et moi, (à vous, vous) (avons) montré
Le chemin de la gloire où vous êtes entré.

ՃԲ. ՅՈՒՅԸԿԸՆ ԴԵՐԸՆՈՒՆ

287 — 295

Փ-|-+|+| ԳԸ --ն--ն-| Բ--ԻԸ Ի--ն--ն-Ի--ն Կ-Կ-Կ-Կ-Կ
--ԸԸԸԸԸ Ի.

1. C'est souvent (du hasard d'où) naît l'opinion.

2. C'est (d'elle dont) je tiens cette illustre naissance.

3. Ce n' (est) ni les arts ni les métiers qui peuvent dégrader l'homme, c' (est) les vices.

4. Ce n' (est) que (dans les siècles éclairés où) on a bien écrit et bien parlé.

5. Nous avons en nous deux facultés rarement unies, c' (est) l'imagination et le jugement.

6. Vous savez, messieurs, que c'est (de Louis XI dont) je parle.

7. Ce qui me révolte le plus, (est) de voir les riches s'enorgueillir de leurs richesses.

8. Noé conserva les arts, tant (celui) qui servaient de fondement à la vie humaine, que (celui) que les hommes avaient inventés depuis.

9. C' (est) par ces décorations végétales (par lesquelles) des nations entières ont rendu les tombeaux de leurs ancêtres si respectables à leur postérité.

10. Celui qui rend un service (doit) l'oublier, celui qui le reçoit, s'en souvenir.

11. C' est (à la nécessité à laquelle) l'architecture doit sa naissance; mais c' est (du luxe duquel) elle a reçu ses embellissements.

12. C' (est) vous tous qui faites des voeux pour lui.

13. Ce qui rendra ce spectacle plus utile et plus agréable, (sera) la réflexion que vous ferez sur l'élévation et sur la chute des empires.

14. Dieu considère les mains pures, et non (celui) chargées d'offrandes.

15. Celui qui s'arrête dans le chemin de la vertu, (a) déjà reculé sans s'en apercevoir.

16. Un magistrat intègre et un brave officier sont également estimables; (celui-...) fait la guerre aux ennemis domestiques, (celui-...) nous protège contre les ennemis extérieurs.

17. Ce (fut) les Phéniciens qui, les premiers, inventèrent l'écriture.

18. Il n'y aura que trop d'intérêts qui diviseront les hommes dans la même société, ne (fût) ce que ceux de la fortune.

19. Ce qu'on admire avec justice dans Racine, c'(est) les caractères.

20. Je ne voudrais pas que la mort du fils suivit (celui) du père.

21. Chez les anciens c'(était) les vieillards, qui gouvernaient; chez nous, c'(est) les jeunes gens.

22. C'est (dans le creuset où) on éprouve l'or; c'est (dans l'adversité où) on reconnaît l'ami véritable.

23. Ceux qui font des heureux (sont) les vrais conquérants.

24. Dites-moi, (est-)ce là des signes d'opulence ou d'indigence?

25. Ce qui plaît dans les anciens, (est) qu'ils ont peint la nature avec une noble simplicité.

26. Nos vrais biens sont (celui) de la nature: c'(est) le ciel, c'(est) la terre, c'(est) ces campagnes, ces plaines, ces forêts dont elle nous offre la jouissance utile, inépuisable.

27. Mais ce qui me choque dans ces beaux esprits, (est) qu'ils ne se rendent pas utiles à leur patrie.

28. Nous devons préférer des amis trop sévères à des amis trop complaisants: (ceux-...) disent souvent la vérité, tandis que (ceux-...) la dissimulent presque toujours.

29. Qui veut parler sur tout, (parle) souvent au hasard.

30. C'(est) eux qui lui montreront de quoi il peut s'applaudir.

31. Qui chérit son erreur (ne la veut) point connaître.

32. Ce n' (est) pas les années, c' (est) une longue préparation qui vous donnera de l'assurance.

33. C'est (là où) on voit errer les brebis qui bêlent.

ժԳ. ՅԱՐԱՅԵՐԱԿԱՆ ԴԵՐԱՆՈՒՆ

296 — 301

Փ-|-գձի ԴԷՆ ԴԴ-|-ձ Ե-|-ԲԻԲ-|-Ի-|-ՆՆԻԴԻԻ Դ-|-ԴԼ-|-Գ-|-Ի-|-ՆՆԻԴԻԻ
ԸՆԴԴԻԼ-|- Է.

1. Les soldats (que, lesquels) j'ai vus et (à qui, auxquels) j'ai parlé, m'ont semblé bien propres à manier les armes (que, lesquelles) nous leur avons confiées.

2. L'amitié est une âme (qui, laquelle) habite deux corps, un coeur (qui, lequel) habite deux âmes.

3. Aussitôt que je fus débarrassé des affaires de la cour, j'allai trouver l'homme (qui, lequel) m'avait parlé du mariage de Mad. de Miramion, (qui, lequel *) me parut dans les mêmes sentiments.

4. La Judée, (de qui, dont, de laquelle) l'impunité croissait sans mesure, avait tout à craindre.

5. On a coupé l'arbre (sur qui, lequel) avaient niché tant d'oiseaux.

6. Dites-moi, je vous prie, (qui, lesquels) sont ces jeunes gens ?

7. Les Lapons danois ont un gros chat noir (à qui, auquel) ils confient tous leurs secrets, et (lequel, qu') ils consultent dans leurs affaires.

8. Savez-vous (à quoi, auquel) il pense, et de quoi, duquel) il parle ?

9. Sous les empereurs romains, celui-là seul avait le droit de demander le triomphe, sous les

*) ՏԻ- -|-ՆԻԴԻԻ ԳԻԴԻԼԻ-|-Չ ԴԷՆ 653 ԲԻ-|-Ը:

auspices (dont, de qui, duquel) la guerre s'était faite.

10. Avez-vous vu le marchand avec le fils (dont, duquel) je suis arrivé?

11. Régulus, dans son expédition contre Carthage, eut à combattre un prodigieux serpent, contre (qui, lequel) il fallut employer toute l'armée romaine.

12. Il prit une épée, (dont, de laquelle) il regardait la pointe.

13. Le Tasse naquit à Sorrento; la maison (d'où, dont) il sortait était une des plus illustres de l'Italie.

14. C'est le destin des choses humaines de tomber dans l'oubli (dont, d'où) elles étaient sorties.

15. Semblable à un rocher contre (qui, lequel) les vents combattent en vain.

16. Aristonoüs mena Sophronime dans une fertile campagne, sur le bord d'un autre fleuve, dans les ondes (dont, de qui, duquel) Apollon a tant de fois plongé son corps.

17. Il avait je ne sais (lequel, que, quoi) dans ses yeux perçants qui me faisait peur.

18. Aussitôt il conduisit Télémaque vers la porte d'ivoire, (par laquelle, par où l') on peut sortir du ténébreux empire de Pluton.

19. Ce grand nombre d'actions (dont, de qui) je dois parler, m'embarrasse.

20. Dieu appela d'en haut son serviteur Abraham, dans la famille (dont, de qui, duquel) il voulait établir son culte.

21. Les maladies de l'âme sont les plus dangereuses; nous devrions travailler à les guérir, c'est (à qui, quoi) cependant nous ne travaillons guère.

22. Le sang de ce héros (d'où, dont) tu me fais descendre, Sans tes profanes mains saura bien se répandre.

23. Le sage et vaillant général sous le nom et les étendards (dont, de qui, duquel) vous avez l'honneur de combattre.

ታጉ ሊኔበቦበጊ ጉኑቦሊኔበቦጉ

302 — 306

ቀ-|---ቶጎ ቶጊ ጉጉ---ጎ ቶ---ቶጊጊ ተ---ጎጎጎጎጎጎ ሩ-ቶጎጎ ጊጎጎጎጎ- ተ-

1. Narbal, qui commandait dans le vaisseau où (on) me mit, me demanda mon nom.

2. (On) estime la vie par dessus tout, et (on) la prodigue comme si elle devait toujours durer.

3. Quiconque attend un malheur certain (peut) déjà se dire malheureux.

4. Mais (quelque) vains lauriers que promette la guerre, on peut être héros sans ravager la terre.

5. Ce que (on) conçoit bien s'énonce clairement.

6. (Quelque) pures que soient leurs intentions, (quelque) lumières qu'ils aient acquises, (quel que) soit leur expérience, les hommes peuvent se laisser égarer.

7. Quiconque est capable de mentir (est) indigne d'être compté au nombre des hommes.

8. Les riches, (quelque) sots qu'ils soient, emportent toujours les suffrages.

9. (On) peut être sot avec beaucoup d'esprit, et (on) peut n'être pas un sot avec peu d'esprit.

10. Quiconque a pu franchir les bornes légitimes, (peut) violer enfin les droits les plus sacrés.

11. (Quel que) soient les humains, il faut vivre avec eux.

12. (On) n'aurait guère de plaisir, si (on) ne se flattait jamais.

13. (Quelque) heureusement doués que nous soyons, nous ne devons pas en tirer vanité.

10. La mer (est, a disparu) sous leurs nombreux vaisseaux.

11. Beaucoup de grandes découvertes (sont, ont né) du hasard.

12. Que tous les coeurs s'ouvrent à l'espérance : le règne de l'injustice (est, a passé).

13. Le voyage a été pénible, mais nous (sommes, avons arrivé) à bon port.

14. Ce jeune homme s'est expatrié, il (est, a mort) pour sa famille.

15. C'est par les Phéniciens que la mer (est, a devenu) le lien de la société entre les peuples de la terre.

16. Les républiques (sont, ont presque toutes tombé) de la liberté dans l'esclavage.

17. Les critiques se sont évanouies, la pièce (est, a demeuré).

18. Une république fameuse, remarquable par la singularité de son origine (est, a disparu) de nos jours, sous nos yeux, en un moment.

19. La voix de l'innocence (est, a monté) au ciel.

20. La procession (est, a passé) sous mes fenêtres.

21. Chaque jour des crieurs publics annocent en Egypte de combien le Nil (est, a crû).

22. Cependant Télémaque (était, avait resté) seul avec Mentor.

23. Quand Mentor (fut, eut cessé) de chanter, les Phéniciens se regardèrent.

24. Je (suis, ai resté) sept mois à Colmar sans sortir de ma chambre.

25. Quand la contagion (fut, eut cessé), saint Charles Borromée fit rendre à Dieu de solennelles actions de grâces.

en profondeur, les cheveux nous en dresseraient à la tête.

10. Je me disais : Quittons ce vain délire ; (être) heureux et (libre) désormais.

11. En rentrant chez moi ce soir, (j'ai appris, j'appris) que le citoyen Didot venait d'éprouver un grand sujet de chagrin.

12 Vous causerez de terribles éclats,
Si vous ne (mettre) fin à tout cet embarras.

13. Les dieux permirent que je (faire) une faute.

14. Je me (suis trouvé, trouvai) un peu incommodé avec de l'émotion avant-hier ; mais cela n'a point eu de suite.

15. S'il (être) berger, comme je l'étais naguère, il serait aussi heureux que je l'ai été.

16. La religion exige que nous (sacrifier) nos ressentiments.

17. Hier au soir, ton ami (a eu, eut,) avec milord Edouard un démêlé qui peut devenir sérieux.

18. Il semble qu'on (avoir) juré de ne jamais s'entendre, pour avoir le plaisir de disputer toujours.

19. D'abord je ne pus croire que Philoclès (vouloir) me détrôner.

20. Il désire la paix, comme vous dites vous-mêmes que vous (l'avez désirée, la désirâtes).

21. Les arts mécaniques ont fait en France plus de progrès depuis le commencement de ce siècle, qu'ils n'en (faire) dans certains pays pendant le siècle précédent.

22. Mentor (m'a dit, me dit) depuis qu'on l'avait vendu à des Ethiopiens, et qu'il les avait suivis en Ethiopie.

23. Amilcar méritait qu'on lui (confier) le commandement de l'armée qui devait agir en Espagne.

24. Est-il un homme qui n' (avoir) jamais à se plaindre de ses semblables ?

25. Il nous semble qu'il n'y (avoir) pas de plus douce jouissance que de faire des heureux.

26. On est mort avant qu'on (apercevoir) qu'on pouvait mourir.

27. On peut dire que le chien est le seul animal dont la fidélité (être) à l'épreuve.

28. Mais dans quelque haut rang que vous (être) placé, Souvent le plus heureux s'y trouve renversé.

29. Dieu juste ! serait-il vrai que tu (voir) avec indifférence le crime triomphant, et la vertu souffrante ?

30. Les leçons les plus utiles que nous (pouvoir) recevoir, sont celles de l'expérience.

31. Solon, en mourant, ordonna qu'on (porter) ses os à Salamine.

32. Il ne faut pas que vous (penser) que je me (donner) si parfaitement à la musique, que je (négliger) toute autre espèce de travail.

33. Il semblait qu'un spectacle si doux n'(attendre) en ces lieux qu'un témoin tel que vous.

34. Quoique les méchants (prospérer) quelquefois, ne pensez pas qu'ils (être) heureux.

35. Il est difficile, quand on aime la vérité, qu'on n' (avoir) aussi du zèle pour la justice.

36. Aceste ordonna qu'on nous (envoyer) dans une forêt voisine.

37. Il semble que de tout temps la vérité (avoir) peur de se montrer aux hommes, et que les hommes (avoir) peur de la vérité.

38. Le meilleur cortège qu'un prince (pouvoir) avoir, c'est le coeur de ses sujets.

39. Citez-moi un maître dont les leçons (être) aussi profitables que celles de l'expérience.

40. Ils craignaient que ses discours pleins de sagesse ne (détacher) leurs alliés.

41. De même que l'eau, si elle se (subtiliser), deviendrait une espèce d'air qui ferait mourir les poissons, l'air, de son côté, nous ôterait la respiration, s'il (devenir) plus épais et plus humide.

42. Je ne crois pas que le siècle de Louis XIV (devenir) si célèbre sans les grands écrivains qui en ont fait une des plus brillantes époques de notre littérature.

43. Pourvu qu'on (savoir) la passion dominante de quelqu'un, on est assuré de lui plaire.

44. L'envieux voudrait que tout ce qui est bon (appartenir) à lui seul.

45. Soyons (indigne) soeur d'un si généreux frère.

46. Il me semble qu'il n'y (avoir) rien qui dégrade plus un écrivain que la peine qu'il prend pour exprimer d'une manière extraordinaire les choses les plus simples.

47. Quoi qu'on (dire), un ânon ne deviendra qu'un âne.

48. Il commande au soleil (à, d'animer) la nature.

49. Choisissez un homme qui (pouvoir) vous donner dans l'occasion des consolations, de sages avis et de bons exemples.

50. C'est l'usage constant de la Chine, le pays du monde où les impôts (être) les plus forts et le mieux payés.

51. L'empereur Théodose condamnait à mort tout délateur qui l'était pour la troisième fois, quoique ses délations n'(être point jugées) fausses.

52. Crois-tu que dans son coeur il (jurer) sa mort?

53. Je consens (me à, de perdre) afin de la sauver.

54. Les hommes croient (qu'ils sont) libres quand ils ne sont gouvernés que par les lois.

55. Il était convenable que la nouvelle lumière se (répandre) par tout l'univers.

56. Combien de fois a-t-on vu des hommes publics (qui ont fait) échouer des entreprises glorieuses à l'état, de peur que la gloire n'en (rejaillir) sur leurs rivaux.

57. Je lui conseillerais (à, de s'assurer) d'un autre.

58. Baléazar est aimé des peuples; il n'y a aucune famille qui ne lui (donner) tout ce qu'elle a de biens, s'il se trouvait dans une pressante nécessité.

59. Les grands ont peu d'amis qui (être) plus attachés à leur personne qu'à leur fortune.

60. Dieu nous a donné la raison afin qu'elle (diriger) notre conduite.

61. Il n'y a rien que les hommes aiment mieux (à, de conserver), et qu'ils ménagent moins que leur propre vie.

62. C'est l'attente du ciel, il nous faut (la) remplir,
Je viens de le promettre et je (le) vais accomplir.

63. Croit-on que dans ses flancs un monstre me (porter)?

64. Préparez-vous (à, de voir) ce malheureux chrétien.

65. Joas ne cessera jamais (vous à, d'aimer).

ቆኒ ሊኔ ጉበተኔ ኔ ሊበተፀተኔ ኔ ኔ ሆሃሀይ

337 — 341

ቆ-|---|---| ቆኒ ---|---|---| ant ቆኒ---|---|---| ቆ-|---|---| ኒ-|---|---|
 ና-|---|---| ና-|---|---| ና-|---|---| ና-|---|---| ና-|---|---|

1. Sous un roi bienfaisant parcourons cette ville,
 (Obéissant), heureuse, (agissant), tranquille.

2. Combien de pères, (tremblant) de déplaire
 à leurs enfants, sont faibles et se croient tendres!

3. Ces spectres affamés, (outrageant) la nature
 Vont au sein des tombeaux chercher leur nourriture.

4. C'est là que les troupeaux altérés, (fuyant)
 les rayons (brûlant) de l'astre du jour, trouvent
 une liqueur (rafraîchissant).

5. . . . Surprise et (tremblant) à vos pieds,
 Je baisse en (frémissant) mes regards effrayés.

6. J'ai toujours vu ceux qui voyageaient dans
 de bonnes voitures bien douces, rêveurs, tristes,
 (grondant) ou (souffrant).

7. Je vois ces murs (sanglant), ces portes embrasées,
 Sous ces lambris (fumant) ces femmes écrasées.

8. Il y a des peuples qui vivent (errant) dans
 les déserts.

9. Enfin l'heure est venue, et la neuvième aurore,
 Des rayons d'un jour pur, en (naissant), se colore.

10. Ces tonnerres d'airain (grondant) sur les remparts,
 Tout (étonnant) qu'ils sont, n'ont rien qui m'épouvante.

11. . . . Rome, (subjuguant) l'univers abattu,
 Ne vaut pas un hameau qu'habite la vertu.

12. Télémaque lui-même arrosa de liqueurs
 parfumées ses cendres encore (fumant).

13. Les vents, (soufflant) avec force, (sifflant)
 dans les cordages, s'opposent à la manoeuvre.

15. L'opulence d'une cité de commerce s'est (changé) en une pauvreté hideuse.

16. Pédro, qu'as-tu (fait) de nos montures? — Seigneur, je les ai (attaché) à la grille.

17. Mes chères richesses, qu'êtes-vous (devenu)? Hélas! je vous ai (perdu) en moins de temps encore que je ne vous avais (gagné)!

18. L'oiseau-mouche, cet amant léger des fleurs, vit à leurs dépens sans les flétrir; il ne fait que pomper leur miel, et c'est à cet usage que sa langue paraît uniquement (destiné).

19. L'ambition s'est toujours (joué) de la vie des hommes.

20. Je regrette bien les douze heures que j'ai (dormi); je les aurais (employé) plus utilement, si l'on m'avait (rendu) le service de m'éveiller.

21. La gloire des hommes doit toujours se mesurer sur les moyens dont ils se sont (servi) pour l'acquérir.

22. Les arts que les hommes ont (inventé) pour satisfaire à leurs besoins, tournent à leur gloire et à leurs délices.

23. Si la vertu et la vérité étaient (banni) de la terre, elles devraient toujours se trouver dans la bouche des rois.

24. Comme une lampe d'or dans l'azur (suspendu),
La lune se balance aux bords de l'horizon:
Ses rayons (affaibli) dorment sur le gazon.

25. Il me récitait les vers qu'il avait (fait).

26. La guerre ne se faisait point autrefois comme nous l'avons (vu) faire du temps de Louis XIV.

27. Les juges se sont (avisé) d'un singulier expédient pour lui faire avouer la vérité, qu'il avait jusqu'alors (tenu caché).

28. Vous êtes (né) dans un climat qui vous a (rendu) robustes.

29. Je les ai (cherché), vos gants, dans tous les coins, et je ne les ai pas (trouvé).

30. Ils se sont (élevé) par leurs exploits un monument impérissable.

31. Plusieurs des rois d'Égypte furent (privé) des tombeaux qu'ils s'étaient eux-mêmes (construit).

32. Quels dangers n'a pas (couru) l'Autriche pendant la tempête de vingt ans qu'elle a (essuyé)!

33. Vous êtes-vous (accordé) cette définition? où sont-ce les loups, les singes et les lions qui vous l'ont (passé)?

34. Les Français s'étaient (ouvert) une retraite glorieuse par la bataille de Fornoue.

35. Les vents que Dieu a (créé), les chaleurs qu'il y a (eu) sont des effets de sa bonté.

36. Ses regards, il est vrai, n'étaient point (enflammé) Du courroux dont souvent je les ai (vu armé).

37. La langue latine et la langue grecque sont deux langues qui se sont longtemps (parlé), et qui ne se parlent plus.

38. Ne faites rien qui ne soit digne des maximes de vertu que j'ai (tâché) de vous inspirer.

39. Les mauvais temps qu'il a (fait) ont (nui) aux vignes, et (ruiné) beaucoup de marchands de vin.

40. La peine que s'est (donné) un auteur fait que ses écrits sont (lu) avec plaisir.

41. Les enfants qu'on a (habitué) à craindre les ténèbres se sont rarement (guéri) de la peur qu'on leur en a (fait).

42. Ne goûtons-nous pas, mille fois le jour, le prix des combats que notre situation nous a (coûté)?

43. Que de temps, que de réflexions n'a-t-il pas (fallu) pour épier et connaître les besoins, les écarts et les ressources de la nature!

44. Nos aïeux vivaient pauvres et vertueux, et mouraient dans le champ qui les avait (vu) naître.

45. Il a (retrouvé) les deux enfants qu'il avait tant (pleuré).

46. Les serpents paraissent (privé) de tout moyen de se mouvoir, et uniquement (destiné) à vivre sur la place où le destin les a (fait) naître.

47. De quoi vous êtes-vous (occupé) durant les dix-huit mois que les négociations ont (traîné) en longueur?

48. On sait assez quelles peines la sagesse du roi et du ministère a (eu) à calmer toutes ces querelles aussi odieuses que ridicules.

49. Paul s'étant rendu par hasard dans ce lieu, fut rempli de joie en voyant ce grand arbre sorti d'une petite graine qu'il avait (vu) planter.

50. Cassius ne cherchait dans la perte de César que la vengeance de quelques injures qu'il en avait (reçu).

51. Les choses longtemps (désiré) sont presque toujours au-dessous de l'idée qu'on s'en était (formé).

52. Voilà, mon fils, disait cette mère (affligé), le sujet des larmes que tu m'as (vu) verser.

53. Les secours que vous avez (imploré), Madame, et que je vous ai (vu) refuser inhumainement, vous auraient (sauvé) du danger.

54. Elle a (obtenu) toutes les grâces qu'elle a (voulu).

55. Ah! comment s'est (éclipsé) tant de gloire! comment se sont (anéanti) tant de travaux!

56. Là règnent les bons rois qu'ont (produit) tous les âges.

57. Louis XI fit taire ceux qu'il avait (fait) parler.

58. Les embarras que j'ai (su) que vous aviez ont (accélééré) mon départ.

59. Voyez combien de périls j'ai (couru) dans un jour.

60. On a eu, pour son âge et pour sa faiblesse, tous les égards qu'on a (dû).

61. Ils étaient (puni) pour les maux qu'ils avaient (laissé) faire.

62. Pluton, Neptune et Jupiter se sont (divisé) le ciel, la mer et les enfers.

63. Son administration ne répondit pas aux espérances qu'on en avait (conçu).

64. Les vengeances que j'ai (vu) exercer envers ces misérables colons, ont (jeté) l'épouvante dans mon âme.

65. Souvent les dons que la nature a (suspendu) aux arbres sont (déposé) dans de simples herbes.

66. Mais d'où viennent ces difficultés, si ce n'est du peu d'application qu'on y a (donné) jusqu'ici.

67. La conduite que j'avais (supposé) que vous tiendriez, vous l'avez (tenu), et vous en avez été (blâmé).

68. Il faut qu'ils me chantent une scène d'une petite comédie que je leur ai (vu) essayer.

69. Il n'est que trop vrai qu'il y a (eu) des anthropophages : nous en avons (trouvé) en Amérique.

70. Autour de lui étaient une multitude d'habitants que la curiosité avait (attiré) sur la place publique.

71. Triomphez, hommes lâches et cruels : votre victoire est plus étonnante que vous ne vous l'étiez (imaginé).

72. Le peu d'eau que j'ai (bu) m'a (incommodé).

73. C'est sa modestie, ainsi que son mérite, que j'ai (loué).

74. Que de jeunes gens se sont (laissé) égarer par de mauvais conseils!

75. Elle a (outragé) la religion, et les dieux l'en ont (puni).

76. Le sage ne se conduit par les lumières d'autrui qu'autant qu'il se les est (rendu) familières.

77. Ce sont les hommes, votre père, la divinité que vous avez (offensé).

78. Je ne vous parlerai point du peu de capacité que j'ai (acquis) dans l'armée.

79. J'eus une maladie assez sérieuse, (causé) par la trop grande quantité de liqueurs que j'avais (bu).

80. Pour être plus sûr de la vérité de ces deux choses, il faut les avoir (vu) s'accomplir réellement.

81. Quels obstacles a jamais (trouvé) là-dessus la volonté de ceux qui tiennent en leurs mains la fortune publique?

82. Je regrette les nombreuses années que j'ai (vécu) sans pouvoir m'instruire.

83. Les secours que vous aviez (prétendu) que j'obtiendrais, ont été illusoires.

84. C'est à l'ombre de la paix que les arts sont (né), ont (prospéré) et se sont (perfectionné).

85. Idoménée a fait de grandes fautes, mais cherchez dans les pays les mieux (policé) un roi qui n'en ait pas (fait) d'inexcusables.

86. Ce sont les sciences, aussi bien que les arts, qu'il a (cultivé).

87. Les hommes se sont (divisé) et ont été la proie des tyrans.

88. Le peu d'exactitude qu'il a (mis) dans ses comptes a (causé) sa perte.

89. Toutes les années que vous avez (croupi) dans une honteuse insouciance ont été (perdu) pour vous.

90. La renommée que Virgile décrit d'une manière si brillante, est fort supérieure à toutes les imitations qu'on en a (fait).

91. Que de feuilles d'arbres il a (fallu) pour couvrir ainsi les chemins !

92. Avant de parler des maux que les hommes se sont (fait) à eux-mêmes, voyons ceux que leur a (fait) la nature.

93. J'évitai, par une prompte fuite, une grêle de coups qui seraient (tombé) sur moi.

94. Je lui ai (lu) mon épître très-posément, jetant dans ma lecture toute la force et tout l'agrément que j'ai (pu).

95. Autant d'ennemis il a (attaqué), autant il en a (vaincu).

96. Ce ne sont point les richesses, non plus que les honneurs, qu'il a (désiré).

97. Je me laissai enlever de l'hôtellerie, au grand déplaisir de l'hôte, qui se voyait par là sevré de la dépense qu'il avait (compté) que je ferais chez lui.

98. La France se montra dans l'attitude qu'on lui avait toujours (vu) garder.

99. Combien d'hommes de génie se sont (laissé) séduire par ces puérités qui dessèchent et qui énervent tout genre d'éloquence.

100. C'est l'affection, l'amour que Louis XII a (montré) pour ses sujets qui l'a (fait) surnommer le père du peuple.

ጳጳ. ሆ ሀ ላ ቶ ሀ ፍ

355 — 362

ቀ-|-ቶቶ ቶቶ --ሌ---ት /-|ቶ-ንትቶ ቶቶን ቶቶቶ ቶቶ-ቶ
-- ቶ-ን---ቶ-ሌ /-ሌትቶቶ ቶቶ ቶቶ-ንት ቶቶ ሌ-ሌ, ቶቶ ቶቶ-ንት
ቶቶ ቶቶ-ቶ.

1. Les arbres, de la terre agréable parure,
(Diversement) sortent des mains de la nature.
2. Ceux qui (beaucoup) ont sont obligés de
(beaucoup) donner.
3. On redoute l'écueil on a fait (quand) nau-
frage.
4. Il n'y a point d'offense que l'homme (plus
vivement) sente que le mépris.
5. Toute la doctrine des moeurs (uniquement)
tend à nous rendre heureux.
6. Quand on a des défauts, il vaut encore
mieux s'en (tard) corriger, que de ne s'en corriger
(jamais).
7. Il faut que je vous raconte on avait (com-
ment) empoisonné mon coeur dès ma plus tendre
enfance.
8. S'enorgueillirait-on (pourquoi) de sa nais-
sance, puisqu'elle est un pur effet du hasard?
9. Tel repousse (aujourd'hui) la misère importune,
Qui tombera (demain) dans la même infortune.
10. L'honnête homme est celui qui fait tout
le bien qu'il peut, et (ne) fait (pas) de mal à
personne.
11. Il dit en lui-même: O insensé! je (n') ai
(pas) donc connu ni les dieux, ni les hommes, ni
moi-même!
12. Je (n') osais (pas) dans mes pleurs me
noyer à loisir.
13. Socrate disait qu'il (ne) savait (pas) qu'une
chose, c'est qu'il (ne) savait (pas) rien.

14. Il faut user de tout avec modération, de peur que la privation (n') en soit (pas) trop sensible.

15. Malgré ce mauvais succès, ils (ne) cessent (pas) depuis de faire de nouveaux desseins sur une île si commode à leur assurer l'empire de l'univers.

16. Toute nation est faible, à moins qu'elle (ne) soit (pas) unie.

17. Un père qui (n') a (pas) inspiré à ses enfants aucun principe de religion, doit toujours craindre qu'ils (ne) tombent (pas) dans le travers.

18. Pour moi, je (ne) vois (pas) rien de plus sot, à mon sens, Qu'un auteur qui partout va gaeuser des encens.

19. On craignait à toute heure que les troupes des Tarentins (n') attaquaient (pas) les cent jeunes Crétois.

20. Nul presque de tous ceux qui m'écoutent ici (n')est (pas) content de sa destinée.

21. Quelque bonnes que soient vos raisons, je crains qu'on (ne) les écoute (pas).

22. Si on (ne) pouvait (pas) secourir le malheureux, il fallait du moins découvrir l'auteur de la violence.

23. Après les quarante énormes diamants qu'il vous a donnés, vous (ne) pouvez (pas) nier qu'il (ne) soit (pas) le plus généreux des hommes.

24. S'il se croyait offensé, que (ne) le témoignait-il (pas)? S'il (ne) cherchait (pas) qu'un prétexte pour être dispensé de récompenser une action éclatante, que (ne) restait-il (pas) tranquille?

25. Quoique, chez les anciens, les manuscrits fussent fort rares, cela (n') empêchait (pas) qu'il (n') y eut (pas) des bibliothèques immenses.

26. Il faut souvent moins de courage pour se corriger de ses défauts qu'il (n') en faut (pas) pour es avouer.

27. Aucun physicien (ne) doute (pas) aujourd'hui que la mer (n') ait (pas) couvert une grande partie de la terre habitée.

28. Ils (n') osaient (pas) faire marcher l'armée, de peur que dans la marche les Crétois et les Tarentins (ne) combattissent (pas) les uns contre les autres.

29. La religion défend que vous (n') insultiez (pas) au malheureux, et que vous (ne) lui refusiez (pas) votre assistance.

30. Doutez-vous que l'Euxin (ne) me porte (pas) en deux jours Aux lieux où le Danube y vient finir son cours ?

31. Elle (n') a (pas) pu être pendant sa vie plus qu'elle (n') était (pas); elle (ne) peut (pas) être après sa mort moins qu'elle (n') est (pas).

32. Prends garde que jamais l'astre qui nous éclaire (Ne) te voie (pas) en ces lieux mettre un pied téméraire.

33. (Ne) craignez (point) ici que sa bouche rebelle (Ne) vous accable (pas) des noms d'ingrate, d'infidèle.

34. Un homme en vaut un autre, à moins que, par malheur, l'un d'eux (n') ait (pas) corrompu son esprit et son cœur.

35. Chacun de nous pense et agit aujourd'hui tout autrement qu'il (ne) faisait (pas) hier.

36. Les enfants (n') ont (pas) ni passé ni avenir, et, ce qui ne nous arrive (pas) guère, ils jouissent du présent.

37. Je (ne) doute (pas) que le successeur qui m'est destiné, (n') ait (pas) plus de talent et de capacité que moi.

38. J'ai même défendu par une expresse loi Qu'on (n') osât (pas) prononcer votre nom devant moi.

39. Ne craignez pas qu'en vous envoyant ma pièce, je (ne) vous en fasse (pas) une longue apologie.

40. Les rochers de Thrace et de Thessalie ne sont pas plus sourds, plus insensibles, que Télémaque (ne) l'était (pas) à ces offres.

41. Je devine enfin : vous voulez me dire qu'il fait froid. Que (ne) disiez-vous (pas) : Il fait froid ?

42. Le capitaine n'est pas accompli, à moins qu'il (ne) renferme (pas) en lui l'homme de bien et l'homme sage.

43. Depuis l'invention de la poudre, les batailles sont beaucoup moins sanglantes qu'elles (ne) l'étaient (pas).

44. L'homme vain méprise les talents qu'il n'a pas ;
Et, s'il (n') en a (pas) aucun, il les méprise tous.

45. Toute l'armée le craignait ; car il était encore plus querelleur et plus brutal qu'il (n') était (pas) fort et vaillant.

46. Chacun dit du bien de son cœur, et personne (n') ose (pas) en dire de son esprit.

47. Ne doutez point, seigneur, que ce coup (ne) la frappe (pas).

48. Il marche, dort, mange et boit comme tous les autres ; mais cela (n') empêche (pas) qu'il (ne) soit (pas) fort malade.

49. La Hire disait à Charles VII : Je pense, sire, qu'on (ne) peut (pas) perdre un royaume plus gaiement que vous (ne) le faites (pas).

50. L'ambition, seigneur, (n') a (pas) guère de limites.

51. Je (n') entends (pas) que le battement de mon cœur dans le repos absolu de ces lieux. Je voulus retourner en arrière, mais il (n') était (pas) plus temps.

52. La joie de faire du bien est tout autrement douce, que (ne) l'est (pas) celle de le recevoir.

53. Mais il me semble, Agnès, si ma mémoire

est bonne, que j'avais défendu que vous (ne) vissiez (pas) personne.

54. Il ne nie pas que nous (ne) puissions (pas) en sentir quelque chose.

55. Oh! que (ne) suis-je (pas) couvert de cheveux blancs, courbé et proche du tombeau, comme Laërte, mon aïeul!

56. Nous nous trompons sur le compte des autres, parce que notre imagination nous les peint tout autres qu'ils (ne) sont (pas).

57. Il (n') y a (pas) personne qui (n') entre (pas) tout neuf dans la vie, et les sottises des pères sont perdues pour les enfants.

Ἦ ἔστι τὸ ἔλεος ἢ τὸ δόξα ἢ τὸ τιμὴ ἢ τὸ κράτος

363 — 366

Ἦ ἔστι τὸ ἔλεος ἢ τὸ δόξα ἢ τὸ τιμὴ ἢ τὸ κράτος
 ἢ τὸ κράτος ἢ τὸ τιμὴ ἢ τὸ δόξα ἢ τὸ ἔλεος

1. Une grande âme est (au-dessus) de l'injure, de l'injustice, de la douleur, de la moquerie.

2. Remplissez vos devoirs (envers) Dieu, vos parents et la patrie.

3. Nous sommes si vains, que l'estime (de) cinq ou six personnes qui nous environnent nous amuse et nous contente.

4. Que nos politiques apprennent une fois qu'on a de tout avec de l'argent, (hormis) des mœurs et des citoyens.

5. Que de gens (par) la haine et l'orgueil séparés,
 Vivraient fort bons amis s'ils s'étaient rencontrés.

6. La lecture sert (à) orner l'esprit, régler les mœurs, et former le jugement.

7. Il n'est plus temps de reprendre cette longue et ennuyeuse besogne, (malgré) les erreurs et les fautes dont elle fourmille.

8. Les cadeaux consistaient (en) bière du pays, cocos, noix gouras, citrons, yams ou riz.

9. Les plus hautes montagnes ne sont non plus capables d'altérer la figure de la terre, que quelques grains (de) sable ou gravier sur une boule (de) deux ou trois pieds de diamètre.

10. Chaque peuple à son tour a brillé sur la terre
(Par) les lois, les arts, et surtout la guerre.

ᠠᠨᠤ ᠲᠤ ᠤ ᠨᠤ ᠶᠤ ᠤ ᠶᠤ

367 — 375

ᠲᠠᠨᠲᠤᠨᠠᠭᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠶᠤᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠶᠤᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ

1. Dieu accorde quelquefois le sommeil aux méchants, (afin que) les bons soient tranquilles.

2. Les plaintes, les regrets (et) les pleurs sont perdus.

3. Le soleil (et*) la mort ne se peuvent regarder fixement.

4. On ne peut haïr une religion qui ne prêche que la vertu, (quand) on est vertueux.

5. Pauvres, riches, savants, ignorants (et) personne n'est exempt de la mort.

6. Messieurs, la maladie, vous tuera, le médecin, (ou bien) ce sera la médecine.

7. Ma santé, mon goût, (ni) mes travaux, ne me permettent de quitter ma douce retraite.

8. (C'est pourquoi) on doit toujours avoir des sujets de crainte dans la prospérité, et des motifs d'espérance dans l'adversité; la fortune est inconstante.

9... La mort s'avance:

Les grands (et) les petits n'échappent à sa loi.

10. On peut dire généralement que plus les hommes sont sages, (et) plus ils sont estimés; et

*) ᠤᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠶᠤᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠶᠤᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ 686 ᠴᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠶᠤᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ

que plus ils sont vertueux, (et) plus ils sont indulgents pour les défauts d'autrui.

11. La douceur (et) la bonté du grand Henri a été célébrée de mille louanges.

12. (Au surplus,) il est honnête homme; il a véritablement quelques défauts.

13. Autant il est honteux d'être asservi à ses passions, (et) autant il est glorieux de les dompter.

14 L'absence (ni) le temps n'effaceront jamais
De son coeur affligé le prix de vos bienfaits.

15. N'attendez pas, Messieurs, que j'ouvre ici une scène tragique; (je représente) ce grand homme étendu sur ses propres trophées; (je découvre) ce corps pâle et sanglant; (je fasse crier) son sang comme celui d'Abel, et (j'expose) à vos yeux l'image de la religion et de la patrie éplorées.

16. (Afin qu'on) ne puisse douter de leur bonne foi, non plus que de leur persuasion, il les oblige à sceller leur témoignage de leur sang.

17. . . . Dans ces tristes jours
La retraite (ou) le trône était mon seul recours.

18. (Quand) vous mes haïriez, je ne m'en plaindrais pas.

19. Sera-t-il Dieu, table (ou) cuvette?
Il sera Dieu.

20. La vanité est si ancrée dans le coeur de l'homme, qu'un goujat, un marmiton (et) un crocheteur se vante et veut avoir ses admirateurs.

21. Si les hommes étaient sages et (s'ils suivaient*) les lumières de la raison, ils s'épargneraient bien des chagrins.

22. Moins on a de désirs, (et) moins on porte de chaînes.

23. A quoi bon une table servie avec somptuosité et avec profusion, (puisque) la nature se contente de peu?

24. La bienfaisance, l'humanité, (ni) son devoir, ne lui permettaient de venir.

25. On égorge à la fois les enfants, les vieillards,
 La soeur, le frère,
 La fille (et) la mère.

26. Lorsqu'on a des dispositions, et (lorsqu'on) veut étudier, on fait des progrès rapides.

27. Plus je rentre en moi, (et) plus je lis ces mots écrits dans mon âme: sois juste, et tu seras heureux.

28. Un honnête homme ne doit jamais rien faire d'indigne de lui, quand il ne serait pas exposé aux regards du monde, et (quand) il n'aurait que lui-même pour témoin de ses actions.

Չ Ա Ն Ա Չ Ա Ն Ը Ն Թ Ե Ր Տ Ո Ւ Ա Ժ Ն Ե Ր

Ա. ՁՈՒԱՐԻՃԱԼԻ ԿԱՐՃ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. Un homme demandait à un pauvre mendiant de quoi ¹ il vivait. Le pauvre lui répondit : Si vous m'aviez demandé de quoi ² je meurs, je vous aurais répondu que je meurs de faim.

2. Un Suisse, qui dormait sur le parapet ³ d'une ville assiégé, eut la tête emportée d'un boulet de canon ⁴. Un autre Suisse, témoin de l'accident ⁵, s'écria : Ah ! que mon camarade sera étonné, quand il s'éveillera, de se voir sans tête ⁶ !

3. Un voleur entra de nuit ⁷ par la fenêtre dans la chambre d'un pauvre homme, et se mit à tâtonner ⁸ pour chercher quelque chose à voler. Le pauvre, qui ne dormait pas, lui dit : Mon ami, tu viens de nuit chercher quelque chose dans un lieu où je ne puis rien trouver pendant le jour.

4. Un mendiant, pour mieux exciter la charité des passants ⁹, s'avisa de faire le muet ¹⁰. Un jeune homme, qui connaissait le drôle ¹¹, lui demanda tout bonnement ¹² en tirant ¹³ sa bourse : Y a-t-il déjà

¹ ինչ բանով. ² ինչ բանէ. ³ նիւրի. ⁴ տես նաեւ քերակ. (747). ⁵ պարիսպ. ⁶ գլուխ. ⁷ թնդանոթի գունա մը եկաւ գլուխը տարաւ. թո՛ղ ի՛նչ-ընչ ի՛նչէ՛ր յաւելնէ ի՛նչի՛նչ-ընչի՛նչ. ⁸ եղածը տեսնելով. ⁹ օրնը ի՛նչի՛նչ-ը. ¹⁰ ինք զինքն առանց գլխու տեսնելով. ¹¹ յաւելնէ օրնը ի՛նչի՛նչ-ը. ¹² ի՛նչի՛նչ-ը. ¹³ զի-նչի՛նչ. ¹⁴ սկսաւ խարխափել, ձեռքով փնտռել. ¹⁵ Ի՛նչ-ընչի՛նչ ի՛նչի՛նչ. ¹⁶ անցաւ որնորսն գու՛թն աւելի շարժելու համար. ¹⁷ ի՛նչի՛նչ թի՛նչի՛նչի՛նչ շին-ընչի՛նչի՛նչ թի՛նչ-ընչի՛նչ ի՛նչի՛նչ ի՛նչի՛նչ. ¹⁸ մտածեց որ համբ ձեւանայ. ¹⁹ թի՛նչի՛նչ ի՛նչի՛նչ թի՛նչի՛նչ ի՛նչի՛նչ. ²⁰ մտածեց որ համբ ձեւանայ. ²¹ ի՛նչի՛նչ ի՛նչի՛նչ. ²² անտարբերութեամբ մը. ²³ յի՛նչի՛նչ ի՛նչի՛նչի՛նչ. ²⁴ հանելով. ²⁵ լե՛ր-ընչ.

longtemps que tu as perdu la parole¹? Dès mon enfance, lui répondit le muet.

5. Un étudiant qui avait besoin de quelques livres², écrivit à un de ses amis pour le prier de les lui acheter, en ajoutant qu'il lui en remettrait le montant à l'occasion³. Cet ami négligea la commission. Quelque temps après ayant rencontré l'étudiant, il lui dit: Mon cher ami, je suis fâché de n'avoir pas reçu⁴ la lettre par laquelle vous m'avez prié de vous acheter des livres.

6. Un officier Gascon demandait ses appointements⁵ au ministre de la guerre; j'en ai besoin, lui dit-il, car je meurs de faim. Le ministre voyant qu'il avait le visage vermeil, lui dit que son visage le démentait⁶. Ne vous y méprenez pas⁷, Monseigneur, lui dit le Gascon, ce visage n'est pas à moi⁸, je le dois à mon hôte⁹, qui me fait crédit¹⁰ depuis longtemps.

7. Un officier qui avait perdu une jambe¹¹ dans une bataille, s'en était fait faire une autre de bois¹², parfaitement semblable à la naturelle. Quelque temps après, un boulet de canon vint lui emporter cette jambe de bois. Ceux qui étaient autour de lui, se mirent à crier¹³: Vite, qu'on fasse venir le chirurgien¹⁴! Non, mes amis, leur dit tranquillement l'officier, faites venir le charpentier.

¹ Համբար ըլլալէն զվեր շատ աստեն կանց. Դէլ լինել զլուսաւորութեան զերէն լո՛ւր լինել լինել լինել. ² մեկ քանի գրքի հարկաւորութիւն ունէր. Դէր գուշ քիմիա ինքնուր լուր ըրէ. ³ սարկին գումարը առի՛ծ մը պատահած աստեն կը վճարեմ ըսելով. Դէր քիմիա լո՛ւր լինել լինել լինել լինել լինել լինել. ⁴ կը ցաւիմ որ չընդունեցայ. արտաքուշ արտաքուշ լինել. ⁵ թոշակ. Եւ լինել. ⁶ սուտ հանել. Եւ լինել լինել լինել. ⁷ մի խարուիք. արտաքուշ լինել. ⁸ իմն լինել. Դէր լինել լինել. ⁹ պանդոկապետիս է. լինել լինել լինել. ¹⁰ իմն լինել. Դէր լինել լինել լինել. ¹¹ սարկին մեկը կորսնցուցած էր. այս լինել լինել լինել լինել լինել. ¹² իրեն փայտե սար մը շինել սուտ էր. քիմիա լինել լինել լինել լինել լինել. ¹³ արտաքուշ լինել լինել լինել. ¹⁴ վերաբար լինել լինել լինել լինել լինել.

8. Certains soldats logés dans un village pendant la guerre, rencontrèrent un paysan, le battirent, et lui prirent son manteau et son argent¹. Il alla s'en plaindre à un des capitaines², qui lui dit: Mon ami, quand ces soldats t'ont volé, avais-tu cet habit-là³? Oui, Monsieur, répondit-il. Va, dit le capitaine, sois sûr que ce n'étaient point mes gens, car ils t'auraient pris jusqu'à la chemise⁴.

9. Un jeune homme de peu d'esprit⁵ voulait écrire à un ami, et ne savait trop comment le faire⁶; il acheta un livre de lettres, et en trouva bientôt une telle qu'il la désirait⁷: il la copia exactement et l'envoya à sa destination⁸. Son ami, qui avait le même livre, y trouva cette lettre, et lui répondit en ces termes⁹: Monsieur, j'ai reçu votre lettre: tournez le feuillet, et vous aurez la réponse¹⁰.

10. L'empereur Joseph étant arrivé dans une ville de France avant ses équipages¹¹, l'hôtesse, qui était d'une humeur gaie¹², lui demanda s'il était de la suite de l'empereur¹³. — Non, répondit-il. Quelque temps après, elle entra dans sa chambre, comme il était occupé à se faire la barbe¹⁴, et lui demanda s'il avait quelque emploi auprès

¹ իր վերարկուն ու ստակն առին. ² փոխառնու վե՛ր-
լե՛ննի՛ն լուրը. ³ գնդապետներէն մեկուն քանքատելու գնաց-
տերտրուրէն պիտի ընձեռնէ ինձի: ⁴ սասնանքով միտ
էր. որո՞ւմ ուրիշն էր ինձի: ⁵ միջուկի կիկի ալ
կ'առնէին. ինձի տե՛րտե՛ր լուրը ըրէ. ⁶ խելքը կարծ, անմիտ
երթասարդ մը. ⁷ փոխառնու, ⁸ ինչ-
պէս ընելքը ըէր գիտեր. նուրը ետե՛րտե՛րն ինչ-
նացածին պէս նամակ մը գտաւ. ⁹ արդե՛ս ինչ-
պէս լուրը. ¹⁰ խրկելու տեղը խառնեց. ¹¹ ինչ-
պէս լուրը. ¹² սասնանքով. ¹³ որ փոխառնու
կը գտնես. ¹⁴ ինչ-պէս լուրը. ¹⁵ իր մարդիկներէն յառաջ
ե՛րտե՛րն ինչ-պէս լուրը. ¹⁶ զուարթ բնութիւն մը ունէր. ¹⁷ ինչ-
պէս լուրը. ¹⁸ կայսեր քով մարդիկներէն էս. ¹⁹ փո-
խառնու, ²⁰ ինչ-պէս լուրը. ²¹ ամբողջով զբաղած ասէն. ²² ինչ-
պէս լուրը. ²³ ինչ-պէս լուրը. ²⁴ ինչ-պէս լուրը.

de l'empereur¹. — Oui, répondit le monarque, je le rase quelquefois.

11. Un paysan étant allé consulter un médecin sur une indisposition, celui-ci, après avoir examiné le mal, se mit à son bureau², lui écrivit une ordonnance, et lui dit, en la lui donnant: Prenez ceci demain matin, et bientôt vous vous trouverez mieux³. Le paysan croyant que ce papier était le remède même, s'en retourna plein de confiance⁴; et le lendemain, il l'avalait de très-bon matin⁵, et se trouva parfaitement guéri.

12. Un pauvre gentilhomme, hors d'état de satisfaire ses créanciers⁶, disait un matin en se levant: Que le diable emporte⁷ tous ceux qui viendront aujourd'hui me demander de l'argent. A peine avait-il fini ces paroles⁸, qu'il entendit frapper à sa porte⁹: il ouvre, et voit entrer quatre de ses créanciers, qui commencent à lui demander s'il les avait encore oubliés. Je vous jure, leur dit le gentilhomme, que je pensais à vous il n'y a qu'un instant¹⁰.

13. Un soldat ivre ayant rencontré son général à cheval¹¹, l'arrêta, et prenant le cheval par la bride¹², il lui demanda quel en était le prix¹³. Le général, voyant dans quel état il était, le fit conduire dans une maison, où on le mit coucher¹⁴. Le lende-

¹ կայսեր քովը պաշտօն մը ունիւիւ. քրուլըն էսնընքս զիբ Բան-
 ռըղըն, էընընիկն իւր իւ. ² գրասեղանին առջին նստեցաւ. է-
 շընանէնիկն էօնէնէն օնընընքս. ³ շուտ մը կ'աղէկնաս. ը-
 փսսմէք էյնէնէնիկն. ⁴ մեծ յուսով ետ գարծաւ. զիօյնէք է-
 նէնիկն քիտէք. ⁵ առտուանց կանուխ կ'ընց. սոգանըն
 էրէնէն էսնընքս. ⁶ չկրնալով պարտատէրներուն հասուցանել.
 զօրք սոգանընքնէն զօրքսնսն էօրքէնիկն քիտէնիկն օլմայը.
⁷ սասանան տանի. էնիկն ինքնիկնընքն. ⁸ ա խօսքս լմընցը-
 նելուն պէս. զսն էօրքէնիկն զիտէնիկն զիտէնիկն. ⁹ գուռը գարնել.
 քիտէնսնսն ըսլմէք. ¹⁰ քիչ մը յառաջ ձեր վրայ կը մտածէի.
 զիբ ու էնիկն էնիկն քիտէնիկնընքս սոգանք. ¹¹ ձիու վրայ.
 մէ ըս. ¹² ձին սանձէն բռնելով. մէն ինքնիկն ինքնսն.
¹³ զինն ինչ է. զիտէնընքնէն. ¹⁴ պահեցուցին. էսնընքնընք.

main le général fut¹ lui demander ce qu'il voulait lui donner de son cheval². Monseigneur, lui répondit le soldat désenivré³, celui qui voulait l'acheter hier au soir, s'en est allé de bonne heure ce matin⁴.

14. Un jeune sot qui ne savait ni A ni B⁵, avait reçu en présent⁶ un beau livre. Pour en faire parade⁷, il le porta à l'église et se donnait l'air⁸ d'y lire avec beaucoup de dévotion. Malheureusement un jeune homme qui était derrière lui, s'aperçut qu'il tenait son livre à rebours⁹. Monsieur, lui dit-il, excusez, s'il vous plaît, la hardiesse que je prends de vous demander¹⁰, pourquoi vous tenez votre livre à rebours? C'est que je suis gaucher¹¹, répondit le jeune sot.

15. Un docteur fort occupé dans son cabinet, vit entrer une petite fille qui lui demanda du feu. Mais, lui dit le docteur, tu n'as rien pour l'emporter; et pendant qu'il cherchait un vase, la petite fille s'approche de la cheminée, prend un peu de cendres froides dans sa main, et met quelques charbons par-dessus¹². Le docteur en fut tellement surpris¹³ qu'il jeta un de ses livres par terre, en disant: Avec toute ma science je n'aurais pu trouver cet expédient si naturel.

16. Un gentilhomme, absent de sa patrie depuis un certain temps, rencontra un paysan de ses

¹ գնաց. Ինքն. ² ձիուն ինչ կու տայ. սինըն նե՞ շերեր. ³ սթափած, խելքը վրան եկած. այլըլըլ, այլըլ. ⁴ սու սուտու. կանուխ գնաց. ոչ ոչ ոչ ոչ երբեք ինքն. ⁵ ամենեւին կարգալ չեր գիտեր. հին օրոքն ոչ չէր ինքն. ⁶ պարգև. հեղին. ⁷ ցուցնելու, ցոյց ընելու համար. Ինքն ինքն. ⁸ կը ձեւանար. Բնույնը ոչ ոչ. ⁹ գլխովայր կը բռնէր. Ինքն Բնույնը ոչ ոչ. ¹⁰ կ'աղաչեմ թողութիւն տուր յանդգնու թեանս որով կը հարցընեմ. Ինքն ինքն ինքն. ¹¹ ինչու որ ձախիկ եմ. ոչ ոչ օլոլոլոլ ինքն. ¹² վրան. Ինքն. ¹³ ստոր վրայ այնչափ զարմացաւ. ոչ ոչ ոչ ոչ ինքն.

environs¹, et après différentes questions sur son pays, il lui demanda s'il y avait toujours autant de fous qu'autrefois² — Vraiment non, Monsieur, lui répondit le paysan, il n'y en a plus autant que quand vous y étiez³. Le gentilhomme sentit tout le piquant de cette réponse⁴, et loin de s'en fâcher⁵, il dit au paysan: Tu ne me parais pas être de leur nombre⁶.

17. Un gentilhomme voyageait avec son valet de chambre; celui-ci s'endormit sur son cheval, et perdit le manteau de son maître. Le gentilhomme tournant la tête, le vit chanceler, et n'apercevant plus son manteau, il lui crie d'une voix qui marquait son mécontentement: Jean, où est mon manteau? je gage⁷ que vous l'avez perdu! Le valet ne le voyant plus, dit: Moi je ne gage pas, Monsieur, car je suis sûr que vous gagneriez.

18. Un jeune prince âgé de sept ans⁸, réunissait à beaucoup de gentillesse infiniment d'esprit⁹: il était un jour l'objet de l'admiration de toute une société¹⁰; un vieux capitaine, témoin des louanges qu'on lui donnait¹¹, dit d'une voix assez haute: Les enfants qui ont tant d'esprit dans un âge si tendre¹², en ont souvent peu quand ils sont grands¹³. Le jeune prince qui l'avait entendu, lui repartit sur le même

¹ իր ճօս տեղերէն գեղացի մը. +եւրի -եմբերիւնքէն յէր +եօլնէ. ² առջինին չափ. եւէլէլէի գորտ. ³ բուկին հոն եղած ժամանակից չափ չկայ. +եւնն զորս օլտուրն լ-գլբի գորտը եօգ գորտ. ⁴ խօսքին ուր զպիլին իմացաւ. +եօլտնն նի-+եմբերիւնէ աշ- նոր. ⁵ չէ թէ մինակ շքարկացաւ, հասցաւ. գորտը մտաւն մտաւ. ⁶ անոնցմէ. օլտուրտն. ⁷ գրաւ բանեւ. յե- թն-թն. ⁸ եօթը տարւան. +եւրի եւլընք. ⁹ շատ քաղաքավար ու շատ խելացի էր. Եթէ լ-թիֆ լէ Եթէ ֆեր-եմբերի էր. ¹⁰ բոլոր մէկ ընկերութիւնը գրան կը զարմանար. յէր մեծ լեւնն էլնէր գիւր +ե- է-լեւրիւնէ մը գ-լըր ըր. ¹¹ անոր արուած գովեստները լեւրով. օն- լեւրիւնն մտահալէրի էլնիւրիւնքէ. ¹² պզտիկութեան տանն. +ե-լե-+լե-+լեւրիւնքէ. ¹³ մեծցած աստննին քիչ խելք կ'ունենան. յեօլն-րի-+լեւրի լ-գլբի -գլըր-ը գլը- օլտուր.

ton¹: Monsieur le Capitaine, il faut que vous ayez eu infiniment d'esprit dans votre enfance.

19. Pendant qu'on achevait de bâtir² le Pont-Neuf à Paris, les entrepreneurs virent un homme occupé à mesurer le pont sans rien dire à personne. Ils le prirent pour un architecte³, et l'invitèrent à dîner avec eux. Après le repas, ils le prièrent de leur communiquer ses idées⁴, qui pourraient sans doute perfectionner leur ouvrage. Je pense, leur dit-il, que vous avez été fort sages de bâtir ce pont en large⁵: car, si vous vous y étiez pris en long, vous n'en seriez jamais venus à bout⁶.

20. Un tailleur de Samarcande, qui demeurait à la porte de la ville attenante au cimetière⁷, avait dans sa boutique un pot de terre pendu à un clou, dans lequel il jetait un petit caillou toutes les fois qu'on portait un corps mort en terre⁸; et à la fin de chaque mois il comptait les cailloux, pour savoir le nombre des morts. Enfin il mourut lui-même. Quelque temps après, quelqu'un qui ignorait sa mort, voyant la boutique fermée, demanda ce qu'il était devenu⁹? Un des voisins répondit: Le tailleur est tombé dans le pot, comme les autres.

21. Un pauvre Gascon, qui n'avait qu'un petit habit d'été, se promenait en hiver sur le Pont-Neuf à Paris. Le roi qui passait en carrosse¹⁰, fort surpris

¹ նոյն ձայնով, նոյն եղանակաւ. ² «-է- ի-է-է. ³ Ռարչ ըլլա-
⁴ կը լմնցնէին. Պիկէրտիւիւնի լ-իւն. ⁵ Ճարտարապետ մը
կարծեցին. մշտն շարունակ ինքիւն. ⁶ իր խորհուրդները, կարծիքը
իրենց հաղորդելու. «էնտի գլխաւոր ծախսը պէտք է ինքն ինքի-
⁷ լայնքին. ինքն. ⁸ թէ որ երկայնութեան կողմը բռնելու ըլ-
լայիք նէ, երբեք չէիք կրնար գլուխ հանել. պայմանաւորա-
ւոր ըլլալու ընդհանր. ⁹ պայմանաւոր ըլլալու. ¹⁰ գերեզմանատան
կից եղող գրան քովը. մշտն շարունակ ինքն, Պիկէրտիւնի ունի-
նաւ ինքն. ¹¹ ամեն անգամ որ մարդ մը թաղելու կը
տանէին. հիւր Պիկէրտիւնի «-իւն ինքն-իւն. ¹² հար-
ցուց որ ինչ եղած էր. նի՞ ըլլաւ ինքն «-իւն. ¹³ կատարով
կ'անցնէր. «-իւն ինքն ինքն.

de le voir en cet état¹, le fit appeler, et lui dit: Mon ami, d'où vient que² tu te promènes avec un petit habit, aujourd'hui qu'il fait un froid si rude³, que j'ai peine à le supporter⁴, quoique j'aie une bonne fourrure. Sire, répondit-il, si Votre Majesté faisait comme moi, elle n'aurait pas froid⁵. Et comment fais-tu donc? reprit le roi. Sire, repartit le Gascon, je porte tous mes habits sur moi.

22. Un paysan alla chez son voisin⁶, pour le prier de lui prêter son âne. Le voisin qui n'y était pas disposé⁷, lui répondit qu'il était bien fâché de ce qu'il ne l'avait pas demandé plus tôt⁸, et qu'il l'avait prêté à un autre. Comme il s'excusait ainsi⁹ l'âne se mit à braire. Ah! dit le paysan, voilà votre âne qui assure que vous l'avez prêté à un autre; il faut avouer que vous êtes fort obligeant¹⁰! Je vous trouve bien singulier¹¹, lui répliqua le paysan, de croire plutôt mon âne que moi-même¹².

23. Un petit garçon ayant un jour demandé de la viande à table¹³, son père lui dit qu'il n'était pas honnête¹⁴ d'en demander, et qu'il devait attendre qu'on lui en donnât. Ce pauvre enfant voyant que tout le monde mangeait, et qu'on ne lui donnait rien, dit à son père: Mon papa, donnez-moi, s'il vous plaît, un peu de sel. Et qu'en veux-tu

¹ անանկ զիճակի մէջ տեսնելով զարմացած . ծնւոյ զ-
հարտի իտօրի-յիւնդի լուսնայ . ² ինչո՞ւ . ³ անանկ սաս-
տիկ ցարս է որ . եօյլե՛ք իտօրի սօս-ի որ-ի ի . ⁴ Հազիւ կըր-
նամ զիմանայ . ⁵ Ինչո՞ւ լուսնայ . ⁶ Ինչո՞ւ իտօրի սօս-ի . ⁷ Ինչո՞ւ իտօրի սօս-ի . ⁸ Ինչո՞ւ իտօրի սօս-ի . ⁹ Ինչո՞ւ իտօրի սօս-ի . ¹⁰ Ինչո՞ւ իտօրի սօս-ի . ¹¹ Ինչո՞ւ իտօրի սօս-ի . ¹² Ինչո՞ւ իտօրի սօս-ի . ¹³ Ինչո՞ւ իտօրի սօս-ի . ¹⁴ Ինչո՞ւ իտօրի սօս-ի .

faire¹? lui demanda le père. C'est pour le manger avec la viande que vous allez me donner², répliqua l'enfant. Le père s'apercevant alors que le pauvre petit avait été oublié, lui donna de la viande sans qu'il en demandât.

24. Un filou voyant entrer un marchand à la comédie, le suivit, espérant lui attraper³ les beaux boutons d'or qu'il avait à son habit de velours; et pour mieux y réussir⁴, il se plaça derrière lui. Sur la fin du premier acte⁵, il se mit à couper l'habit, pour avoir les boutons. Le marchand s'en apercevant, tira tout doucement⁶ un couteau de sa poche, et prit si bien son temps⁷, qu'il coupa l'oreille au filou⁸, qui se mit à crier: Mon oreille! mon oreille! Le marchand de son côté⁹ cria: Mes boutons! mes boutons! Tenez, voilà vos boutons, dit le filou. Tiens, voilà aussi ton oreille, lui répondit le marchand.

25. Un paysan voyant que les vieillards, quand ils veulent lire, se servent de lunettes¹⁰, alla en acheter à la ville voisine. Il s'adressa pour cet effet¹¹ à un lunettier, qui lui en mit une paire sur le nez¹². Le paysan prit aussitôt un livre, et l'ayant ouvert, il trouva qu'elles ne valaient rien¹³. Le marchand lui en donna quelques autres paires, et des meilleures

¹ Ինչ պիտի քնես. ² Նե՞ քեզի՞ քեզի. ³ Ինձի տալու մտով. պաշտօնը քեզի քեզի. ⁴ յուսալով որ անկեղ յաջաւակէ, ձեռք ձգէ. մտով, էլի քեզի քեզի քեզի. ⁵ աղէկ յաջողութեամբ. ⁶ համար. էլի՞ քեզի պաշտօնը քեզի քեզի. ⁷ երբ որ առջի մասը լքեն աստու վրայ էր. էլի քեզի քեզի քեզի. ⁸ կամացուցակ մը հանեց. էլի քեզի քեզի քեզի. ⁹ ժամանակն անանկ աղէկ յարմարացոց որ. էլի քեզի քեզի քեզի. ¹⁰ ժամանակն անանկ աղէկ յարմարացոց որ. էլի քեզի քեզի քեզի. ¹¹ գողին. էլի քեզի քեզի քեզի. ¹² անդիւն զաճառականն ալ. էլի քեզի քեզի քեզի. ¹³ աչքնոց կը գործածեն. քեզի քեզի քեզի. ¹⁴ ասոր համար քնաց. պաշտօնը քեզի քեզի քեզի. ¹⁵ քի՞մի վրայ աչքնոց մը դրաւ. պաշտօնը քեզի քեզի քեզի. ¹⁶ որունց որ բան մը լին արժէք. քեզի քեզի քեզի քեզի քեզի.

qu'il pût trouver dans sa boutique ¹; mais le paysan n'en lisait pas mieux ². Le lunettier impatienté lui dit enfin avec humeur ³: Mon ami, vous ne savez peut-être pas lire? Pardi! dit le paysan, si je savais lire, je n'aurais que faire de vos lunettes ⁴.

26. Un gentilhomme Gascon entièrement dénué d'argent ⁵, ayant appris qu'un aubergiste venait d'être condamné à dix écus d'amende ⁶, pour avoir donné un soufflet ⁷ à un autre gentilhomme, alla se loger chez cet aubergiste, et passa ⁸ trois ou quatre jours chez lui, en sorte que son compte se montait à six écus ⁹. Lorsqu'il vint prendre congé ¹⁰ de l'hôte, celui-ci lui observa ¹¹ qu'il n'avait pas encore payé et le pria de le satisfaire. Mon cher Monsieur, lui dit le Gascon, je n'ai pas le sou ¹²; si vous voulez être payé ¹³, donnez-moi un soufflet, et rendez-moi mon reste ¹⁴. Un soufflet, comme vous savez, vaut dix écus et je n'en dois que six.

27. Un jeune homme avait lassé la patience ¹⁵ de son père par sa désobéissance. Le père le punit un jour si rudement qu'il lui fit plusieurs blessures à la tête ¹⁶. Il fit venir le chirurgien, et lui dit de ne rien épar-

¹ Խանութին մէջ եղածներուն ամենէն աղէկներէն. ² Ինչ-ի-նչ գիտէր ինչ որ կարգաւ. ³ օգուտ չըրին. ⁴ Կոչուած ըլլաւ օգուտը. ⁵ Բարկութեամբ մը. ⁶ Եօրտէ իւր. ⁷ Բարկութեամբ. ⁸ Կոչուած ըլլաւ օգուտը. ⁹ Կոչուած ըլլաւ օգուտը. ¹⁰ Կոչուած ըլլաւ օգուտը. ¹¹ Կոչուած ըլլաւ օգուտը. ¹² Կոչուած ըլլաւ օգուտը. ¹³ Կոչուած ըլլաւ օգուտը. ¹⁴ Կոչուած ըլլաւ օգուտը. ¹⁵ Կոչուած ըլլաւ օգուտը. ¹⁶ Կոչուած ըլլաւ օգուտը.

un poulet fricassé, répondit le valet. Quand la compagnie se fut retirée, il appela le domestique, et lui dit: Jean, vous n'avez guère d'esprit; quand je vous ai demandé ce que vous apportiez, vous m'avez répondu: C'est un poulet; ne pouviez-vous pas dire: Ce sont des poulets, et employer le pluriel? Vraiment, vous m'avez fait bien peu d'honneur¹. Quelque temps après, comme il traitait encore quelques-uns de ses amis², son valet servit un plat de bouilli. Son maître lui demanda: Que nous apportez-vous, Jean? — Celui-ci, se souvenant de la leçon qu'il avait reçue, répondit: Ce sont des boeufs, Monsieur.

32. Mr. de Thugut ayant été envoyé par l'empereur d'Allemagne en Pologne avant le partage de ce royaume, fut, le jour de son audience chez le roi, introduit³ dans un salon, où voyant un homme gravement assis, entouré de seigneurs polonais respectueusement debout devant lui, il le prit pour le roi et commença son compliment. C'était le comte Stackelberg, ambassadeur de Russie, qui ne s'empressa pas de le tirer d'erreur⁴. Thugut, instruit ensuite de la méprise⁵, en fut piqué⁶. Le soir faisant sa partie⁷ avec le roi et Stackelberg, il joue une carte en disant: Roi de trèfle⁸! Vous vous trompez, lui dit-on⁹, c'est le valet¹⁰. L'Autrichien feignant de s'être mépris¹¹, s'écria en se frappant

¹ Ինծի պատիւ չբերի. պատիւս վար առիք. շնորհ, Էլ չէ-
 թի՛մե Նօթման Իթիբրտին. ² քանի մը բարեկամներուն սեղան կու
 տար. Դէր գու զօրն լընընէ Էթիբրտի Գուրի Էթիբրտի. ³ Թաղա-
 ւորին առջեւն ելլելու օրը, տարին. Գորիշն հըն Էթիբրտի շէ-
 քալը Ինն, Իթիբրտի-Էթր. ⁴ որուն հոգը չեղաւ, չուզեց
 սխալմունքն իմացընել. Էնն շէքալը Գորիշն հնձմիւր շէքալը.
⁵ սխալմունք. Էնն շէքալը. ⁶ սիրտը նեղացաւ. հանը շէքալը.
⁷ խաղ խաղալով. օյն-պըլը շէքալը. ⁸ սպաթիի Թաղաւոր.
 շէքալը Էնն շէքալը. ⁹ կը սխալէր ըսին. Էնն շէքալը Գորիշն հնձ-
 քալը. ¹⁰ պատանին է. պնձմիւր Գորիշն. ¹¹ սխալած ըլլալ
 ձեւացընելով. Էնն շէքալը Ինն Իթիբրտի.

le front¹: Ah, Sire, pardon! c'est la seconde fois qu'il m'arrive aujourd'hui de prendre un valet pour un roi². Stackelberg, quelque prompt qu'il fût à la repartie³, ne put que se mordre les lèvres⁴.

33. Le plus beau cheval d'un paysan fut volé une nuit dans son écurie. Il se rendit à un marché aux chevaux, qui se tenait à quinze lieues de là⁵, dans l'intention d'en acheter un autre.

Il fut bien surpris d'y reconnaître sa bête parmi celles qui étaient exposées en vente⁶. Il la saisit aussitôt par la bride⁷, en s'écriant: Ce cheval m'appartient⁸; il y a trois jours qu'on me l'a enlevé⁹. Vous vous trompez, mon cher ami, dit fort poliment celui qui voulait vendre l'animal. Il y a plus d'un an que j'ai ce cheval; ce n'est pas le vôtre mais il se peut¹⁰ qu'il ait quelque ressemblance avec lui.

Le paysan mit vite ses deux mains sur les yeux du cheval, en s'écriant: Eh bien, si l'animal vous appartient depuis si longtemps, dites-moi donc de quel oeil il est borgne¹¹. L'autre, qui était vraiment le voleur du cheval, mais qui ne l'avait pas examiné en détail¹², resta tout interdit¹³. Cependant comme il devait dire quelque chose, il répondit au ha-

¹ ձեռքը ճակատը զարնելով. ելևիկ ննչն լնրրոտ.

² այսօր երկրորդ անգամն է որ ծառայ մը թագաւոր կը կարծեմ. դո՛ւ դեօյնն իմնի՞նք րե՞ք ուր քի իւրնիմնիւրը քորնիւն իւրնիմնիք քօյօր ում.

³ որչափ պատրաստարան ալ էր նե. նի քորր քնչըր ճեւոյ իրի իւե րի.

⁴ պրկունքները խածաւ ու մնաց. քորրոտը լրընը ըւրրը քնչըր.

⁵ տասնուհինգ մղոն հեռու ձիւ վաճառանոց մը գնաց. օն դեւ քն ուրոտ դիւր նի քնչըննիմնիք.

⁶ ծախու գրուածներուն մէջ. ուրըննքը լրընն իւրնիմնիք.

⁷ անմիջապէս սանձէն բանեց. անիքի իւրըննքն իւրնիմնիք.

⁸ իմն է. դեմի՞ րի. ⁹ երեք օր է որ գողցան. դեմիմն լրըննքը լրընն իւրնիմնիք օլնոյր. ¹⁰ կրնայ ըլլալ որ. քնդիլ քի. ¹¹ որ աչքը կոյր է. քննի՞նք իւրնիմնիք քորր ուր. ¹² աղէկ մը, մանրամասնարար. քի դիւր իւրնիմնիք. ¹³ ապշեցաւ մնաց. լրըննքը.

sard ¹; C'est de l'oeil gauche. Vous n'y êtes pas ², dit le paysan: l'animal n'est pas borgne de l'oeil gauche. — Ah! s'écria le fripon, je me suis trompé; c'est de l'oeil droit qu'il ne voit pas ³.

Alors le paysan découvrit les yeux du cheval, en disant: Il est évident maintenant que tu n'es qu'un fripon et un menteur. Regardez, vous autres, le cheval n'est nullement aveugle. J'ai fait ces questions seulement pour mettre le vol au jour ⁴. Tous les assistants se prirent à rire et à battre des mains ⁵, en s'écriant: Attrapé! attrapé! Le voleur, obligé de rendre le cheval, fut emprisonné, et subit la punition qu'il avait méritée.

34. Quatre chevaliers d'industrie ⁶ ayant fait bonne chère ⁷ dans une auberge, demandèrent l'état de la dépense ⁸. Le garçon revient et le leur apporte. Le premier fait mine de mettre la main à la poche ⁹; le second le retient et dit qu'il veut payer; le troisième fait la même grimace ¹⁰; le quatrième enfin dit au garçon: Je vous défends de prendre l'argent de ces messieurs, c'est moi qui paierai. Comme aucun ne voulait céder ¹¹: Il y aurait un moyen de nous accorder ¹², s'écria l'un d'entre eux; Monsieur permettra que nous lui bandions les yeux ¹³,

¹ ըստ պատահման պատասխանեց. բռնի էլեւեւ տեսի. ² չգիտցար. ղիւնեմեմ. ³ աջ աչքը չիտեսներ. սու էտուէն էտուէն. ⁴ գողութիւնը գործու հանելու համար. եւր-ըւլըւլը օրնայ-ըւլ-ըւլ-ըւլ էլն. ⁵ սկսան ծիծաղել ու ձեռք զարնել. էլ-ըւլ-ըւլ էլ ըւր-ըւլ-ըւլ. ⁶ ճարպկութեամբ ասարող, խաբերայ մարդիկներ. ⁷ ֆեմտ էլեւ էլն էլն, տուտըւրըւլը -տուտըւր. ⁸ աղէկ մը ուտել խմելն ետու. էյէ էեյէյ էյէէտէն -օնբ. ⁹ ծախքին հաշիւը. տուր-ֆըն ձեւ-ղընը. ¹⁰ ձեռքը զրպանը խոթել կը ձեւացընէ. էլնէն էլնէն -օնբ- էտուէնէն. ¹¹ նոյն ձեւը կ'ընէ. էտուէն էտուր. ¹² օ էտու- թ-թ-թ. ¹³ որովհետեւ մէկը չէր ուզեր յաղթուիլ, հաւանիլ. ձեւ ղիւնեմեմ տեւ-ըւլ օւլ-ֆ է-նէնէտէնէնտէն. ¹² միջերնիս միարանելու միջոց մը կրնայ ըլլալ. էլնէնէտէն -տու- օւլ-ըւլ-ըւլ-ըւլ էտու օւլ-ղէնէն. ¹³ աչուրները կապենք. էտուէնէնէն Դ-ըւլ-ըւլ-ըւլ.

nôtres, et nous serions véritablement riches. Il va revenir; nous avons de bons poignards. — Le jeune homme revint avec des vivres empoisonnés. Ses compagnons l'assassinèrent; ils mangèrent, moururent, et le trésor n'appartint à personne.

36. Un filou ayant grand'envie de se procurer ¹ une paire de bottes sans qu'il lui en coûtât rien ², alla chez un cordonnier en commander, et dit qu'il les lui fallait pour le lendemain à sept heures ³. Le cordonnier les lui ayant promises, il alla chez un autre, en commander aussi une paire, et les demanda pour le lendemain à neuf heures sans faute ⁴; ce qui lui fut encore promis. Le premier ne manqua pas de venir ⁵ le lendemain à sept heures avec ses bottes. Le filou en mit une qui allait fort bien ⁶; mais la seconde le blessait un peu, à ce qu'il disait ⁷, parce qu'il avait eu autrefois cette jambe rompue, et qu'il avait oublié de dire qu'il lui fallait une botte où il entrât bien à l'aise ⁸. Mais, ajouta-t-il, c'est peu de chose; je ne pars qu'après midi, allez la remettre sur la forme ⁹; je retiendrai celle qui va bien et vous me rapporterez l'autre précisément à midi. Environ deux heures après, l'autre cordonnier arrive aussi avec ses bottes. Il en fut comme des autres ¹⁰, la première allait fort bien, mais il fallut remettre la seconde à l'embauchoir ¹¹, et la rapporter à midi; en atten-

¹ Հոգալ, ձեռք բերել. ² փայլբո՞ւր, ելիկ փեթեթեթ. ³ առանց ծախք բնելու. ի՞նչ է փեթեթեթ. ⁴ փայլբո՞ւր, ելիկ փեթեթեթ. ⁵ երկրորդ օրը ժամը եօթին իրեն հարկաւոր էր. երեք-եօթին փայլբո՞ւր, ելիկ փեթեթեթ. ⁶ անշուշտ. ահի՛ն, փայլբո՞ւր. ⁷ չպակսեցաւ դարու. եկաւ. փեթեթեթ ի՞նչ-եթ. փայլբո՞ւր. ⁸ շատ աղէկ կը յարմարէր. էլիկ փայլբո՞ւր. ⁹ իր խօսքին նայելով. ¹⁰ փայլբո՞ւր, ելիկ փեթեթեթ. ¹¹ զիւրու թեամբ, լայն. ո՞ր ո՞ր, փայլբո՞ւր. ¹² զնա կաղապարի վրայ անցուր. փայլբո՞ւր, ելիկ փեթեթեթ. ¹³ առանց ալ առօրինակ թեթեթեթ պատահեցաւ. ո՞ր ո՞ր, փայլբո՞ւր. ¹⁴ փայլբո՞ւր, ելիկ փեթեթեթ. ¹⁵ կօշիկ կաղապար. ճիշտ փայլբո՞ւր.

dant on garda la bonne¹. Le cordonnier ne fut pas plutôt sorti² que le filou mit³ les deux bottes et se sauva au plus vite⁴.

37. Un voyageur, bien vêtu, entra un dimanche au soir dans un cabaret de village; où il se fit donner⁵ une poularde rôtie et une bouteille du meilleur vin. A peine eut-il porté le premier morceau à sa bouche⁶, qu'il se mit à gémir d'une manière pitoyable, se disant tourmenté depuis quinze jours d'un horrible mal de dents. Tous les paysans qui se trouvaient là, lui témoignèrent une grande compassion. Quelques instants après survint un empirique⁷, qui s'étant assis dans un coin, demanda un verre d'eau-de-vie. Lorsqu'on l'eut informé de l'indisposition de l'étranger⁸, il assura qu'il y apporterait bon remède⁹. Il tira de sa cassette un petit morceau de papier doré, artistement¹⁰ plié, l'ouvrit et dit: Monsieur, vous n'avez qu'à mouiller le bout du doigt¹¹, et après l'avoir trempé dans la poudre que voici¹², vous l'appliquerez¹³ sur la dent. L'étranger ayant fait ce qui lui avait été prescrit, s'écria aussitôt: Dieu! quel bien-être subit¹⁴ j'éprouve! toute douleur s'est à l'instant évanouie. Alors, ayant fait présent d'un écu à l'empirique, il l'invita à souper avec lui.

¹ ի վերայ սյոր ամենայնի աղէկը, յարմարը պահէց. լա-
 րն, դո՛ւ զի-՛նք էլէ. էյն-ննի ն-՛ք լա-՛րը. ² կօշկակարը դացա-
 ծուն պէս. քոնար-ր-՛ն էն-րնի ի-՛րի. ³ հագաւ. ինքի. ⁴ կըր-
 ցածին շափ շուտով, շուտ մը. լա-՛ք-՛նք. ⁵ բերկէ տուա-
 ինքի-րի. ⁶ առջի պատասար բերանը տարաւ շատրաւ. էլ լ՛ք
 լա-՛րը շա-՛նք էն-րի-ր ի-՛րի-ր. ⁷ փորձառական, շինծու
 բժիշկ մը վրայ հասաւ, ներս մտաւ. պէր է-՛ք-՛նք գի-՛նք
 ի-՛րի. էլ էր ի-՛րի. ⁸ երբ որ օտարականին անհանգստութիւն
 իրեն իմացուցին. էն-ննի-նն ի-՛րի-նք լա-՛րը շա-՛նք էն-
 լա-՛րը. ⁹ զեղը դանկէ, անցընէ. էլ լա-՛րը շա-՛նք զո-՛ւ-
 ղէ-՛նք. ¹⁰ փարպետութեամբ. լա-՛րի-նք էլէ. ¹¹ հերկք է որ
 մատից ձօթը լծընէ. ն-՛ք է-՛ք լա-՛րը շա-՛նք էն-
 լա-՛րը. ¹² սա փաշայն մէջ. լա-՛ր ի-՛րի-նք էլէ. ¹³ զնէլ. քօ-՛ւ-
 ղէ. ¹⁴ ինչ շուտ հանգստութիւն. նի-՛նք է-՛ք ի-՛րի-նք.

avis¹, promet de le suivre. Le donneur de conseil ne manqua pas de profiter de la nuit, pour lui enlever son cochon tout de bon². Quel fut l'étonnement et la consternation du pauvre paysan, quand le lendemain il ne trouva plus son cochon ! Il sort tout alarmé³ de sa maison ; le premier qu'il rencontre, est celui-là même qui lui avait joué le tour. Compère, lui dit-il, on m'a volé tout de bon le cochon que je fis tuer hier. Bon, lui dit son voisin, voilà comme il faut dire à tous ceux que vous rencontrerez. Mais ce n'est point une feinte, répliqua le paysan, on me l'a en effet volé. Voilà qui est fort bien⁴, répondit l'autre, soutenez toujours la chose de même⁵, et tout le monde vous croira. Le paysan attrapé⁶ se mit à jurer et à crier qu'il ne badinait point ; mais plus il s'emportait, plus l'autre⁷ lui disait qu'il avait raison, et que c'était là la véritable manière dont il fallait s'y prendre⁸, pour se dispenser de renvoyer de la hâtille.

41. Frédéric le grand ayant reçu en hiver quelques cerises de son jardinier, les envoya aussitôt par un de ses pages⁹ à la reine, qui les aimait beaucoup. En y allant, ce page voulut savoir quel goût elles avaient ; il en goûta une et la trouva si bonne, qu'il ne put s'empêcher de les manger toutes¹⁰. Quelque temps après, le roi étant allé voir la reine, lui demanda entre autres choses, comment elle

¹ աս խրատին վրայ շատ ուրախանալով . զոն նախնիքն
 էր խոսիլն իրօք գողնալու . Գոննալու
 նա իր լիքն արեւն լալալու . ² բարբոսին խոսոված . զիսկն
 լիքն էր օրնալ . ³ սրտակտ շատ աղէկ է . զիսկն էլ լիքն էր
 Գոննալ . ⁴ սասնկ . զիսկն . ⁵ խորուած . լալալու . ⁶ որչափ որ
 կեր կը բարկանար , այնչափ ալ մեկալ . . . ⁷ Գոննալն իւր
 լալալու էր . ⁸ զիսկն . . . ⁹ վարուիլ . Գոննալն . ¹⁰ Իր
 մանկլար ի կերէն մեկուն ձեռքովը . էլ լալալուքն զիսկն .
¹⁰ շիրնալով գիմանալ ամենը կերաւ . Գոննալն զիսկն
 էր .

avait trouvé les cerises ¹. Quelles cerises ? lui demanda-t-elle. — Celles que je vous ai envoyées l'autre jour. — Je n'en ai point vu, repartit la reine. Le roi, fort irrité contre son page, ne fut pas plus tôt de retour chez lui ², qu'il écrivit à l'officier de garde un billet en ces termes : Faites-moi bien étriller le porteur de ceci ³. Il cacheta ce billet et le donna au même page pour le porter à son adresse ⁴. Chemin faisant ⁵ le page se souvient de sa gourmandise, et commence à craindre que ce billet n'en contienne la récompense ; car, se disait-il en lui-même, le roi a été ⁶ ce matin chez la reine ; peut-être a-t-on parlé de cerises. Raisonnant ainsi en lui-même, il rencontre un juif qu'il connaît. Mon ami, lui dit-il, faites-moi le plaisir de porter tout de suite ⁷ ce billet au corps de garde ⁸ ; j'ai plusieurs autres commissions à faire, et le temps me presse. De tout mon coeur, lui dit le juif, vous n'avez qu'à me le donner. Vous savez bien, que je fais tout ce qui est en mon pouvoir pour vous obliger ⁹. Il y va donc. L'officier lit le billet, ordonne aussitôt à un bas-officier d'apporter le tambour. Le juif tout effrayé de ces préparatifs, demande en tremblant ce que cela veut dire ¹⁰. Vous allez le voir, réplique l'officier. Comment ! moi ? s'écria le juif. — Oui, coquin, c'est l'ordre du roi. — Mon Dieu ! continua-t-il, qu'est-ce donc que j'ai fait au roi ? J'ai reçu... Caporal, dit tranquillement l'officier, sans daigner écouter les excuses de cet infor-

¹ Բնուդէս էր կենտար. Ժէրու Նուշէլ շար. ² տեղը դառնալուն պէս. Եւրէնի տեճարի-յի- Ինդի. ³ ասիկայ բերողն աղէկ մը ձեծեկ տար. պաշտ- Ինքնիքնի ղէր էյի տեճարի-ր. ⁴ տեղը, տիրոջը. Եւսուլիէ, սահալուն. ⁵ երթալու ասեն, ճամբան. Ինքէր Իտն, Իտը. ⁶ դնաց. Ինքի. ⁷ շնորհք ըրէ շուտ մը տար. Ժէրե՞ Են շոք-ճոք Ինքնի-ր. ⁸ պահանարդ. Գուլուն. ⁹ Հաճոյքը կատարել. Ինքնիքնի Են-Դե+. ¹⁰ Բն իր նշանակէ. պաշտ- Եւսուլ Նի.

tuné, faites votre devoir, et appliquez-lui cinquante coups de bâton; après cela nous verrons ce que nous ferons de plus. Le pauvre juif fut battu de telle sorte¹, qu'il était près de rendre l'âme, et qu'on fut obligé de le faire transporter chez lui. Le lendemain le roi étant à la parade² demanda à l'officier, s'il avait fait bien châtier le porteur de son billet. Oui, Sire, répondit-il, vos ordres ont été ponctuellement exécutés, et on l'a renvoyé dans un état... Bon, dit le roi, en apercevant son page, il a l'air bien malade³, le voilà qui se promène. — Votre Majesté me pardonnera, il est tout à fait impossible qu'il se trouve ici. — Mais le voici, continua le monarque, en lui montrant le page. — Je ne sais que répondre, dit l'officier, je ne le vois pas — Comment! vous ne voyez pas ici mon page? reprit le roi. — Pardonnez-moi, Sire, ce n'est pas lui qui a reçu les coups de bâton. — Et qui donc? demanda le roi. — C'est un juif, dit l'officier. Le roi ne put s'empêcher de rire de ce plaisant quiproquo⁴, et s'étant informé du fait⁵, il pardonna au page sa gourmandise en faveur de sa ruse, et pour faire oublier au pauvre juif ses douleurs, il lui accorda une grâce qu'il lui avait demandée quelque temps auparavant.

¹ անանկ. Էօյլէ. ² Հանդեսի մէջ ըլլալով. — Լոյսը պարտաւորաբար. ³ շիտակը շատ հիւանդ կ'երեւայ. քօչըրստիկէն Էօյլէ կ'երեւայ. ⁴ փոփոխութիւն, սխալմունք. Դէյլէլէ. Էօյլէլէլէ. ⁵ եղածն իմանալով. օլմը քօչըրստիկէն.

style pur, aisé, naturel et nourri de réflexions intéressantes. Combien de fois des lettres écrites à propos et avec politesse, n'ont-elles pas procuré d'utiles connaissances et des avantages considérables à des personnes souvent d'un mérite fort ordinaire, mais soigneuses, attentives et prévenantes...

Vainement seriez-vous pénétré des plus tendres sentiments à l'égard de ceux qui vous sont chers. Eh! le moyen d'y croire, si vous demeurez des mois entiers sans vous informer de leurs nouvelles; ou si vos lettres ne peignent avec autant de sensibilité que d'expression la reconnaissance et l'amitié?

Pesez, cher Gaston, pesez les conseils que je vous donne ici: et si vous m'aimez, prouvez-le-moi, en m'écrivant souvent et en cultivant avec soin le talent que je vous recommande.

Vos soeurs Catherine et Juliette vous regrettent beaucoup, mon enfant; elles s'ennuient et ne sauraient s'accoutumer à votre absence; nouvelle raison de leur écrire de temps en temps; n'y manquez pas, je vous prie; ah! vous leur devez bien cette marque d'amitié. Un léger souvenir à l'égard de nos amis est le plus agréable présent que nous puissions leur faire lorsque nous sommes loin d'eux.

2. *ἡ ἀπομνημόνευσις.*

Je sens la vérité des observations que vous me faites; depuis que je n'ai plus le bonheur d'être auprès de vous, je sens plus que jamais combien vous m'êtes chère; je me rappelle, avec la plus vive sensibilité, vos bontés, vos tendres soins pour moi; et néanmoins, vous ne pouvez vous faire une idée de mon embarras, dès qu'il s'agit d'exprimer ma reconnaissance, de vous demander de vos nouvelles, ou de vous donner des miennes.

Ce qu'il y a de singulier, chère maman, c'est que je compose tous les jours des devoirs longs et difficiles dont mon maître est fort content; et lorsque l'instant du courrier arrive, je ne saurais absolument rien tirer de ma tête; plus je mets mon pauvre esprit à la torture, moins je trouve de quoi parler. A peine ai-je tracé trois ou quatre lignes, que je me vois forcé d'en effacer plus de la moitié.

Le temps coule cependant, l'heure me presse et souvent il est près de midi, que ma lettre n'est pas encore commencée. Enfin, après beaucoup de peines, je m'estime trop heureux de trouver quelques phrases qui ne signifient presque rien. Alors, je lis et relis mon brouillon, le découragement s'empare de moi, et, dans mon dépit, je déchire la lettre en mille morceaux, tant je suis mécontent de moi-même.

Ne m'en voulez donc point, chère maman, si je ne vous écris pas comme vous le désirez. Je vous l'assure, c'est plutôt la faute de mon esprit que celle de mon cœur. Quoi qu'il en soit, je vais faire de nouveaux efforts, bien ou mal, je veux toujours vous écrire; persuadé que vous excuserez la faiblesse du style et des pensées, en faveur du zèle et de la bonne volonté qui m'animent.

Je suis avec toute la reconnaissance et le respect que je vous dois, etc.

P. S. Oserais-je vous prier, chère maman, de m'envoyer deux de mes petits orangers, lorsque vous en trouverez l'occasion; je m'amuserai à les cultiver ici pendant mes récréations. Je donne les autres à ma soeur, Juliette; je rêve d'elle presque toutes les nuits, ainsi que de vous et de Catherine. Quelle privation! hélas! j'ai bien de la peine à m'y accoutumer.

Je ne serais pas fâchée que vous puissiez vous former un style piquant et orné ; mais, comme dit le proverbe, il n'est pas donné à tout le monde d'aller à Corinthe. Heureux qui, à l'utile, sait joindre encore l'enjouement, le badinage et les grâces !

Cependant, cher Gaston, en donnant une certaine étendue à vos lettres, n'allez pas tomber dans un excès contraire ; n'imitiez point ces gens stérilement diserts, qui remplissent de grandes pages sans rien dire ; je préférerais de beaucoup votre laconisme et votre pénurie à cette misérable abondance. J'ai remarqué d'ailleurs, mon fils, que les idées ne vous manquent point ; il n'y a que la manière de les mettre en oeuvre et de les développer.

Dans ma prochaine lettre, je vous dirai deux mots touchant ce dernier article, et je vous promets qu'après sept ou huit mois de correspondance suivie avec moi et vos soeurs, vous ne vous ferez plus une affaire d'écrire une lettre, surtout à vos amis et aux personnes qui vous sont chères.

4. 7-777-7 777-777-777 777-777 777-777 777-777 777-777
777-777

Je vous ai promis, cher Gaston, de vous indiquer les moyens d'écrire une lettre avec facilité ; je vous tiens parole. Vous allez voir que, dès qu'il ne s'agit pas d'un style à prétention, et qu'on ne vise pas au bel-esprit, ce n'est pas une besogne fort difficile, et qu'elle ne demande réellement qu'un peu d'habitude et de réflexion.

Ne voit-on pas tous les jours, mon bon ami, des enfants de sept ou huit ans, causer des heures entières, et raconter même avec assez d'exactitude ce qui les a le plus frappés ? Eh bien ! mon ami, il en est de même d'une lettre ; elle doit avoir à peu

près le ton et l'aisance de la conversation. Vous n'y êtes certainement pas plus sot qu'un autre; et l'embarras que vous éprouvez pour écrire, ne provient point de la chose elle-même, mais de ce que vous avez la simplicité de vous en faire un monstre.

Est-il question de vous informer des nouvelles de quelqu'un, de vous rappeler à son souvenir, de lui mander quelques particularités, supposez que vous êtes dans la société des personnes mêmes, et ne mettez pas plus de contrainte dans ce que vous leur marquez, que si vous leur parliez de vive voix.

A certaines époques surtout, comme celles de la nouvelle année, il est d'usage de témoigner son respect, son amitié ou sa reconnaissance; mais soit dans ces cas, soit dans d'autres, deux ou trois phrases suffisent pour les compliments d'usage: on passe aussitôt, par des transitions insensibles ou brusques, aux choses qui intéressent le plus l'ami, le parent ou le protecteur dont on veut cultiver la connaissance.

Ce serait ici le lieu de vous parler des différents styles épistolaires, qui varient autant que les sujets eux-mêmes; mais, je vous le répète, l'exemple et l'usage vaudront mieux que les plus beaux préceptes; écrivez-moi souvent, écrivez à vos soeurs, à vos petits camarades; marquez-leur familièrement ce que le coeur vous dicte, et vous verrez que ce qui vous a coûté le moins, vaudra quelquefois le plus.

5. *Ἐπιτομή.*

Nous finissions de dîner, quand le facteur a frappé un grand coup à la porte. Je ne sais quel pressentiment m'annonçait qu'il m'apportait de vos nouvelles. Partagé entre la crainte et l'espérance, j'ai senti mon coeur se resserrer tout à coup. Comme

il s'est dilaté ensuite par la joie ; l'agréable dessert ! Deux lettres à la fois , l'une de vous , et l'autre de ma sœur Juliette ! Je les ai saisies avidement , et je les ai lues avec une satisfaction que je ne saurais vous exprimer.

Que vous rendrai-je donc , chère maman , en échange de ce que vous faites pour moi ? Peu contente de rester isolée à la campagne , afin de suffire plus facilement aux frais de l'éducation distinguée que je reçois à Paris , vous voulez encore vous interdire les plus simples amusements ! Délicate comme vous l'êtes , vous passez la meilleure partie de la journée à tracer des instructions pour mes études !

Soyez-en bien persuadée , chère maman , je n'oublierai rien afin de répondre à tant de soins et de sollicitudes. Je sais l'importance que vous attachez à mon avancement ; et quelques difficultés que j'éprouve , je m'efforcerai de tout surmonter pour vous plaire et me montrer digne de vous.

Je goûte beaucoup , chère maman , les conseils que vous venez de me donner sur l'art d'écrire ; ils passent tout ce que j'ai lu. Je ne sais si l'amour-propre et le zèle dont je me sens animé , ne m'inspirent pas trop bonne opinion de moi-même , mais il me semble qu'à l'avenir , je réussirai dans ce que vous prenez la peine de m'enseigner avec tant de complaisance et de clarté.

Lorsque j'écrivais à quelqu'un , soit le jour de sa fête , soit pour m'informer de sa santé , j'épuisais toutes les idées relatives à ce sujet , de sorte qu'après toutes les peines possibles , je trouvais n'avoir fait qu'un verbiage inutile.

Par vos excellents préceptes , chère maman , vous me dégagez tout à coup des difficultés qui

m'arrêtaient, pour ainsi dire, à chaque mot. Oh! je me promets bien de profiter de vos bonnes leçons; je veux désormais les mettre en pratique; je vous parlerai un peu de tout ce qui concerne mes études, mes lectures, mes amusements; j'écrirai tour à tour à vous et à mes sœurs; de cette façon, je tromperai l'ennui de votre absence, je me trouverai, pour ainsi dire, auprès de vous, et je m'instruirai agréablement, à l'aide d'une correspondance si précieuse. Je suis etc.

6. 3--*l-l-l-l l r q-u-u-r-n-l l-r-f-o-r-l*.

Vous voulez donc vous priver de vos orangers pour moi, mon cher frère; ce sacrifice ne m'étonne point de votre part, vous qui me donniez ce qui vous plaisait le plus, lorsque vous étiez à la maison: vous qui aviez la complaisance de m'aider à préparer mes leçons de géographie; qui me lisiez de si jolies histoires, et qui arrangiez toujours mon petit jardin. Cependant, mon cher Gaston, ne trouvez point mauvais que je n'accepte pas vos jolis orangers. Je ne manque point ici de fleurs, d'arbustes, ni de verdure; mais vous, il est bien juste que vous en ayez au moins quelques fragments, pour égayer vos grands murs; je vous trouve déjà assez privé, mon bon ami, d'être éloigné de papa et de maman; c'est à moi plutôt à vous donner quelque chose, pour adoucir l'ennui que vous éprouvez sans doute, pendant une séparation qui m'est si sensible à moi-même,

Voudriez-vous, mon frère, me rendre bien contente? Oh! oui, sûrement; vous ne m'avez jamais rien refusé, au contraire, vous avez souvent deviné ce qui me faisait plaisir. Depuis que vous

êtes parti, je soigne de superbes oeillets que le mari de ma bonne m'a apportés de Senlis. Je vous prie de les accepter comme une marque de l'amitié que j'ai pour vous. Ils sont en pots au nombre de six; vous les recevrez après-demain, avec deux pommiers en caisse, et vos quatre orangers qui sont tout couverts de fleurs.

Adieu, mon frère, je vous embrasse de tout mon coeur; Catherine en fait de même; elle n'a cessé d'être languissante et malade depuis cinq semaines. Aujourd'hui, cependant, elle va un peu mieux. Elle joint à notre envoi deux charmants paysages qu'elle a dessinés au crayon noir; le premier est un ermitage entouré de peupliers d'Italie. On y voit un bon ermite paisiblement assis sous un berceau de jasmin et de chèvrefeuille; il appelle à lui des pinsons, des linottes, des tarins, des fauvettes et des roitelets, qu'il a apprivoisés dans sa solitude champêtre; tous ces gentils passereaux accourent à l'envi du fond des charmilles, puis ils se perchent sur la tête ou sur les épaules du solitaire, et quelques-uns mangent même familièrement dans le creux de sa main.

Le second paysage représente un rocher escarpé, d'où coulent, à gros bouillons, deux sources d'eau limpide qui vont former plus bas une belle pièce d'eau, habitée par des oies sauvages. On y remarque un jeune pêcheur, qui penché hors de sa nacelle, pour tirer son filet chargé de poisson, fait vraiment trembler qu'il ne tombe dans l'étang.

Etourdie que je suis! je fermis cette lettre, et j'allais oublier le meilleur! Outre ces dessins, Catherine esquisse encore pour vous le portrait de maman, recueillant pour nous dans son cabinet, grand nombre de belles histoires. Si vous voyiez avec

quelle vérité sa douceur, sa bonté et son aimable souris sont rendus!

Ce n'est pas tout; il y a aussi un joli croquis à part; il représente Emilien cultivant son jardinet avec son ami Charles, toujours officieux et complaisant. C'est un plaisir de voir l'attention de l'enfant dont le petit corps est penché sur sa bêche; c'est un charme de contempler l'air de bonheur dont il jouit en faisant cet ouvrage champêtre qui lui plaît tant. Tout cela est pour vous, cher Gaston. On en fait ici un mystère; mais je veux que vous jouissiez d'avance, et je deviens indiscrete par amitié.

7. ~~11-11-11-11-11~~.

Je savais bien, chère soeur, que vous m'aimiez, mais je ne me serais jamais douté que vous eussiez pu, si jeune encore, m'écrire avec tant d'esprit et de délicatesse.

Vous me faites un mérite, ma bonne amie, des soins et des complaisances que j'avais pour vous, lorsque nous étions ensemble; je n'avais pas besoin, je vous jure, de grands efforts pour me comporter ainsi à votre égard. Ne m'en donniez-vous pas vous-même l'exemple à tous les instants de la journée? Obligeante, gaie et prévenante comme vous l'êtes, avec une humeur aussi douce et un caractère tel que le vôtre, il m'eût été fort difficile de ne pas vous rendre au moins la pareille?

Cependant, ma chère soeur, un article de votre lettre, de cette même lettre que je lis avec tant de plaisir, un certain article, dis-je, me fait changer tout à coup de langage, et je veux vous gronder bien fort. Comment! vous dites que vous êtes si fâchée de ne plus me voir et vous refusez les orangers que je vous destinais! Quoi! vous voulez vous priver de

vos oeilletts pour moi! et en dépit de l'échange que conseille l'amitié, vous n'acceptez pas mes orangiers! Vous mériteriez bien que je vous renvoyasse vos oeilletts à mon tour, Juliette. Et vous m'aimez, dites-vous!... Il me semble voir dans ce procédé plus de politesse que de cordialité.

Grâce à Dieu, chère Juliette, voilà ma colère passée; je vous ai déclaré ce que j'avais sur le coeur, et je suis bien sûr que vous ne m'en voudrez pas pour cela. Ce que vous me marquez des attentions de maman, m'a vraiment touché jusqu'aux larmes. Mère unique! ô ma soeur, si nous la perdions... Cette idée me fait frémir. Ah! prions sans cesse pour la santé de cette maman si chère; procurons-lui les satisfactions, qui dépendent de nous; et n'oublions rien de tout ce qui pourra lui prouver que nous sentons le prix de ce qu'elle fait pour notre bonheur.

Soyez mon interprète, je vous prie, chère soeur, auprès de Catherine: savez-vous que ses deux dessins me causent beaucoup de contrariété et de dépit? j'admire son talent, mais en même temps je ne puis me défendre d'un peu de jalousie quand je pense qu'elle dessine avec tant de supériorité. Oh! jamais je ne l'atteindrai! Remerciez-la mille fois de ma part et dites-lui que je me réjouis bien sincèrement du retour de sa santé.

8. Կարգընէ Կարան էրբօրը, էր հիւանդանխէան
արեւը նախի շքրելուն հասար յանդիմանանխէան էս արայ.

Vous êtes fort aimable, mon frère; oh! oui, fort aimable en vérité. Depuis que vous avez quitté Romainville, vous avez demandé des nouvelles de tout le monde; vous avez donné des vôtres à tout le monde; vous avez écrit à maman, à Juliette.

Que sais-je encore à qui? et Catherine seule, la pauvre Catherine est oubliée!

Ah! mon frère, je suis sensible à cette indifférence plus que je ne saurais l'exprimer! Vous saviez cependant que j'avais été malade, et que j'avais même gardé le lit dix-sept jours de suite. Ah! Gaston! . . . moi, qui ne cessais de parler de vous, de penser à vous, de m'occuper de vous; moi qui avais la simplicité de dire: Ah! si Gaston était ici, mon mal serait moins fort de moitié; sa présence seule ramènerait le calme et la sérénité dans mon âme. . . .

Voilà ce que j'avais la simplicité de croire et de redire sans cesse. Trop crédule Catherine! Durant mon triste état, Gaston s'occupait de ses oranges, de ses oiseaux et du souvenir de ses galettes.

A Dieu ne plaise, petit enfant gâté, que je regrette l'envoi que je vous ai fait de mes deux plus beaux dessins, ceux précisément que vous désiriez davantage avant votre départ. Vous en conviendrez, mon cher frère, cette petite attention de ma part méritait bien quelques remerciements particuliers de la vôtre. Point du tout; vous dites froidement et par apostille à Juliette: de remercier Catherine de votre part; que vous êtes jaloux de mon talent et que vous vous réjouissez que je me porte mieux. Quels efforts, bon Dieu! quelle tendresse et quel style!

Non, non; vous direz tout ce qu'il vous plaira, mon cher frère, afin de vous excuser; mais je n'en aurais certainement pas agi de la sorte avec vous. Pour le moindre mal dont vous vous plaigniez à la maison, vous avez vu mes alarmes et mes sollicitudes. Etiez-vous réellement indisposé? on le sait, je quittais tout, je me privais de tout, et souvent je ne me faisais pas tirer l'oreille pour passer une

bonne partie des nuits auprès de vous, afin de vous soigner et de charmer vos ennuis.

C'est à regret, mon frère, que je rappelle de légers services qui sont une dette entre des frères : mais je ne puis concilier votre manière d'agir avec la mienne, et le Gaston de Paris est absolument différent de celui de Romainville, si complaisant, si doux, si rempli de prévenances, et surtout si reconnaissant.

Peut-être que vous m'en voudrez, mon ami, de ce que je m'explique avec une telle franchise ; mais vous n'ignorez pas que la sincérité et la sensibilité forment le fond de mon caractère. D'ailleurs je vous aime trop, malgré vos torts, pour avoir quelque réserve à votre égard.

Je ne vous prierai point de m'écrire, mon cher frère, puisque cela prend sur vos plaisirs ; quant à moi, vous m'êtes trop cher pour que je vous oublie, et que je ne prenne pas sur moi de vous dire la vérité toutes les fois qu'elle vous importera.

9. ¶-----¶.

Combien j'ai de torts à votre égard, ma chère Catherine, et que je suis coupable ! A l'ouverture de votre lettre, qui m'a touché jusqu'aux larmes, je me suis trouvé comme anéanti, je l'ai lue et relue à diverses reprises, et longtemps il m'a semblé revenir comme d'un songe. Je me disais à moi-même : C'est pourtant bien vrai. . . . Non, je n'ai pas encore donné de mes nouvelles à Catherine. J'ai effectivement écrit à tout le monde, et Catherine est la seule que j'aie oubliée.

Que dis je-donc, oubliée ? Oh ! je me trompe. Je n'ai cessé de penser à vous, chère soeur, toujours vous m'avez été présente ; et malgré les appa-

rences, vous êtes peut-être celle dont je me suis occupé davantage, durant ce long intervalle. J'ai interrogé mon coeur, je l'interroge encore; et je vous jure qu'il vous aime, qu'il vous chérit autant qu'à Romainville.

En effet, mon aimable Catherine, les semaines et les mois ont bien pu s'écouler successivement, sans que je vous demandasse de vos nouvelles, et sans que je vous donnasse des miennes; mais je le répète, je ne vous ai certainement pas oubliée pour cela; et il ne s'est guère passé d'instant, sans que vous fussiez présente à ma pensée. Des études pénibles et multipliées, un peu de négligence sans doute et votre indulgence, sur laquelle je me suis reposé, voilà les seules causes de mon silence. J'avoue que les circonstances qui l'ont accompagné, le rendent bien moins excusable; mais, je vous en conjure, chère soeur, pardonnez-moi une faute que je voudrais pour beaucoup n'avoir pas commise, même à l'égard d'autres personnes qui me seraient moins chères.

Qu'ai-je besoin cependant, mon aimable Catherine, de vous prier de m'accorder ma grâce? Votre excellent coeur, votre bonté naturelle, votre lettre même, tout m'est un sûr garant que je l'obtiendrai, et je n'insiste point sur cet article. Ce que je vous demande seulement, c'est de ne pas vous alarmer lorsque je tarderai un peu à vous écrire.

Si vous saviez quelles peines j'éprouve le plus souvent à composer une lettre, même de sept ou huit lignes, vous me plaindriez, au lieu de me gronder. Ah! si du moins comme vous, chère soeur, je trouvais à mon gré mille choses honnêtes et obligantes au bout de ma plume, je me rappellerais à votre souvenir, jusqu'à l'importunité. Mais, hélas!

Durant le long intervalle que vous avez mis à me donner de vos nouvelles, mon cher Gaston, je me suis figuré en tremblant les suites fâcheuses de la négligence, eu égard à l'amitié et aux liens de familles. Ne pouvait-il pas arriver que, me regardant comme votre ainée, j'attendisse fièrement que vous commençassiez à vous acquitter du devoir si doux que l'amour fraternel nous impose ?

Ne pouvait-il point se faire que, vivement piqué vous-même, vous vous trouvassiez offensé de mes plaintes et de ma sincérité ? Ainsi, pour une bagatelle, nous risquions donc de prendre l'un contre l'autre des impressions défavorables, nous qui, à l'exemple de papa et de maman, devons vivre unis et dans la plus parfaite concorde.

Voilà pour l'amitié ; portons à présent notre attention sur les affaires de la vie. Vous savez, mon frère, que maintes fois il est arrivé de manquer des occasions uniques, une place, des honneurs, de la fortune, qu'il en a coûté quelquefois la vie pour avoir différé au lendemain ce qui devait se faire à l'instant même ?

Il est une vieille maxime, qu'on ne saurait, je pense, négliger sans mécompte : Ne remets jamais au lendemain ce que tu peux faire aujourd'hui.

La chose que l'on ne fait pas aussitôt, souvent n'est jamais faite : les jours, les semaines, les mois, les années même s'écoulaient successivement, nous oublions peu à peu les personnes qui nous étaient chères, et nous en sommes pareillement oubliés.

Ne m'en voulez point, Gaston de ces petites réflexions. Vous n'ignorez pas les motifs qui me les dictent. J'aurais, je le jure, les plus grands regrets de vous voir des défauts qui nuisissent aux belles qualités que la nature vous a si libéralement départies.

Adieu, cher ami, je vous remercie de toutes les jolies choses que vous venez de m'envoyer, mais je vous gronde en même temps de dépenser ainsi votre argent. Il est trop nécessaire à Paris pour le gaspiller de cette sorte. Que ce soit la dernière fois, je vous en prie. Juliette a été enchantée de votre gâteau de fleurs d'orange; nous en avons goûté toutes; elle espère dans peu aller vous faire elle-même ses remerciements.

11. 3--Ll-2t tr 5--f--r--r--f--2e U--r--r--f--2t +r--2e 2e
 r--r--f--.

Ma première pensée, en mettant pied à terre à Paris, ce fut, chère Catherine, d'écrire à la hâte deux mots à maman, et de lui marquer que je venais d'arriver en bonne santé. Mais je n'ai eu garde de lui parler de mes aventures, dans la crainte de lui causer de l'inquiétude.

Vous vous souvenez bien, ma soeur, que ma bonne, Saint-Louis et moi, nous partîmes à sept heures du matin; eh bien! à une heure après midi, nous n'avions pas encore fait cinq lieues; un orage affreux nous surprit à l'improviste; le vent fut si violent, qu'il arracha nos cartons et nos boîtes de dessus la voiture, et les emporta, à plus de cent pas, dans la plaine. La pluie tomba ensuite avec une telle abondance, que les chemins semblaient des rivières.

Jusque-là nous n'étions pas fort à plaindre; mais nous ne tardâmes point à nous sentir du déluge, et à être mouillés comme des canards, quoique notre berline fût bien fermée; et voici comment. Le cocher, pour gagner des forces, avait bu, avant de partir, trois ou quatre bouteilles de vin; à peine eut-il fait cinq à six cents pas, que la tête lui

tourna : il enfila, sans s'en douter, une route détournée; et Saint-Louis qui avait bu pour le moins autant que lui, n'y fit pas attention. Nous, qui dormions profondément, nous ne vîmes rien non plus; et notre voiture versa dans une espèce d'étang, profond au moins de deux pieds.

Quel réveil, chère Catherine, et quelle situation! Nous n'eûmes fort heureusement ni jambes ni bras cassés, mais aussi nous fûmes trempées jusqu'aux os, et crottées jusqu'aux oreilles. Pour comble de malheurs, je n'avais ni maman, ni ma tante; et au lieu d'une robe d'étoffe solide et de bons souliers, je n'avais mis qu'un fourreau de linon et des mules de soie. Je me repentis, mais trop tard, de ma petite vanité et de mon étourderie; car il me fallut traverser ainsi à la pluie une plaine immense, pour gagner une chétive cabane de paysan. Nous enfoncions à chaque pas jusqu'à mi-jambe dans les terres grasses et fangeuses; et vingt fois Saint-Louis qui avait bu, tomba le nez dans la boue: jugez du beau secours que nous avons dans ce vilain ivrogne!

Un accident vient rarement seul. La mesure où nous nous réfugiâmes, était ouverte à tous les vents. Les malheureux qui l'habitaient n'avaient d'autres provisions que de gros pain noir avec du lard rance pendu dans un coin de la cheminée; la nuit approchait, le bourg le plus voisin était à quatre lieues de distance; et je mourais de faim. Malgré cela je ne pus me résoudre à faire un pareil repas: je jeûnai à la vue de Victoire et de mon domestique qui ne mangeaient pas, mais je sentis pour la première fois la vérité de ce que maman m'avait souvent dit: Ma fille, vous ne serez pas toujours à la maison, vous êtes trop difficile; vous verrez un jour par vous-même que les délicats sont malheureux.

Cependant chère Catherine, je n'en pouvais plus de faim et de froid surtout. Après m'être réchauffée à un feu de paille, après y avoir séché mes paquets, mon linge et mes livres, je gagnai tristement un méchant grabat humide, notez que c'était le seul du logis; je m'y jetai tout habillée avec ma bonne, qui me couvrit bien, et qui se mit à ronfler de toutes ses forces.

Quant à moi, il me fut impossible de fermer l'oeil jusqu'à deux heures du matin. Je commençais alors à m'assoupir un peu, lorsque je fus réveillée en sursaut par un tapage affreux et la chute de plusieurs meubles. Les histoires des revenants dont j'ai été bercée dès mon enfance par les bonnes femmes du village, se présentèrent tout à coup à mon imagination; je me sentis glacée d'effroi; et j'enfonçai vite ma tête sous la couverture.

Je n'étais pas au bout; un instant après, j'entendis des cris aigus, et je sentis quelque chose se glisser brusquement dans mon lit. Je ne doutai plus alors que quelque spectre ne fût entré par les fenêtres ou descendu le long de la cheminée; une sueur froide me couvrit tout le corps et je m'évanouis.

Maudits soient les gens ineptes qui trompent ainsi l'enfance crédule par des contes absurdes, dont les récits mensongers rendent l'homme pusillanime, quelquefois pour le reste de la vie! Vous imagineriez-vous quels étaient ces revenants, chère Catherine? C'étaient des chats qui renversèrent mes cages et mangèrent impitoyablement mes petits oiseaux. Mignon, à la vérité, eut le secret d'échapper à leur dent meurtrière, mais, hélas! pour venir mourir sous mon épaule droite où je le trouvai étouffé en me levant.

Je ne vous peindrai point, chère Catherine, les regrets, le dépit et la confusion que j'éprouvai tour à tour, le lendemain. Oh! je m'en veux encore à cette heure; je suis en colère contre moi-même en réfléchissant à mes terreurs paniques et à l'entière inaction où je restai, au moment même où j'eusse pu si facilement réveiller ma bonne et porter du secours à mes oiseaux.

Enfin, dès six heures du matin, le cocher un peu moins ivre que la veille, vint nous avertir que la berline était prête. Je payai aussi largement mon hôtesse que si nous avions bien soupé et bien dormi; nous nous remîmes en route, tout honteux et fort déconcertés les uns et les autres, et j'arrivai de bonne heure chez M. Beaumont. J'y trouvai mon frère qui me combla de caresses, et qui finit par plaisanter beaucoup en me disant: Juliette, c'est fort heureux que vous n'ayez pas eu d'indigestion en route, et surtout que ces revenants déguisés en chats, ne vous aient pas mangée tout en vie: ils auraient eu beau jeu.

12. U—r—t—s t— s—r—t— —z—t—z— B—t—t—t—.

Catherine nous a fait à maman et à moi, chère Juliette, la lecture de la lettre où vous racontez les aventures de votre voyage et les causes de votre frayeur. L'histoire de la voiture renversée nous a fait trembler un instant pour vous; mais, voyant qu'il ne vous était arrivé aucun accident, nous nous sommes bientôt rassurées, et, soit dit sans vous fâcher, nous en avons ri toute la journée: nous en rions encore tous les jours aux éclats. Que j'aurais donc voulu vous voir franchir des étangs et de larges ruisseaux avec vos jolies mules couleur de rose, et braver les torrents d'eau, n'ayant qu'une

robe de mousseline sur le dos et un chapeau de gaze sur la tête !

Il faut pourtant en convenir, ma cousine, c'était se mettre un peu lestement pour un temps d'orage et pour une jeune voyageuse ; quoi qu'il en soit, bien que pieds nus et trempée jusqu'aux os, vous vous en êtes passablement tirée ; cent autres, à votre place, auraient gagné à ce joli jeu une bonne fluxion de poitrine, et peut-être auraient plié bagage pour l'autre monde ; mais vous, vous en êtes quitte pour un petit bain dans les marais, et pour une promenade à travers les chardons et les bruyères.

C'est bien mal à nous, n'est-ce pas, chère Juliette, de nous égayer ainsi à vos dépens ; mais vous n'avez point de rancune, et je suis persuadée que vous nous pardonneriez encore cette petite licence. Nous n'avons eu garde, par exemple, de plaisanter sur l'excellent souper de votre auberge, et moins encore sur ces vilains revenants qui vous ont tenue bloquée toute la nuit sous votre couverture ; il ne faut pas badiner avec ces messieurs-là ; on sait qu'ils ont le secret de descendre par les cheminées, de se glisser même à travers le trou des serrures, et pour lors... oh ! qui ne s'épouvanterait des tours cruels que vous jouent ces méchants lutins ?

13.

Il vous sied bien, en vérité, Marie, de vous moquer ainsi de moi parce que j'ai peur ! Vous êtes une terrible championne, vous que j'ai vue trembler de votre ombre même ! Ah ! rien n'est si drôle qu'un précepteur de morale de votre genre. Vous ne vous souvenez donc plus, ma mignonne, de ce temps où nous couchions dans le même appartement. Il n'est

pourtant pas encore bien éloigné ce temps où vous vous écriiez en sursaut au milieu de la nuit : La bonne... La bonne... je viens d'entendre quelque chose remuer sur le canapé, regardez donc bien vite ce que ce peut être. Ah ! je n'en puis plus ! Et c'était l'épagneul de maman qui se grattait avec sa patte. La bonne... Eh bien, mademoiselle ? Il y a un voleur dans le cabinet ; sonnez, je vous en prie. Et ce prétendu voleur n'était qu'une souris qui se débattait dans un piège. — La bonne, j'entends un bruit affreux autour de la chambre ; de grâce allumez de la bougie. Et ce n'était rien autre chose que les boiseries qui craquaient à cause de l'extrême sècheresse.

Eh bien ! brave Marie, qu'en dites-vous ? Vous en souvient-il de toutes ces terreurs paniques ? Même un peu avant mon départ, répondez, laquelle de nous deux pensa s'évanouir, en voyant tomber par la cheminée le bonnet d'un maçon qui travaillait au haut de la maison ? Vous en savez certainement quelque chose encore.

Vous plaisantez fort à votre aise encore des aventures de mon voyage, mon intrépide cousine. Cependant, avec votre bravoure, j'aurais bien voulu vous voir en plaine, sous la conduite d'un cocher ivre, verser au milieu d'un torrent d'eau ; recevoir en route, sur le dos, des ondées copieuses, vous traîner péniblement à la lueur des éclairs, à travers des terres molles et fangeuses ; et ne trouver après cela qu'un morceau de pain noir pour vous restaurer. Oh ! rien assurément n'est si joli que de parler du danger quand on en est à l'abri ; et l'on nargue aisément le froid, lorsqu'on est auprès d'un bon feu.

Je suis fort éloignée, ma chère cousine, de vous souhaiter le moindre mal ; mais je voudrais

pour beaucoup néanmoins que pareilles aventures vous arrivassent. Ah! que je rirais de bon cœur à mon tour! En effet, si vous avez un peu moins de poltronnerie que moi, soit dit sans vous fâcher, vous êtes un tantinet plus douillette. Avouez-le franchement; en pareil cas, n'est-ce pas, vous mettriez tout le monde en train; vous demanderiez à l'un des vêtements bien chauds, à l'autre, de bons restaurants, un troisième vous bassinerait un bon lit; et durant la huitaine au moins, vous ne songeriez qu'à vous dorloter de l'air le plus sérieux du monde, pour guérir un petit bobo, même avant qu'il fût arrivé.

Mais trêve de plaisanteries, chère cousine. Pardonnez-moi mes vaines frayeurs, et je vous passerai votre délicatesse. Adieu, mon aimable cousine; je vous embrasse de tout mon cœur; portez-vous bien, et ne soyez pas plus fâchée de mon badinage, que je ne le suis du vôtre.

14. 9:7-- L--7--#1:-- 9--7#1 Φ1:~L S1:1#1#1.

Un jour je voyageais en Calabre; c'est un pays de méchantes gens qui, je crois, n'aiment personne, et en veulent surtout aux Français: de vous dire pourquoi, cela serait trop long; suffit qu'ils nous haïssent à mort, et qu'on passe fort mal son temps lorsqu'on tombe entre leurs mains. J'avais pour compagnon un jeune homme d'une figure..... ma foi, comme ce monsieur que nous vîmes au Rincy; vous en souvenez-vous? et mieux encore, peut-être; je ne dis pas cela pour vous intéresser, mais parce que c'est la vérité. Dans ces montagnes, les chemins sont des précipices: nos chevaux marchaient avec beaucoup de peine; mon camarade allait devant; un sentier qui lui parut plus praticable et plus court

nous égara. Ce fut ma faute; devais-je me fier à une tête de vingt ans? Nous cherchâmes, tant qu'il fit jour, notre chemin à travers ces bois; mais plus nous cherchions, plus nous nous perdions, et il était nuit noire quand nous arrivâmes près d'une maison fort noire; nous y entrâmes, non sans soupçon; mais comment faire? Là nous trouvons toute une famille de charbonniers à table, où du premier mot on nous invita; mon jeune homme ne se fit pas prier: nous voilà mangeant et buvant, lui du moins; car pour moi j'examinais le lieu et la mine de nos hôtes. Nos hôtes avaient bien la mine de charbonniers; mais la maison, vous l'eussiez prise pour un arsenal; ce n'étaient que fusils, pistolets, sabres, couteaux et coutelas. Tout me déplut, et je vis bien que je déplaisais aussi; mon camarade, au contraire: il était de la famille, il riait, il causait avec eux; et par une imprudence que j'aurais dû prévoir (mais quoi! s'il était écrit...), il dit d'abord d'où nous venions, où nous allions, que nous étions Français, imaginez un peu! chez nos plus mortels ennemis, seuls, égarés, si loin de tout secours humain! et puis, pour ne rien omettre de ce qui pouvait nous perdre, il fit le riche, promit à ces gens pour la dépense, et pour nos guides le lendemain, ce qu'ils voulurent... Le souper fini, on nous laisse; nos hôtes couchaient en bas, nous dans la chambre haute où nous avons mangé. Une soupenle élevée de sept à huit pieds, où l'on montait par une échelle, c'était là le coucher qui nous attendait; espèce de nid dans lequel on s'introduisait en rampant sous des solives chargées de provisions pour toute l'année. Mon camarade y grimpa seul, et se coucha tout endormi...; moi, déterminé à veiller, je fis bon feu, et m'assis auprès. La nuit s'était

déjà passée presque entière assez tranquillement, et je commençais à me rassurer, quand sur l'heure où il me semblait que le jour ne pouvait être loin, j'entendis au-dessous de moi notre hôte et sa femme parler et se disputer; et prêtant l'oreille par la cheminée qui communiquait avec celle d'en bas, je distinguai ces propres mots du mari: Eh bien enfin, voyons, faut-il les tuer tous deux? à quoi la femme répondit: Oui; et je n'entendis plus rien.

Que vous dirai-je? je restai respirant à peine, tout mon corps froid comme un marbre; à me voir, vous n'eussiez su si j'étais mort ou vivant. Dieu! quand j'y pense encore!... Nous deux, presque sans armes, contre eux douze ou quinze qui en avaient tant! Et mon camarade mort de sommeil et de fatigue! L'appeler, faire du bruit, je n'osais; m'échapper tout seul, je ne pouvais; la fenêtre n'était guère haute, mais en bas deux gros dogues hurlant comme des loups... En quelle peine je me trouvais; imaginez-le si vous pouvez. Au bout d'un quart d'heure, qui fut long, j'entendis sur l'escalier quelqu'un, et par la fente de la porte, je vis le père, sa lampe dans une main, dans l'autre un de ses grands couteaux. Il montait, sa femme après lui, moi derrière la porte; il ouvrit; mais avant d'entrer, il posa la lampe que sa femme vint prendre, puis il entre pieds nus, et elle dehors lui disait à voix basse, masquant avec ses doigts le trop de lumière de la lampe, doucement, va doucement. Quand il fut à l'échelle, il monte, son couteau dans les dents, et venu à la hauteur du lit, ce pauvre jeune homme étendu, offrant sa gorge découverte, d'une main il prend son couteau, et de l'autre... ah! cousine... il saisit un jambon qui pendait au plancher, en coupe une

tranche, et se retire comme il était venu. La porte se referme, la lampe s'en va, et je reste seul à mes réflexions.

Dès que le jour parut, toute la famille à grand bruit, vint nous éveiller, comme nous l'avions recommandé. On apporte à manger, on sert un déjeuner fort propre, fort bon, je vous assure. Deux chapons en faisaient partie, dont il fallait, dit notre hôtesse, emporter l'un et manger l'autre. En les voyant, je compris enfin le sens de ces terribles mots : faut-il les tuer tous deux ? Et je vous crois, cousine, assez de pénétration pour deviner à présent ce que cela signifiait.

15. U. 9-7-2 17 2-7-1-2-2-2 2-1-2.

Etant allé voir un de mes amis à la campagne, j'y trouvai un gentilhomme italien, nommé Monsignor Agostino Fosari, qui était somnambule. Il ne paraissait pas avoir plus de trente ans, homme sec, noir, d'une mélancolie très-enfoncée, et d'un esprit froid, mais pénétrant, et capable des sciences les plus abstraites. Les accès de son dérèglement le prenaient d'ordinaire dans le décours de la lune, et plus fortement durant l'automne et l'hiver que pendant le printemps et l'été. J'avais une curiosité étrange de voir ce que l'on en racontait, et j'étais convenu avec son valet de chambre, qui m'en disait des merveilles, qu'il m'avertirait, quand il ferait ce plaisant manège. Un soir sur la fin d'octobre après le souper on se mit à jouer à divers jeux, le seigneur Agostino joua comme les autres, se retira ensuite, et se coucha sur les onze heures ; le valet de chambre vint nous dire, que son maître serait somnambule cette nuit-là, et que nous vinssions le voir et l'observer. Je le regardai longtemps le

flambeau à la main. Il était couché sur le dos et dormait les yeux ouverts, mais fixes et sans aucun mouvement, ce qui était la marque assurée de son accès, à ce que l'on disait. Je lui maniai les mains, qu'il avait très-froides, et le pouls, qui était si lent, que son sang ne semblait pas circuler. Nous jouâmes au trictrac en attendant l'ouverture de cet opéra. A minuit ou environ, le seigneur Agostino tira brusquement les rideaux de son lit, se leva, et s'habilla assez proprement. Je m'approchai de lui le flambeau sous le nez, je le trouvai insensible, avec les yeux toujours ouverts et immobiles. Avant de mettre son chapeau, il prit son baudrier, qui était pendu à la quenouille du lit, et dont on avait ôté l'épée de crainte d'accident; car quelquefois ces messieurs somnambules frappent comme des sourds à tort et à travers. En cet équipage le seigneur Agostino fit plusieurs tours dans la chambre, s'approcha du feu, se mit dans un fauteuil, et peu après entra dans un cabinet, où était sa valise. Il y chercha longtemps, renversa tout, et ayant remis les choses en bon ordre, il ferma la valise, et mit la clef dans sa poche, d'où il tira une lettre qu'il mit sur la cheminée. Il gagna la porte de la chambre, l'ouvrit et descendit l'escalier. Quand il fut au bas, un de nous étant tombé rudement, le seigneur Agostino parut s'épouvanter et doubla le pas. Son valet nous avertit de marcher doucement, et de ne point parler, parce que, quand le bruit qui se faisait proche de lui se mêlait à ses songes, il devenait furieux, et courait quelquefois de toutes ses forces, comme s'il était poursuivi. Il traversa toute la cour qui était très-grande, et alla droit à l'écurie. Il y entra, caressa son cheval, le brida, et se mit en devoir de le seller; mais n'ayant pas

trouvé la selle à l'endroit ordinaire, il parut fort inquiet, et comme un homme qui n'a pas son compte. Il monta à cheval, et galopa jusqu'à la porte de la maison, qu'il trouva fermée. Il descendit de cheval, et, ayant pris un caillou, il frappa à coups redoublés contre l'un des battants. Après plusieurs efforts inutiles, il remonta sur son cheval, le conduisit à l'abreuvoir, qui était à l'autre bout de la cour, le fit boire, alla l'attacher à un poteau, et s'en revint au logis fort tranquillement. Au bruit que les valets faisaient dans la cuisine, il devint plus attentif, s'approcha de la porte, et mit l'oreille au trou de la serrure. Puis passant tout d'un coup de l'autre côté, il entra dans une salle basse, où il y avait un billard. Il fit plusieurs allées et venues autour du jeu, avec les postures d'un joueur. De là il alla mettre les mains sur un clavecin, dont il jouait assez bien, et y fit un peu de désordre. Enfin après deux heures d'exercice, il remonta à sa chambre, et se jeta tout habillé sur son lit, où nous le trouvâmes le lendemain à neuf heures du matin, en la même posture que nous l'avions laissé. Car toutes les fois que son accès le prenait, il dormait huit ou dix heures de suite. Son valet nous dit qu'il n'y avait que deux moyens de faire cesser ces accès, l'un de le chatouiller fortement à la plante des pieds, et l'autre de sonner du cor, ou de jouer de la trompette à ses oreilles.

16. U. 23. 17. 18. 19. 20. 21. 22.

Dieu soit loué de ce qu'à mon dernier voyage au pays j'ai eu le bonheur de vous revoir et de vous trouver en bonne santé. Oh! combien je me sentais heureux de savoir que vous, pauvre veuve, sans autres ressources que le travail de vos mains et le

peu de secours que j'ai pu vous envoyer de temps en temps, vous aviez néanmoins pu vivre heureuse et satisfaite de vous trouver à l'abri du besoin !

Aujourd'hui je me sens encore plus heureux de pouvoir vous donner l'agréable nouvelle que j'ai l'espoir d'obtenir bientôt une place plus lucrative, et qui me mettra à même de vous aider plus efficacement. Votre sincère piété, votre tendresse maternelle m'ont donné de nouvelles forces pour suivre votre exemple et marcher dans le chemin de la vertu : je poursuis avec un nouveau courage mes tournées commerciales. Quoique nous soyons à présent dans la saison la plus rigoureuse, et que déjà il gèle à pierre fendre, j'espère terminer heureusement les affaires dont on m'a chargé, et, après avoir été longtemps commis voyageur, je compte obtenir, en récompense de mes services, la place de premier teneur de livres d'une des principales maisons, et continuer à mériter l'estime et la confiance de mes chefs.

Conformément à ma promesse, je vous donnerai de temps en temps de mes nouvelles pendant ma tournée. Malgré mon habitude de n'écrire que des lettres fort courtes, vous pouvez être sûre d'en recevoir dorénavant de plus détaillées, afin que vous ayez, selon votre désir, plus longtemps le plaisir de les lire. Jusqu'à ce jour mon voyage a été, Dieu merci, très-heureux ; il ne m'est arrivé rien de remarquable, hors un événement que je vais vous raconter.

Hier au soir j'arrivai fort tard à Bergheim ; je descendis à mon auberge accoutumée. N'ayant point d'affaires dans cette ville, et me proposant d'en repartir le lendemain à l'aube du jour, je me hâtai de souper et de monter aussitôt dans ma chambre pour

me livrer au repos. Mais vers minuit, au moment où j'étais plongé dans le plus profond sommeil, une vive clarté pénétrant dans ma chambre m'éblouit et me réveilla en sursaut. D'abord je crus rêver en voyant les toits des maisons voisines que je savais être tout couverts de neige, briller d'une lueur éclatante comme de l'or en fusion. Je me frottai encore les yeux lorsque tout à coup j'entendis le son lugubre du tocsin et le roulement des tambours parcourant les rues. Je me lève précipitamment, je cours à la fenêtre, et j'aperçois d'épaisses et noires colonnes de fumée qui sortaient d'une maison située au bout de la rue où je logeais. A travers cette fumée s'élançaient des flammes effroyables. Je m'habillai promptement, et je courus au lieu du danger. Les pompes arrivant à la hâte roulaient sur le pavé avec un bruit terrible, mais il y avait encore fort peu de monde assemblé pour les servir. Seulement le propriétaire de la maison incendiée, sa femme et leurs deux enfants étaient là, regardant d'un oeil fixe les flammes dévorantes, se tordant les mains et poussant des cris lamentables; les domestiques et les employés de la maison, lourdement chargés, traînaient toute sorte d'effets dans la rue. Je me plaçai à une pompe, et j'aidai à y conduire l'eau qu'on apportait des fontaines voisines. Peu à peu la place se remplit de monde; les habitants accourus, encore à moitié endormis et à demi vêtus, furent rangés en ordre; on établit des chaînes pour passer les seaux d'eau de main en main.

Tout à coup on entend des cris perçants partir d'une autre façade de la maison incendiée donnant sur une autre rue. Je volai de ce côté où quelque personne en péril appelait au secours. Deux enfants, encore fort jeunes, étaient restés au milieu des

flammes. Les parents, dans l'excès de leur première frayeur ne s'étaient pas encore aperçus de leur absence. Pâle comme la mort, immobile et muet de terreur, le père restait les yeux fixés et les bras étendus vers une fenêtre du troisième étage; la mère tombée à genoux, levait ses bras vers le ciel et implorait la miséricorde divine. Deux autres enfants, un petit garçon et une petite fille, se désolaient à côté de leurs parents, et s'écriaient: O mon Dieu! mon Dieu, le pauvre Antoine et le pauvre François, ils vont périr dans les flammes! O sainte Vierge, intercédez pour nous, afin que le Seigneur daigne les sauver.

En ce moment on apporta une grande échelle à incendie, qu'on appuya contre l'embrasure de la fenêtre. Mais personne n'osait y monter, car une partie de la toiture s'écroulait déjà, de nouvelles colonnes de fumée s'élançaient dans les airs, et d'innombrables étincelles tombaient sur la foule comme une pluie de feu. L'un des deux hommes qui avaient apporté l'échelle s'écria: Retirez-vous; le pignon va s'écrouler aussi. L'autre ajouta: Les pauvres enfants sont perdus! il n'y a pas moyen de les sauver, quand même on aurait la témérité de monter là-haut, il est trop tard. Et il se hâta de s'éloigner; tout le peuple recula épouvanté. En effet, le pignon de la maison, presque tout construit en bois et qui brûlait déjà, commençait à s'incliner; sa chute paraissait imminente. Cependant je me dis: Il faut en courir le risque; à la garde de Dieu! et, après avoir fait le signe de la croix, je montai rapidement l'échelle; j'atteignis heureusement l'embrasure de la fenêtre, et que vis-je, ô ciel! la chambre était tout éclairée de l'horrible lueur de l'incendie; les deux enfants, deux petits garçons en chemise,

et charmants comme des anges, se tenaient à genoux au milieu de cette chambre, et, levant leurs petites mains vers le ciel, ils priaient en sanglotant : Seigneur, ayez pitié de nous ; ne nous laissez pas brûler vifs... ! Déjà les portes et les boiseries s'enflammaient ; j'enfonçai les vitres, et soudain le feu irrité par l'air, éclata avec fureur, une fumée épouvantable sort par la fenêtre. Je cours aux enfants, je les enlève et les porte sur le balcon.

A cette vue, tout le peuple pousse des cris de joie, je me hâte de descendre avec mon double fardeau ; mais c'est avec peine que mes pieds trouvent les premiers bâtons de l'échelle, tant la fumée et les flammes m'avaient aveuglé. Je dis à l'un des enfants de se cramponner autour de mon cou, je prends le second sous mon bras, et, de la main qui me reste libre, je tâche d'attraper l'échelle et de m'y affermir. Cette manoeuvre était fort périlleuse. Un cri général, un cri d'effroi retentit dans toute la foule ; l'un criait : Il va tomber avec les enfants ; un autre criait ; Bon Dieu ! son dévouement sera-t-il inutile ? Les deux enfants aussi pleuraient et appelaient au secours ; moi-même je fus saisi de crainte lorsque, chargé de ces deux enfants, n'ayant qu'une main pour me soutenir, j'essayai de descendre cette échelle qui pliait et vacillait sous mes pieds. Mais, grâce à l'assistance divine, je parvins heureusement jusqu'en bas, et les spectateurs m'accueillirent par des acclamations unanimes.

Je me hâtai de porter ces pauvres enfants à leurs parents. A l'aspect du péril où elle avait vu ses deux fils, leur mère s'était évanouie ; son mari la prit dans ses bras, et voulut la transporter dans une maison voisine, mais la frayeur et l'inquiétude ne lui en laissaient pas la force, il ne put la porter

bien loin ! il la posa sur le pavé alors couvert d'une neige épaisse , et se tint à genoux à côté d'elle , tandis que les deux aînés de leurs enfants soutenaient la tête de leur mère. Lorsque je m'approchai portant sur un bras l'un des jeunes enfants que j'avais sauvés et tenant l'autre par la main , ce dernier me quitta et courut vers son père en poussant un cri de joie : Ah ! papa ! mon cher papa ! Le père se leva , serra l'enfant dans ses bras , et s'écria : Dieu soit loué et remercié ! peu m'importe maintenant que toute ma fortune soit dévorée par les flammes , mes biens les plus précieux sont sauvés ! L'exclamation du père et la voix chérie de l'enfant qu'il tenait encore embrassé arrivèrent aux oreilles de la mère , et la tirèrent de son évanouissement. Je lui présentai l'autre enfant , elle me l'arracha des mains comme si elle l'eût arraché des flammes ; elle le pressa contre son sein , et sa joie fut si vive qu'elle ne put l'exprimer que par des pleurs et des sanglots ; mais le regard plein de reconnaissance qu'elle jeta sur moi , je ne l'oublierai de ma vie !

Pour me soustraire aux remerciements de cette pauvre famille , je m'empressai de reprendre mon poste à la pompe. Après quelques heures d'efforts , on vint à bout de maîtriser le feu. Il n'y eut plus de dangers à craindre. L'horloge de l'église venait de sonner six heures , je rentrai dans mon auberge. Mes deux compagnons de voyage enveloppés de leurs manteaux , étaient sur le seuil de la porte , ils m'attendaient avec impatience. Je courus bien vite dans ma chambre chercher mon manteau et mes effets , et , après avoir payé l'hôte et pris à la hâte un bol de café au lait , je montai en voiture avec mes deux compagnons , et nous partîmes.

Je vous raconte tous ces détails , ma chère

maman, non par vanité, mais parce que je suis persuadé que ce récit vous fera plaisir. Je vous promets de n'en parler à aucune personne étrangère. Mais vous et moi, nous ne sommes qu'un cœur et qu'une âme. D'ailleurs je ne puis m'en attribuer aucun mérite: si je me suis trouvé dans le cas de faire une bonne action, l'honneur et la gloire en appartiennent uniquement à Dieu et à vous: c'est Dieu qui m'a inspiré le courage nécessaire, et c'est vous, ma bonne maman, qui m'avez enseigné dès mon enfance à aimer et à servir mon prochain.

Chère maman, je vous écris ces lignes dans l'auberge d'un gros bourg où je viens d'arriver aujourd'hui à la nuit tombante. Demain, toute ma journée sera employée à régler diverses affaires assez importantes avec des marchands détaillants de cet endroit, et je dois partir d'ici dans la matinée d'après-demain; il faut donc que je vous quitte pour prendre un peu de repos. Adieu.

17. 'טײַטל פֿאַרן זעקסטן ברייף.

Me voilà revenu de ma tournée; et, grâce à Dieu, je suis arrivé sain et sauf, sans avoir éprouvé le moindre accident en route. Mais, hélas! chère maman, j'ai trouvé tout changé ici! En descendant de voiture j'ai couru chez M. Walter, mon patron, le cœur encore rempli de joie d'avoir à lui rendre compte de l'heureux succès de ma tournée commerciale. M. Walter était dans son comptoir; je m'y rendis avec empressement, mais, jugez de ma consternation! lui qui, autrefois, me traitait avec tant de bonté et d'affabilité, et qui avait l'habitude de m'embrasser toutes les fois que je revenais de voyage, resta immobile dans son fauteuil, me reçut d'un air glacial, et les regards qu'il jetait sur moi n'exprimaient que

la colère et le mépris. Après avoir pris froidement mon portefeuille et mon carnet contenant le compte rendu de mes opérations, il m'adressa ces paroles foudroyantes : C'est bon, j'examinerai cela une autre fois. Allez-vous-en, tout est fini entre nous ; vous ne pouvez plus rester à mon service. L'emploi de teneur de livres que je vous avais destiné, je l'ai donné à un homme plus fidèle, et la place de commis voyageur qui se serait trouvée vacante par votre promotion, vient d'être donnée à un brave jeune homme qui mérite plus de confiance que vous. Sortez, et ne vous avisez jamais de remettre les pieds chez moi.

Je fus tellement consterné de cette réception si inattendue, que je restai comme pétrifié, et je fus un bon moment sans recouvrer l'usage de la parole. Enfin je m'écriai : Est-il possible que vous me traitiez ainsi, Monsieur Walter, vous qui êtes mon bienfaiteur ! Comment donc ai-je eu le malheur d'encourir votre colère ?

Ne me nommez plus votre bienfaiteur, répliqua-t-il d'un ton irrité ; vous ne savez que trop comment vous avez payé mes bontés par la plus noire ingratitude, et abusé de ma confiance pour me voler.

Monsieur ! répondis-je, indigné à mon tour, prenez garde à ce que vous dites ! Je ne suis pas un voleur. Qui a osé me calomnier ainsi auprès de vous pendant mon absence ? Nommez-moi cet être vil, confrontez-moi avec lui à l'instant même.

C'est un très-honnête homme, répondit mon patron ; il a cru de son devoir d'appeler mon attention sur vos démarches : j'hésitai longtemps à l'écouter, mais enfin les preuves les plus évidentes m'ont convaincu de votre infamie.

De quelle infamie ? m'écriai-je : parlez , je ne me sens coupable d'aucune mauvaise action. Parlez, Monsieur, expliquez-vous.

Vous le voulez ? répondit-il. Eh bien, je vais m'expliquer.

Cette explication, ma chère maman, serait inintelligible pour vous, parce que vous ignorez beaucoup de circonstances qui s'y rattachent. Il faut donc que je vous raconte quelques faits qui ont précédé et amené cette scène, et que je reprenne mon récit de plus loin.

Vous saurez que mon patron, M. Walter, est un amateur de médailles ; il cherche avec passion celles qui, par leur antiquité ou leur rareté ou à cause des événements historiques à l'occasion desquels elles ont été frappées, soit enfin par le fini de leur exécution, ont une très-grande valeur à ses yeux. Il en a déjà formé une magnifique collection qu'il augmente encore tous les jours. On l'accuse même de pousser cette manie un peu trop loin, et plusieurs fois ses amis l'en ont plaisanté. Moi aussi, j'aimais à considérer souvent ces belles médailles ; j'ai parfois réussi à déchiffrer les inscriptions de quelques antiques monnaies romaines dont mon maître n'avait pu découvrir le sens. A compter de ce moment, il ne manqua plus de me montrer chaque médaille ou pièce de monnaie rare dont il venait de faire l'acquisition, souvent à un prix fou, et il me témoignait encore plus d'amitié et de confiance qu'auparavant.

Or, un peu avant l'époque fixée pour mon dernier voyage, il vit disparaître à différents intervalles quelques-unes de ces médailles qu'il avait l'habitude de laisser soit sur son bureau, soit sur la cheminée de son cabinet, afin de s'amuser de temps

en temps à les considérer ou à les montrer aux personnes qui venaient le voir. Ces larcins, souvent répétés, le surprirent d'autant plus qu'ordinairement ces pièces n'étaient qu'en argent, ou même en étain ou en cuivre, et par conséquent ne pouvaient avoir quelque valeur que pour un amateur tel que lui. Depuis mon départ ces vols cessèrent. Cependant, parmi ces médailles de cuivre ou d'étain, il en plaçait à dessein quelques-unes en or et en argent, et se tenait aux aguets pour surprendre le larron; mais ce fut en vain, toutes les pièces restèrent où il les mettait, pas une seule ne disparut.

Un ami de M. Walter, mais dont celui-ci refusa nettement de me dire le nom, lui avait confidentiellement insinué qu'étant aussi amateur de médailles antiques, et de plus, connaisseur, je pourrais bien avoir cédé à la tentation de m'en approprier quelques-unes des plus rares. Cependant mon patron repoussa cet indigne soupçon, et me déclara incapable d'une pareille bassesse.

Un jour, deux étrangers de distinction passant par cette ville, vinrent rendre visite à M. Walter, et lui témoignèrent le désir de voir sa collection de médailles. Il s'empressa de leur montrer toutes ses pièces rangées en ordre et renfermées dans de nombreux tiroirs. Il les leur fit examiner une à une, et vanta leur antiquité, leur beauté ou leur rareté. A la fin, il leur dit : A présent, Messieurs, je vais vous montrer les deux médailles les plus rares et les plus belles qui aient jamais existé. C'étaient deux médailles en or, de dimensions vraiment extraordinaires, de l'or le plus pur et d'une exécution admirable, conséquemment d'une très-grande valeur sous tous les rapports; il avait soigneusement conservé ces deux belles pièces dans un étui de ma-

roquin doublé de velours afin de les garantir de toute espèce de détérioration. Les deux étrangers témoignèrent une vive curiosité au moment où M. Walter tirant l'étui de dessous sa case vitrée l'ouvrit lentement et d'un air d'importance : enfin le précieux étui s'ouvre... Mais, ô surprise, ô terreur ! il se trouva vide : les deux médailles qu'il devait renfermer avaient disparu ! Mon patron entra dans une colère épouvantable. Si on lui avait pris tous ses rouleaux d'or dans son coffre-fort, il n'aurait pas été aussi furieux. Oh ! le scélérat ! l'infâme voleur ! s'écria-t-il avec une telle rage que les deux étrangers, effrayés, se hâtèrent de prendre leur chapeau et leur canne et de se retirer en lui exprimant combien ils étaient sensibles à sa douleur.

Dès lors mon patron fut dans la ferme persuasion que c'était moi qui avais volé les médailles d'or. Il n'avait pas manqué un seul jour de visiter son médaillier, c'est ainsi qu'il nomme la petite armoire vitrée où ses médailles sont rangées en ordre ; il avait chaque jour ouvert tous les tiroirs, mais en se bornant au plaisir d'examiner les pièces qu'il s'était procurées le plus récemment. Quant aux autres, notamment les deux grandes médailles d'or dont je viens de parler, comme il les possédait depuis bien des années et qu'il les avait déjà examinées plus de mille fois, il ne lui était pas venu dans l'idée de les revoir encore. L'étui se trouvant toujours à sa place, il ne songeait pas qu'on pût les lui voler. Quand il ne les y trouva plus, il lui parut évident que c'était moi qui étais le voleur. Il soutint que j'avais choisi exprès la veille de mon départ pour les dérober, afin que, s'il venait à s'apercevoir de ce larcin dans l'intervalle de mon absence, ses soupçons tombassent sur d'autres que

moi. J'avais laissé ma malle dans ma chambre, et remis à mon patron les clefs de la malle et de la chambre, me contentant de prendre pour le voyage une valise remplie des effets les plus indispensables. Dans le premier transport de sa colère, mon patron monta à ma chambre, ouvrit ma malle et trouva au fond les deux médailles soigneusement enveloppées et cachées dans un bonnet de nuit. Mais autant le pauvre M. Walter était enchanté de retrouver ses médailles favorites, autant il fut affligé en pensant que c'était moi qui avais pu me rendre coupable d'une pareille infamie, moi, qu'il avait honoré de toute sa confiance!

D'après tous ces détails que M. Walter venait de me donner, la chose me parut bien claire. Un misérable, que je ne connais pas encore, voulant me faire perdre la confiance et l'amitié de mon patron, avait certainement soustrait les premières médailles dérobées, celles de cuivre et d'étain; et le même, à coup sûr, avait également volé les deux médailles d'or, les avait cachées dans ma malle et avait donné à mon patron l'idée de les y aller chercher. Je voulus essayer de démontrer cela à M. Walter, mais à peine s'il m'écouta, ou bien il donnait à tout ce que je lui disais pour ma justification, une tout autre tournure; par exemple, quand je lui dis: Si j'avais volé ces précieuses médailles et si je les avais cachées dans ma malle, je me serais bien gardé de vous en remettre les clefs, il s'écria: C'est justement l'adresse de cette manoeuvre qui me prouve que vous êtes un voleur consommé; cette apparente loyauté n'était qu'un leurre pour me tromper et m'empêcher d'aller fouiller dans vos effets et d'y chercher les objets volés. Retirez-vous de devant mes yeux, et félicitez-vous de ce que je ne

pousse pas la sévérité jusqu'à vous traduire devant les tribunaux, et à vous faire subir la peine que vous n'avez que trop méritée. Mais, en mémoire de votre défunt père que j'estimais comme un parfait honnête homme, et par considération pour votre respectable mère qui mourrait de chagrin si elle venait à connaître cette affaire, je veux bien cacher votre crime et n'en rien dire à personne.

Je voulais toujours me justifier, mais il se leva, ouvrit la porte et me dit : Sortez sur-le-champ de chez moi, et dépêchez-vous de faire prendre votre malle et vos effets : je ne veux plus souffrir dans ma maison ni votre personne ni rien qui soit à vous.

Ce n'est point devant vous, ma chère maman, que j'aurai besoin de protester de mon innocence; depuis ma plus tendre enfance vous avez mis dans mon coeur la crainte de Dieu et le plus religieux respect pour ses saints commandements. Vous avez trop bien pénétré mon âme de l'horreur du péché, même du moindre péché, pour que j'aie pu m'oublier jusqu'au point de devenir un misérable voleur. Aussi vous n'avez jamais entendu dire que j'aie dérobé une obole à qui que ce soit. Je suis donc persuadé que vous serez convaincue de mon innocence; mais il est désolant de me voir ainsi attaqué dans mon honneur. Ma soudaine rupture avec M. Walter a fait la plus grande sensation dans la ville; on savait que le poste de teneur de livres m'était promis, et non-seulement je ne l'ai point obtenu, mais encore on me voit quitter si brusquement la maison de mon patron! Tout cela ne laisse point que d'exciter l'attention générale. On ne sait quels motifs imaginer; on fait mille conjectures, et les bruits les plus divers circulent dans le public; mais j'ai

la ferme confiance que Dieu fera éclater mon innocence au grand jour.

En attendant, j'ai loué ici une chambre garnie; c'est une petite mansarde, à peine pourvue des meubles les plus nécessaires. Je partage mon temps entre la prière et l'étude; je sors rarement, et je donne des leçons de mathématiques et de langue anglaise, afin d'avoir quelque occupation utile et de gagner ma vie honnêtement. Adieu; ma chère maman, portez-vous bien, et ne vous affligez pas.

18. ጥቅምቲ ፳፯ ንዓምሴ ፳፻፲፯

Grâces et louanges soient rendues au Seigneur, qui a fait connaître mon innocence. Il faut que je vous raconte en détail un mémorable événement dont l'issue a eu pour moi des suites très-heureuses.

Vous vous souvenez sans doute encore de l'incendie dont je vous ai parlé dans ma lettre du.... et où, grâce à l'assistance divine, j'ai eu le bonheur de sauver deux jeunes enfants. Le père de ces enfants, M. Bellini, avait précédemment prêté à un marchand de notre ville, nommé Rusard, une somme de trois mille francs. Par suite de son désastre, M. Bellini eut besoin de cet argent. Le marchand Rusard était décédé; mais son fils avait reconnu la dette, et promis de l'acquitter, il avait jusqu'alors ponctuellement payé l'intérêt. M. Bellini écrivit donc à M. Rusard fils, pour lui redemander le capital à la fin du prochain trimestre. Comme il le croyait honnête homme, il eut l'imprudence de faire connaître dans cette lettre que l'obligation signée par M. Rusard père, ainsi que la correspondance de Rusard fils, se trouvait au nombre des papiers qui avaient été la proie des flammes, et, de son côté, le jeune Rusard eut la déloyauté de

profiter de cette imprudente confiance pour nier la dette, soutenant que jamais son père n'avait emprunté cette somme, et que lui n'avait jamais eu connaissance de cet emprunt. M. Bellini se vit donc forcé de traduire son débiteur devant les tribunaux. Les indices qu'il avait à produire en justice donnaient à sa réclamation toutes les apparences de vérité; mais l'absence de la pièce principale, le reçu de Rusard père, ne permettait pas d'y faire droit. Le tribunal déféra donc le serment à M. Rusard fils. Celui-ci, traitant le demandeur d'imposteur effronté, avait lui-même offert au tribunal d'affirmer solennellement et sous la foi du serment, qu'il n'avait jamais eu aucune connaissance de cette prétendue créance. Cela suffit, répliqua M. Bellini, j'aime mieux perdre mes trois mille francs que de vous laisser faire un faux serment: le parjure est un crime dont la seule idée m'épouvante, je veux vous en épargner la honte, et je déclare m'opposer à ce que vous prêtiez le serment. Les poursuites furent donc indéfiniment ajournées, et l'on ne songea plus à cette affaire.

Au printemps dernier, M. Bellini, voulant faire reconstruire sa maison jusque dans les fondements, fit déblayer le terrain. Cette opération n'avait pu avoir lieu plus tôt, parce que l'énorme quantité d'eau qu'on avait jetée sur les décombres encore fumants pour éteindre tout à fait le feu, s'était gelée et qu'ensuite une neige abondante l'ayant recouverte, le tout avait présenté durant l'hiver une masse compacte de cendres et de glace. Pendant tout le travail, M. Bellini resta sur les lieux. On retrouva au milieu des ruines beaucoup d'objets plus ou moins endommagés, et quantité d'or et d'argent fondus. Enfin, contre toute attente, on

trouva aussi une petite cassette fortement doublée en fer, dans laquelle M. Bellini avait l'habitude de renfermer ses papiers les plus importants. Le plancher sur lequel se trouvait cette précieuse cassette s'était écroulé, et probablement avait entraîné sur elle une si grande masse de débris qu'elle fut assez bien préservée de l'action des flammes, en sorte que les papiers qu'elle renfermait, au lieu d'être consumés, furent seulement jaunis, ce qui ne les empêchait pas d'être encore parfaitement lisibles.

Monsieur Bellini n'eut rien de plus pressé que d'aller déposer au parquet du tribunal l'obligation de trois mille francs, souscrite par Rusard père, ainsi que la correspondance autographe de Rusard fils, relativement à cette dette. Celui-ci fut appelé; quand il vit les papiers, il pâlit, il trembla, il lui fut alors impossible de nier la créance. Le tribunal l'a condamné à payer le capital contesté, avec les dommages et intérêts et les frais du procès. En outre, pour avoir voulu prêter un faux serment devant la justice, ce dont on avait dressé procès-verbal, parce qu'il avait eu l'effronterie de demander acte de sa proposition, il fut condamné à une forte amende et à plusieurs années d'emprisonnement.

C'était ce même Rusard fils, qui sous prétexte de se perfectionner dans les affaires commerciales, s'était introduit chez M. Walter, en sollicitant la faveur de travailler quelques heures par jour dans son bureau, sans appointements. Il savait adroitement flatter M. Walter, sa mise était toujours fort propre, élégante même; il se montrait fort habile dans ses écritures, et extraordinairement laborieux. C'était encore lui qui avait insinué à M. Walter de si odieux soupçons à mon égard, et qui était devenu teneur de livres à ma place.

Aussitôt que M. Walter eut connaissance du procès de Rusard, et de sa condamnation comme fripon et parjure, une vive lumière frappa son esprit. Il alla vite trouver le chef de la police, fit la déclaration du vol de ses médailles, et demanda et obtint qu'on procédât sur-le-champ à une perquisition judiciaire dans le domicile de Rusard. Effectivement on trouva les médailles dans un tiroir de commode, et le parjure Rusard subit à présent même un nouveau jugement pour vol et dénonciation calomnieuse.

N'étant point sorti depuis plusieurs jours et n'ayant vu personne, j'ignorais complètement tout ce qui s'était passé concernant Rusard. Tout à coup je vis M. Walter entrer dans ma mansarde; il courut à moi les bras ouverts, et me pressa sur son sein, en s'écriant: Oh! mon cher Alois, j'ai commis une horrible injustice envers vous; je viens vous en demander pardon. Ce fripon de Rusard m'a indignement trompé; c'est lui qui avait volé mes médailles de bronze dans mon cabinet, et ensuite, comme je le vois clairement aujourd'hui, c'est lui qui avait pris les deux médailles d'or pour les cacher dans votre malle, et vous ravir ma confiance. J'ai été trop crédule et trop emporté; il est vrai que si les objets volés n'avaient été précisément ceux auxquels je tenais le plus, la perte m'aurait beaucoup moins affecté, et j'aurais conservé assez de calme pour réfléchir. Mais quand le coeur de l'homme s'est livré à une passion quelconque, sa raison devient trop souvent le jouet du premier imposteur qui sait flatter ses goûts favoris, ou bien il se trompe lui-même; c'est ce qui m'est arrivé. Oh! que j'étais aveugle, que j'ai été injuste à votre égard, mon cher Alois! pourrez-vous me pardonner? Il me tendait les bras, je m'y précipitai en versant des larmes de joie, et nous fûmes réconciliés.

Maintenant, reprit-il, faites-moi le plaisir de rentrer tout de suite chez moi. Dès aujourd'hui vous serez mon caissier et mon premier teneur de livres; le cumul de ces deux emplois doublera vos appointements. Rusard est en prison, et ces jours-ci les gendarmes le conduiront à la maison de force pour y subir la juste peine à laquelle il vient d'être condamné.

Je témoignai ma surprise, et demandai par quel heureux hasard l'odieuse fourberie de Rusard avait été dévoilée. — Quoi! vous ne savez donc pas encore ce qui s'est passé! s'écria M. Walter. Asseyez-vous, et écoutez le récit des fraudes criminelles de cet infâme imposteur.

M. Walter me raconta alors tout ce qui était arrivé, la créance reniée, l'offre du faux serment, et les médailles de bronze volées et trouvées dans le tiroir de la commode de Rusard. Je l'interrompis souvent en m'écriant: Comment est-il possible! Rusard s'est rendu coupable de tous ces péchés! il a pu agir si perfidement à mon égard, lui, qui ne cessait de me témoigner tant d'estime et d'affection, et dont tous les discours ne respiraient que vertu et sainteté?

— Oui, l'hypocrite voulait obtenir ma fille unique en mariage. Il s'efforçait de gagner mon estime en se montrant laborieux, de s'insinuer auprès d'Amélie par l'élégance de sa toilette et de ses manières, et de capter les bonnes grâces de ma femme par un vernis de dévotion. L'audace de se servir du manteau de la religion pour cacher sa perversité, est encore ce qu'il y a de plus abominable dans sa conduite. Mais Dieu, dont l'oeil perçant pénètre les plus profonds replis du coeur humain, a démasqué l'hypocrite et confondu l'impie, et l'a livré à la punition qu'il avait méritée. Venez, mon cher Alois; nous

avons assez parlé de ce misérable, venez avec moi, ma famille et mes commis brûlent du désir de vous revoir.

Nous traversâmes toute la ville en nous donnant le bras. Le bruit de cette histoire s'était déjà répandu partout, et nous vîmes tous les passants nous saluer avec un air d'estime et de satisfaction. Quand nous arrivâmes devant la maison de mon patron, nous trouvâmes sous le portail la mère et la fille, les commis et les garçons de magasin, la cuisinière et les servantes, et toutes ces personnes m'accueillirent avec des acclamations de joie. Nous montâmes dans les appartements, et comme c'était l'heure du dîner, Mme. Walter eut la bonté de m'adresser ces paroles : Cette journée est pour nous tous une véritable fête de famille ; et je regrette de n'avoir pas eu le temps d'ordonner un repas plus digne d'un si beau jour. En achevant ces mots, elle me présenta la main, et j'eus l'honneur de la conduire à la salle à manger. On se mit à table, M. Walter fit apporter le meilleur vin de sa cave, et porta le toast : A la probité reconnue !

Tout à coup nous entendîmes du bruit dans la rue ; la foule accourait de tous côtés ; nous nous approchâmes de la fenêtre. Un piquet de gendarmerie escortait une charrette, et nous y vîmes un homme assis sur une botte de paille, les pieds et les mains chargés de fers... C'était Rusard, déjà revêtu de l'uniforme des condamnés détenus à la maison de force. Quand je le vis si malheureux, le visage pâle et les traits abattus, je ne pus m'empêcher de le plaindre. Mais M. Walter s'écria : Le misérable ! il aura le temps de méditer sur la vérité du proverbe qui dit : il n'y a point de trame si subtilement ourdie, dont les fils ne finissent par se montrer à tous les yeux.

Adieu, chère maman ; unissez-vous à moi pour remercier le bon Dieu.

†. PUSBTU4U7 U7U 7U

2--1--1--2 --11112.

PERSONNAGES.

M. Beauval.

Marcellin, son fils.

Henriette, sa fille.

Mme. Joinville.

Emilie, sa fille.

Hubert, garde.

(La scène est dans un champ, qu'on vient de moissonner, et sur lequel il y a encore plusieurs monceaux de gerbes. On voit d'un côté une maison, de l'autre des cabanes de paysans, et en général tout ce qui peut décorer un séjour champêtre.)

SCÈNE I.

(Le théâtre représente un champ de blé couvert de gerbes.)

Emilie *(tenant des deux mains, par les anses, une corbeille pleine d'épis. Elle va s'asseoir auprès d'une gerbe.)* Allons, voilà qui n'est pas mal commencé. Quelle joie pour ma pauvre mère! *(Elle pose sa corbeille à terre, et regarde dedans d'un air satisfait.)* Ce vieux moissonneur! avec quelle bonté il m'a rempli ma corbeille! J'aurais eu beau courir ça et là tout le jour, je n'en aurais jamais ramassé la moitié. Que le bon Dieu l'en récompense! Voici encore quelques épis à terre! quand je n'en glanerais qu'une poignée ou deux... *(Elle enfonce des deux mains les épis dans la corbeille.)* Je les ferai bien entrer en pressant un peu; et puis, n'ai-je pas mon tablier? *(Elle se lève, prend d'une main les deux bouts de son tablier, et s'appête de l'autre à y jeter les épis qu'elle ramasse, lorsqu'elle entend du bruit.)* Mon Dieu! voici un homme qui vient à moi d'un air fâché; je ne crois pas avoir fait du mal pourtant... *(Elle retourne à sa corbeille, la reprend, et veut s'en aller.)*

SCÈNE II.

Emilie. Hubert.

Hubert (*l'arrêtant par le bras*). Ah, petite voleuse! je vous y prends.

Emilie. Que voulez-vous dire, monsieur? Je ne suis pas une petite voleuse; je suis une honnête petite fille, entendez-vous?

Hubert. Une honnête petite fille! toi, une honnête petite fille! (*Il lui arrache la corbeille des mains.*) Que portez-vous donc là-dedans, l'honnête petite fille?

Emilie. Des épis, comme vous voyez.

Hubert. Et ces épis ont apparemment poussé dans ta corbeille.

Emilie. Ah! s'ils poussaient dans ma corbeille, je n'aurais pas besoin de prendre tant de peine à les ramasser dans les champs.

Hubert. C'est donc volé?

Emilie. Monsieur, ne me traitez pas si vilainement, je vous prie; j'aimerais mieux mourir de faim avec ma mère, que de faire ce que vous dites là.

Hubert. Mais ils ne sont pas venus se jeter d'eux-mêmes dans la corbeille, de par tous les diables?

Emilie. Mon Dieu! vous me faites peur avec vos jurements. Ecoutez-moi. J'étais allée glaner dans ce champ là-bas. Il y avait un bon vieillard qui me voyait faire. La pauvre enfant, a-t-il dit, qu'elle a de peine! je veux la secourir. Il y avait des gerbes couchées sur son champ; il en a tiré de pleines poignées d'épis, qu'il a jetées dans ma corbeille. Ce que l'on donne au pauvre, disait-il, Dieu le rend, et...

Hubert. Ah! j'entends. Le vieillard de ce champ là-bas t'a donné plein ta corbeille d'épis, que tu prends ici dans nos gerbes, n'est-il pas vrai?

Emilie. Allez plutôt lui demander à lui-même, il pourra vous le dire.

Hubert. Que j'aïlle courir là-bas! Oh bien! tu n'as qu'à attendre: je t'ai prise ici, tout est dit.

Emilie. Mais quand je vous dis que je n'ai touché à aucune gerbe! Le peu d'épis que j'ai dans mon tablier, je les ai ramassés à terre, parce que j'ai cru que cela était permis. Cependant si vous y avez du regret, je suis prête à vous les rendre, tenez voilà les vôtres.

Hubert. Non, non, ceux-ci resteront avec ceux-là; et où la corbeille restera, il faudra bien que tu restes aussi. Allons, suis-moi dans le chenil.

Emilie (*avec effroi*). Comment! que dites-vous, mon brave homme?

Hubert. Ah, oui, ton brave homme! je serais bien plus brave homme, si je te laissais échapper, n'est-ce pas? Dans le chenil, te dis-je; allons, allons!

Emilie. Ah! je vous supplie, pour l'amour de Dieu, je n'ai ramassé ici, je vous assure, que la poignée d'épis que je vous ai rendue. Que dirait ma pauvre mère, si je ne rentrais pas de la journée, si elle apprenait que l'on m'a mise en prison? Elle est capable d'en mourir.

Hubert. Je ne suis pas ici pour avoir pitié des gens; j'y suis pour les arrêter, lorsqu'ils entrent sur les terres de mon maître, et les mener en prison.

Emilie. Mais lorsqu'on n'a rien fait, lorsqu'on est innocent comme moi.

Hubert. Oui, parle-moi de ton innocence. Venir nous voler une pleine corbeille d'épis, et me faire ensuite mille menteries! Allons, allons, qu'on me suive.

Emilie. (*Elle tombe auprès d'une gerbe.*) Ah! mon cher Monsieur! ayez pitié de moi. Prenez, si vous voulez, ma corbeille: hélas! ma petite provision ne vous rendra guère plus riche, mais laissez-moi aller, je vous en prie; si ce n'est pas pour moi, que ce

soit pour ma pauvre mère: je suis toute sa consolation, tout son secours.

Hubert. Si je te laisse aller, ce n'est pas pour ta mère, au moins, je t'en avertis; je voudrais la voir à cent lieues; c'est pour toi seule, parce que tes pleurnicheries m'ont un peu remué le coeur. Mais n'attends pas que ta corbeille te suive; je la confisque pour la justice; et puis, c'est vendredi jour d'audience; M. le bailli prononcera une bonne amende: si on ne la paie pas, en prison, et chassée du village. *(Il charge la corbeille sur son épaule. Emilie pleure à chaudes larmes, et se jette à ses genoux.)* Allons, ne m'étourdis plus, ou tu verras ce qu'on y gagne. *(Il s'éloigne en grommelant.)* Mais voyez donc si on n'était pas toujours à les épier, tout petits qu'ils sont, ils nous enlèveraient, je crois, jusqu'à la terre de nos champs.

SCÈNE III.

Emilie *(seule.)*

(Elle s'assied à terre, et s'appuie la tête sur une gerbe. Elle pleure quelques moments en silence; enfin elle se lève, et regarde autour d'elle.) Ah, il s'en est allé, ce méchant homme! il m'emporte toute ma joie. Je perds tout, mes épis, ma jolie corbeille; et qui sait ce qui nous en arrivera, à ma mère et à moi? *(Après une petite pause.)* Que ces petits oiseaux sont heureux! il leur est au moins permis de venir prendre quelques grains pour leur repas, et moi... Mais qui sait si un méchant homme comme celui-ci n'est pas à les guetter, pour les tuer avec son fusil? Je vais les faire envoler, et je m'en irai; car peut-être me punirait-on encore d'avoir reposé ma tête sur cette gerbe... Mais qui sont ces deux enfants qui s'avancent?

SCÈNE IV.

Emilie. Marcellin. Henriette.

Emilie (*essuyant ses larmes*).

Marcellin. Ha! ha! c'est donc toi, petite fille, que le garde vient de surprendre à voler les épis de nos gerbes?

(*Les sanglots empêchent Emilie de répondre*).

Henriette (*la regarde avec attention, et tire à part son frère*). Elle a l'air d'une bonne petite fille, Marcellin. Elle pleure; ne l'afflige pas davantage par tes reproches. Le peu d'épis qu'elle a ramassés, ne vaut pas la peine... (*Elle va à elle*.) Ma pauvre enfant! qu'as-tu donc à pleurer?

Emilie. C'est de voir que l'on m'accuse sans sujet, et que vous me croyez peut-être coupable.

Marcellin. Tu ne l'es donc pas?

Emilie. Non, vous pouvez m'en croire. J'étais allée glaner dans ce champ là-bas. . . Un vieux moissonneur a pitié de ma peine, et remplit ma corbeille d'épis. Je viens ensuite ici en ramasser quelques autres que je vois éparpillés ça et là. Votre méchant garde me trouve auprès de cette gerbe et m'accuse de voler. Il me prend ma corbeille, et il m'aurait mise en prison, si, par mes prières et par mes larmes pour ma mère, je n'avais tant fait qu'il m'a laissée aller.

Henriette. Ah! j'aurais bien voulu voir qu'il t'arrêtât! Nous avons un bon papa, qui ne souffre pas qu'on fasse du mal aux pauvres, et qui t'aurait fait bien vite relâcher.

Marcellin. Oui, et qui te fera bientôt rendre ta corbeille, je t'en répons.

Emilie (*avec joie*). Oh! le croyez-vous, mon cher petit monsieur?

Henriette. Marcellin et moi nous allons tant le

prier... Sois tranquille. Il n'est jamais si content de nous, que lorsque nous lui parlons en faveur des pauvres gens. Et nous pourrions même te faire rendre ta corbeille sans lui en parler.

Emilie. Ah! que vous êtes heureuse, ma jolie petite demoiselle, de n'avoir besoin du secours de personne, et de pouvoir même secourir les autres!

Marcellin. Tu es donc bien pauvre ma chère enfant?

Emilie. Il faut bien l'être pour venir ramasser ici son pain avec tant de douleur.

Henriette. Quoi, c'est pour du pain que tu viens chercher des épis! Je croyais, moi, que c'était pour faire cuire les grains sur une pelle bien rouge, et les manger ensuite, comme nous le faisons quelquefois, mon frère et moi, quand personne ne nous regarde?

Emilie. Eh! mon Dieu, non; ma mère et moi nous voulions battre ces épis, et en donner les grains au meunier pour avoir de la farine et en faire du pain.

Henriette. Mais, ma pauvre enfant, tu n'en auras pas grand'chose, et cela ne vous durera pas longtemps.

Emilie. Eh quand nous n'en aurions que pour un jour ou deux, c'est encore un ou deux jours de plus que ma mère et moi aurions à vivre.

Marcellin. Eh bien! pour que tu aies encore un autre jour d'assuré, je vais te donner une pièce de douze sous que j'ai gardée la dernière, parce qu'elle est toute neuve.

Emilie. Ah! mon cher petit monsieur, tant d'argent! Non, non, je n'ose le prendre.

Henriette (*en souriant*). Tant d'argent! Prends, prends toujours. Si j'avais ma bourse sur moi, je t'en donnerais bien davantage. Mais je te le garde, et tu n'y perdras rien.

Marcellin (*lui présentant encore la pièce*).

Emilie (*rougit, reçoit la pièce, et lui serre la main sans lui répondre*).

Marcellin. Ce n'est pas assez. Je vais courir à toutes jambes après notre garde, et il faudra bien qu'il me rende la corbeille, ou autrement...

Emilie. Ah! ne vous donnez pas cette peine. Vous me promettez de me secourir, c'est assez pour moi.

Henriette. Dis-moi où loges-tu?

Emilie. Ici, dans le village.

Marcellin. Nous ne t'avions pas encore vue, et cependant nous venons ici tous les ans avec notre papa, au temps de la moisson.

Emilie. Nous n'y sommes que depuis huit jours. C'est chez une bonne vieille, qui s'appelle Marguerite, et qui a montré bien de l'amitié à ma mère; ah, une bien grande amitié!

Henriette. Quoi, la vieille Marguerite?

Marcellin. Nous la connaissons. C'est la veuve d'un pauvre tisserand qui n'avait pas d'ouvrage. Mon papa la fait venir quelquefois pour ratisser le jardin.

Henriette. Veux-tu me conduire chez ta mère?

Emilie. Ce serait pour elle trop d'honneur. Une noble demoiselle comme vous...

Henriette. Va, va; notre papa ne veut point que nous nous croyions plus nobles que les autres; et si tu n'as pas d'autres raisons...

Emilie. Non, au contraire, vous pourrez m'aider à la consoler de la perte de ma corbeille et de mes épis. Et puis ce méchant homme qui nous a encore menacées.

Marcellin. Ne crains rien de ses menaces. Tandis que ma soeur ira avec toi chez ta mère, je vais courir après lui, et sûrement... Reviendras-tu ici?

Emilie. Si vous me l'ordonnez, mon cher petit monsieur.

Marcellin. Ta corbeille y sera avant que tu sois de retour.

Emilie. Peut-être que je vous amènerai ma mère pour vous faire ses remerciements.

Henriette. Allons, allons, courons la trouver.
(*Elle prend Emilie par la main et sort avec elle.*)

SCÈNE V.

Marcellin (*seul*).

Que nous sommes heureux, ma soeur et moi, de n'être pas obligés, comme cette pauvre enfant, d'aller ramasser de tous côtés des épis pour vivre! En vérité, cette petite parle comme si elle était née quelque chose, elle n'a point l'air malpropre et déguenillé de nos filles de paysans. Oh! j'obtiendrai sûrement de mon papa... Mais le voici qui vient avec Hubert. Bon, la corbeille est aussi de la compagnie.

SCÈNE VI.

Marcellin. M. Beauval. Hubert.

Marcellin (*en courant à son père*). Ah, que je suis aise, mon cher papa, de vous rencontrer!... (*à Hubert.*) Rendez-moi cette corbeille.

Hubert. Doucement, doucement, monsieur; vous allez m'arracher le cou.

M. Beauval. Que veux-tu faire de cette corbeille, Marcellin?

Marcellin. Elle appartient à une pauvre petite fille, à qui ce vilain Hubert l'a prise, avec les épis qu'on lui avait donnés. Vous saurez tout mon papa.

Hubert. Ha! ha! on est donc vilain pour faire son devoir, et pour ne pas aider les voleurs à faire leurs coups? Premièrement, je ne les empêche

point de glaner tant qu'ils veulent, lorsque la moisson est hors du champ; mais tant qu'il y reste une gerbe. . .

Marcellin (*ironiquement*). Que ne dis-tu aussi lorsque les champs sont en friche ou couverts de neige. Il y a grand'chose à ramasser, n'est-ce pas, lorsque la moisson est rentrée?

Hubert. Vous n'entendez rien du tout à cela, Monsieur. — Secondement, qui peut nous répondre que ce ne sont pas des voleurs?

Marcellin. Des voleurs, grand Dieu! des voleurs! La petite fille m'a dit qu'elle n'avait pris ici aucun épi, et que c'était un vieux moissonneur du champ voisin qui lui avait rempli sa corbeille.

Hubert. Bon, elle vous l'a dit: comme s'il y avait un mot de vérité dans ce que ces gens-là nous disent! Je l'ai surprise ici sur une gerbe.

M. Beauval. Qui détachait des épis?

Hubert. Je ne dis pas tout à fait cela. Mais sais-je moi ce qu'elle avait fait avant mon arrivée? Et puis, n'est-ce pas un mensonge que cette histoire d'un vieux moissonneur qui lui a rempli sa corbeille? Oh, je reconnais bien là nos paysans: ce sont des messieurs si charitables!

Marcellin. Et moi, je soutiens que ces épis lui ont été donnés, car elle me l'a dit, et une si bonne fille ne saurait mentir.

Hubert. Et vous, n'avez-vous jamais menti, Monsieur? Cependant nous vous regardons comme un brave jeune homme.

Marcellin. Entendez-vous, mon papa, comme ce vilain Hubert me traite? (*à Hubert en colère.*) Non, si je mentais, je serais un méchant garçon; mais je ne mens pas, ni la bonne petite fille non plus. Et c'est vous qui êtes un...

M. Beauval. Doucement, Marcellin ; je suis content jusques-là de ta défense. On doit croire tous les hommes honnêtes gens, jusqu'à ce que l'on soit bien convaincu du contraire ; mais on ne doit pas s'emporter contre ceux qui sont d'une opinion différente ; et il faut chercher à les ramener avec douceur à des pensées plus consolantes et plus vraies.

Hubert. Non, non, Monsieur, il vaut mieux croire tous les hommes méchants, jusqu'à ce que l'on voie, à n'en pouvoir douter, qu'ils sont honnêtes : c'est beaucoup plus sage. Lorsque je rencontre un boeuf sur la route, je suppose toujours qu'il a la corne mauvaise, et je me tire de son chemin. Il peut se faire qu'il ne soit pas méchant ; mais je ne cours aucun risque à prendre mes précautions. Le plus sûr est toujours le meilleur.

M. Beauval. Si tous les hommes' avaient ta façon de penser, Hubert, avec qui pourrions-nous vivre ? Et qu'en serait-il résulté entre toi et moi, si, au lieu de te donner un service honnête dans mes terres, pour procurer du pain à un vieux soldat réformé, je t'avais livré à la justice comme un vagabond, qui n'avait ni certificat, ni passe-port ?

Hubert. Oui, cela est vrai ; mais il est vrai aussi que je suis un honnête homme.

M. Beauval. Je ne te garde auprès de moi que parce que j'en suis persuadé ; mais je ne pouvais le croire d'abord que sur ta parole et sur ta physionomie.

Marcellin. O mon cher papa ! si vous vous en rap- portez à la parole et à la physionomie, vous en croirez plus la petite fille qu' Hubert.

Hubert. Oui-da, Monsieur, regardez-moi en face. Votre papa sera certainement bien content de la

physionomie de votre petite fille, si elle lui revient autant que la mienne.

Marcellin. Vraiment oui ; il te sied bien avec ta figure d'ours . . .

M. Deauval. Fi donc, Marcellin ! — Hubert, connais-tu la petite fille ?

Hubert. Oui, je la connais et je ne la connais pas. Je sais qu'elle est ici depuis dix à douze jours avec sa mère ; mais comment, et pourquoi elles y sont venues, il n'y a que M. le bailli qui puisse vous en instruire. Vous le dirai-je, Monsieur ? C'est bien mal fait à lui de recevoir cette espèce de gens dans la paroisse, pour y être nourris aux dépens de la communauté.

Marcellin. Eh bien, c'est moi qui les nourrirai, oui, moi.

Hubert. Vous avez donc quelque chose à vous, Monsieur ?

Marcellin. Si je n'ai rien, mon papa en a assez.

Hubert. En attendant, toute la communauté murmure. Mais lorsqu'on graisse la patte aux gens en place (*il compte dans sa main*), car j'imagine que M. le bailli . . .

Marcellin. Ne voilà-t-il pas qu'il dit aussi des injures de M. le bailli ? Je le lui dirai, va.

M. Deauval. Doucement, mon fils. Je vois, Hubert, qu'il est impossible de guérir ton esprit soupçonneux ; mais je conçois des soupçons à mon tour. Tu juges que cette petite fille a rempli ici sa corbeille, parce que tu l'as trouvée dans mon champ auprès d'une gerbe ; que M. le bailli s'est laissé corrompre pour de l'argent, parce qu'il a reçu une pauvre famille dans le village ! Eh bien, je juge aussi que tu n'as retenu la corbeille de la petite fille, que parce qu'elle n'a pas eu de l'argent, ou quelques

prises de tabac à te donner, et qu'à ce prix tu l'aurais volontiers relâchée.

Hubert. Quoi, Monsieur ! vous pourriez croire ?

M. Beauval. Pourquoi ne veux-tu pas que je pense sur ton compte ce que tu te permets de penser sur le compte des autres ?

Hubert. Tenez, Monsieur, il vaut mieux que je me taise. Et quand je verrais ces mendiants charger sur leurs épaules vos champs, vos bois et vos prairies... Faut-il porter la corbeille chez M. le bailli ?

Marcellin. Oh, non, non, mon cher papa, je vous en supplie.

M. Beauval. Hubert, vous la rapporterez chez la pauvre femme, et vous ferez vos excuses à la petite fille.

Hubert. Des excuses, Monsieur ! des excuses ! y pensez-vous ? Moi, lui aller faire des excuses, et pourquoi ?

Marcellin. Pour l'avoir affligée sans sujet, et pour lui avoir fait l'affront de l'accuser d'une bassesse.

Hubert. Si elles n'ont pas d'autres excuses, ni d'autre corbeille...

M. Beauval. Hubert, si j'avais commis une injustice envers vous, je ne balancerais pas à la réparer. Et pour vous en convaincre, j'irai moi-même, je reporterai la corbeille et je ferai des excuses en votre nom.

Hubert. Chargez-vous-en plutôt, Monsieur Marcellin.

Marcellin. Oh, de tout mon cœur ! mon cher papa, la petite fille doit revenir à l'instant avec Henriette qui est allée consoler sa mère.

Hubert. En ce cas je n'ai plus rien à faire ici.
(*Il s'éloigne en grommelant.*) Je vois que nous allons

avoir tant de mendiants dans ce village, qu'il nous faudra bientôt mendier nous-mêmes.

SCÈNE VII.

M. Beauval. Marcellin.

Marcellin. Mon papa, entendez-vous ce qu'il dit ?

M. Beauval. Oui, mon fils, et je lui pardonne volontiers son humeur.

Marcellin. Mais comment pouvez-vous garder ce méchant homme ?

M. Beauval. Il n'est pas méchant, mon ami. C'est un zèle outré pour nos intérêts qui l'égaré. Il m'est très-attaché, et il remplit exactement ses devoirs.

Marcellin. Mais s'il est injuste ?

M. Beauval. Tu viens d'entendre qu'il ne croit pas l'être. Son unique défaut est de suivre trop littéralement ce qui lui a été prescrit, et de n'avoir pas assez d'intelligence pour faire de justes distinctions entre les personnes et les circonstances.

Marcellin. Expliquez-moi cela, mon papa, je vous prie.

M. Beauval. Très-volontiers, mon ami. En l'installant dans sa place, je lui ai ordonné d'écartier de mes terres les vagabonds, et d'amener devant le juge ceux qu'il surprendrait. Cet ordre ne pouvait regarder que ces malheureux qui se nourrissent de vols et de brigandages, et qui viendraient nous piller ou assassiner.

Marcellin. Ah, je comprends. Et lui, il regarde comme des scélérats ceux qui n'ont pour subsister que les secours des autres ; et il ne s'informe point si c'est la vieillesse, des maladies ou des malheurs inévitables qui les ont réduits à cet état.

M. Beauval. Très-bien, mon fils : car les circon-

stances changent bien la nature des choses. Par exemple tu as mis trop peu de réflexion dans la querelle que tu as eue avec lui. Sais-tu si la mère de cette petite fille n'est pas une personne vicieuse, si la petite fille elle-même ne t'a pas fait un mensonge, et n'a pas effectivement dérobé ces épis à mes gerbes.

Marcellin. Non, mon cher papa; c'est impossible.

M. Beauval. Pourquoi cela serait-il impossible? As-tu pris des éclaircissements? Sais-tu qui elle est, quelle est sa mère, et dans quel dessein elles sont venues ici?

Marcellin. Ah, si vous l'aviez seulement vue; si vous l'aviez seulement entendue! son langage, sa figure, ses larmes!... Elle est si pauvre, qu'elle a besoin d'une poignée d'épis pour se procurer du pain. A-t-on besoin d'en savoir davantage? Dois-je laisser mourir un pauvre de faim, parce que je ne sais pas encore s'il mérite mon assistance?

M. Beauval. Embrasse-moi, mon fils; conserve toujours ces généreuses dispositions envers les pauvres, et Dieu te bénira comme il m'a béni moi-même pour de pareils sentiments, en les faisant naître dans ton jeune coeur. La clémence est toujours préférable à la sévérité. L'insensibilité ne peut conduire qu'à l'injustice; et si celui qui sollicite notre pitié ne la mérite pas, c'est sa faute, et non pas la nôtre.

Marcellin. Mais, mon cher papa, il n'est guère prudent de confier à des personnes comme Hubert un emploi où l'on peut commettre des injustices!

M. Beauval. Tu aurais raison, mon fils, si je lui avais laissé le pouvoir de condamner ou d'absoudre lui-même. Il ne peut, tout au plus, commettre qu'une injustice passagère, à laquelle il est facile

de remédier, et cet inconvénient est inévitable. Pour juger les choses suivant les principes de l'équité, j'ai, dans monsieur le bailli, un homme plein de lumières, de droiture et de noblesse dans les sentiments. Il m'a rendu un témoignage bien favorable de la petite fille et de sa mère, lorsqu'il les a reçues dans le village et il m'a appris qu'elles demeurent chez la vieille Marguerite, qui est une très-honnête femme.

Marcellin. Mais si Hubert avait battu la petite fille, comme il l'en a menacée?

M. Beauval. Il ne se serait jamais porté à cet excès. Je lui ai défendu sous peine de perdre son emploi, de frapper qui que ce soit, même les personnes qu'il prendrait en faute; et il suit, à la rigueur, les ordres que je lui donne.

Marcellin. Ah, mon cher papa, voici ma soeur qui revient avec la petite fille.

SCÈNE VIII.

M. Beauval. Marcellin. Henriette. Emilie.

Marcellin (*courant avec la corbeille vers Emilie*). Tiens, mon enfant, voilà ta corbeille, il n'y manque pas un seul épi.

Emilie. O ma chère corbeille!... que je vous ai d'obligations, mon bon petit monsieur! (*Elle aperçoit M. Beauval.*) Qui est ce monsieur-là?

Henriette (*courant vers son père et lui sautant au cou*). C'est notre bon papa.

Marcellin (*à Emilie*). Oh, c'est un bon père, je t'assure; tu n'as rien à craindre. Viens, je veux te présenter à lui. (*En s'avançant.*) Il a bien rabroué le vieux Hubert, pour t'avoir maltraitée.

Emilie (*s'avance timidement vers M. Beauval et lui baise la main*). Monsieur, me pardonneriez-vous cette liberté?... Oh, que vous avez de braves enfants!

M. Beauval. Marcellin a raison ; en la voyant, on ne peut douter de son innocence ; cet air décent, ce langage n'annoncent pas une éducation commune.

Emilie (*bas à Marcellin et à Henriette*). Est-ce que j'aurais fâché votre papa ? Il parle tout seul.

M. Beauval (*qui l'a entendue*). Non, ma chère fille. Si mes enfants en ont bien agi envers toi, ils n'ont rien fait que tu ne paraisses mériter.

Henriette. Et qu'elle ne mérite aussi, mon papa. Ah ! si vous aviez vu sa mère !

M. Beauval. Où est ta mère, mon enfant : qui vous a engagées à venir dans ce village et quelles ressources avez-vous pour vivre ?

Emilie. Nous vivons, ... ah, grand Dieu ! je ne sais pas de quoi. Nous vivons de peu ou de rien. Nous passons le jour et quelquefois la nuit, à coudre et à filer, pour avoir du pain. La vieille Marguerite donne le couvert à ma mère. Elles m'ont envoyée aujourd'hui aux champs pour glaner. Hélas ! mon apprentissage ne m'a pas trop bien réussi.

Marcellin. Pas si mal que tu penses. Ma soeur et moi nous voulons obtenir de mon papa qu'il te fasse donner des épis sans glaner.

M. Beauval. Mais où demeuriez-vous auparavant ?

Emilie. Dans le village de Nanterre, qui est à quelques lieues d'ici. La vie y était trop chère : la vieille Marguerite engagea ma mère à venir chez elle, et lui offrit un logement pour rien.

M. Beauval (*à part*). Si des gens aussi pauvres exercent la bienfaisance, quels devoirs nous avons à remplir ! (*à Emilie*.) Ton père vit-il encore ? quel est son état ?

Marcellin. Je gagerais bien que ce n'est pas un paysan.

Henriette. Je le parierais aussi, surtout depuis que j'ai vu sa mère.

Emilie (*embarrassée*). Mon père... Je n'en ai plus. Je ne l'ai même jamais vu. Il était mort quand je suis née. Oh! s'il vivait encore!

M. Beauval. Et tu ne sais pas qui il était; comment il s'appelait?

Emilie. Ma mère vous en instruira mieux que moi.

M. Beauval. Ne pourrais-je pas lui parler?

Henriette. Oh, oui, mon papa. Elle va venir elle-même; elle ne m'a demandé qu'un moment pour s'arranger un peu.

M. Beauval. Et qui t'a élevée?

Emilie. Elle seule, Monsieur. Elle m'a appris à lire et à écrire. Elle m'instruit dans ma religion, et me donne quelques leçons de dessin.

M. Beauval. De dessin! Je n'en doute plus; c'est un rejeton de quelque famille distinguée, que des malheurs ont réduite à l'indigence.

Henriette. Ah! la voici qui vient.

Marcellin. Est-ce elle?

M. Beauval (*à part*). Je brûle d'éclaircir ce mystère. Cette enfant me rappelle des traits connus, mais que je ne puis encore démêler.

SCÈNE IX.

M. Beauval. Mme. Joinville. Marcellin.
Henriette. Emilie.

Emilie (*courant au-devant de sa mère, qui paraît embarrassée en voyant M. Beauval*). Venez, maman, ne craignez rien. C'est le père de ces deux aimables enfants qui nous montrent tant d'amitié, et il est bon, aussi bon que ses enfants.

Mme. Joinville (*s'avance timidement. Henriette lui prend la main avec vivacité, et l'entraîne vers son père*).

Henriette. Oh, notre bon papa est instruit de tout.

Ame. Joinville. J'ose me flatter, Monsieur, que vous n'avez pas soupçonné mon Emilie...

M. Beauval. On n'a besoin, Madame, que de vous voir, vous et votre fille, pour prendre de vous l'opinion la plus avantageuse.

Marcellin. Elle s'appelle Emilie. O mon papa! on voit bien qu'elle n'était pas née pour glaner.

Ame. Joinville. La nécessité impose quelquefois des lois cruelles; et pourvu qu'on ne fasse rien de déshonorant...

M. Beauval. On ne doit point rougir de la pauvreté; elle peut s'allier avec les vertus. Mais oserais-je vous demander, Madame, qui vous êtes?

Henriette. Elle s'appelle madame Laborie.

Ame. Joinville. Je ne crois pas, Monsieur, devoir vous déguiser mon vrai nom. Je me vois même dans la nécessité de vous le découvrir, pour me justifier, dans votre esprit, de l'état dans lequel vous me voyez descendue. Cependant je voudrais (*elle regarde les enfants*) vous faire cet aveu sans témoins. Ce n'est pas que je rougisse de mon abaissement, mais si mon nom était connu, je craindrais de trouver parmi les gens du peuple des âmes peu généreuses, qui se feraient peut-être un plaisir de m'humilier, parce qu'il nous arrive souvent de ne pas agir plus noblement à leur égard, lorsque nous sommes dans la prospérité.

Marcellin. Eh bien, je n'écouterai point.

Henriette. Et moi, je n'en dirai pas un mot, je vous assure; et qui que vous soyez, Emilie sera toujours ma bonne amie.

M. Beauval. Croyez, Madame, que je ne vous aurais pas demandé ces particularités sans un intérêt pressant, et si je n'étais dans la résolution de réparer les injustices du sort.

Ame. Joinville. Je suis née d'une famille noble, mais peu favorisée de la fortune. J'ai passé ma jeunesse à Paris, auprès d'une dame de condition, en qualité de demoiselle de compagnie. Il y a huit ans que je fis connaissance avec monsieur Joinville, lieutenant-colonel de cavalerie, qui était venu passer quelques mois dans la capitale.

M. Beauval (*avec transport*). Joinville! Joinville!

Ame. Joinville. Il prit de l'inclination pour moi; ses vertus m'avaient prévenue en sa faveur; je lui donnai ma main; et quelques jours après notre mariage, nous nous retirâmes dans une terre qu'il possédait en Provence.

M. Beauval. Oh, c'est lui, c'est lui! je retrouve tous ses traits sur la figure de cette enfant.

Ame. Joinville. Que dites-vous, Monsieur?

M. Beauval. Poursuivez, Madame, je vous en conjure.

Ame. Joinville. J'abrègerai autant qu'il sera possible. Nous commencions à goûter dans une paisible retraite les douceurs de la plus tendre union. Mais, hélas! les fatigues de la guerre avaient altéré la santé de mon époux, et une maladie cruelle termina sa vie en peu de jours. (*Elle laisse couler des larmes.*)

Henriette (*à Emilie*). Pauvre enfant! tu as été orpheline bien jeune.

Emilie. Hélas! même avant d'être née.

Ame. Joinville. Il me laissa enceinte de cette enfant que vous voyez. Je lui donnai la naissance dans la douleur. Aussitôt que les frères de mon mari, gens durs et intéressés, virent qu'il n'y avait point d'héritier mâle, ils se mirent en possession de ses fiefs; et comme nous avions de jour en jour différé de faire revêtir les articles de notre mariage de toutes les formalités essentielles, je fus obligée de

me contenter de ce qu'ils voulurent bien me laisser pour ma fille et pour moi.

M. Beauval. Leur indigne avarice me fait juger que la somme fut modique, et ne put vous suffire longtemps.

Ame. Joinville. Elle me servit à vivre encore quelques années en Provence, dans l'attente d'un léger douaire que je me flattais d'obtenir. Enfin, lorsque je vis mes espérances déçues, je pris la résolution de retourner à Paris, auprès de mon ancienne bienfaitrice. J'appris, à mon arrivée, que cette dame venait de mourir. Je n'eus, pour lors, d'autre ressource que de vendre ce qui me restait de mes bijoux et de mes habits, et de subsister du travail de mes mains. Je me retirai à Nanterre, pour y vivre inconnue. Il y a quelque temps que j'y rencontrai, par hasard, une femme que j'avais connue autrefois, et qui demeure dans ce village.

Henriette. Mon papa, c'est la vieille Marguerite.

Ame. Joinville. Elle avait servi chez la dame, dont je vous ai parlé. Je lui avais donné dans une cruelle maladie des soins qui me valurent son attachement. Je lui exposai ma situation : elle me proposa de venir demeurer ici, où je pourrais vivre dans une obscurité plus profonde. C'est à elle que je dois l'hospitalité : et comme elle n'a personne pour lui fermer les yeux, elle m'a fait entendre que j'hériterais à sa mort de sa petite chaumière. Vous voyez...

M. Beauval. C'en est assez, Madame. Cette généreuse femme ne me surpassera point en reconnaissance. J'ai une joie inexprimable de pouvoir enfin acquitter une dette que j'ai contractée envers votre digne époux.

Ame. Joinville. Comment, Monsieur, est-ce que vous l'auriez connu ?

Marcellin. Le père de cette bonne Emilie!

Henriette. O ma chère Emilie! Je vois que nous allons te garder avec nous. Mais quoi, tu pleures?

Emilie. Ne me plaignez pas, je ne pleure que de plaisir.

M. Beauval. C'est à lui que je dois la vie: quel bonheur pour moi de pouvoir reconnaître ce bienfait envers son épouse et son enfant! J'ai servi sous lui pendant la dernière guerre d'Allemagne. Dans une affaire malheureuse, où j'étais épuisé de fatigues, un cavalier ennemi avait le sabre levé sur ma tête. C'en était fait de moi, si mon digne lieutenant-colonel ne m'eût sauvé, en se précipitant sur lui.

Mme. Joinville. Je le reconnais bien à ces traits; il était aussi brave que généreux.

M. Beauval. Quelques jours après, je fus commandé en détachement pour une expédition périlleuse. Nous fûmes enveloppés et forcés de nous rendre, après une longue résistance. Mes équipages avaient été pillés. J'étais dénué d'habits et d'argent. M. Joinville fut instruit de mon sort, et me fit recommander au général ennemi. J'obtins, grâce à lui, tous les secours dont j'avais besoin, dans le traitement d'une blessure profonde que j'avais reçue. Je fus plus de deux ans à me rétablir; et, lorsque je revins dans ma patrie, je n'eus que le temps de l'embrasser à mon passage, étant obligé de m'embarquer aussitôt pour les Indes. Un mariage avantageux que j'y ai fait m'a ramené, il y a six ans, en France. Je me disposais à voler dans ses bras, lorsque j'appris qu'il ne vivait plus. Que j'étais loin de penser que son épouse et sa fille fussent dans la situation où j'ai la douleur de vous trouver!

Mme. Joinville. Grand Dieu, grand Dieu! par quelles voies miraculeuses m'as-tu conduite ici?

Marcellin. (*à Emilie*). Quoi! ton père a sauvé la vie au nôtre.

Henriette. Combien nous devons t'aimer!

M. Beauval. Viens, mon Emilie: tu retrouveras en moi le père que tu as perdu. Mes enfants ont aussi besoin d'une seconde mère qui remplace celle qui leur a été enlevée. L'éducation que vous avez donnée à votre aimable fille (*Emilie s'avance vers lui, et lui baise la main*), me fait voir, Madame, combien vous êtes digne de remplir un emploi si délicat. Je vais prendre toutes les précautions nécessaires, pour que vous n'ayez plus à craindre, une seconde fois, les coups imprévus de la fortune (*à Emilie qui lui tient encore la main*). Oui, ma chère fille, je ne mettrai plus de différence entre toi et mes enfants. Tu es la vivante image de ton généreux père; et tu es aussi digne de ma tendresse, qu'il l'était de ma reconnaissance.

Mme. Joinville. (*saisissant avec transport la main de M. Beauval*). Comment pourrais-je répondre à tant de bienfaits, Monsieur? Je n'ai que des larmes pour exprimer ce que je sens.

Henriette. (*Vembrassant*). O ma nouvelle maman, vous serez donc toujours auprès de nous avec Emilie? vous verrez comme nous serons empressés à vous obéir!

Marcellin. Oui, Emilie sera ma seconde soeur. Elle n'ira certainement plus glaner. Ah! méchant Hubert, comme je vais me moquer de toi!

Mme. Joinville. Mon cher petit troupeau, de quelle joie vous remplissez mon âme! au lieu d'un enfant, j'en ai donc trois. Non, aucune mère ne m'égalera pour les soins et pour la tendresse (*à M. Beauval*). Permettez-vous, Monsieur, que j'aie à apprendre cette heureuse nouvelle à ma bon-

ne Marguerite? Je crains qu'elle n'en meure de plaisir.

M. Beauval. Rien de plus juste, Madame, et moi, je vais faire préparer votre appartement.

Henriette. Mon papa, me permettez-vous de suivre Emilie et ma nouvelle maman?

Marcellin. Et moi aussi, je voudrais bien aller avec elles.

M. Beauval. Je le veux bien, mes enfants. Vous ramènerez ensuite Mme. Joinville et sa fille, sans oublier la bonne Marguerite, que j'invite aussi à venir dîner avec nous.

Marcellin. (*à Emilie qui veut emporter la corbeille*). Non, Emilie, cela n'est plus fait pour toi. La corbeille restera ici.

Emilie. Ah, Monsieur! pour rien au monde je ne donnerais cette corbeille. Je lui dois mon bonheur, le bonheur de ma mère, celui de vous avoir connu, notre vie et notre bien-être. Non, ma chère petite corbeille, je ne rougirai jamais de toi.

(*Elle la relève, et s'en charge avec beaucoup de peine*).

Henriette. Du moins, ôtez-en les épis: elle sera plus légère.

Emilie. Non, ces épis sont à moi; car le bon vieillard me les a bien donnés, quoi qu'en ait pu dire Hubert. Je veux en faire présent à notre vieille Marguerite.

M. Beauval. Elle ne sera pas oubliée à la prochaine moisson, et dès ce moment elle a du pain assuré pour toute sa vie.

Mme. Joinville. Que le ciel vous récompense de votre générosité, dans vos enfants.

Դ. ԵՐԿԱՅՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ
 Զ-ԲՆԱԿԱԿԱՆ ԳՆԱԿԱԿԱՆ .

I.

Madame de Grunau menait dans sa belle maison de campagne une vie triste et solitaire. Des pertes douloureuses, en la frappant coup sur coup, avaient détruit son bonheur. Depuis deux ans, la mort lui avait enlevé un époux qu'elle aimait tendrement. Accompagnée de ses trois jeunes enfants, elle avait suivi le convoi de cet époux si cher. L'année d'après, deux de ses enfants, garçons pleins d'amabilité, donnant les plus belles espérances, moururent des suites de la petite vérole; et elle allait bien souvent arroser de ses larmes les fleurs qu'elle avait plantées sur ces trois tombes. Au commencement de l'année où nous reporte ce récit, elle avait appris l'affligeante nouvelle que son frère, le seul qu'elle eût, brave officier, qui servait depuis plusieurs années, était mort glorieusement en combattant pour la patrie; et cette dernière perte mettait le comble à sa profonde douleur. La seule enfant qui lui restait, charmante petite fille de huit à neuf ans, appelée Mélanie, était alors la seule consolation qu'elle eût sur la terre.

Cette tendre mère voulut être elle-même l'institutrice de sa fille. Un jour elle était assise près de sa petite table à ouvrage près de la fenêtre, et Mélanie debout à côté d'elle lui faisait une lecture édifiante, lorsque la porte s'ouvrit; un étranger se présenta d'un air assez gauche, et, tirant de sa poche un morceau de papier, il dit qu'il venait réclamer le paiement d'une vieille créance que feu M. de Grunau avait contractée envers lui: c'était, disait-il, une bagatelle de deux mille écus. Madame

de Grunau trouva cette dette fort invraisemblable, d'abord parce que son mari ne lui en avait jamais parlé, et que d'ailleurs cet individu, qui se prétendait créancier, avait plutôt les manières et le costume d'un vagabond que d'un homme en état de prêter une somme aussi considérable. La pauvre dame était cependant fort embarrassée; par un malheureux hasard, aucun de ses domestiques ne se trouvait en ce moment à la maison. La femme de chambre avait demandé et obtenu la permission d'aller à la ville voisine visiter sa mère, malade à toute extrémité, et le cocher l'y avait conduite. Les autres domestiques travaillaient dans la prairie à charger et à rentrer le foin. Madame de Grunau dit tout bas à sa fille d'aller appeler le régisseur. Le vieillard arriva aussitôt, et à la première vue il déclara le billet faux et la signature contrefaite. L'étranger éleva la voix, et, avec des jurements épouvantables, il chargea la mémoire du feu M. de Grunau des accusations les plus atroces et les plus calomnieuses. La veuve, ne voulant pas que Mélanie entendit de si odieux discours, commanda à la petite d'aller se promener au jardin. L'étranger commença alors à débiter un récit très-long et très-embrouillé dans lequel il cherchait à expliquer comment M. de Grunau, dans sa jeunesse, lorsqu'il faisait ses études à l'université de **, lui avait emprunté cette somme pour satisfaire son penchant à la dissipation. Enfin le vieux régisseur perdant patience, s'écria: Retirez-vous, vous n'êtes qu'un calomniateur et un escroc. Si mon défunt maître vous avait dû seulement dix écus, vous lui auriez depuis longues années demandé cet argent, dont vous paraissez avoir grand besoin; vous n'auriez pas attendu jusqu'à ce jour, plus de deux ans après sa mort. Mais l'étranger

persistant toujours à être payé, il s'éleva entre le régisseur et lui une longue et violente altercation. Madame de Grunau aurait bien voulu alors que ses domestiques fussent là pour mettre cet individu à la porte ou pour l'arrêter. Enfin il se retira furieux et en menaçant la dame de la poursuivre en justice.

Quand il fut parti, Madame de Grunau, encore très-émue de cette scène, descendit au jardin pour rejoindre son enfant. Elle la chercha partout, mais en vain, la petite Mélanie avait disparu! Au bout du jardin passait une rivière assez rapide. Près du bord escarpé elle aperçut le petit arrosoir dont l'enfant se servait ordinairement pour arroser ses fleurs. La pauvre mère saisie d'effroi faillit perdre connaissance. En cet instant même un petit berger, qui gardait les moutons non loin de là, accourut, et lui apporta le chapeau de paille de Mélanie. Ce jeune garçon déclara qu'il avait vu ce chapeau flotter sur l'eau et s'aller accrocher aux branches d'un buisson qui bordait la rivière, et qu'à ce joli ruban bleu qui l'entourait, il l'avait reconnu pour celui de la petite demoiselle. — Grand Dieu! s'écria la mère en pâissant et levant ses mains vers le ciel: mon enfant serait-elle tombée dans la rivière? — Hélas! répondit le petit berger en sanglotant, je crains bien que la pauvre petite demoiselle ne soit noyée! Regardez, Madame, depuis la place où vous voyez son arrosoir jusqu'au bord de l'eau, l'herbe est toute foulée. Oh! la bonne Mélanie, combien je la regrette! Encore hier au soir elle est venue m'apporter un morceau de si bon pain! La malheureuse mère s'écria: Oh! cours, cours bien vite appeler du monde, peut-être est-il encore temps de sauver ma fille! Puis au même instant elle courut elle-même chez le régisseur en s'écriant avec l'accent du

désespoir : Mélanie a disparu ! Mélanie est tombée dans la rivière ! Tout le village accourut pour chercher l'enfant ; mais toutes les recherches furent inutiles.

Depuis, la pauvre mère passa les jours et les nuits dans l'affliction. Hélas ! disait-elle sans cesse, mon époux bien-aimé et mes trois enfants m'ont été enlevés ; mon frère a péri sur le sol étranger. Seule de toute ma famille je suis restée sur la terre, abandonnée de tous les miens ! Les biens de la fortune que je possède ne sauraient me procurer aucune jouissance, le monde entier me semble une vaste solitude.

2.

Le frère de la noble dame, M. de Berg, n'avait point péri comme on le croyait. Capitaine de husards, il avait été blessé et renversé de cheval dans une mêlée furieuse ; et ses soldats qui le croyaient tué l'ayant laissé sur le champ de bataille, il fut relevé par les ennemis et conduit dans le fond de la Sibérie. Là, il ne put trouver aucune occasion de faire parvenir ses lettres à sa famille, et lui-même ne put en obtenir aucune nouvelle.

Enfin la guerre cessa, M. de Berg, compris dans l'échange des prisonniers, et nommé au grade de major, reprit avec son régiment la route de sa chère patrie. En traversant une petite ville, il apprit qu'à quelques lieues de là un de ses amis habitait un château isolé dans les montagnes. M. de Berg alla lui rendre visite. Là, il eut la douleur d'apprendre la mort de son beau-frère. Du reste son ami ne put lui donner des renseignements précis sur la position actuelle de la veuve et des trois enfants. Le soir, M. de Berg, suivi de son domestique, entreprit,

quoiqu'il ne connût pas cette contrée aride et sauvage, de retourner à la petite ville où était cantonné son régiment; il s'égara. Déjà l'automne était fort avancé. La lune éclaira un moment les deux voyageurs cheminant au milieu des sombres sapins, mais bientôt elle se cacha; des nuages épais couvrirent le ciel, un vent furieux secoua les arbres de la forêt, et de fortes averses entremêlées de flocons de neige battaient le visage du major. L'obscurité devint si épaisse qu'à peine on pouvait distinguer le firmament à travers les branches. M. de Berg dit à son domestique: Nos chevaux sont harassés; il faudra malgré ce temps affreux passer la nuit dans cette forêt sauvage. — Eh bien, ce ne sera pas la première fois que nous bivaquerons, répondit Haska, son hussard; je vais allumer ici un bon feu, et si nous n'avons ni à manger ni à boire, du moins nous nous chaufferons. — A ces mots il mit pied à terre, attacha les chevaux à un arbre et chercha un endroit à l'abri du vent et de la pluie. Mais il s'efforça vainement d'allumer du feu; les branches et les feuilles étaient trop mouillées. Cependant l'ouragan et la pluie se calmèrent peu à peu. Tout à coup il leur sembla entendre dans le lointain les aboiements d'un chien. Dieu soit loué, s'écria Haska, nous ne devons pas être éloignés d'un village ou d'une métairie. Je le présume, dit le major; remontons à cheval, et allons du côté d'où partent ces aboiements.

Après avoir marché quelque temps, ils virent de loin une lumière briller entre les arbres. Cette lumière disparaissait par intervalles, et reparaisait quelques instants après. Enfin ils arrivèrent à une maison isolée dans la forêt; il y avait grange, écurie et jardin, le tout entouré d'un mur assez élevé. La clarté d'un bon feu qui pétillait dans l'âtre de la

cuisine jetait un reflet rougeâtre sur les arbres et diminuait un peu les ténèbres. La maison paraissait construite avec beaucoup de solidité. Les fenêtres étaient garnies de barreaux de fer. Les deux cavaliers mirent pied à terre, et, conduisant leurs chevaux par la bride, firent le tour de cette maison pour en chercher l'entrée, et trouvèrent la porte cochère. Le domestique, après avoir vainement frappé à plusieurs reprises, redoubla de toute sa force. Enfin un petit guichet pratiqué à l'un des battants de la porte s'ouvrit; une lumière brilla au travers de l'étroit grillage de cette ouverture, et une voix demanda: Qui êtes-vous? — Nous sommes, répondit Haska, des voyageurs égarés dans la forêt. — Hum, hum, grommelait la voix, vous arrivez à une heure fâcheuse! Combien de personnes? — Nous sommes deux, et nos deux chevaux, répondit Haska. — Hum, hum, grommela encore la voix: ainsi en tout quatre têtes! En disant ces mots un vieux visage tout couvert de rides s'approcha du petit guichet pour mieux examiner les étrangers.

Peste! pensa le major, si ce n'était cette coiffure de femme, je serais tenté de jurer que c'est la figure rebarbative d'un vieux hussard. Il s'approcha et dit: Madame, ayez la bonté de nous accorder un gîte pour la nuit. — Eh bien, dit la vieille, comme vous m'avez l'air d'un jeune seigneur bien aimable, je consens volontiers à vous donner l'hospitalité. En disant ces mots elle ouvrit un des battants de la porte cochère, le major entra; et son domestique tenant les deux chevaux par la bride, le suivit. — Voici la porte de l'écurie, dit la vieille; vous trouverez une lanterne accrochée à droite en entrant. Donnez-la-moi, je vais vous l'allumer. Vos chevaux trouveront

une bonne litière et du foin à discrétion , et quant à l'avoine, je n'en manque pas non plus.

Haska conduisit les chevaux à l'écurie. Le major y entra aussi pour s'assurer s'ils y seraient bien, et il se montra fort satisfait. Dans cet intervalle la vieille referma soigneusement la porte cochère et mit les clefs dans sa poche. — Maintenant , aimable cavalier , dit la vieille hôtesse, donnez-vous la peine d'entrer dans la maison. — Très-volontiers , répondit le major ; mais , je vous prie , ma bonne mère, veuillez me préparer à l'instant même à souper et surtout une bonne soupe qui puisse me réchauffer l'estomac , car je grelotte comme un caniche qui vient de tomber dans l'eau, et nous sommes affamés comme des loups. — Bien, dit l'hôtesse ; mais je regrette beaucoup de n'être pas à même de vous traiter comme je le désirerais. Mon fils , le maître de la maison est absent, je le remplacerai de mon mieux. Comme vous voyez , je suis boiteuse et peu alerte. Faire la cuisine, mettre le couvert et servir à table, c'est à mon âge trop de besogne à la fois. Je vais donc appeler la jeune Ursule , ma petite-fille, pour vous servir à table. La pauvre enfant est muette, elle ne sait pas prononcer une parole , et c'est vraiment dommage , car elle entend fort bien et comprend tout ce qu'on dit, et pour une petite marmotte comme cela, elle n'est vraiment pas maladroite. Cependant avant une demi-heure mon fils sera de retour , et alors le service et la conversation iront mieux.

3.

Le major s'asseyait devant la cheminée pour se réchauffer un peu, lorsqu'il vit entrer une petite fille, encore fort jeune, portant la nappe et les couverts. C'était la petite Ursule dont la vieille lui avait parlé.

Elle avait le teint extrêmement pâle, les traits délicats et bien dessinés; mais on y voyait l'expression d'une profonde tristesse. Cette mélancolie dans un âge si tendre toucha vivement le major. Il lui adressa des paroles affectueuses, et lui dit combien il était peiné de la savoir muette, vu qu'il se voyait privé par là du plaisir de lier conversation avec elle. L'enfant le fixa d'un regard aimable mais douloureux; et, après l'avoir, par une révérence gracieuse, remercié de l'intérêt qu'il lui témoignait, elle posa le doigt sur ses lèvres, en signe de silence, puis elle se mit à couvrir la table et se retira.

Quelques instants après, Ursule revint, apportant la soupe. Le major se leva et se mit à table. Il remarqua que, contre son attente, le linge de table était très-propre et de la plus grande beauté; le couvert, la salière et l'huilier étaient en argent. Il trouva aussi la soupe excellente. Il adressa à la petite des éloges sur la manière dont elle le servait; puis il ajouta: Grâce à Dieu, j'ai trouvé un bon gîte; oh! comme je vais dormir et me reposer de toutes les fatigues du voyage! A cette exclamation de contentement, la jeune enfant fixa sur le major un regard d'inexprimable douleur, ses yeux se remplirent de larmes, et elle se hâta de quitter la chambre.

Il est singulier, pensa le major, que cette enfant soit si triste. A la vérité avoir la faculté d'entendre parfaitement tout ce qu'on dit, et ne pouvoir répondre une parole, ce doit être chose bien pénible. Cependant j'ai dans l'idée que la tristesse de cette petite doit avoir encore d'autres motifs. En vérité, je la plains, cette pauvre petite; je donnerais je ne sais quoi pour connaître les véritables causes du chagrin de cette aimable enfant, et surtout pour y remédier.

Un moment après, Ursule vint apporter du chevreuil rôti à la broche et de la salade. En posant ces plats sur la table, elle glissa furtivement à côté de l'assiette du major un petit bout de papier. Elle lui fit signe des yeux en les dirigeant tantôt sur le papier, tantôt vers la fenêtre de la cuisine, puis elle s'éloigna précipitamment. En promenant ses regards autour de lui, le major remarqua que la fenêtre désignée par la petite donnait sur la cuisine attenante à cette chambre, et que la vieille hôtesse se tenait aux écoutes et épiait ce qui se passait dans la chambre. Le major avait compris aux signes de la petite muette qu'il devait lire ce papier en secret; il le rapprocha donc de son assiette, sans le lever de la table, et il y lut ces mots tracés au crayon et écrits d'une main tremblante :

„Vous êtes tombé dans un repaire de brigands;
 „cette nuit même on va vous assassiner. Soyez sur
 „vos gardes. Puisse le bon Dieu vous être en aide
 „et vous sauver et me sauver aussi en même
 „temps!“

Le major fut consterné. Il délibéra en lui-même s'il ferait mieux de prendre la fuite ou de se mettre en état de défense. Cependant il doutait encore que le danger fût bien réel.

En ce moment, Haska, son fidèle domestique entra, apportant le manteau et la valise qui renfermait tout ce dont son maître pouvait avoir besoin pour passer la nuit. Afin de n'être pas compris de la vieille hôtesse, le major parla à son domestique en langue hongroise. Il lui expliqua le contenu du billet, afin de délibérer ensemble sur les meilleurs moyens d'échapper au péril qui les menaçait. Le domestique en fut d'abord effrayé. Oh! dit le major, gardons-nous bien de perdre courage. Quoique cette

affaire soit fort peu risible, ayons l'air d'en parler tout en riant. Car si elle nous voyait un air sérieux et consterné, la maudite vieille qui nous observe en pourrait concevoir de soupçons. Haska commença aussitôt à rire aux éclats comme si son maître avait dit quelque chose de très-comique. — Eh bien, ce bruyant éclat de rire, lui dit son maître, ne serait pas précisément nécessaire. Va chercher d'abord mes pistolets d'arçon. Ils me serviront en tous cas pour repousser la première attaque. Puis mon sabre que voilà, me rendra aussi, je pense, un assez bon service. Mais applique-toi à visiter tous les coins et recoins de cette maison; vois si tu y découvres quelque chose de suspect, soit des armes ou des objets volés; s'il n'y aurait pas quelques individus cachés, et s'il serait urgent ou non de nous sauver par une prompte fuite. En attendant je ferai en sorte de retenir l'hôtesse et de l'empêcher de te suivre et de t'espionner. Dès qu'elle voudra quitter sa cuisine je l'appellerai ici; et je l'occuperai continuellement à jaser.

Haska partit. Au bout d'un quart d'heure il revint avec les pistolets du major qu'il posa sur la table. Il avait l'air tout effaré, et dit: J'en ai vu assez! Dans le fond de l'écurie j'ai remarqué un petit réduit avec une couchette, destinée selon toute apparence pour le valet d'écurie. En visitant ce taudis avec soin, j'y ai découvert une trappe; je l'ai ouverte, j'ai descendu, et qu'ai-je vu, grand Dieu! Un amas de vêtements de toute espèce du drap le plus fin, de velours et de soie, la plupart tachés de sang. Entre autres un gilet de satin, qui devait avoir appartenu à quelqu'un de haute distinction, était troué d'un coup de poignard juste à la place où était le coeur, et tout le gilet était rempli de sang. Un frisson d'hor-

reur m'a fait dresser les cheveux sur la tête. Il n'est que trop certain que nous sommes tombés dans un repaire de brigands et d'assassins; et nul moyen de nous évader. La porte cochère est solidement fermée avec de grosses serrures dont la diabolique vieille aura caché les clefs avec soin. Le mur d'enceinte est trop haut pour l'escalader sans de longues échelles. Et puis d'ailleurs faudra-t-il donc leur abandonner nos chevaux? Au reste il paraît que du moins en ce moment pas un seul de ces brigands ne se trouve caché dans la maison. — Et quand même ils seraient une douzaine, s'écria le major, je ne les crains pas. Cependant je pense que le meilleur parti à prendre serait de profiter de l'occasion: la vieille hôtesse se trouve seule à la maison, forçons-la d'une manière ou d'autre à nous remettre les clefs, montons à cheval et faisons une retraite sûre et honorable. Je voudrais ne pas être obligé de répandre du sang.

4.

— Hé, Madame l'hôtesse! s'écria alors le major; venez un peu, j'ai un mot à vous dire. Elle entra clopin-clopat, et dit: Monsieur, me voilà; qu'y a-t-il pour votre service?

Au même instant on entendit frapper trois coups à la porte cochère. — Eh, s'écria la vieille, voilà le maître de la maison qui arrive. Permettez que j'aille bien vite lui ouvrir, ensuite je suis prête à vous obéir. Le major prit la lumière et se dirigea vers la porte cochère, comme si par politesse il voulait éclairer l'hôtesse, mais son but véritable était de voir si l'hôte venait seul ou bien s'il était accompagné d'autres brigands. Il était seul. Le major l'accompagna jusque dans la chambre, puis il se rassit à table, les deux pistolets d'arçon à côté de

lui. Il lia conversation avec l'hôte, lui parla de ses campagnes et des événements de la guerre, de la politique, etc., avec un air aussi calme que s'il n'avait pas eu la moindre appréhension.

Alors son domestique, ayant fini de soigner les chevaux, entra dans la chambre, et s'assit à un autre table où on lui servit aussi à souper. Le major lui dit en hongrois: Dépêche-toi de souper, puis fais-toi montrer ma chambre à coucher pour y monter mes effets. Ensuite demande ton lit à toi, et retire-toi dans ta chambre; mais sois bien sur tes gardes; dès que tu m'auras entendu monter dans ma chambre, tu viendras m'y rejoindre tout doucement, tu apporteras ton sabre et tes pistolets.

Haska remplit ponctuellement ces ordres. Après avoir monté les effets dans la chambre destinée à son maître, il revint dans la salle, où il se mit à bâiller comme s'il était accablé de sommeil. — Oh! hé, camarade, lui dit l'hôte, vous ouvrez la bouche aussi grande que si vous aviez envie de m'avaler d'une bouchée! — Ma foi, répondit Haska en éclatant de rire, j'en aurais bien envie; mais pour l'instant j'ai encore plus d'envie d'aller me coucher. Ce matin je me suis levé de très-bonne heure, et j'ai passé toute la journée à cheval; aussi cette nuit je vais ronfler comme un sabot. Ayez la complaisance de venir me réveiller demain à la pointe du jour, afin que j'aie le temps de soigner mes chevaux avant de nous remettre en route; mais je vous avertis qu'il faudra frapper bien fort à ma porte, faire un vacarme d'enfer, autrement je ne vous entendrais pas. X

L'hôte parut on ne peut plus satisfait d'aller faire coucher d'abord le domestique; il prit la lanterne et l'éclaira en traversant la cour jusqu'à une

petite chambre attenante à l'écurie, et dans laquelle on avait préparé le lit d'Haska. Quand l'hôte revint, le major continua à causer avec lui.

Cependant M. de Berg ayant remarqué qu'il jetait de temps en temps des regards furtifs sur les pistolets : — Mes pistolets vous plaisent ? demanda-t-il. — Oh ! je les trouve de toute beauté, répondit l'hôte ; cependant vous auriez dû les laisser dans le fourreau de la selle, à l'écurie ; vous n'avez nul besoin de ces armes ; le hasard vous a conduit dans la maison la plus sûre de l'univers, aussi vrai que je suis un honnête homme. — J'en suis persuadé, répondit le major ; mais j'ai l'habitude d'avoir toujours l'oeil sur mes armes ; comme je les tiens constamment chargées ; elles pourraient occasionner quelque malheur. — Il y aurait un bon moyen d'éviter tout accident fâcheux, dit l'hôte ; permettez-moi de les enfermer dans ce tiroir dont vous garderez la clef, si vous voulez. — Non, mon cher hôte, répliqua le major ; ne vous donnez pas la peine, je prends ces pistolets dans ma chambre à coucher ; j'ai la bonne ou la mauvaise habitude, comme il vous plaira, de ne pouvoir me coucher sans avoir à côté de mon lit ces pistolets chargés.

L'hôte parut un peu surpris ; il se promena quelques instants dans la chambre d'un air pensif. Mais, quoi ! s'écria-t-il tout à coup, je m'aperçois à présent seulement que vous n'avez bu que de l'eau à votre repas, ma mère a si peu de tête ! elle aura oublié de vous offrir du vin. Il est de mon devoir de réparer sa faute ; je vais vous chercher du meilleur vin de ma cave, et nous en boirons quelques verres ensemble.

A ces mots il sortit et se mit à crier dans la cuisine : Hé, ma mère ! vous avez oublié d'offrir du

vin à ce monsieur; prenez vite votre lampe, et venez avec moi. Allons percer le petit baril que nous tenons en réserve pour les grandes occasions et pour des amis particuliers.

— Quel est son dessein? pensa le major; aurait-il l'intention de me faire prendre un narcotique, ou veut-il m'empoisonner? Tenons-nous sur nos gardes!

Un instant après, l'hôte, revenant sur ses pas, ouvrit brusquement la porte en s'écriant: Monsieur, je vous en supplie au nom du ciel, venez à notre secours! ma pauvre vieille mère qui m'éclairait a fait un faux pas et s'est précipitée du haut de l'escalier dans la cave; la lampe est tombée avec elle, j'ignore si elle vit encore ou si elle s'est tuée. Venez m'aider à la relever et à la porter sur son lit. — Je le veux bien, répondit le major, prenez la chandelle et passez devant pour m'éclairer.

Ils arrivèrent à l'entrée de la cave dont la porte était une espèce de trappe. Voyez, Monsieur, regardez là-bas; ma malheureuse mère git étendue par terre et ne donne aucun signe de vie. M. de Berge ne savait si la vieille avait réellement fait une chute ou si c'était une ruse pour l'attirer dans le fond de la cave. Il s'arrêta à l'entrée, et dit: Passez donc devant, mon cher hôte, et ayez soin de m'éclairer comme il faut, autrement je trébucherais moi-même sur ce mauvais escalier.

L'hôte prit les devants. Le major qui marchait derrière lui, aperçut le bout du manche d'un poignard sortant du gousset de cet homme, et dès lors il comprit l'affreuse vérité. Le scélérat! pensa M. de Berge, il veut profiter du moment où je relèverai l'abominable vieille pour me surprendre et m'assassiner. Prenant aussitôt son parti, le major

s'écria: Qui tend des pièges s'y enlance lui-même! En même temps il poussa si vigoureusement le brigand qu'il le fit dégringoler du haut en bas de l'escalier. L'hôte tomba sur l'hôtesse; la vieille se releva promptement, saisit son digne fils par les cheveux en criant: Nigaud, imbécile, scélérat! tu m'as enfoncé les côtes! Tandis qu'ils se querellaient, le major se hâta de refermer la trappe, et poussa les énormes verrous qui la fermaient en dehors.

5.

Alors M. de Berg courut à la cour et appela Haska! Haska! Le fidèle domestique accourut aussitôt en vrai hussard hongrois, un pistolet à chaque poing et le sabre nu entre les dents. Nous n'avons plus besoin de nos armes, dit le major en souriant, les oiseaux sont pris: l'hôte et l'hôtesse sont enfermés dans la cave. — Bravo! victoire! répondit Haska; ainsi nous sommes maîtres de la place. Visitons-la bien afin de nous mettre sur la défensive en cas de besoin. Avant tout, tâchons de trouver les clefs et de nous en emparer. A force de chercher, Haska eut le bonheur de les trouver sous une vieille marmite renversée. Le facétieux hussard les posa sur un plat et les présenta ainsi à son maître avec le même cérémonial qu'on observe ordinairement lors de la présentation des clefs d'une forteresse au général vainqueur.

Après avoir fait une perquisition exacte dans toutes les pièces du rez-de-chaussée de cette antique maison, ils montèrent à l'étage supérieur, et parcoururent les corridors étroits et toutes les chambres, pour s'assurer si personne n'y était caché. En approchant d'une de ces chambres, ils entendirent parler à voix basse; ils prêtèrent l'oreille, et en-

tendirent réciter une prière. Bon Dieu, disait une douce voix, ayez pitié de ce bon monsieur et de son fidèle domestique; protégez-les, sauvez-les de cet horrible repaire et délivrez-moi aussi.

Le major ouvrit la porte et resta immobile de surprise: Quoi! s'écria-t-il enfin, c'est toi, Ursule, que j'entends prier avec ferveur! Tu n'es donc pas muette? — Non, Monsieur, répondit la jeune enfant; mais on avait besoin de le faire croire. Les affreux habitants de cette maison ayant assassiné un monsieur étranger qui couchait ici, ils m'ont menacée de me couper la gorge, si je m'avisais de prononcer une seule parole devant des étrangers. — Rassure-toi, mon enfant; ni l'hôte ni l'hôtesse ne pourront désormais te faire le moindre mal; nous les avons mis dans l'impuissance de nuire à qui que ce soit. — O mon Dieu! s'écria la bonne jeune fille, est-ce que vous les auriez tués? — Non, répondit le major; je me suis contenté pour le moment de les enfermer dans la cave. Viens, ma petite, descends avec nous dans la salle, réjouissons-nous, et puis raconte-nous par quelle fatalité tu as été amenée dans cette maison. — O Monsieur, repartit l'enfant, ne croyez pas encore être en sûreté! Cette forêt est infestée de brigands, il y en a au moins une vingtaine, cette nuit même ils doivent se rendre ici au nombre de dix à douze, je le sais, parce que j'ai vu l'hôtesse faire des apprêts de festin pour un pareil nombre de convives. Tâchez que ces redoutables scélérats ne puissent pénétrer ici, ou nous sommes perdus.

Eh bien, suis-moi, Haska, dit le major, nous allons nous mettre dans un état de vigoureuse défense. Je pense, ajouta-t-il en s'adressant à la petite Ursule, qu'il n'y a point moyen d'entrer ici

autrement que par la porte cochère. — Non, répondit l'enfant; toutes les fenêtres sont fortement grillées. Au coin de la maison se trouve une petite lucarne en saillie, que les voleurs appellent leur fanal. L'hôte, toutes les fois qu'il attend les brigands la nuit, place une lumière sur cette fenêtre, afin de les guider. Quand ils arrivent, pour se faire reconnaître, ils frappent trois coups; c'est le signal convenu, alors l'hôte ou l'hôtesse leur ouvrent la porte.

Eh bien, dit le major, à moins qu'ils ne s'avisent d'arriver tous les douze à la fois, nous les ferons entrer. En combattre une demi-douzaine ne sera pas pour nous une si rude besogne. Viens, Haska, préparons-nous à les recevoir comme il faut. Mais d'abord va voir si la lampe brûle encore sur la lucarne.

Haska partit. Un instant après il revint et dit en riant: Il paraît que monsieur l'hôte et madame l'hôtesse sont exacts dans le service; car avant d'avoir eu la complaisance de se laisser enfermer dans la cave, ils ont eu soin de renouveler l'huile du fanal. Cette lampe jette une si vive clarté sur les dehors de la place, qu'il nous sera facile de reconnaître le nombre des brigands qui se présenteront à la porte. — Bien, Haska, dit M. de Berg, descendons maintenant, et prenons nos armes. Le brave officier, ayant quitté sa redingote, dit en riant: La vue seule de mon uniforme de hussard les fera trembler. Prends aussi ce paquet de cordes; elles serviront à garrotter ces coquins.

En ce moment trois coups de marteau se firent entendre, Haska monta vite à la lucarne, revint aussitôt et dit, à voix basse: Ils ne sont que deux. — Bien! dit le major, va ouvrir la porte cochère, et

tiens-toi caché derrière le battant; le premier entré aura affaire à moi, tu te chargeras de l'autre. Place ta lanterne ici, dans ce coin, par terre.

Haska obéit, et ouvrit la porte; M. de Berg saisit au collet le premier des brigands, lui appuya le bout du pistolet sur la poitrine en lui criant d'une voix de tonnerre: Rends-toi, ou tu es mort! Le scélérat surpris et consterné tomba aux pieds du terrible major, et demanda grâce. Haska, de son côté, avait au même instant terrassé l'autre. Les deux brigands, pieds et mains bien garrottés, furent trainés dans un coin au fond de la cour, et le major leur dit: Bougez ou prononcez un mot, et je vous ferai sauter la cervelle!

Au bout d'un moment, on entendit frapper encore trois coups. C'étaient deux autres brigands, apportant de gros paquets. On les introduisit comme leurs camarades, et comme eux aussi ils furent terrassés et garrottés. Le vaillant officier et son brave hussard demeurèrent jusqu'à la pointe du jour chacun à son poste, mais il ne vint plus aucun brigand. — Je ne puis concevoir pourquoi les autres n'arrivent point, dit Haska: auraient-ils deviné quelque chose! N'importe! ceux qui sont pris n'échapperont point à leur juste punition.

6.

L'aurore venait de se lever au-dessus de la sombre forêt de sapins, le jour commençait à poindre. Partons, dit Haska, hâtons-nous de quitter cet infâme repaire. Mais le major lui répondit: Nous sommes encore environnés de périls. Tu l'as entendu: une bande de vingt brigands infeste cette forêt. Au moment où nous nous y attendrons le moins, une balle peut partir de ces épaisses broussailles, et

nous renverser avant que nous apercevions l'ennemi. Réfléchissons d'abord sur le meilleur parti à prendre.

Tout à coup Haska s'écria : Ecoutez ! n'entendons-nous pas dans le lointain le bruit des pas d'une multitude de chevaux ? je crains que toute la bande à pied et à cheval ne soit en marche pour venir ici. Il monta rapidement les degrés et se plaça en observation à la lucarne ; peu d'instants après il descendit en s'écriant avec des transports de joie : Ce sont des amis ! c'est un fort détachement de hussards ! Il s'empessa d'ouvrir les deux battants de la porte cochère, les hussards entrèrent ; et tous saluèrent M. de Berg et leur camarade Haska par des cris de joie. Puis le brigadier s'avança, et, après avoir fait à son supérieur le salut militaire, il lui dit : Nous étions fort en peine de vous, major ; vous connaissant si rigide observateur de la discipline, et voyant que plusieurs heures après le moment fixé vous n'étiez pas encore de retour, nous avons pensé que vous étiez égaré dans la forêt, ou que peut-être vous étiez tombé entre les mains des brigands qui infestent cette contrée. En conséquence, après avoir pris les ordres du colonel, nous sommes montés à cheval, et munis de flambeaux nous avons parcouru cette nuit toute la forêt. Enfin nous avons découvert les traces des pas de deux chevaux. Tenez, ai-je dit à mes hussards, voilà l'empreinte des pieds de l'alezan du major ; il n'y a pas dans tout notre régiment un seul cheval si bien ferré que le sien. En suivant ces traces nous avons découvert cette maison, et nous voilà !

Dieu soit loué de vous avoir amenés ici, répondit M. de Berg. Je suis sensible à votre attachement, et je vous en remercie de tout mon cœur.

Ah!... ah!... s'écria Haska, je sais maintenant pourquoi les autres brigands ne sont pas venus au rendez-vous; votre apparition dans la forêt les a effarouchés.

Le major raconta brièvement ce qui lui était arrivé depuis la veille, et il ajouta : Brigadier, placez une garde suffisante auprès des quatre prisonniers que voilà; garrottez l'hôte et l'hôtesse qui sont dans la cave, et mettez-les avec ceux-ci. Visitez toute la maison, ouvrez toutes les armoires et les coffres qui doivent renfermer des objets volés, et usez à discrétion des vivres et du vin qui doivent se trouver ici en abondance.

Les hussards mirent pied à terre et exécutèrent ponctuellement les ordres du major, surtout relativement au vin et aux vivres; et ils se régalerent de l'excellent et copieux repas préparé la veille pour les brigands.

Pendant ce temps, M. de Berg alla trouver l'enfant aux avis de laquelle il devait sa conservation. Après lui avoir rendu compte de l'heureuse issue des événements de la nuit, il ajouta : Assieds-toi à côté de moi, aimable petite, et dis-moi à présent par quelle fatalité tu te trouves dans cette maison, car je ne puis croire que tu sois réellement la fille de ce brigand, ni que l'exécrable vieille soit ta grand' mère. Raconte-moi tes malheurs en toute confiance; ne crains rien, ma chère Ursule, je saurai te protéger.

Ursule n'est pas mon vrai nom, répondit l'enfant; je m'appelle Mélanie. Des ravisseurs m'ont enlevée de chez ma mère, et m'ont transportée dans cette maison isolée. Mon père était mort deux années avant cet affreux événement, il se nommait le baron de Grunau.

O ciel! le baron de Grunau était ton père! s'écria le major tout surpris. Tu es donc l'enfant de ma soeur! et je suis ton oncle! embrasse-moi, chère Mélanie! Avant mon départ pour l'armée je ne t'avais vue qu'une seule fois, tu étais encore au berceau, je t'ai prise dans mes bras et t'ai bénie. Et à présent c'est toi qui es le bon ange dont la divine providence s'est servie pour me soustraire au fer des assassins!

M. de Berg joignit les mains, et pendant plusieurs minutes ses regards reconnaissants restèrent levés vers le ciel.

Quand les premières émotions se furent un peu calmées, il dit: Mais raconte-moi, chère Mélanie, les détails de ton enlèvement.

— Hélas! répondit la pauvre enfant, je m'en souviendrai toute ma vie! Un jour que ma chère mère et moi étions seules dans la maison, nous vîmes entrer un homme de mauvaise mine; il présenta à ma mère un écrit, et, au bout de quelques instants d'une conversation animée, je l'entendis faire du tapage et jurer d'une manière affreuse. En cet instant ma mère m'ordonna de me retirer et d'aller me promener au jardin. A peine y étais-je descendue, qu'un autre individu, à la mine encore plus sinistre, qui s'y tenait caché, se précipite sur moi, me saisit, me ferme la bouche avec son mouchoir, et m'entraîne dans la forêt voisine où une voiture attelée nous attendait. Le premier individu vint presque aussitôt nous rejoindre, s'assit dans la même voiture, et on me conduisit à cette maison.

Le major descendit avec Mélanie dans la cour, et lui fit voir les prisonniers. — Tenez, mon oncle, cria la petite en lui en montrant un qui avait les cheveux noirs et crépus, voilà celui qui est venu présenter le papier à ma mère; et cet autre-là, à la

chevelure et aux favoris roux, est celui qui m'a enlevée.

Monsieur de Berg et Mélanie mangèrent quelques bouchées, puis le major donna aux hussards l'ordre du départ. Il prit Mélanie en croupe. Les prisonniers, ayant les mains liées derrière le dos et la chaîne au cou, marchèrent au milieu d'une escorte de hussards. Quatre hommes du détachement furent chargés de garder la maison et tous les objets volés qu'elle renfermait, jusqu'à ce que la justice fit occuper les lieux et instruisît l'affaire.

En arrivant à la ville, le major alla faire sa déclaration aux autorités judiciaires et leur remit ses prisonniers. Immédiatement après une force militaire imposante reçut l'ordre de cerner toute la forêt et d'y faire une battue générale. Cette vigoureuse opération eut tout le succès désiré; on prit la presque totalité de la bande. De l'instruction de la procédure il résulta les faits suivants. Un certain Monsieur de Clauenbourg, unique parent de Madame de Grunau, homme très-riche déjà, mais en même temps très-avare, pervers et sans religion, ayant appris que la mort avait enlevé à Madame de Grunau son époux et ses deux fils; que son frère, le major de Berg, avait péri dans une bataille, et qu'il ne restait plus d'autre héritier de l'immense fortune de Madame de Grunau qu'une enfant toute jeune, Mélanie, avait engagé le chef de la bande des voleurs, en lui promettant une forte somme d'argent, à enlever cette enfant. — Contentez-vous avait-il dit au chef des brigands, de l'enlever et ne la tuez pas, mais transportez-la loin, bien loin, et tenez-la cachée dans un lieu où vous serez sûr qu'on ne pourra point la découvrir. Du reste, ayez soin d'elle et ne la laissez manquer de rien.

Le chef des brigands se chargea volontiers de cette odieuse commission. Ce fut lui-même qui s'introduisit dans le château de Grunau, et qui, sous prétexte d'une ancienne dette, entama une longue dispute avec la dame, tandis que son camarade, qui rôdait autour de la maison, se glissa dans le jardin, s'empara de la petite Mélanie, et, après avoir posé l'arrosoir de cette enfant près du rivage, et accroché le chapeau de paille à un buisson au bord de la rivière, s'enfuit, emportant sa victime.

Le chef des brigands et tous ses complices, ainsi que l'hôte et l'hôtesse, furent condamnés à la peine capitale. Le coupable parent de Madame de Grunau dut payer une amende considérable et subir vingt années d'emprisonnement.

7.

M. de Berg s'empressa de remplacer les grossiers vêtements de Mélanie par un costume plus conforme au rang de sa famille. Puis, ayant obtenu de son colonel une permission de quitter le régiment, il partit avec la jeune Mélanie pour le château de Grunau. Sachant que sa soeur le croyait mort, il jugea prudent de la faire préparer au bonheur de retrouver sa fille. En conséquence, il descendit à Grunau chez le régisseur du domaine. Ce bon vieillard fut transporté de joie en revoyant pleins de santé le major et Mélanie. Il semblait lui-même recouvrer une nouvelle vie, il manquait de paroles pour leur exprimer les sentiments qu'il éprouvait. Ce bon vieillard courut au château.

Madame de Grunau triste, pâle et maigrie par le chagrin, était assise sur un sofa, et tenait à la main un livre qui ne pouvait la distraire de son affliction. Quand elle eut appris du régisseur que son

frère vivait encore et qu'il venait d'arriver au village, elle se leva et voulut courir à sa rencontre. Mais déjà le major entra dans le salon. Dès qu'elle l'aperçut elle se précipita dans ses bras. Mon frère ! mon frère bien-aimé ! s'écria-t-elle, je vous revois enfin. Vous vivez encore ! Dieu soit loué ; je ne serai donc plus isolée dans ce monde ! M. de Berg s'assit à côté de sa soeur. Il la pria de lui raconter tous les événements survenus dans la famille depuis son départ pour l'armée. Madame de Grunau lui apprit alors, non sans verser d'abondantes larmes, que depuis cette époque son cher époux était mort à la suite d'une maladie longue et douloureuse, mais avec toute la patience et la résignation d'un chrétien ; que ses deux fils avaient péri des suites de la petite vérole ; et que, pour comble de malheurs, l'unique enfant qui lui restait, la charmante petite Mélanie, s'était noyée dans la rivière voisine.

M. de Berg, qui avait écouté ce récit avec le plus vif intérêt, répondit : Il ne me paraît nullement vraisemblable que Mélanie se soit noyée, puisqu'on n'a pas retrouvé son corps. — Ah ! s'écria la mère ; et ses yeux brillaient d'un rayon de douce espérance ; ah ! si mon enfant vivait encore ! si avant de fermer les yeux, j'avais le bonheur de la revoir, de la serrer dans mes bras, ce serait pour moi une bien grande consolation. — Soyez persuadée, ma soeur, que Mélanie n'est pas morte. Je gagerais que notre cousin Clauenbourg a fait ici quelque tour de sa façon. Non, non, Mélanie ne s'est pas noyée ! mais certainement on l'aura fait enlever par des brigands qui la tiennent cachée dans leur repaire. — Ah ! grand Dieu, quel malheur ! s'écria la mère, et sa pâleur augmenta, et des larmes plus abondantes roulèrent le long de ses joues décolorées ;

je préférerais qu'elle fût morte que de la savoir avec des hommes pervers. Il vaut mieux mourir que de vivre dans la compagnie des méchants, dont le langage et l'exemple sont si dangereux pour la jeunesse. — Chère soeur, répondit le major, j'aime à vous voir de si nobles pensées; vous n'en sauriez avoir d'autres. Mais, vous pouvez m'en croire, Mélanie a toujours cette pureté, cette angélique innocence que vous aimiez tant. Vous ne tarderez pas à le reconnaître vous-même. Déjà on est parvenu à l'arracher des mains de ses ravisseurs.

A ces mots la mère se leva d'un bond, et, dans le transport de sa joie, elle s'écria: O ciel! que me dites-vous? est-il bien vrai? O mon frère, je vous en supplie, ne me cachez plus rien, dites-moi tout. Vous l'avez vue, vous lui avez parlé; peut-être en ce moment n'est-elle pas loin d'ici! Oh! venez, venez, mon cher frère, conduisez-moi près d'elle.

Le major alla ouvrir la porte. Mélanie se précipita dans la chambre, et courut se jeter dans les bras de sa mère. Elle ne pouvait prononcer que ces mots: Maman! maman! ma bonne maman!

La mère s'écria: C'est toi, ma fille, ma bien-aimée fille! oui, c'est toi, tu m'es rendue! O Dieu! Dieu de bonté! soyez mille fois béni. Et, tout en versant des larmes délicieuses et pressant sur son coeur cette enfant chérie, elle répétait sans cesse: O mon Dieu, que je vous remercie!

Puis elle ajouta: Viens, mon enfant, assieds-toi ici, entre ton oncle et moi, et nous raconte bien en détail tout ce qui t'est arrivé depuis ton enlèvement.

Hélas! dit Mélanie, j'étais presque morte d'effroi au moment où je me vis saisie par l'un des voleurs et entraînée par cet homme et son complice dans une voiture qui me conduisit à une maison

isolée au milieu de la forêt. La vieille hôtesse me reçut avec une joie extrême ; elle me dit que depuis longtemps elle désirait mon arrivée. Elle m'exhorta à ne pas pleurer, et me servit une abondance de friandises. Elle apporta du café, du chocolat, du punch, et me pressait vainement d'en goûter. Elle me conduisit ensuite dans une petite chambre assez jolie. Vois-tu, me dit-elle, c'est ta chambre à coucher ; remarque bien ce lit comme il est moelleux et comme le linge en est fin et blanc ; tu seras couchée comme une petite princesse. Puis, me parlant de la nourriture, elle me fit l'énumération de tous les mets délicats qu'elle se proposait de me préparer : elle semblait attacher à cela autant d'importance que si le vrai bonheur était d'avoir une table bien servie, et comme si l'homme ne séjournait sur cette terre que pour boire et pour manger. Elle me fit quitter les vêtements que je portais, et me donna un costume de petite paysanne. M'en ayant affublée, elle me dit : Voilà qui est bien ; maintenant tu es des nôtres, et à compter d'aujourd'hui l'hôte sera ton papa et tu m'appelleras ta grand'maman.

Ces deux individus mirent tout en usage pour me distraire et m'égayer. Mais il m'était impossible de m'accoutumer à vivre avec ces êtres grossiers. Mon cœur ne nourrissait d'autre désir que de retourner auprès de vous, ma chère maman. Oh ! quelle différence de votre société à celle de ces gens-là ! jamais je n'ai entendu sortir de leur bouche une seule parole pieuse ; jamais je ne les ai vus prier Dieu, ni le matin ni le soir, ni avant ou après leurs repas. Dans toute la maison, il n'y avait pas un seul livre. Ils ne parlaient que d'argent et de richesses, ils se louaient sans cesse eux-mêmes et

disaient du mal de tout le monde. Je n'osais lier aucune conversation avec eux, tant ils m'inspiraient de répugnance; je les abhorrais, j'avais peur d'eux, et j'aurais voulu rester seule dans ma petite chambre dont la fenêtre donnait sur le jardin. Là, seule, je pouvais méditer les leçons de piété et de vertu que j'avais reçues de vous, chère maman, et les histoires édifiantes que vous m'aviez racontées. Oh! combien de fois, pendant la nuit, lorsque la lune venait éclairer mon triste et solitaire réduit, j'ai pleuré et prié!

Les deux scélérats qui m'avaient enlevée, venaient très-souvent coucher dans cette auberge, et souvent ils amenaient des êtres de leur espèce. Tous ces individus, qui se regardaient là comme chez eux, étaient encore bien pires que l'aubergiste et la vieille hôtesse. Ils s'enivraient, ils jouaient aux cartes en proférant d'affreux blasphèmes; ils chantaient des chansons et tenaient des propos dont je ne pouvais comprendre le sens, mais qui les faisaient éclater de rire; d'où je conclus que ces chansons et ces discours devaient être bien abominables, puisque des êtres si dépravés y trouvaient tant de plaisir. Quelquefois aussi ils se prenaient de querelle, se jetaient les bouteilles et les verres à la tête, et paraissaient prêts à s'égorger les uns les autres. Alors moi, pauvre enfant, je me sauvais tout effrayée et tremblante, et me réfugiais dans ma chambre. Je songeais sérieusement aux moyens de m'échapper de cet horrible repaire; mais toutes les fenêtres étaient grillées et la porte toujours soigneusement fermée.

Un soir, je vis arriver dans cette auberge un marchand ambulante qui voulait y passer la nuit. Je lui trouvai un air honnête et bon. Il avait avec lui des marchandises précieuses et beaucoup d'argent.

On l'assassina pendant la nuit. Ayant entendu ses cris de douleur, je me hâtai de descendre de ma chambre, et me précipitai dans la salle du rez-de-chaussée. Je fus saisie d'horreur et d'épouvante à l'aspect de l'affreux spectacle qui s'offrit à mes yeux. Je reprochai aux assassins ce crime exécrable, et leur dis que Dieu ne manquerait pas de les en punir. Ils se moquèrent de moi ; mais ils me commandèrent de ne dire à qui que ce fût ce qui venait de se passer, et l'aubergiste s'écria : Je te défends de jamais proférer une seule parole devant des étrangers : à compter de ce moment nous te déclarons muette. Il me prit par la main, m'entraîna avec violence auprès du cadavre sanglant de la victime et me cria d'un ton féroce : Regarde ! si tu as le malheur d'articuler un seul mot devant qui que ce soit, autre que ma mère et moi, voilà comme nous te traiterons.

Revenue dans ma chambre, je me jetai à genoux, je levai mes deux mains vers le ciel, et, les larmes aux yeux, je priai le bon Dieu de me tirer des mains de ces brigands. Il m'a exaucée, ce bon Dieu ; il m'a envoyé bien réellement un ange libérateur, et c'est mon cher oncle, votre frère bien-aimé.

Oui, reprit la pieuse mère, lui, le Dieu de bonté, a montré sa divine miséricorde envers nous. Il a permis que toi, ma chère enfant, tu me fusses enlevée pour que tu eusses l'occasion de sauver la vie à mon frère ; et vous, cher frère, Dieu vous avait conduit dans cette caverne de voleurs pour devenir le libérateur de ma fille chérie. Tout ce qu'il fait atteste sa sagesse et sa bonté paternelle.

The following is a list of the names of the
 persons who have been appointed to the
 various offices of the Board of Directors
 of the Bank of the City of New York
 for the year 1855. The names are given
 in the order in which they were
 appointed. The names of the
 persons who have been re-elected
 are given in italics. The names
 of the persons who have been
 appointed for the first time are
 given in plain type.

